

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ฉบับสมบูรณ์
โครงการประสานงานชุดเครือข่าย
“การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน และองค์ภคภาคค”

โดย

นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม และคณะ

มกราคม 2554

รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฉบับสมบูรณ์

โครงการประสานงานชุดเครือข่าย
“การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” และองค์การภาคี”

คณะผู้วิจัย

1. นายประสิทธิ์	เชื้อเอี่ยม
2. นางสาวเสาวณี	พุ่มทอง
3. นายนคร	ชุมทับ
4. นายชำนาญ	คุ้มรักษ์
5. นายทวี	เพชรนวล
6. นายอนันต์	เชื้อเอี่ยม
7. นางเยาวเรศ	ชูกง
8. นายมนูญ	คุ้มรักษ์
9. นายสมกมล	จำเนียร
10. นายจำเนียร	รักเขียว
11. นายโกศา	เริงเรียง
12. นายวานิตย์	สุขอุบล
13. นายวีระ	นาคบ่อคา
14. นายกมลเทพ	วิเชียรฉาย
15. นางสาวมลฑา	ศรีทองสุข
16. นายอภิชัย	เอกวานากุล
17. นายณรงค์	ทองเกื้อ
18. นายวัชรินทร์	ชัชวาลวงศ์
19. ค.ต. ปัญญา	ชุมแดง

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 บริบทชุมชน	4
บทที่ 3 วิธีการดำเนินงาน	22
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
กิจกรรมที่ 1 ประชุมชี้แจงโครงการ	29
กิจกรรมที่ 2 เวทีประชุมเครือข่ายอ่าวบ้านดอน	32
กิจกรรมที่ 3 การติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน	35
กิจกรรมที่ 4 กิจกรรมเครือข่ายการเฝ้าระวังอ่าวบ้านดอน	37
กิจกรรมที่ 5 งานประสานเครือข่ายและภาคี	54
กิจกรรมที่ 6 ประชาสัมพันธ์เครือข่ายโครงการการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคี	56
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	74
ภาคผนวก	
- ภาคผนวก ก : รายละเอียดการเข้าร่วมประชุมกับโครงการประสานเครือข่ายอ่าวบ้านดอน	
- ภาคผนวก ข : รายละเอียดการประชุมประสานเครือข่ายและภาคี (กลุ่มต้นน้ำ-กลางน้ำ-กลุ่มปลายน้ำและเครือข่ายอ่าวบ้านดอน)	
- ภาคผนวก ค : รายละเอียดสรุปผลการประชุมเครือข่ายเฝ้าระวังอ่าวบ้านดอน	
- ภาคผนวก ง : RE ของโครงการ	
- ภาคผนวก จ : ภาพกิจกรรม	

สรุปย่อโครงการ

โครงการ “ประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” และองค์กรภาคี” มีนายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม เป็นหัวหน้าโครงการ มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ 1. เพื่อประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ 2. เพื่อประสานความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงานหน่วยงาน/องค์กรภาคี 3. เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานชุดโครงการวิจัยฯ เพื่อรวบรวม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้การจัดการทรัพยากรฯ และเฝ้าระวังการใช้เครื่องมือผิวดินในบริเวณอ่าวบ้านดอน และ 4. เพื่อสร้างการเรียนรู้การทำงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน ซึ่งขณะนี้ทีมวิจัยได้ดำเนินงานในงบประมาณงวดที่ 1 ตุลาคม 2550 ถึง 30 มีนาคม 2551

ทีมวิจัยได้เริ่มดำเนินการดำเนินงานตั้งแต่ กิจกรรมประชุมชี้แจงโครงการ ซึ่งได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2550 เวลา 10.00 น. ณ โรงเรียนบ้านไทรงาม ม.7 ต.เลม็ด อ.ไชยา มีสมาชิกทีมวิจัยฝ่ายชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการฯ ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ประสานงาน สกว. ประมงอำเภอไชยา ปลัดอำเภอท่าฉาง และหัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 และเจ้าหน้าที่โครงการทะเลเพื่อชีวิต รวมถึงชาวบ้านที่สนใจอื่นๆ ประมาณ 40 คน โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อชี้แจงกรอบงานวิจัยให้ทีมวิจัยและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ผลจากเวทีประชุมชี้แจงโครงการ สมาชิกทีมวิจัยย่อย จำนวน 7 โครงการ ที่มีรายชื่อร่วม เข้าใจบทบาทงานของโครงการประสานและเข้าใจบทบาทตนเองที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องมากขึ้น ได้มีแผนงานที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ทีมวิจัยร่วมแลกเปลี่ยน แสดงความคิดเห็นและวางแผนการทำงานร่วมกัน ทั้งยังรวมถึงเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบแผนการดำเนินงานของทีมวิจัยตลอดโครงการ

หลังจากการชี้แจงโครงการเสร็จ ทีมวิจัยก็ได้เริ่มการดำเนินงานในกิจกรรมติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในชุดเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน จำนวน 27 ครั้ง 6 โครงการ ในเขตพื้นที่อำเภอท่าฉาง - ไชยา ซึ่งสถานการณ์ปัญหาที่พบ คือ ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ทะเลสาบธารณะ เพื่อเป็นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ได้แก่ การเลี้ยงหอยแครงของนายทุนและคนในชุมชน พื้นที่บ้านธารน้ำร้อน หมู่ที่ 1 ตำบลเขาถ่าน และบ้านท่าพิกุล หมู่ที่ 4 ตำบลท่าฉาง อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี โดยเบื้องต้นทีมวิจัยได้ประสานงานไปยังผู้เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหาและไกล่เกลี่ยเพื่อหาข้อยุติร่วมกัน ส่วนปัญหาการบุกรุกพื้นที่ชายฝั่งโดยเรือประมงพาณิชย์ ในเขต 3000 เมตร ของชุมชนตะกอบ ทำให้พื้นที่หากินของประมงพื้นบ้านมีอยู่อย่างจำกัด และทรัพยากรก็ลดน้อยลง ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสถานีวิทยุของชุมชนและได้ประสานไปยังประมงอำเภอไชยาให้เข้ามาดูแลความเรียบร้อย รวมถึงการประสานงานกับศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งจังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอกาญจนาดิษฐ์ เพื่อขอถูกพันธุ์สัตว์น้ำมาทดลองเลี้ยงให้แก่ทีมวิจัย ในพื้นที่ชุมชนปากท่อ เหล่านี้ล้วนส่งผลให้การขับเคลื่อนงานภายในทีมวิจัยโครงการวิจัยสามารถดำเนินการไปได้ค่อนข้างคล่องตัวมากขึ้น

กิจกรรมเครือข่ายเฝ้าระวังอ่าวบ้านดอน จากชาวประมงในพื้นที่ต่างๆ ที่เข้ามาใช้ประโยชน์ ซึ่งมีการกำหนดแผนงานเฝ้าระวังระดับชุมชนของทั้ง 4 หมู่บ้าน เพื่อดูแลพื้นที่ไม่ให้มีการทำประมงโดยใช้

เครื่องมือทำลายล้าง และสร้างจิตสำนึกของชาวบ้านให้รู้จักประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งผลที่เกิดขึ้น พบว่า การใช้เครื่องมือประมงทำลายล้างในชุมชนน้อยลง เนื่องมาจากการเฝ้าระวังของทมิววิจัย ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพประมงในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนรับผิดชอบ ที่ช่วยกันในการแจ้งข่าวสารมายังทมิววิจัย รวมถึงการทำงานในรูปแบบเครือข่ายระดับจังหวัด ในชื่อ “เครือข่ายอ่าวบ้านดอน” ก็มีประโยชน์อย่างมาก ส่งผลให้เกิดการจัดการทรัพยากรร่วมกันอย่างเป็นระบบมากขึ้น ซึ่งสามารถสร้างกระแสในการอนุรักษ์ และดูแลสิ่งแวดล้อมโดยคนในชุมชน แต่อย่างไรก็ตามการกระทำผิดเกี่ยวกับกฎหมายประมงและการใช้เครื่องมือทำลายล้างก็ไม่หมดไปจากพื้นที่เสียทีเดียว ซึ่งยังมีบางส่วนเข้ามาลักลอบทำอยู่ โดยจากทั้งคนในชุมชนเอง และชาวประมงในพื้นที่ใกล้เคียงที่เข้ามาหากิน ซึ่งในส่วนนี้ก็ต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันต่อไป

ซึ่งการทำงานที่ผ่านมาของชุดโครงการการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน ได้รับความสนใจจากผู้คนภายในและภายนอกจังหวัด ที่จะเข้ามาแลกเปลี่ยนศึกษาดูงานกับโครงการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เช่น การดูงานของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จากชาวบ้านเครือข่ายรัฐวิสาหกิจชุมชน และจากกลุ่มแกนนำเครือข่ายอนุรักษ์ป่าบ้านปากพั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งทุกระบวนการทำงานจะมีการติดตามและรายงานผลผ่าน การประชุมประจำเดือน อย่างต่อเนื่อง ในทุกวันที่ 25 ของทุกเดือน เพื่อสรุปผลของการทำงานที่ผ่านมา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างทมิววิจัยด้วยกัน เจ้าหน้าที่ สกว. และผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการวางแผนการทำงานต่อไปในอนาคตของทมิววิจัย ซึ่งจากกิจกรรมนี้ทำให้ทมิววิจัยทุกคน ได้รับทราบความเคลื่อนไหวของการทำงานร่วมกัน มีการแบ่งหน้าที่ในการทำงานกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นระบบมากขึ้น ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในด้านข้อจำกัดในการทำงานและร่วมกันเสนอความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางแก้ไข วางแผนการทำงานร่วมกัน และได้พัฒนาตนเองทั้งด้านการพูด และเกิดความกล้าแสดงออกในการนำเสนอข้อมูลแก่บุคคลภายนอก

บอกเล่าเพื่อความเข้าใจร่วมกัน

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นกระบวนการที่คนในชุมชนได้มาร่วมคิดทบทวนสถานการณ์ ตั้งคำถาม วางแผน หาข้อมูล ทดลองทำ วิเคราะห์ สรุปผลการทำงานและหาคำตอบเพื่อปรับปรุงงานต่อไป” กล่าวคือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่เน้นการให้ “คน” ในชุมชนเข้ามาร่วมใน กระบวนการวิจัย ตั้งแต่การเริ่มคิด การตั้งคำถาม การวางแผน และค้นหาคำตอบอย่างเป็นระบบเป็น รูปธรรม โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริง (Action Research) อันทำให้ชุมชนได้เรียนรู้ สร้างผลงาน มีความก้าวหน้าในการแก้ไขปัญหาของตนเองและสามารถใช้กระบวนการนี้ในการแก้ไขปัญหาอื่นๆ ใน ท้องถิ่นโดยมีกระบวนการศึกษาเรียนรู้อย่างเป็นเหตุเป็นผล ดังนั้นจุดเน้นของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงอยู่ที่ “กระบวนการ” มากกว่า “ผลลัพธ์” เพื่อให้ชาวบ้านได้ประโยชน์จากงานวิจัยโดยตรง และให้งานวิจัยมี ส่วนในการแก้ปัญหของชาวบ้าน รวมทั้งเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นจริงในชุมชน ซึ่งจะต้องอาศัย “เวที” (การประชุม เสวนา พุดคุยถกเถียง) เป็นวิธีการเพื่อให้คนในชุมชน ทั้งชาวบ้าน ครู นักพัฒนา สมาชิก อบต. กรรมการสหกรณ์ ข้าราชการ หรือกลุ่มคนอื่นๆ เข้ามาร่วมหา ร่วมใช้ “ปัญญา” ใน กระบวนการวิจัย

“กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น” หมายถึง การทำงานอย่างเป็นขั้นตอน เพื่อตอบ “คำถาม” หรือ “ความสงสัย” บางอย่าง ดังนั้นสิ่งสำคัญคือประเด็น “คำถาม” ต้องคมชัด โดยมีการแยกแยะประเด็นว่า ข้อสงสัยอยู่ตรงไหน มีการหา “ข้อมูล” ก่อนทำ มีการวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีการ “วางแผน” การทำงานบนฐานข้อมูลที่มีอยู่ และในระหว่างลงมือทำมีการ “บันทึก” มีการ “ทบทวน” ความก้าวหน้า “วิเคราะห์” ความสำเร็จและอุปสรรคอย่างสม่ำเสมอ เพื่อ “ถอด” กระบวนการเรียนรู้ที่ เกิดขึ้นออกมาให้ชัดเจน ในที่สุดก็จะสามารถ “สรุปบทเรียน” ตอบคำถามที่ตั้งไว้ แล้วอาจจะทำใหม่ให้ ดีขึ้น ตลอดจนสามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนสำหรับเรื่องอื่นๆ หรือพื้นที่อื่นๆ ต่อไป ซึ่งทั้งหมดนี้ กระทำโดย “ผู้ที่สงสัย” ซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นนั่นเอง ดังนั้นกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจึงเป็น งานวิจัยอีกแบบหนึ่งที่ไม่ยึดติดกับระเบียบแบบแผนทางวิชาการมากนัก แต่เป็นการสร้างความรู้ในตัว คนท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่น เพื่อคนท้องถิ่น โดยมุ่งแก้ไขปัญหาด้วยการทดลองทำจริง และมีการบันทึก และวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การวิจัยแบบนี้จึงไม่ใช่เครื่องมือทางวิชาการ ไม่ใช่ของศักดิ์สิทธิ์ที่ ผูกขาดอยู่กับครูบาอาจารย์ แต่เป็นเครื่องมือธรรมดาที่ชาวบ้านก็ใช้เป็น เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน ได้

สกว.สำนักงานภาค ได้ใช้วิธีการสนับสนุนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามแนวคิดและหลักการ ดังกล่าวมาแล้วในระยะเวลาหนึ่ง พบว่าชาวบ้านหรือทีมวิจัยส่วนใหญ่สามารถสะท้อนการดำเนินงาน ด้วยการบอกเล่าได้เป็นอย่างดี ในขณะที่เดียวกันก็พบว่า การเขียนรายงานเป็นปัญหาที่สร้างความหนักใจ ให้แก่นักวิจัยเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นด้วยความตระหนักถึงสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว สกว.สำนักงานภาค จึง ได้ปรับรูปแบบการเขียนรายงานวิจัยให้มีความยืดหยุ่น และมีความง่ายต่อการนำเสนองานออกมาใน รูปแบบที่นักวิจัยถนัด โดยไม่ยึดติดในเรื่องของภาษาและรูปแบบที่เป็นวิชาการมากเกินไป ซึ่งเป้าหมาย

สำคัญของรายงานวิจัยยังคงมุ่งเน้นการนำเสนอให้เห็นภาพของกระบวนการวิจัยมากกว่าผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัย โดยกลไกสำคัญที่จะช่วยให้นักวิจัยให้มีความสามารถเขียนรายงานที่นำเสนอกระบวนการวิจัยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ ศูนย์ประสานงานวิจัย (Node) ในพื้นที่ซึ่งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงโครงการวิจัยมาตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งจบการทำงานวิจัย ดังนั้น Node จะรับรู้พัฒนาการของโครงการวิจัยมาโดยตลอด บทบาทการวิเคราะห์เนื้อหาหรือกิจกรรมของโครงการจึงเป็นการทำงานร่วมกันระหว่าง Node และนักวิจัย ซึ่งความร่วมมือดังกล่าว ได้นำมาซึ่งการถอดบทเรียนโครงการวิจัย ผู้การเขียนมาเป็นรายงานวิจัยที่มีคุณค่าในที่สุด

อย่างไรก็ตาม รายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อาจไม่สมบูรณ์แบบดังเช่นรายงานวิจัยเชิงวิชาการโดยทั่วไป หากแต่ได้คำตอบและเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการวิจัย ซึ่งท่านสามารถเข้าไปค้นหา ศึกษาและเรียนรู้เพิ่มเติมได้จากพื้นที่

สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

บทคัดย่อ

โครงการประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์การภาคี” เป็นการตอบคำถามวิจัยว่า การประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัยเพื่อการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนควรเป็นอย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ 1) ประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ 2) ประสานความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงาน หน่วยงาน/องค์การภาคี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานชุดโครงการวิจัยฯ 3) รวบรวม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้การจัดการทรัพยากรฯ และเฝ้าระวังการใช้เครื่องมือผิวดินในบริเวณอ่าวบ้านดอน และ 4) เพื่อสร้างการเรียนรู้การทำงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน ซึ่งมีกิจกรรม 6 กิจกรรมด้วยกัน ดังนี้

1. ประชุมชี้แจงโครงการเพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจ กรอบงาน วัตถุประสงค์และแผนการทำงานให้สมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ
2. เวทีประชุมเครือข่ายอ่าวบ้านดอนเป็นการจัดประชุมสมาชิกเครือข่ายการทำงานในอ่าวบ้านดอนเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความเคลื่อนไหวและสถานการณ์ต่าง ๆ ในอ่าวบ้านดอนโดยกำหนดการประชุม 2 เดือน/1 ครั้ง
3. ติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน โดยจะติดตามและคอยหนุนเสริมการทำงาน/กิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการวิจัย
4. เครือข่ายเฝ้าระวังอ่าวบ้านดอนโดยการเชื่อมประสานเครือข่ายและจัดทำแผนการเฝ้าระวังให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมทั้งติดตามเรื่องการข่าและการกระทำที่ผิวดิน
5. งานประสานเครือข่ายและภาคีโดยเป็นตัวกลางในการประสานระหว่างเครือข่ายและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ให้ยั่งยืน
6. การประชาสัมพันธ์และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเผยแพร่การทำงานของเครือข่ายอ่าวบ้านดอนและปลูกจิตสำนึกให้เห็นความสำคัญของการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ จากการร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ทีมวิจัยได้อาศัยการบวนการทำงานอย่างมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน เพราะการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมต้องอาศัยการทำงานเป็นทีมในการทำงานร่วมกัน เพื่อหนุนให้การปฏิบัติงานดำเนินไปได้ตามรูปแบบของงานวิจัยชุมชน โดยชุมชน และเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง

คำนำ

เมื่อห้องทะเลอ่าวบ้านดอนที่เคยเป็นแหล่งประกอบอาชีพของชุมชนเสื่อมโทรม วิถีชีวิตของคนก็ฝืดเคืองลง แน่แน่นอนว่าถ้าชุมชนผู้ที่เผชิญกับปัญหาและได้รับผลกระทบโดยตรงยังคงนิ่งเฉยกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ปัญหาก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นก่อนที่จะปัญหาจะรุนแรงมากไปกว่านี้ โครงการประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์ภรภาติ” ได้เกิดขึ้นจากรวมตัวของกลุ่มคนในชุมชนที่เล็งเห็นความสำคัญของปัญหา และผลกระทบต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับบ้านธารน้ำร้อน ได้รวมตัวกันขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการทำกิจกรรมจาก สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

สำหรับเนื้อหาในรายงานฉบับนี้จะเป็นการบอกเล่าเรื่องราวการทำงานโดยใช้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่ปฏิบัติงานอำเภอท่าเสา อำเภอไชยา และบางพื้นที่ในอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัด

สุราษฎร์ธานีให้รับทราบ ซึ่งผู้อ่านจะเห็นรายละเอียดการทำกิจกรรม ความร่วมมือในการทำงานของชุมชนและหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดจนผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา คณะทำงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่านไม่มากนักน้อย หากเกิดความผิดพลาดประการใดต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยมและคณะ

กิตติกรรมประกาศ

โครงการประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์ภคภาติ” ได้เสร็จสิ้นลงได้ด้วยดี แม้จะใช้เวลาในการดำเนินโครงการค่อนข้างยาวนาน แต่ก็ได้สร้างการเรียนรู้ให้กับคณะทำงาน และผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี ซึ่งงานต่างๆ ไม่อาจสำเร็จได้ถ้าปราศจากความร่วมมือจากหลายภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ต้องขอขอบคุณนายศิลปะชัย เรืองสูง ปลัดอาวุโส นายประเสริฐ ชาญจุรณ์ กำนันตำบลลิเล็ด และนายปวิณ จุลภักดี ผู้ประสานงานโครงการป่าทะเล – เพื่อชีวิต ตลอดจนหัวหน้าโครงการอนุรักษ์อ่าวบ้านดอนทุกท่าน ที่ร่วมเป็นวิทยากรและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ทำงาน และปลัดอำเภอท่าทาง - ไซยา ประมงอำเภอไซยา- ท่าทาง คณะเจ้าหน้าที่จากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ปากพนังและสิชล และคณะอาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) ที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศทางธรรมชาติ และร่วมปลูกป่าตลอดจนปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเพื่อสร้างความสมบูรณ์ในแปลงทดลอง ขอขอบคุณสถานีวิจัยทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 ที่ให้การสนับสนุนพันธุ์ไม้ป่าชายเลนในพื้นที่

ทั้งนี้งานจะสำเร็จลงไม่ได้ถ้าขาด ความร่วมมือร่วมใจของเพื่อนๆ สมาชิกทีมวิจัยทุกคนที่ร่วมเคียงบ่า เคียงไหล่ เป็นแกนหลักในการร่วมคิดร่วมทำด้วยกันมาตลอดจนเสร็จสิ้นโครงการ ขอขอบคุณคณะครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านไทรงาม และกลุ่มเครือข่ายงานวิจัยในพื้นที่รอบอ่าวบ้านดอน รวมถึงชุมชนที่สนใจเข้าร่วมกระบวนการ และบุคคลอื่นๆ ที่ไม่อาจกล่าวนามได้หมดในที่นี้ ซึ่งทั้งหมดนี้มีส่วนในการเติมเต็มให้โครงการดำเนินไปได้ด้วยดี และมีส่วนในการหนุนเสริมให้ทรัพยากรในพื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น ก็ต้องขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

อนึ่งคณะทีมวิจัยต้องขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่ง คือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ที่ได้ให้โอกาสดังชุมชนโดยการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ขอขอบคุณศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี นำโดยคุณวิรัตน์ สาระคง ผู้ประสานงาน และเจ้าหน้าที่ทุกคน และเป็นพี่เลี้ยง คอยให้คำปรึกษา และหนุนเสริมให้การทำงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดี

นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยมและคณะ

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา

การประกอบอาชีพของชาวประมงชายฝั่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวประมงขนาดเล็กในทุกพื้นที่ ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก การต่อสู้ดิ้นรนให้หลุดพ้นจากสภาพความยากจนด้วยวิธีการต่างคนต่างทำมาหากิน หากต้องการให้กลับไปเป็นอย่างเช่นในอดีต อย่างน้อยเมื่อประมาณ 30 – 40 ปี ที่ผ่านมามองเป็นไปได้อย่างยาก ในขณะที่ปัจจัยการดำรงชีวิตต่าง ๆ อยู่ในสภาวะวิกฤต ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การลุกขึ้นรวมกลุ่มร่วมกันเรียนรู้เพื่อการแก้ไขปัญหาของตนเองจึงเป็นทางเลือกที่มีไม่มากนักของชุมชน ซึ่งพอจะเป็นหนทางนำไปสู่ชีวิตที่ดีขึ้นได้ในแนวทางดังกล่าว โครงการศึกษาแนวทางการจัดการป่าชายเลนเพื่อเพิ่มปริมาณปูเปี้ยวอย่างยั่งยืนชุมชนคลองท่าปูน อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี ได้รับการสนับสนุนจาก สกว. (สำนักงานภาค) ให้ดำเนินงานในต้นปี 2548 เป็นโครงการที่ชุมชนเข้าไปดูแลรักษาป่าชายเลนในเนื้อที่ 1,500 ไร่ ไม่ให้ถูกทำลายเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของปูเปี้ยว พร้อมทั้งการศึกษาวงจรชีวิตปูเปี้ยว และกำหนดกฎระเบียบการจับปูเปี้ยว การดำเนินงานที่มิจัยได้มีการประสานงานกับองค์กรภาคีต่าง ๆ และได้รับการสนับสนุนค่อนข้างดี ทำให้โครงการสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยชุมชนสามารถดูแลรักษาป่าชายเลนไว้ได้ค่อนข้างสมบูรณ์ มีความรู้ในวิถีชีวิตปูเปี้ยว มีปริมาณปูเปี้ยวและทรัพยากรสัตว์น้ำอื่น ๆ เพิ่มขึ้น กลุ่มองค์กรเข้มแข็งขึ้น และได้รับการคัดเลือกให้เป็นโครงการวิจัยเด่นปี 2549

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าโครงการประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง แต่ก็มีปัญหา อุปสรรคอีกหลายประการ ทั้งในด้านของการพัฒนาเพื่อยกระดับการจัดการภายใน ด้านการเพิ่มปริมาณการผลิต การแปรรูปการตลาดปูเปี้ยว และปริมาณสัตว์น้ำอื่น ๆ การเฝ้าระวังการจับปูเปี้ยวอย่างผิดกฎหมายที่เข้มข้น ที่ผ่านมามิจัยไม่สามารถดูแลพื้นที่ได้ทั่วถึง ในงานเฝ้าระวังการทำประมงอย่างผิดกฎหมายจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดการที่ดีทั้งภายในชุมชนและการสร้างเครือข่ายองค์กร

จากประสบการณ์การทำงานของทีมวิจัยฯ ได้เห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มภายในชุมชนเพื่อการเรียนรู้และร่วมกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งการเชื่อมเครือข่ายเรียนรู้และประสานความร่วมมือทีมวิจัยฯ จึงได้พยายามประสานงาน พูดคุยกับแกนนำในชุมชนต่างๆ ในพื้นที่บริเวณอ่าวบ้านดอนมาโดยตลอด จนถึงขณะนี้สมาชิกในชุมชนรวมกลุ่มกันเรียนรู้ปัญหาและพัฒนาโจทย์วิจัย จำนวน 7-8 ชุมชน (โจทย์วิจัย) ในพื้นที่ตลอดชายฝั่งทะเล ของอำเภอไชยา อำเภوتاฉาง

พื้นที่บางส่วนของอำเภอกาญฉัตร จากการจัดการเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยในแต่ละชุมชน ๆ ละ 4-5 ครั้ง เห็นเนืองงาน ภารกิจงานในทุกพื้นที่ เช่น การเฝ้าระวังการใช้เครื่องมือประมงผิดประเภท การสร้างพื้นที่ทำการประมงในรูปแบบ “ทะเลชุมชน” การสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเอื้ออำนวยให้ชุมชนวิจัยต่าง ๆ สามารถดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สมาชิกทีมวิจัยมีความประสงค์ให้มีงานประสานชุดโครงการเครือข่ายงานวิจัย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” และองค์กร เพื่อการสนับสนุนการดำเนินงานประสานชุดเครือข่ายและหน่วยงาน/องค์กรภาคี

วัตถุประสงค์

1. ประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” ได้รับบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ
2. ประสานความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงาน หน่วยงาน/องค์กรภาคี เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานชุดโครงการวิจัยฯ
3. รวบรวม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้การจัดการทรัพยากรฯ และเฝ้าระวังการใช้เครื่องมือผิดกฎหมาย ในบริเวณอ่าวบ้านดอน
4. เพื่อสร้างการเรียนรู้การทำงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน

คำถามวิจัย

การประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัยเพื่อการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนควรเป็นอย่างไร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีผู้ประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ
2. มีหน่วยงาน/องค์กรภาคี สนับสนุนการดำเนินงานชุดโครงการวิจัยฯ อย่างเป็นรูปธรรม
3. สมาชิกทีมวิจัยในแต่ละโครงการและผู้สนใจทั่วไปได้รับข่าวสาร ความรู้ เกี่ยวกับผลการดำเนินงานชุดโครงการวิจัยฯ มากขึ้น
4. ได้สร้างการเรียนรู้ในการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน
5. มีรูปแบบกลไกการประสานงานการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนชัดเจนขึ้น

ระยะเวลาดำเนินงาน 18 เดือน

งบประมาณ 521,240 บาท (ห้าแสนสองหมื่นหนึ่งพันสองร้อยสี่สิบบาทถ้วน)

บทที่ 2

บริบทชุมชน

ในประเด็นการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน ประเด็นสำคัญที่จะต้องกล่าวถึงก็คือเรื่องของ “บริบทชุมชน” เนื่องจากเป็นปัจจัยหลักที่มีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการประสานชุดเครือข่ายอ่าวบ้านดอนที่ทำงานอยู่ในชุมชนได้อย่างรอบด้านและชัดเจนในฐานะของการเป็นแหล่งกำเนิดและธำรงรักษาทรัพยากรชายฝั่งเอาไว้ ทั้งนี้ ด้วยการที่บริบทชุมชนมีความสัมพันธ์กับการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนท่ามกลางบริบททางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน จึงเป็นที่มาของการศึกษาในบทนี้ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรชายฝั่งจากอดีตถึงปัจจุบัน บริบทชุมชนมีลักษณะเป็นอย่างไร โดยที่มิวิจัยได้ทำการศึกษาบริบทชุมชนของอำเภอไชยา และอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในภาพรวมเนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ติดต่อกัน ซึ่งเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีแหล่งทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ เสมือนกับเป็นอู่ข้าวอู่น้ำที่สำคัญให้กับคนในพื้นที่นั้นเมื่อครั้งอดีตจนถึงปัจจุบัน และจากการเข้ามาประสานการทำงานวิจัยในพื้นที่งานของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งใช้กระบวนการวิจัยโดยอาศัยการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ซึ่งส่งผลให้เกิดการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนที่ดีและยั่งยืน ดังนั้น เพื่อให้เห็นการดำรงอยู่และความเปลี่ยนแปลงของชุมชนคนอ่าวบ้านดอนจึงได้มีการแบ่งเกณฑ์ในการศึกษาออกเป็นมิติต่าง ๆ ที่สำคัญ 7 ประการ อาทิ มิติทางประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และทรัพยากรธรรมชาติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 มิติทางประวัติศาสตร์

ในท้องทะเลฝั่งอ่าวไทย ผืนน้ำได้ทอดเว้าเข้าไปในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอท่าฉาง อำเภอพุนพิน อำเภอเมือง อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอดอนสัก รวม 8 อำเภอ เกิดเป็นเว้าอ่าวก้นกระทะขนาดใหญ่ หรือที่คนในพื้นที่นั้นเรียกขานกันว่า “อ่าวบ้านดอน” มีความยาวแนวชายฝั่งถึง 120 กิโลเมตร และเป็นที่ยอมรับน้ำจากลำคลองน้อยใหญ่ที่พัดพาสารอาหารในพื้นที่ต่าง ๆ ไหลลงสู่ท้องอ่าวเกิดเป็นตะกอนปากแม่น้ำที่อุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งรวมความหลากหลายของระบบนิเวศทางทะเล กลายเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญของสัตว์น้ำและเอื้อต่อการเจริญเติบโตของสัตว์น้ำและทรัพยากรป่าชายเลน อ่าวบ้านดอนจึงกลายเป็นแหล่งประกอบอาชีพของชุมชนรอบอ่าวบ้านดอนมาเป็นเวลาช้านาน

นับเป็นเวลากว่าสองร้อยปีผ่านมาแล้ว พื้นที่ในอำเภอไชยา และอำเภอท่าฉางได้เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำขนาดใหญ่และเป็นแหล่งค้าขายที่สำคัญในระดับนานาชาติ อาทิ จีน โปรตุเกส ญี่ปุ่น เป็นต้น จึงทำให้มีผู้คนเข้ามาแลกเปลี่ยนสินค้าในบริเวณนี้ (ทว่า ปัจจุบันนี้บริเวณอ่าวบ้านดอนป่าไม้ถูกทำลาย สัตว์น้ำลดจำนวนลง) ทำให้กลายเป็นเมืองท่าที่สำคัญของภูมิภาค ขณะเดียวกันได้เรียกพื้นที่บริเวณนี้ว่า “เมือง” (หรือจังหวัด) หรือเรียกว่าเมืองไชยา จากการสอบถามความเป็นมาของพื้นที่ในการศึกษาได้รับการสืบทอดผ่านคำบอกเล่าจากรุ่นสู่รุ่นว่า ชุมชนคนอ่าวบ้านดอนได้รับการสืบทอดมาจากบรรพบุรุษมาตั้งแต่เมืองศรีวิชัย เมืองไชยา จนถึงปัจจุบัน และมีการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช (หรือมีเจ้าเมือง) ต่อมาเมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้ทรงประกาศเมืองนคร ในระหว่างทางได้พักค้างคืนที่พุมเรียง อำเภอไชยา ปัจจุบันเรียกว่า “พลับพลา” และได้เปลี่ยนชื่อเรียกจังหวัดไชยา มาเป็นอำเภอไชยา หลังจากนั้นก็ได้ผนวกรวมเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ทั้งนี้ จากการเป็นเมืองท่าที่สำคัญนั้น ทำให้ผู้คนในชุมชนประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเป็นหลักในการดำเนินชีวิต นอกจากทำประมงแล้วยังมีการแปรรูปกุ้งเล็ก เพื่อนำมาทำกะปิ มาตั้งแต่ยุคดั้งเดิม ซึ่งเรียกชุมชนบ้านท่าเคย (กะปิ) ในอำเภอท่าฉางและบริเวณท่าฉางตอนบนจะมีการทำนาข้าวกันมากมีตำนานเล่าขานถึงการเรียกว่าอำเภอท่าฉางว่ามาจาก ฉางข้าวซึ่งเป็นท่าเรือที่สำคัญของชุมชนและได้ใช้เส้นทางเกวียนในการติดต่อค้าขายกันในชุมชน โดยส่วนใหญ่จะนำไปขายในตลาด “ลองทง” บริเวณสถานีรถไฟ ในเขตอำเภอไชยา ซึ่งปัจจุบันเรียกว่าตลาดไชยา ประกอบกับพื้นที่อำเภอไชยามีการเลี้ยงเปิดตามภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเป็นหลัก เช่น หอย ข้าว ปลา เป็นอาหาร ทำให้การลงทุนมีน้อย จนกลายเป็นไข่มุกรายที่มีชื่อเสียง การทำนาข้าวที่มีชื่อเสียง เช่น ข้าวหอมมะลิไชยา ข้าวกันตัง ข้าวเหนียวตาล เป็นต้น

กระทั่งปี พ.ศ. 2545 เกิดกลุ่มอนุรักษ์ สร้างกฎกติกาของชุมชนในการฟื้นฟูป่า เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัดด้านการขยายตัวของชุมชนพบว่า ผู้คนได้เข้ามาอาศัยและมีที่ทำกินอยู่ในหมู่บ้านเช่นเดียวกับครั้งอดีต ซึ่งผู้คนได้มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีคล้ายๆ กัน กล่าวคือมีการใช้พื้นที่ข้างบ้านเรือนเป็นแหล่งทำมาหากินด้วยการประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเป็นหลัก และด้วยสภาพพื้นที่ส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบจากการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติจากครั้งอดีต โดยเฉพาะบริเวณป่าชายเลนในชุมชนจึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ชาวบ้านบางส่วนยังคงพอที่จะหาเลี้ยงชีพแบบตามวิถีของชาวประมงพื้นบ้าน

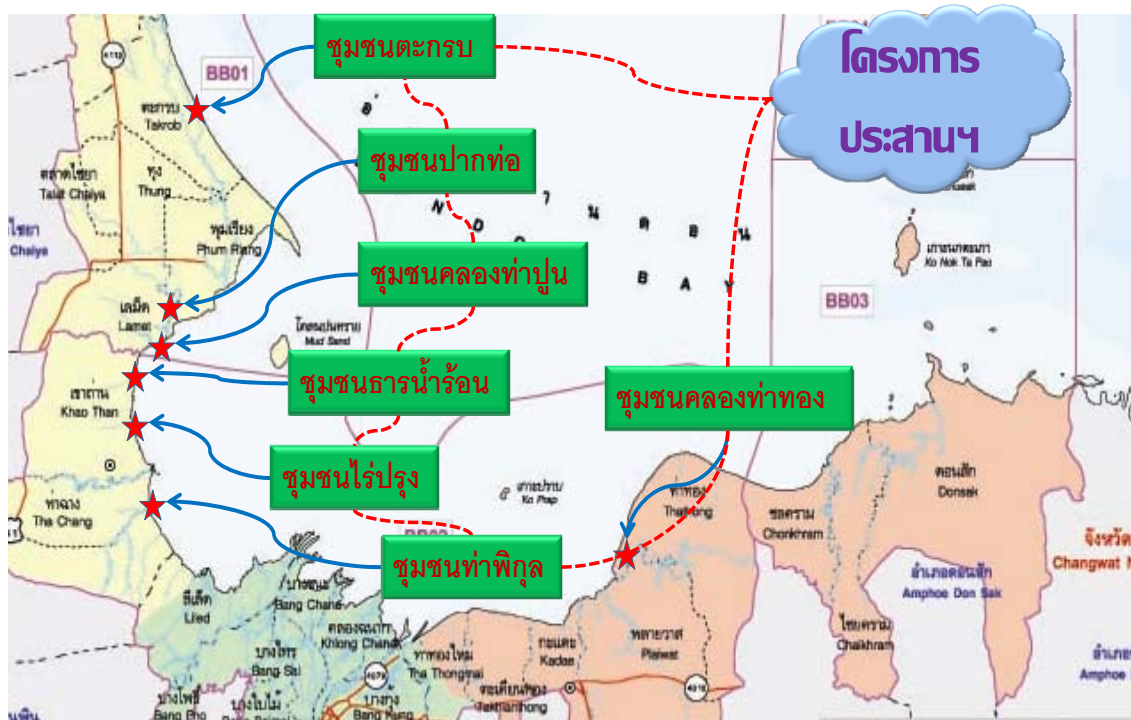
1.2 มิติทางภูมิศาสตร์

อ่าวบ้านดอนเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ และต่อคนพื้นถิ่นในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมาเป็นเวลาช้านาน ทั้งนี้เพราะเป็นเป็นเว้าขนาดใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของชายฝั่งทะเลอ่าวไทยด้านตะวันตก และในขณะเดียวกัน ด้วยวิถีแห่งคนอ่าวบ้านดอนก็ได้ก่อรูปเป็นเอกลักษณ์อันโดดเด่นให้กับคนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในแง่ที่ว่า คนในชุมชนมักจะประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน รอบ ๆ ชุมชนจึงประกอบไปด้วยอ่าว ลำคลอง ตลอดจนชุมชนอื่นๆข้างเคียง ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอท่าชนะ
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอพุนพิน
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวบ้านดอน
และทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอกีรีรัฐนิคม

โครงการวิจัยชุด

“การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน”

พื้นที่ทั้งหมดของอ่าวบ้านดอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขึ้นอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลเป็นแนวแคบๆ ประมาณ 50-100 เมตรจากฝั่ง มีพื้นที่รวม 31.64 ตารางกิโลเมตร หรือ 19,775 ไร่ อันประกอบไปด้วยพื้นที่บริเวณชายฝั่งหลายอำเภอ ตั้งแต่อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอลำพูน อำเภอพุนพิน อำเภอเมือง อำเภอกาญจนดิษฐ์ และอำเภอดอนสัก โดยพื้นที่อ่าวตอนบนจะมี 4 อำเภอ คือ อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยา อำเภอลำพูน และอำเภอพุนพิน ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมีลักษณะทางภูมิศาสตร์ ที่เด่นๆ ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

1. **ทะเลเปิด** บริเวณอำเภอท่าชนะ ถึงอำเภอไชยา และบางส่วนในพื้นที่ตำบลตะกอบ ตำบลพุมเรียง ซึ่งชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่จะออกหาปูม้า หอย ปูทะเล เลี้ยง หอยแมลงภู่ และหาปลา เป็นต้น
2. **ทะเลปิด** จะอยู่บริเวณรอยต่อจากตำบลพุมเรียง ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา และอีกส่วนหนึ่งอยู่บริเวณตำบลเขาถ่าน ตำบลท่าฉาง ตำบลท่าเคย อำเภอท่าฉาง และตำบลเลม็ด อำเภอพุนพิน ซึ่งชาวประมงพื้นบ้านส่วนใหญ่มักจะประกอบอาชีพหาปลา ปู กุ้ง หอย ปูดำ ปูเปี้ยว การเลี้ยงหอยแมลงภู่ หอยนางรม หอยแครง และเป็นแหล่งผสมพันธุ์ สัตว์น้ำวัยอ่อน ทำให้เป็นที่เพาะฟักสัตว์น้ำนานาชนิด แหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน ตลอดจนเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ชนิดต่าง ๆ เช่น ลิงแสม ตัวเงินตัวทอง ชะมด เสือป่า นาก ฯลฯ ส่วนจำพวกนก เช่น ไก่ป่า นกกระยาง นกเขา นกกิ้งกัก นกแซงแซว ฯลฯ สัตว์เลื้อยคลาน เช่น งูเห่า งูจงอาง งูน้ำ งูเขียว บริเวณชายฝั่ง (ทะเลชุมชน) จะมีแหล่งกำเนิดหอยชนิดต่าง ๆ เช่น หอยขาว หอยไฟไหม้ หอยหลอด หอยแครง หอยปากเปิด ปูม้า ปูดำ เป็นต้น

ทั้งนี้ จะกล่าวเฉพาะพื้นที่ในอำเภอไชยา อำเภอลำพูน อันเป็นพื้นที่ที่เป็นรอยต่ออยู่ติดกัน ทำให้ลักษณะโดยทั่วไปมีความคล้ายคลึงกัน ที่ดินส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มดินร่วนปนทราย จัดเป็นชุมชนขนาดกลาง และมีความเพียบพร้อมด้านสาธารณูปโภค ได้แก่ การมีถนนลาดยางจากถนนใหญ่ถึงถนนในซอยแต่ละหมู่บ้าน มีไฟฟ้า น้ำประปา ร้านค้าของชำ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ และหอกระจายข่าว เป็นต้น

1.3 มิติทางวัฒนธรรม

ตามข้อมูลส่วนหนึ่งได้มีการระบุไว้ว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีประวัติความเป็นมายาวนาน ตั้งแต่สมัยทวารวดีศรีวิชัย (ราวพุทธศตวรรษที่ 13-14) บริเวณเมืองไชยาในอดีตเป็นแหล่งที่ได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนาเถรวาท และวัฒนธรรมต่างๆ จากอินเดีย อย่างที่มีการค้นพบหลักฐาน เช่น ลูกปัดพุมเรียง บรรจุอยู่ในพระบรมธาตุไชยา และมีตำนานเล่าขานถึงพระธาตุว่าพระธาตุผุดขึ้นมาจากดิน และมีน้ำผุดขึ้นมาเป็นหนองเล็ก ๆ ทำให้มีน้ำตลอดทั้งปี ภายในพระอุโบสถมี

พระประธานหันหน้าทางทิศตะวันตกซึ่งเป็นเรื่องเล่าสืบต่อกันมา (<http://www.culture.go.th> วันที่ 13 มกราคม 2552) วัฒนธรรมดังกล่าวจึงได้แผ่ขยายเรื่อยมาเช่นเดียวกับในอำเภอไชยา ทำนองซึ่งพบว่าผู้คนส่วนใหญ่ให้ความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา กว่า 80 % นับถือศาสนาอิสลาม 15 % และนับถือศาสนาคริสต์ 5 % ส่วนหนึ่งเห็นได้จากหลักฐานทางโบราณคดีที่มีการทิ้งร่องรอยวัดวาอารามไว้เมื่อสมัยโบราณ พร้อมกันนั้นก็ได้อาศัยวัดเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมคนในหมู่บ้าน โดยเฉพาะการประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อในชุมชน ทั้งนี้มีกิจกรรมต่าง ๆ ทางสังคม/วัฒนธรรม/ศาสนา/ความเชื่อของชาวชุมชนตลอดทั้งปี ซึ่งมีรายละเอียดคืบจากปีใหม่ไทย ดังนี้

มกราคม	ประเพณีขึ้นปีใหม่
กุมภาพันธ์	ประเพณีทำบุญและเวียนเทียนวันมาฆบูชา (หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า ประเพณีกลางเดือน)
มีนาคม	ประเพณีตรุษไทย (ซึ่งชาวบ้านจะทำพิธีกว่นข้าวเหนียวแดง ที่คล้าย ๆ กับ กวนกาดเพื่อนำไปถวายวัด) และประเพณีจับปีจบเดือน
เมษายน	ประเพณีแข่งเม็ง (หรือการไหว้บรรพบุรุษแบบจีนทุกวัน ที่ 5 เมษายน) วันสงกรานต์ (หรือการขึ้นปีใหม่แบบไทย ที่จัดขึ้นในระหว่างวันที่ 13-15 เมษายน)
พฤษภาคม	ประเพณีทำบุญและเวียนเทียนวันวิสาขบูชา
มิถุนายน	ช่วงนี้กิจกรรมส่วนใหญ่ของชาวบ้านคือ การทำนา เพราะฉะนั้น ชาวอำเภอบ้านบ่อนจึงไม่มีกิจกรรมประเพณีหลัก ๆ ร่วมกัน แต่จะเน้นที่ ประเพณีรับขวัญแม่โพสพ (ข้าวเริ่มแตกรวง)
กรกฎาคม	ประเพณีทำบุญและเวียนเทียนวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา ไหว้เจ้าที่- เจ้าทาง
สิงหาคม	ช่วงนี้กิจกรรมส่วนใหญ่เป็นเทศกาลของดีเมืองไชยา-ท่าฉาง (อันเป็น ประเพณีร่วมกันของคนในพื้นที่อำเภอไชยา- ท่าฉาง)
กันยายน	-
ตุลาคม	ประเพณีออกพรรษาและตักบาตรเทโว (หรือที่ชาวอำเภอบ้านบ่อนเรียกว่า ตักบาตรข้าวต้มลูกโยน) ประเพณีชักพระ
พฤศจิกายน	ประเพณีลอยกระทง
ธันวาคม	เข้าช่วงฤดูฤดูเกี่ยวข้าวของชาวบ้าน

จากการร่วมสนทนากลุ่มของทีมวิจัย พบว่า วัฒนธรรมของคน “อ่าวบ้านดอน” จะมีลักษณะแบบ “วัฒนธรรมพันธุ์ทาง” (Hybrid culture) หรือมีลักษณะที่ผสมผสานคุณค่า/ความหมายข้ามสายพันธุ์จากแหล่งกำเนิดหลายแหล่ง ด้านหนึ่ง นอกจากจะรักษาประเพณีราษฎร์ (little tradition) ต่างๆ ให้ดำรงต่อไปในวิถีปฏิบัติของผู้คน (อาทิ ประเพณีชักพระ) ชาวอ่าวบ้านดอนยังเปิดตัวรับต่อประเพณีหลวง (great tradition) หรือวัฒนธรรมหลักที่มาจากภายนอกหลายประเภท เช่น สงกรานต์ ลอยกระทง ไปจนถึงวัฒนธรรมสมัยใหม่ (อาทิ กลุ่มนักศึกษาที่มาร่วมประเพณีท้องถิ่นของชุมชน) แต่ในการเปิดรับนี้ ชาวบ้านก็นำมาจัดให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและกิจกรรมทางเศรษฐกิจสังคมของชุมชน ในขณะเดียวกัน เอกลักษณะของความเป็น “คนอ่าวบ้านดอน” ที่แสดงออกผ่านประเพณีเหล่านี้ก็คือ ศักยภาพในการผสมผสาน (articulation) วัฒนธรรมจากหลากหลายแหล่งที่มา และทำให้กลายเป็นลักษณะแบบท้องถิ่น (localisation) ในแบบของคนอ่าวบ้านดอน เช่น การปรับปรนผสมผสานทั้งวัฒนธรรมแบบผิด้งเดิม (เช่น ความเชื่อเรื่องแม่โพสพ และไหว้เจ้าที่เจ้าทาง) วัฒนธรรมแบบพุทธ (วันวิสาขบูชา เข้าพรรษา) วัฒนธรรมแบบจีน (เช่น เช็งเม้ง ตรุษจีน)

ไม่เพียงแต่ประเพณีอื่น ๆ ในชุมชนเท่านั้นที่ส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมขึ้นในชุมชนหมู่บ้าน แต่ในขณะเดียวกันด้วยวิถีของคนอ่าวบ้านดอนที่ผูกพันอยู่กับท้องอ่าวจึงได้มีความเชื่ออื่น ๆ ที่ชาวบ้านให้ความเคารพในฐานะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คอยปกป้องรักษาชาวประมงพื้นบ้านมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ เช่น

- **พิธีไหว้เรือ** เป็นพิธีที่กระทำก่อนเอาเรือออกจากฝั่ง มักจะมีการปฏิบัติตลอดทั้งปี มีทั้งเรือชาวประมงขนาดเล็กไปจนถึงเรือประมงพาณิชย์ โดยจะมีของเซ่นไหว้คล้ายทำศาลพระภูมิ เช่น เป็ดไก่ ขนมะพร้าว ขนมะพร้าว พวงมาลัยดอกไม้ และดอกไม้รูปเทียน เป็นต้น เพื่อเป็นการสักการะให้การออกเรือเพื่อหาสัตว์น้ำดำเนินไปด้วยความราบรื่น ไม่เกิดอุบัติเหตุ และจับสัตว์น้ำได้ตามความต้องการ โดยจะมีผู้ที่กระทำพิธีอยู่เป็นประจำในชุมชน คือ นายทวิ เพชรนวล นายทวิ แสงมณี และนายเรียน หนูเที่ยง นอกจากนั้นก็จะสามารถทำกันเองได้ แต่ทว่าในช่วงวันพระจะหยุดทำประมงถึงกับมีคำกล่าวว่า “แปดค่ำได้มาก วันพระได้น้อย” เพราะในอดีตชาวประมงเชื่อว่าวันพระจะไม่ออกไปทำมาหากิน หรือเป็นการโปรดสัตว์ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต แต่พบว่าความเชื่อในปัจจุบันมีน้อยลง เพราะเชื่อว่าการจับสัตว์น้ำในวันพระมีคนจับสัตว์น้อยกว่าทุกวัน จะทำให้ตนได้สัตว์น้ำเป็นจำนวนมากขึ้นกว่าทุกวันนี้เอง

- **พ่อบา-เจ้าที่** เชื่อว่าเรือทุราจะมีพ่อบาเจ้าที่เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่แลรักษาที่ต้องเคารพบูชา ซึ่งการเคารพนี้เองจะช่วยเตือนใจในการประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีงามบนเรือเพื่อความปลอดภัย ซึ่งมีพ่อบา-เจ้าที่ที่ชาวประมงพื้นบ้านให้ความเคารพนับถือมีดังนี้

1) พ่อตาเกิดุ คนเฒ่าคนแก่ในชุมชนเล่าต่อ ๆ กันมาว่า ในอดีตมีตาแก่ ๆ ร่องเรื่อออกทะเล และได้รับอุบัติเหตุจนเสียชีวิตและได้สังกัสถิตอยู่ที่ “เขาสูง” จากความเชื่อที่เล่าสืบต่อกันมานี้เองทำให้ชาวประมงเมื่ออยู่กลางทะเลจะต้องบูชาพ่อตาเกิดุด้วยเครื่องเช่นบูชา คือ ยาเช่น 1 ม้วน กระท่อม 1 คำ เป็นต้น

2) พ่อตาพันธุ์ มีของเช่นบูชา คือ ข้าวต้ม กะทิ 1 หม้อ

3) พ่อตาม้องไล่-แม่ยายรำพึง มีของเช่นบูชา คือ หมากพลู รูปเทียน

จากความเชื่อที่มีต่อพ่อตา-เจ้าที่ของชาวประมงพื้นบ้านนั้น เชื่อกันว่าเป็นการป้องกันภัยจากอันตรายในรูปแบบต่าง ๆ เช่น คลื่นลมแรง ฝนตก หาสัตว์น้ำจากการออกทะเลไม่ได้ เป็นต้น ซึ่งมักจะปฏิบัติในช่วงที่อยู่ในทะเล หรือในบางครั้งนอกจากของเช่นที่ใช้บูชาแล้ว ยังมีการปฏิบัติในลักษณะที่ต้องชักชวนให้พ่อตา-เจ้าที่มาร่วมรับประทานอาหารด้วย หรือถ้าจะมีการบนบานเพื่อให้ประสบความสำเร็จแล้วต้องมีการถวายของตามที่ได้นั่งวาจาไว้ เพราะเชื่อว่าหากไม่ปฏิบัติตามคำสัญญาจะได้รับโทษในรูปแบบต่าง ๆ

ทั้งนี้ จากการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งด้านวัตถุ และทรัพยากรที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตของชุมชนที่เกิดขึ้นตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน ทำให้ประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือภูมิปัญญาท้องถิ่นบางอย่าง ได้หายไปจากชุมชน เนื่องจากมีวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปและมีความรีบเร่งในการประกอบอาชีพมากขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง ตัวอย่างเช่น

หนังตะลุง มโนราห์ วงปี่พาทย์ ดนตรีไทย หายไปเนื่องจากในปัจจุบันมีวงดนตรีหรือกิจกรรมรื่นเริงต่างๆที่มีความทันสมัยมากขึ้นกว่าเดิมทำให้ของเหล่านี้ถูกลืมและขาดการสืบทอด

- หมอผูกข้าว ทำขวัญข้าว ขาดการสืบทอดพร้อมๆ กับการทำนาที่หมดไปจากพื้นที่
- ประเพณีสงกรานต์ เมื่อก่อนจะหยุดทำงานและเที่ยวประมาณ 3 วัน ปัจจุบันหยุดงานแค่ 1 วัน

จากความเชื่อที่ชาวชุมชนคนอำเภอบ้านดอนถูกปลูกฝังมาตั้งแต่ครั้งบรรพบุรุษ ได้กลายมาเป็นที่พักทางใจของชาวบ้าน ดังนั้น ก่อนที่จะมีการทำประมง บางคนก็จะมีการระลึกถึงพ่อตาเจ้าที่เสมอ เพื่อเป็นสิริมงคลและเพื่อความปลอดภัยในการออกเรือ หรือบางรายเพื่อเป็นการป้องกันภัยจากท้องทะเล เช่น พายุ คลื่นลม ทำให้เจ็บไข้ได้ป่วย หรือบางรายถึงกับชีวิต มักจะมีการบนบานถึงพ่อตาเจ้าที่ ในการแก่งสินบนมีการจุดเทียนถวาย หมากคำพลูคำเป็นการหมดสินบนแล้ว ดังนั้น วัฒนธรรมและความเชื่อของชาวบ้านในชุมชนเป็นสิ่งที่บ่มเพาะให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับการเคารพทรัพยากรธรรมชาติและได้รับการถ่ายทอดสู่กันมาหลายชั่วอายุคน จึงเป็นปัจจัยสำคัญอีกด้านหนึ่งคอยกำกับให้การดูแลทรัพยากรชายฝั่งยังคงอยู่ในวิถีของคนในชุมชนแห่งนี้

1.4 มิติทางด้านเศรษฐกิจ

ด้วยสภาพพื้นที่ของชุมชนมีลักษณะเป็นหาดเลนที่กว้างใหญ่อยู่บริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย จึงส่งผลให้ผู้ที่มาสร้างพื้นที่ทำกินนิยมทำอาชีพประมงพื้นบ้าน และอาชีพเสริมอื่น ๆ ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ปลูกยางพารา เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ผลผลิตที่ได้ส่วนใหญ่เป็นการทำมาหากินเพื่อยังชีพ หรือแลกเปลี่ยนกันเองภายในหมู่บ้าน เหตุผลหนึ่งที่ทำให้เกิดการติดต่อค้าขายกันภายในหมู่บ้าน เนื่องจากเส้นทางการคมนาคมยังไม่สะดวกมากนัก ยังไม่มีถนนที่ตัดผ่านเชื่อมโยงระหว่างหมู่บ้าน อีกทั้งขบวนพาหนะสมัยก่อนยังมีน้อย จึงทำให้การทำมาหากินมีขอบเขตอยู่ภายในกลุ่มชุมชนด้วยตนเอง ในอีกด้านหนึ่ง ด้วยการที่ชาวบ้านนิยมทำมาหากินอยู่ละแวกใกล้บ้านเรือน ไม่ต้องออกไปทำงานที่ไกลๆ ในตัวเมือง ทำให้เกิดความผูกพันและเกิดความร่วมมือในการทำกิจกรรมของชุมชน

ตารางที่ 1 แสดงการประกอบอาชีพของชาวท่าฉาง-ไชยา มีรายละเอียด ดังนี้

การประกอบอาชีพ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
ประมงพื้นบ้าน	30	22.28
ข้าราชการ	6	8.04
เกษตรกรกรรม	10	13.4
รับจ้างทั่วไป	76	40.2
ทำนา	1	1.34
ค้าขาย	11	14.72
รวม	134	100

(ที่มา : สถานีอนามัยตำบลท่าฉาง (2549)

จากตารางการประกอบอาชีพในปัจจุบันของชาวชุมชนทำให้ พบว่า ในชุมชนเริ่มมีอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น (เช่น อาชีพประมงพื้นบ้าน ข้าราชการ เกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป ทำนา และค้าขาย) ทั้งนี้ สืบเนื่องจากแม่น้ำลำคลองและทะเลที่เคยเป็นอยู่ช้ำวุ่นน้ำที่สำคัญของคนในชุมชนมีทรัพยากรธรรมชาติลดน้อยลง พิจารณาได้จากในอดีตพื้นที่แห่งนี้ผู้คนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเป็นหลัก แต่เมื่อทรัพยากรในการหาเลี้ยงชีพเริ่มลดลงส่งผลให้คนในชุมชนหันมาประกอบอาชีพที่หลากหลาย ทดแทนการเรียกตนเองว่า “คนประมงพื้นบ้าน” ด้วยกัน เหตุผลเช่นนี้คงจะหนีไม่พ้นลักษณะการอยู่ร่วมกันแบบ “พึ่งพาอาศัย” ซึ่งกันและกัน กลับกลายมาเป็นการอยู่ร่วมกันแบบ “ปัจเจกชนนิยม” (individualism) หรือการอยู่กันแบบ “ตัวใครตัวมัน” กันมากขึ้น ทั้งนี้ อนุมานได้ว่าด้านหนึ่งรูปแบบความเป็นอยู่ร่วมกันมีลักษณะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวกันมากขึ้น

พร้อม ๆ กับที่คนรุ่นใหม่ในชุมชนเริ่มออกไปทำงานต่างถิ่นกันมากขึ้น เหตุผลที่สำคัญที่วัยรุ่นจำนวนนี้เลือกย้ายถิ่นฐานออกไป เป็นเพราะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจบีบคั้น เนื่องจากอาชีพประมงพื้นบ้านหรือรับจ้างในหมู่บ้าน อาจมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การยังชีพ

ในแง่การทำมาหากินของชาวบ้านในชุมชน ส่วนใหญ่ยังคงมีอาชีพทำนา ทำสวนยาง เลี้ยงวัว ปลูกผัก ทั้งนี้เมื่อชุมชนเริ่มมีการขยายตัวออก การยังชีพจึงต้องเน้นผลิตเพื่อขายมากขึ้น พื้นที่ไร่นาได้มีการแปรสภาพเป็นการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ด้วยสภาพการทำมาหากินที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติท่ามกลางค่าครองชีพที่สูงขึ้น ทำให้ได้ผลผลิตที่ไม่เพียงพอกับความต้องการ ชาวบ้านประมาณร้อยละ 70 จึงได้ดิ้นรนหาอาชีพใหม่เพิ่มเติม โดยเฉพาะอาชีพรับจ้างทั่วไปภายนอกชุมชน

ในแง่ของเศรษฐกิจของชุมชน อย่างที่ได้กล่าวมาข้างแล้วในตอนต้นว่า ชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพประมงพื้นบ้าน ส่วนอาชีพเสริมก็จะเป็นพวกเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ปลูกผัก ฯลฯ จึงส่งผลให้การครองชีพมีลักษณะพออยู่พอกินตามธรรมชาติ แต่อย่างไรก็ดี เมื่อพื้นที่จากเดิมที่เคยเป็นป่าไม้อย่างสมบูรณ์ได้ถูกแปรสภาพมาเป็นพื้นที่ทำมาหากินของชาวบ้านมากขึ้นเรื่อยๆ ก็ส่งผลให้บรรดาไม้ต่างๆ ได้เริ่มหมดไป ชาวบ้านจึงจำเป็นต้องเริ่มมีการประกอบอาชีพที่หลากหลายมากขึ้น

1.5 มิติทางด้านสังคม

ในแง่ความสัมพันธ์ของชาวบ้านในชุมชนแห่งนี้ ในอดีตมีประชากรไม่มากนักและส่วนใหญ่ตั้งบนฐานของความเป็นเครือญาติ เนื่องจากการสัญจรไปมายังเดินด้วยเท้าทำให้ผู้ครองส่วนใหญ่เป็นคนในชุมชนเดียวกัน จากการรวมกลุ่มในฐานะเครือญาติ คือ มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน สามารถรวมตัวกันทำกิจกรรมต่าง ๆ กันได้ ข้อสังเกตหนึ่งของการรวมตัวกันเป็นกลุ่มในฐานะเครือญาติ คือ มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน สามารถรวมตัวกันทำกิจกรรมได้ง่าย โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับงานประเพณีการลากพระ ชาวบ้านนิยมประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ที่วัด เพราะเป็นสถานที่ส่วนกลางของหมู่บ้าน ดังนั้น เมื่อคนมีความผูกพันใกล้ชิดกัน จึงทำให้เกิดการสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้ด้วยคามสามัคคี ไม่มีการทะเลาะเบาะแว้งเกิดขึ้น

ขณะเดียวกัน จากการสังสรรค์และถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นปู่ย่ามาอย่างยาวนาน ถึงตำนานวิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้าน ได้เหลือไว้มองเกลอเล่ ที่มีสภาพไม่ต่างจากเกลอเขา หรือที่เรียกว่า “เกลอเขาเกลอเล่” ได้มีเรื่องราวกล่าวขาน ถึงนิทานในครั้งโบราณเล่ากันว่า ในชุมชนที่อยู่อาศัย มีคน มีบ้าน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ตลาด โรงเรียน และวิถีชุมชน ดั้นไม้ไผ่หญ้า สายน้ำ สัตว์น้ำ โรงเรียน โรงพัก ที่ทำการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วัด ฯลฯ ได้จัดวางไว้ในพื้นที่ ของเธออย่างเหมาะสม และลงตัว ทำให้ผู้คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขมาหลายชั่วอายุคน ปราชญ์ชาวบ้านรุ่นแล้วรุ่นเล่าถูกบันทึกผ่านคำบอกเล่าผ่านเรื่องเล่าของมิตรสหายผู้มาเยือน และ

เป็นเหมือนการบันทึกเรื่องราวคุณงามความดีของผู้คนที่ทำงาน เพื่อชุมชนท้องถิ่นของตนเองนั้น ผู้เสียสละและอุทิศตนเพื่อปกป้อง เยียวยา แก้ไข และก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงภายในชุมชนโดยปฏิบัติตนด้วยความไม่มุงหวังผลตอบแทน เพียงเพื่อต้องการให้ชุมชนที่อยู่อาศัยของตนเป็นปกติสุข และได้รับการกล่าวขานว่าเป็นชุมชนที่ปราศจากสิ่งอบายมุขทั้งปวง เป็นชุมชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นเป้าหมายของคนในพื้นที่ผู้กำเนิดถิ่นที่อยู่อาศัยของตนที่จะได้รับการพัฒนาไปสู่ทิศทางใด โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรของท้องถิ่นนั้นไม่ว่าจะเป็นเครือข่ายหรือเครือข่ายเป็นการจัดวางว่าสิ่งใดที่ต้องอยู่ในป่า ในทะเล ชายฝั่งในเมือง (เขา ป่า นา เล) และจะหยุดการเจริญเติบโตทางด้านวัตถุโดยการยกระดับทางด้านความคิดให้กับเจ้าของพื้นที่ที่อยู่อาศัยในชุมชน องค์ประกอบเหล่านี้ขึ้นอยู่กับความเป็นไปภายในชุมชนทั้งสิ้น บุคลากรทุกส่วนจะได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือมีส่วนร่วมในการทำลายล้างถิ่นที่อยู่ของตนหากมองย้อนจากในอดีตที่ผ่านมา

อย่างไรก็ดี เมื่อชุมชนเติบโตมากขึ้น สมาชิกในชุมชนก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ คนในพื้นที่ดั้งเดิมก็ยังคงอยู่ แต่ขณะเดียวกันก็มีการย้ายออกไปบ้างบางส่วน เช่น บางคนก็ออกไปทำงานที่อื่นทำให้คนอื่นเข้ามาอยู่แทนที่ แต่อย่างไรก็ตาม อัตราการย้ายเข้าย้ายออกยังคงมีไม่มาก ส่วนใหญ่ก็ยังคงมีกลุ่มคนดั้งเดิมที่เคยอยู่เมื่อครั้งอดีต และยังเป็นเครือข่ายกัน

นอกจากนี้ ด้วยแรงบีบคั้นจากระบบเศรษฐกิจ ส่งผลให้ชาวบ้านส่วนหนึ่งต้องออกไปทำงานรับจ้างนอกชุมชน งานรับจ้างที่ว่าเป็นคือ การรับเหมาก่อสร้างตามสถานที่ต่างๆ จากการศึกษาพบว่า ชาวบ้านบางรายต้องเดินทางออกไปทำงานตั้งแต่เช้าถึงตอนเย็นจึงกลับถึงบ้าน หรือบางรายต้องออกไปที่ละหลายวัน ซึ่งทำให้เกิดความห่างเหินกับชุมชนมากกว่าในอดีต ด้วยสาเหตุนี้จึงส่งผลให้สายสัมพันธ์ของผู้คนในชุมชนเริ่มเปราะบางลง คนที่มาอยู่ใหม่ยังไม่ค่อยคุ้นเคยกับวัฒนธรรมของชุมชนมากนัก จึงต้องอาศัยระยะเวลาในการปรับตัวให้เข้ากับประเพณีท้องถิ่น

เช่นเดียวกันเมื่ออำนาจทางเศรษฐกิจเข้ามาบีบรัดให้ผู้คนต้องเดินทางไปทำงานนอกชุมชน โดยเฉพาะอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งบางคนต้องไปหลายๆ วันจึงจะกลับมา อีกส่วนหนึ่งก็จะเป็นวัยรุ่นที่บางรายต้องออกไปศึกษาต่อ หรือ คิดราชการทหาร บางรายก็แต่งงานย้ายถิ่นฐานไปอยู่ที่อื่นๆ ซึ่งส่วนมากจะยังคงเหลือเด็กๆ กับผู้เฒ่าผู้แก่ที่อาศัยอยู่ในชุมชน สำหรับวัยแรงงานได้ย้ายไปอยู่ที่อื่นกันเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ ส่วนหนึ่งก็เป็นคนกลุ่มใหม่จากภายนอกที่ได้เข้ามาอยู่แทนที่ จึงทำให้ความสัมพันธ์ของผู้คนยังคงเปราะบาง

ข้อมูลจาก : เอกสารองค์การชุมชนกับการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยนายชนานันท์วัฒน์ แก้วพงศ์พันธุ์
อนุกรรมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน 4 ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ 18 มีนาคม 25

1.6 มิติด้านการศึกษา

ในสมัยอดีตนั้น การเรียนหนังสือของผู้คนในชุมชนส่วนใหญ่เกิดขึ้นที่วัด โดยมีพระสงฆ์เป็นบุคคลผู้สอนหนังสือและธรรมะให้กับชาวบ้าน ดังนั้น จึงถือได้ว่าวัดคือศูนย์รวมทางด้านการศึกษาของชาวบ้าน ต่อมาเมื่อชุมชนแห่งนี้ได้ขยายตัวกว้างขึ้น จึงทำให้ผู้คนได้รวมตัวกันสร้างโรงเรียนประจำหมู่บ้านขึ้นมา เพื่อให้บรรดาลูกหลานได้เรียนหนังสือละแวกหมู่บ้าน ซึ่งไม่ต้องเดินทางออกไปเรียนหนังสือที่โรงเรียนในตัวเมืองที่ห่างไกล สะท้อนให้เห็นว่า การเรียนหนังสือของคนรุ่นเก่าก่อนจะอยู่ที่วัด โดยมีพระสงฆ์เป็นผู้คอยชี้แนะถ่ายทอดกันมา จึงแสดงให้เห็นว่า “วัด” เป็นพื้นที่สำคัญในการผลิตความรู้ของชุมชน แต่เมื่อเวลาต่อมาได้มีการจัดตั้งโรงเรียนขึ้นโดยผู้คนที่ย้ายมาจากตำบลต่างๆ ที่มีความรู้เป็นผู้สอนหนังสือให้กับเด็กๆ ในหมู่บ้าน

ในด้านการศึกษาของชุมชนในพื้นที่ไชยา-ท่าฉางนั้นเด็กนักเรียนส่วนใหญ่จะเดินทางไปเรียนหนังสือในชุมชน เช่น โรงเรียนวัดบางน้ำจืด โรงเรียนบ้านไทรงาม โรงเรียนวัดจันทาราม และโรงเรียนวัดน้ำพุ โดยมีการเปิดสอนในระดับประถมศึกษา และศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนท่าฉางวิทยาคาร (เมื่อก่อนเคยมีโรงเรียนอานาววิทยฯ แต่ถูกยุบไปหลังจากสร้างโรงเรียนท่าฉางวิทยาคารขึ้น เมื่อปี 2476) ดังตารางที่ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงระดับการศึกษาของประชาชนในอำเภอท่าฉาง มีรายละเอียดดังนี้

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
ระดับประถมต้น	265	37.7
ระดับประถมปลาย	302	43.0
ระดับมัธยมต้น	40	5.7
ระดับมัธยมปลาย	16	2.3
ระดับอนุปริญา	11	1.6
ระดับปริญญาตรี	9	1.3
สูงกว่าปริญญาตรี	1	0.1
ไม่ได้รับการศึกษา	58	8.2
รวม	702	100

(ที่มา : สถานีอนามัยตำบลท่าฉาง (2549)

จากตารางพบว่าอัตราส่วนของผู้ที่ได้รับการศึกษาส่วนใหญ่ยังอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย รองลงมาจะศึกษาในระดับประถมต้น ส่วนการศึกษาในระดับปริญญาตรีนั้นนับว่ายังมีอยู่ในวงจำกัดและมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับฐานความรู้ของคนในชุมชน

นอกจากนี้ในชุมชนยังมีการศึกษาในระบบ เด็กก่อนวัยเรียนได้เข้ารับการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านท่าฉาง ซึ่งเป็นศูนย์ที่ได้รับมาตรฐานการศึกษาดีเด่นของอำเภอท่าฉาง และ

โรงเรียนชุมชนวัดจันทาราม สอนในระดับประถมศึกษา ซึ่งเด็กที่จบจากโรงเรียนแห่งนี้ได้รับการศึกษาต่อ และสอบเข้าเรียนในโรงเรียนระดับสูงอยู่ในเกณฑ์ดี

การศึกษานอกโรงเรียน เด็กในชุมชนที่ไม่จบ ม.3 ก็ไปศึกษาต่อจนจบ การศึกษานอกโรงเรียนทุกคน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางแสดงตารางจำนวนนักเรียนที่เรียน กศน. ทำงานในแต่ละปี

พ.ศ.	จำนวนนักเรียนชาย	จำนวนนักเรียนหญิง	รวม
2547	5	1	6
2548	3	-	3
2549	2	2	4
2550	5	5	10
2551	3	1	4
รวม	18	9	27

ข้อมูลจาก : นางสาวลักษณ์ เพชรมศรี

จากตารางระดับการศึกษาของนักเรียนโรงเรียนโรงเรียนวัดบางน้ำจืด โรงเรียนบ้านไทรงาม โรงเรียนวัดจันทาราม และโรงเรียนวัดน้ำพุทำให้พบว่า ในปัจจุบันเด็กนักเรียนในชุมชนได้เรียนหนังสือกันมากขึ้น ทำให้เมื่อมีโครงการอ่าวบ้านดอน พ่อแม่ผู้ปกครองได้ตระหนักถึงการนำโครงการเข้าไปบูรณาการกับการเรียนการสอนของเด็กนักเรียน โดยให้เด็กนักเรียนในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมปลูกป่า การรู้จักถนอมอาหารเกี่ยวกับปูเปี้ยวให้เกิดการเรียนรู้ เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชนในการหวงแหนแผ่นดินซึ่งเป็นสายเลือดในการหาเลี้ยงชีพ และยังรู้จักการแปรรูปอาหารจากสัตว์น้ำที่เป็นแหล่งอาหารของคนในชุมชนอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลการตั้งสถานศึกษาในชุมชน สามารถสังเกตได้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ภายในหมู่บ้านใกล้เคียง ซึ่งเด็กๆ สามารถเดินทางไปเรียนได้ในระยะทางที่ไม่ไกลมากนัก เป็นการสื่อให้เห็นว่า ภาครัฐได้เข้ามาจัดการเรื่องการศึกษาภายในชุมชน นอกจากนี้ ข้อมูลในแผนแม่บทชุมชนยังได้ระบุไว้ว่า คนในชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาโดยเฉลี่ยระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากนั้นจึงได้ออกมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไปเพื่อหารายได้ช่วยเหลือครอบครัว

จากการที่ได้มีโรงเรียนเกิดขึ้น ทำให้ผู้คนไม่จำเป็นต้องมาเรียนหนังสือจากวัดเหมือนในสมัยก่อน แต่อย่างไรก็ตาม ด้วยความเปลี่ยนแปลงในด้านเนื้อหาการเรียนการสอน จึงทำให้เรื่องราวของการจัดการทรัพยากรได้ถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็น

ส่วนหนึ่งในการกระจายองค์ความรู้ให้คนทั่วไปได้รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นหนทางหนึ่งในการสืบทอดการจัดการทรัพยากรให้เกิดความยั่งยืนต่อไปได้เช่นกัน

1.7 มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติ

แม้ด้านหนึ่งชุมชนคนอ่าวบ้านดอนในครั้งอดีตจะมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ไว้คอยหล่อเลี้ยงผู้คนในชุมชน แต่เราต้องยอมรับข้อเท็จจริงประการหนึ่งว่าวิวัฒนาการของธรรมชาติเองก็อาจถูกทำลายและสร้างใหม่ขึ้นมาได้พร้อม ๆ กัน ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้น สามารถพิจารณาได้จากตารางข้างล่างต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงสภาพชุมชนท่าฉาง-ไชยาจากอดีตถึงปัจจุบัน มีเหตุการณ์สำคัญตามลำดับเวลาดังนี้

ช่วงปีพ.ศ.	พัฒนาการต่างๆ ที่เกิดขึ้น
พ.ศ.2520	- นายทุนเริ่มบุกกรุป่าชายเลนเพื่อทำนากุ้งบริเวณอ.ไชยา -อ.ท่าฉาง เนื้อที่ประมาณ 4,500 ไร่ ส่งผลต่อวิถีชีวิต ต่ออาชีพประมงพื้นบ้านที่หากินในป่าชายเลนด้วยการหาปลา หาปูดำ ฯลฯ ต้องออกเรือไปหากินไกลกว่าเดิมรายได้ไม่คุ้มกับรายจ่ายส่งผลให้ในที่สุด หลายครอบครัวต้องละทิ้งอาชีพประมงไปอาชีพอื่นแทน เช่น ทำสวนยาง รับจ้าง เป็นต้น - พื้นที่อ่าวบ้านดอน ยังไม่มีใครจับปูเปี้ยว เพื่อเป็นอาชีพมีการจับเพื่อบริโภค มีนายทุนจากมหาชัย เข้ามาจ้างคนทั้งในและนอกพื้นที่จับปูเปี้ยวขาย เกิดรายได้แก่คนในพื้นที่
พ.ศ. 2528	- สหกรณ์วานิชยกรรมเข้ามาจัดสรรพื้นที่ ให้ชาวบ้าน เพื่อทำเลี้ยงกุ้งตามธรรมชาติ คนละ 20-30 ไร่ จำนวนพื้นที่ 4,200 ไร่ ในหมู่บ้าน ม.4-ม.7 เล่ม็ด จำนวน 141 แปลง
พ.ศ. 2530	- ปูเปี้ยวเริ่มหมดไปพร้อมกับ พื้นที่ป่าชายเลน
พ.ศ. 2531	- เกิดพายุเกย์พัด ทำให้พื้นที่นาุ้งและเครื่องมือหากินของชาวบ้านได้รับเสียหาย
พ.ศ. 2533	- มีการขุดลอกร่องน้ำ ตั้งแต่คลองหัววัว ไปถึงหน้าเกาะเสร็จ ทำให้นาุ้งเสียหายเนื่องจากมีสารพิษจากตะกอนดินเลนได้นำ
พ.ศ. 2534	- สภาพพื้นที่ป่าชายเลนรกร้างและมีพื้นที่ป่าปกคลุมมากขึ้น - หน่วยงานจัดการป่าชายเลน สฎ.1 เข้ามาฟื้นฟูป่าชายเลน โดยการยึดพื้นที่ที่กลับจากนายทุนเพราะเป็นพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ โดยเริ่มจากการปักแนวเขต
พ.ศ. 2539	- ป่าชายเลนได้กลับมาอุดมสมบูรณ์ประมาณ 60 % - เนื้อที่ประมาณ 3,000 ไร่ ปริมาณสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น และชาวบ้านมีรายได้จากการปลูกปาวันละ 130 - 145บาท

ช่วงปีพ.ศ.	พัฒนาการต่างๆ ที่เกิดขึ้น
พ.ศ. 2540	- เริ่มมีการทำคอกเลี้ยงหอยแครง ในพื้นที่ อ.ไชยา-อ.ท่าฉาง ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 20,000-30,000 ไร่ โดยนายทุนจากต่างประเทศคือประเทศเกาหลี และมาเลเซียรวมทั้งนายทุนภายในประเทศ ซึ่งมาจากจังหวัดเพชรบุรี กรุงเทพฯ ส่งผลกระทบต่อชาวบ้านมากมาย ได้แก่ 1. ทำให้การเพาะเลี้ยงชายฝั่ง ได้รับความเสียหาย 2. อาชีพประมงชายฝั่งต้อง ขกเลิก เช่น อวนรุน อวนลาก นากุ้ง หอยพง วางลอบปู เป็นต้น 3.ชาวบ้านได้ริเริ่มลอบดักปูแทนเครื่องมือประมงชนิดเก่า
พ.ศ. 2543	- มีการขุดลอกคลองทำปูน ทำให้สัตว์น้ำ เช่น กุ้งต่างๆ ปลาตุก ปลากระพง เต่า ตะพาบน้ำหายไ้ไป รวมทั้งทำให้ป่าไทรซึ่งเป็นมรดกของชาวบ้าน เป็นแหล่งท่องเที่ยว การจัดประเพณี โคนตัดจนเกือบหมด
พ.ศ. 2544	- เริ่มมีการจับสัตว์น้ำแบบผิดกฎหมาย คือ การเบียดปลา เบือกุ้ง เนื่องจากพื้นที่ทำกินในทะเลน้อย
พ.ศ. 2545	-องค์กรชาวบ้านเริ่มก่อตั้งกลุ่มของแต่ละพื้นที่รอบอ่าวบ้านดอนเพื่อต่อสู้กับนายทุนที่บุกรุกทะเลทำคอกหอย เพื่อให้ได้มาซึ่งที่ทำมาหากินของชาวบ้าน
พ.ศ.2545	- มีกลุ่มชาวบ้าน จำนวน 4 คนคือ นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม นายจำเนียร ทับท่ง นายปรีชา ศิลปัฐ และนายประเสริฐ พลอยเล็ก ได้ช่วยกันดูแล อนุรักษ์ และทำมาหากินควบคู่ไปด้วย
พ.ศ.2546	- เริ่มขยายกลุ่ม มีสมาชิกเพิ่มเป็นจำนวน 30 คน โดยตั้งชื่อกลุ่มปูเปี้ยว และได้มีเจ้าหน้าที่ของ สกว. เข้ามาพูดคุยกับแกนนำหลัก 3-4 คน แล้วพัฒนาเป็นโครงการวิจัย
พ.ศ.2547	- มีโครงการป่า-ทะเลเพื่อชีวิต โดยได้รับสนับสนุนจาก NGOs เข้ามาสนับสนุนในด้านการดูแลเฝ้าระวัง และจัดกิจกรรมหนุนเสริมในด้านต่าง ๆ
พ.ศ.2550	- กลุ่มชาวบ้านบางส่วนได้กลับมารวมกลุ่มการทำวิจัยอีกครั้ง ในชื่อโครงการการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างมีส่วนร่วมเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของชุมชนคลองทำปูนฯ มีสมาชิกจำนวน 18 คน และที่ปรึกษาอีก 5 คน ได้รับงบประมาณสนับสนุนเมื่อวันที่ 1 กันยายน 2550

จากตารางข้างต้น ทำให้เห็นสถานการณ์อาชีพประมงของพื้นที่ท่านาง-ไชยาในอดีตถึงปัจจุบัน ที่พบว่า ในครั้งอดีตยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติอยู่เป็นจำนวนมาก สังเกตได้จากมีต้นไม้ใหญ่ๆ ขนาด 2-3 คนโอบ ได้แก่ ต้นพลับ หงอนไก่ โกงกาง แสม ลำพู ตะบูนแดง ตะบูนดำ กุ้งหอยปูปลาชุกชุม เครื่องมือที่ใช้ในการจับสัตว์น้ำ ได้แก่ อวน แห เบ็ด ชาวประมงออกไปหากินไม่ไกลห่างจากชายฝั่ง ประมาณ 40-80 เมตร มีปูดำชุกชุม ปลากระบอก ปลาเกะพง สามารถหาตกได้ในลำคลอง ทำให้คนสมัยก่อนสามารถเลือกจับแต่ปลาตัวใหญ่ๆ และสามารถหา กินได้ตั้งแต่ในลำคลองถึงหน้าทะเล โดยใช้เรือแจว เรือพาย ซึ่งถ้าออกทะเลเพียงครั้งวันก็สามารถ ได้ปลามาถึงประมาณ 20-30 กิโลกรัม หรือแม้แต่ใช้หว่า² เพียงลูกเดียว เมื่อเอาโม³ ล้อมได้ปลา เป็น ต้น

กระทั่งจุดเปลี่ยนที่ทำให้ป่าไม้ชายเลนเริ่มหมดไปจากชุมชน ประมาณปี พ.ศ. 2520 เพราะมีกลุ่มนายทุนเข้ามาบุกรุกพื้นที่ทำนากุ้ง จากประมาณ 10,000 ไร่ลดลงเหลือเพียง 4,500 ไร่ สัตว์น้ำอย่างกุ้งหอยปูปลาลดลงอย่างน่าใจหาย เพราะป่าไม้ถูกทำลาย สัตว์น้ำไม่มีที่อยู่อาศัย ชาวบ้านไม่มีแหล่งทำกิน เพราะเขตนาุ้งถูกหวงห้ามไม่ให้ชาวบ้านเข้าไปในพื้นที่นาุ้งได้ อย่างเช่นเคย

แต่อย่างไรก็ดี ในปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา จะพบว่าชาวบ้านในชุมชนเริ่มเห็นถึงปัญหาที่ ตนเองกำลังประสบอยู่ท่ามกลางสภาพแวดล้อมของป่าชายเลนถูกทำลาย ทำให้มีชาวบ้านบางส่วน นำโดยนายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม และสมาชิกกว่า 30 ชีวิตที่สละ และอุทิศชีวิตส่วนหนึ่งให้กับการ ทำงานอนุรักษ์ป่าชายเลน ซึ่งเป็นอยู่ชั่วอู่ที่สำคัญของคนในชุมชนทำปูน ทำให้เริ่มมีพื้นที่ในการ อนุบาลสัตว์น้ำ และป่าชายเลนมีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ พร้อมกันนี้ยังทำให้การจับสัตว์น้ำแบบ ทำลายล้างเริ่มลดน้อยลง ชาวบ้านมีความเข้าใจเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เนื่องจากการ รวมกลุ่มจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์ป่าชายเลน มีการดูแลการใช้ทรัพยากร ป่าชายเลนให้คุ้มค่า ไม่ว่าจะเป็น การจับสัตว์ การนำไม้มาใช้สอย ทำขนา ทำคอกสัตว์ การตัดจากเพื่อทำใบยาสูบ เย็บจากมุง หลังคา ทำให้วันนี้ชาวบ้านในชุมชนทำปูนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีการทำอาชีพ เสริม เช่น การหาสมุนไพร การทำใบจาก การเย็บจาก การเลี้ยงเป็ด การทำไข่เค็ม เป็นต้น

.....

²หว่า ไม้ปักทำเป็นคอกล้อมกะล่ำขวงกลมอยู่ในทะเล ประมาณ 2-3 เมตรเพื่อให้ปลาได้เข้ามาอาศัยบริเวณที่ทำไว้

³โม ไม้ไผ่สานด้วยเชือก ปักล้อมรอบบริเวณหลา เพื่อกันไม่ให้ปลาออกมานอกกรงไม้ไผ่ และจะได้จับปลาได้สะดวกยิ่งขึ้น โดยใช้ สวิงตัก

อย่างไรก็ตาม จากการศึกษาเพิ่มเติมลงในพื้นที่อำเภอท่าฉางยังมีทรัพยากรสาธารณะของชุมชน ที่ยังคงมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีสิ่งปลูกสร้างที่ใช้เป็นพื้นที่สาธารณะให้กับคนในชุมชน จากการสำรวจ พบดังนี้

1. ป่าสาธารณะไทรงาม มีพื้นที่ตั้งอยู่ในหมู่ที่ 7 ต. เลม็ด อ.ไชยา ติดต่อกับหมู่ที่ 1 ต.เขาถ่าน อ.ท่าฉาง และหมู่ที่ 6 ต.เลม็ด อ.ไชยา มีเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ เป็นป่าไม้ไทรงามที่ควบคู่ไปกับสวนโมกข์ ซึ่งท่านพุทธทาสภิกขุ ได้ดูแลและอนุรักษ์ไว้ อีกทั้งพื้นที่แห่งหนึ่งยังได้รับการบรรจุไว้ในแผนการท่องเที่ยวของตำบลเลม็ด อ.ไชยา เมื่อปี พ.ศ. 2518 ต่อมาได้ถูกทำลายไปบางส่วนโดยการพัฒนาของ อบต.ที่ทำงานขุดลอกคลองทำให้ป่าไทรงามเสียหายไปบางส่วนเมื่อปี พ.ศ. 2545 ที่ผ่านมา

2. โรงเรียนบ่อน้ำร้อน ได้รับการก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2519 โดยมีพระภิรมณ์ ได้เป็นผู้ก่อตั้ง จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2526 โรงเรียนได้ถูกยุบตัวลงเนื่องจากไม่มีเด็กนักเรียนเข้ามาศึกษาในโรงเรียนแห่งนี้ จึงได้ใช้สถานที่ตรงนี้เป็นที่สาธารณะประโยชน์แก่ชุมชน โดยการดูแลของโรงเรียนวัดรัตนาราม (วัดแก้ว) จนถึงปัจจุบัน

3. ศูนย์ปฏิบัติธรรม ตั้งอยู่ในพื้นที่โรงเรียนบ่อน้ำร้อน ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยก้านนาวรี บุญกันภัย เป็นผู้ก่อตั้งและมีชาวบ้านพร้อมด้วยพระจากสวนโมกข์จำนวนหนึ่งมาใช้สถานที่แห่งนี้ปฏิบัติธรรมทุกวันพระจนถึงปัจจุบันนี้

4. ป้อมตำรวจ ตั้งอยู่ในพื้นที่ริมคลองท่าปูนและติดกับถนนสายพุนพิน-ไชยา (สายล่าง) บริเวณทางแยกเข้าหมู่บ้านได้ก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2535 โดยก้านนาวรี บุญกันภัย และชาวบ้านร่วมใจกันบริจาคสิ่งของและช่วยกันก่อสร้างจนถึงปัจจุบันนี้ เพื่อจัดเป็น “สาธารณะสมบัติ” ของคนในชุมชนและยังคงมีตำรวจอยู่เป็นชุดตรวจประจำ 3 ท่าน

5. ศาลาหมู่บ้าน ตั้งอยู่ในหมู่บ้านเป็นพื้นที่ของชุมชนบ้านไทรงามได้ก่อสร้างเมื่อปี พ.ศ. 2539 โดยใช้งบประมาณของสภาตำบลในสมัยนั้นและได้ใช้ประโยชน์ในการจัดการประชุมหมู่บ้าน ใช้ในการจัดการออมทรัพย์และในประเพณีต่างๆ ของหมู่บ้าน จนถึงปัจจุบัน

6. ศาลาผู้สูงอายุ ได้ก่อตั้งเมื่อปี 2550 โดยใช้งบประมาณของโครงการอยู่ดีมีสุขของรัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ อยู่ในพื้นที่เขตชุมชนบ้านหนองกรด มีศาลาผู้สูงอายุ 1 หลัง และใช้เป็นสถานที่ออกกำลังกายของผู้สูงอายุ

7. ป่าชุมชน ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2545 โดยคนในชุมชน ได้เล็งเห็นว่าป่าอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนบ้านทองถุ้ง มีเนื้อที่ ประมาณ 7 ไร่ เดิมเป็นพื้นที่นาทุ่ง ต่อมาเมื่อนายทุนเลิกกิจการลง เมื่อประมาณปี พ.ศ. 2543 ทางสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายที่ 13 ได้จัดอบรมชาวบ้าน เรื่องการจัดการทรัพยากร ดังนั้นกลุ่มชาวบ้านที่ทางสถานีพัฒนาฯ จัดอบรมได้เข้าไปฟื้นฟูพื้นที่ และจัดตั้งขึ้นเป็น

ป่าชุมชน โดยมีนายเสวต จันทะนา ปัจจุบันได้กลายเป็นพื้นที่ป่าที่อุดมสมบูรณ์ขึ้น มีต้นโกงกางใบเล็กใบใหญ่ และไม้ฝาด ฯลฯ จำนวนมาก

8. ป่าชายเลน เดิมเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์มาก เป็นที่ทำมาหากินของคนในชุมชน คลองท่าปูนและชุมชนใกล้เคียง ต่อมาในปีพ.ศ. 2529 สหกรณ์วาริชกรรม ได้เข้าทำนาถุ้งในพื้นที่ประมาณ 4,000 ไร่ และได้แบ่งให้ชาวบ้าน คนละ 25-30 ไร่ และให้ทุนชาวบ้านเข้าเลี้ยงกุ้งกุลาดำ แต่เลี้ยงได้ไม่นานนักก็ประสบสถานะน้ำเน่าเสีย กุ้งล้มตายเป็นจำนวนมาก ทำให้ชาวบ้านต้องหยุดเลี้ยง พักบ่อทิ้งไว้ระยะหนึ่ง เมื่อสภาพพื้นที่บ่อค่อยๆ ดีขึ้น ทำให้ชาวบ้านบางส่วนได้หันมาเลี้ยงกุ้งต่ออีก แต่ส่วนใหญ่ก็ยังเลี้ยงแบบปล่อยทิ้งรกร้าง และมีบางส่วนที่ผันมาเป็นการเลี้ยงแบบธรรมชาติ สำหรับสภาพพื้นที่ป่าชายเลนช่วงที่เลี้ยงกุ้งถูกทำลายจนเกือบหมด เหลือเพียงพื้นที่ป่าโกงกางด้านหน้าทะเลประมาณ 100 เมตร เมื่อปล่อยพื้นที่นาถุ้งให้รกร้าง ก็ปล่อยพื้นที่ทิ้งไว้ประมาณ 7-8 ปี ก็เริ่มมีต้นไม้เพิ่มมากขึ้นหลากหลายชนิด โดยพื้นที่นาถุ้งร้างเหล่านี้ทางชาวบ้านยังไม่ทราบรายละเอียดว่าเป็นพื้นที่รับผิดชอบของหน่วยงานใด

9. ทะเลและชายฝั่ง ซึ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ทางทิศตะวันออกของพื้นที่ชุมชนตลอดแนวเขต และยังคงเอื้อประโยชน์ให้กับวิถีชีวิตของผู้คนในชุมชนหมู่ที่ 7 ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น การประกอบอาชีพประมงพื้นบ้าน เป็นต้น

สำหรับในปัจจุบันจะเป็นกระบวนการต่อสู้ดิ้นรน (struggle) ผ่านความเปลี่ยนแปลงที่ผ่านมา เรียกได้ว่าเป็นการ “พลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส” เช่น เมื่อมีถนนหนทางที่สะดวก ก็เป็นการเชื่อมหาเครือข่ายการทำงานในชุดโครงการประสานมากขึ้น ซึ่งเป็นการใช้ถนนออกไปเชื่อมต่อกับโลกภายนอก โดยเฉพาะในสถาบันการศึกษา เพื่อหาช่องทางในการเผยแพร่วัฒนธรรมของท้องถิ่น หรือพูดอีกนัยหนึ่งก็คือ ชุมชนเริ่มสร้างกลวิธีที่จะอยู่รอดท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ของชุมชนนั่นเอง

สภาพปัญหาของชุมชน

จากที่กล่าวมาแล้วนั้น สะท้อนให้เห็นความหลากหลายกลุ่มคนได้เข้าไปใช้ประโยชน์จากทรัพยากรอ่าวบ้านดอน ในหลายลักษณะ ทั้งในด้านการเพาะเลี้ยงในพื้นที่ป่าชายเลน และพื้นที่ในทะเล การใช้เครื่องมือประมงทำลายล้างชนิดต่างๆ ประกอบกับการทำนาที่ดูแล การบังคับใช้กฎหมายของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องที่ค่อนข้างจะอ่อนแอ ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ขึ้น น่าจะอยู่ในระดับที่เรียกว่า “วิกฤติ” ไม่ว่าจะเป็นระบบนิเวศอ่าวบ้านดอนที่เสื่อมโทรมลง ความหลากหลายของปริมาณสัตว์น้ำ และพันธุ์พืชลดลง กระทบต่อสิทธิในการประกอบอาชีพของประมงชายฝั่ง และสถานการณ์เช่นนี้ หากไม่มีการเร่งรีบ หาแนวทางในการจัดการที่ดี และมีความเอาใจใส่เพื่อให้บรรลุผล สถานการณ์ที่เลวร้ายนี้จะพินตัวได้ค่อนข้างยาก แม้ว่าในช่วงเวลา

ที่ผ่านมา ได้มีทั้งหน่วยงานฝ่ายวิชาการ หน่วยงานรัฐ อปท. NGOs และองค์กรชุมชน ได้พยายามช่วยกันทำการฟื้นฟูในหลายด้าน บรรลุเป้าหมายในระดับที่ชะลอความรุนแรงของปัญหาลงได้ในบางด้าน

ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้ชาวประมงในชุมชนท่าฉาง-ไชยาได้รวมตัวกันในชื่อโครงการประสานงานชุดเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์ภคภาติ ซึ่งในการนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากการวิจัยเพื่อท้องถิ่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.ท้องถิ่น) มาตั้งแต่เริ่มดำเนินโครงการ จนกระทั่งถึงระยะการดำเนินงานในงวดที่สองไปแล้วนั้น ทำให้ทีมวิจัยได้อาศัยทุนความรู้ดั้งเดิมที่มีอยู่ในชุมชนและความรู้ใหม่ ๆ ที่ได้จากการทำโครงการวิจัย นำมาสร้างองค์ความรู้และสร้างการเคลื่อนไหวให้สามารถสร้างสรรค์วิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้านที่พึ่งตนเองได้ โดยตระหนักถึงการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) ของชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการตนเอง รวมทั้งสามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ของคนในท้องถิ่นและผู้สนใจอื่น ๆ ได้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงาน

ขอบเขตการวิจัย

โครงการประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาติ” มีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ 1. ประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ 2. ประสานความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงาน หน่วยงาน/องค์กรภาติ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานชุดโครงการวิจัยฯ 3. รวบรวมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้การจัดการทรัพยากรฯ และเฝ้าระวังการใช้เครื่องมือผิดกฎหมาย ในบริเวณอ่าวบ้านดอน และ 4. เพื่อสร้างการเรียนรู้การทำงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน ภายใต้คำถามวิจัยที่วางไว้ว่า “การประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัยเพื่อการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนควรเป็นอย่างไร” โดยการศึกษาในเบื้องต้นจะเริ่มจากการประชุมชี้แจงโครงการ เวทีประชุมเครือข่ายอ่าวบ้านดอน ติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน งานประสานเครือข่ายภาติ และประชาสัมพันธ์งานเครือข่าย ทั้งนี้เพื่อให้สะดวกต่อการอธิบายจึงจะขอขยายความในส่วนของขอบเขตการวิจัยไปตามประเด็นต่าง ๆ ได้แก่

1) ขอบเขตประชากร

ทีมวิจัยและที่ปรึกษาจำนวน 19 คน ซึ่งมีทีมวิจัยจากชาวบ้านในคลองท่าปูน ตำบล เลม็ด อำเภอลำตา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ทีมวิจัย

1. นายประสิทธิ์	เชื้อเอี่ยม	หัวหน้าโครงการ
2. นางสาวเสาวณี	พุ่มทอง	ทีมวิจัย
3. นายนคร	ชุมทับ	ทีมวิจัย
4. นายชำนาญ	คุ้มรักษ์	ทีมวิจัย
5. นายทวี	เพชรนวล	ทีมวิจัย
6. นายอนันต์	เชื้อเอี่ยม	ทีมวิจัย
7. นางเยาวเรศ	ชูกง	ทีมวิจัย

8. นายมนูญ	คุ้มรักษ์	ทีมวิจัย
9. นายสมกมล	จำเนียร	ทีมวิจัย
10. นายจำเนียร	รักเขียว	ทีมวิจัย
11. นายโกศา	เริงเรียง	ทีมวิจัย
12. นายวานิตย์	สุขอุบล	ทีมวิจัย
13. นายวีระ	นาคบ่อคา	ทีมวิจัย
14. นายกมลเทพ	วิเชียรฉาย	ทีมวิจัย
15. นางสาวมลथा	ศรีทองสุข	ทีมวิจัย

2. ที่ปรึกษาโครงการ

1. นายอภิชัย	เอกวนากุล	ที่ปรึกษาโครงการ
2. นายณรงค์	ทองเกื้อ	ที่ปรึกษาโครงการ
3. นายวัชรินทร์	ชัชวาลวงศ์	ที่ปรึกษาโครงการ
4. ค.ต. ปัญญา	ชุมแดง	ที่ปรึกษาโครงการ

3. คณะวิทยากรหรือผู้ร่วมในการเสริมความรู้และประสบการณ์

- คุณศิลปะชัย เรืองสูง ปลัดอาวุโส
- คุณมนูญ คุ้มรักษ์ หัวหน้าโครงการ แนวทางการจัดการทะเลชุมชน เพื่อการทำประมง
กุ้งเคย และการสร้างอาชีพเสริมอย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านท่าพิกุล ตำบลท่าฉาง อำเภอ
ท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- คุณประเสริฐ ชาญจุกรณ์ กำนันตำบลลิเล็ด
- คุณวานิตย์ สุขอุบล หัวหน้าโครงการแนวทางการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชายฝั่ง
อย่างยั่งยืนชุมชนหาดทรายแก้ว ตำบลตะกรบ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- คุณขจร รักษาพรหมณ์ หัวหน้าโครงการ แนวทางการจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยชุมชน
มีส่วนร่วม ตำบลเขาถ่าน อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- คุณปวิณ จุลภักดี ผู้ประสานงานโครงการป่าทะเล - เพื่อชีวิต

4. ผู้สนับสนุนหรือองค์กรสนับสนุน

- นายณรงค์ ทองเกื้อ หัวหน้าสถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 13
- ปลัดอำเภอท่าฉาง
- ประมงอำเภอไชยา
- ประมงอำเภอท่าฉาง
- คุณเสน่ห์ รัตนสำเนียง ผู้ช่วยประมงอำเภอไชยา

- คณะเจ้าหน้าที่จากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย
- กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ปากพนัง
- กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ลิซด
- นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
- คณะอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
- นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- คณะอาจารย์และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- คณะอาจารย์และนักศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(สจล.)

2) ขอบเขตพื้นที่

พื้นที่โครงการชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์การภาคี บริเวณอำเภอไชยา-ท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3) ขอบเขตเนื้อหา

การประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์การภาคี” มีขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการทำกิจกรรมในโครงการวิจัยด้วยกัน 6 กิจกรรม ได้แก่ การประชุมชี้แจงโครงการ เวทีประชุมเครือข่ายอ่าวบ้านดอน ติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน งานประสานเครือข่ายภาคี และประชาสัมพันธ์งานเครือข่าย ซึ่งจะขออธิบายโดยแยกส่วนแต่ละกิจกรรมตามประเด็นต่าง ๆ เช่น วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการ ผลที่คาดว่าจะได้รับ และกลุ่มเป้าหมาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	กลุ่มเป้าหมาย
1. ประชุมทีมวิจัย	- เพื่อชี้แจงกรอบคิดงานวิจัยและสรุปผลการดำเนินงานในแต่ละเดือน	- รายงานความคืบหน้าของการทำงานกิจกรรมและการใช้จ่ายเงิน - ชี้แจงปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการทำงานเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขร่วมกัน	- สมาชิกทีมวิจัยได้รับรู้ความก้าวหน้าในการทำงานและการใช้จ่ายเงินของโครงการ - ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน	- ทีมวิจัย - ที่ปรึกษาโครงการ
2. เวทีประชุมเครือข่ายอ่าวบ้านดอน	- เพื่อเป็นการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นของคนทำงานในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน	- จัดประชุมสมาชิกเครือข่ายอ่าวบ้านดอนเพื่อเล่าความเคลื่อนไหวปัญหา อุปสรรคและร่วมกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งวางแผนการทำงานร่วมกันในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในบริเวณอ่าวบ้านดอน (3 เดือน/1 ครั้ง)	- ได้ได้รับความเคลื่อนไหวและข้อมูลในการทำงานของเครือข่ายอ่าวบ้านดอนพร้อมทั้งได้รับทราบและวางแผนการทำงานร่วมกัน	- ทีมวิจัย - ส่วนราชการ - คนในชุมชน - ที่ปรึกษาโครงการ
3. ติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน	- เพื่อช่วยติดตามและสนับสนุนให้กับโครงการวิจัยชุดโครงการอ่าวบ้านดอน	- ลงพื้นที่ร่วมกิจกรรมติดตามงาน ในโครงการต่าง ๆ ตามแผนงานของโครงการวิจัยแต่ละโครงการ (8 โครงการ)	- ได้ทราบความเคลื่อนไหวในการทำกิจกรรมของโครงการวิจัยหากมีปัญหาคือต้องการการหนุนเสริมก็จะสามารถจัดการได้ทันที	- ทีมวิจัย

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	กลุ่มเป้าหมาย
4.งานประสาน เครือข่ายและภาคี	- เพื่อเป็นตัวกลางในการประสานเครือข่ายและภาคีที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาและดูแลอ่าวบ้านดอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนงานที่ได้วางไว้ - สร้างการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเครือข่ายและภาคีที่เกี่ยวข้อง	- ประสานงานกับเครือข่ายและภาคีที่เกี่ยวข้องในการร่วมประชุม ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานของเครือข่าย - สร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นระหว่างเครือข่ายและภาคีที่เกี่ยวข้อง	- ได้ความร่วมมือในการทำงานระหว่างเครือข่ายและภาคีต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในบริเวณอ่าวบ้านดอน	- ทีมวิจัย - คนในชุมชน - หน่วยงานและภาคีที่เกี่ยวข้อง - เครือข่ายอ่าวบ้านดอน - เด็กและเยาวชนที่สนใจ
5. กิจกรรม ประชาสัมพันธ์ งานเครือข่าย โครงการ การ จัดการทรัพยากร อ่าวบ้านดอนและ องค์กรภาคี	- เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์และสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายอ่าวบ้านดอน - เพื่อปลูกจิตสำนึกให้กับเด็ก เยาวชน และคนในชุมชนให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- ประชาสัมพันธ์ผ่านทางหอกระจายข่าวหรือวิทยุชุมชน - จัดทำจดหมายข่าวรายเดือน - ทำเว็บไซต์ - ทำแผนที่อ่าวบ้านดอน	- สมาชิกเครือข่ายอ่าวบ้านดอนได้รู้ข่าวสารความเคลื่อนไหวของงานในการจัดการอ่าวบ้านดอนและข่าวสารอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์กับสมาชิกเครือข่าย - คนในชุมชน เด็ก เยาวชนได้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเกิดจิตสำนึกและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ	

			อย่างยั่งยืน	
กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	กลุ่มเป้าหมาย
6. การนำเสนอผลงานวิจัยสู่ชุมชน - เวทีนำเสนอผลงานในชุมชน	- เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานให้ชุมชนได้รับรู้	- จัดเวทีนำเสนอผลงาน	- ทีมวิจัยได้นำเสนอผลการดำเนินงานให้ชุมชนได้รับรู้ - ชุมชนได้ทราบผลการทำงานของโครงการวิจัยและสามารถนำความรู้ที่ได้กลับไปปฏิบัติได้	- ทีมวิจัย - ผู้ที่สนใจ - หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำรายงานสรุปผลการวิจัยเป็นรูปเล่ม	- เพื่อรายงานผลการดำเนินงานไปยังสำนักงานภาค	- จัดทำรายงานเป็นรูปเล่ม	- ผลการดำเนินงานเป็นรูปเล่ม	- ทีมวิจัย

4) ขอบเขตระยะเวลา 18 เดือน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ทีมวิจัยใช้กระบวนการเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยให้ความสำคัญกับการประชุมระดมความคิดและถอดประสบการณ์ของทีมวิจัย มีส่วนร่วมในการสืบค้นข้อมูลและร่วมแสดงความคิดเห็นและถอดประสบการณ์ของทีมวิจัย มีส่วนร่วมในการสืบค้นข้อมูลและร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อหาแนวทางที่เหมาะสม ตลอดจนฝึกปฏิบัติการ โดยทีมวิจัยจะเป็นผู้ร่วมตั้งโจทย์และจับประเด็นสำคัญๆ สมาชิกในทีมร่วมกันบันทึกและนำเสนอ ร่วมกันประมวลผล วิเคราะห์ และเสนอผลการวิจัย โดยมีแหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร

ทีมวิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารจากศูนย์ราชการต่าง ๆ เช่น สถานีอนามัยตำบลท่าฉาง เอกสารองค์กรชุมชนกับการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โรงเรียนบ้านไทรงาม สถานีอนามัยตำบลท่าฉาง เป็นต้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำคัญในการอธิบายประวัติศาสตร์ชุมชน และบริบทที่เกี่ยวข้องในช่วงที่มีการศึกษาข้อมูลไปมากเกินกว่าจะหาข้อมูลได้จากการศึกษาภาคสนาม รวมทั้งบางส่วนได้ช่วยสนับสนุนข้อมูลจากการประชุมทีมวิจัยให้สมบูรณ์และมีความชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ทีมวิจัยยังใช้ข้อมูลเอกสารที่สนับสนุนปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น กฎหมายข่าวสารในการทำประมงพื้นบ้าน ข่าวประกาศ ฯลฯ มาช่วยอธิบายการเปลี่ยนแปลงหรือความเป็นไปของชุมชนในสภาพสังคมปัจจุบันด้วย

2. การจัดเวทีเสวนากลุ่ม

ในกระบวนการศึกษาข้อมูลได้จัดเวทีเสวนากลุ่ม โดยเชิญตัวแทนชาวบ้านชุมชนประมงพื้นบ้านในบริเวณพื้นที่ชุมชนและใกล้เคียงอำเภอไชยา-ท่าฉาง เช่น ผู้อาวุโสในพื้นที่ และเครือข่ายที่เข้าร่วมทำงาน เช่น อบต. สถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 13 ปลัดอำเภอท่าฉาง ประมงอำเภอท่าฉาง - ไชยา คณะเจ้าหน้าที่จากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ปากพนัง กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์สัตว์ คณะอาจารย์และนักศึกษาปริญญาโท-ตรี จากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) เป็นต้น มาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงความคิดเห็นต่อการดำเนินงานและความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการทำงานครั้งต่อไป

3.3 การทำกิจกรรม

การทดลองปฏิบัติงานจริงในแปลงศึกษาวิจัย เช่น การติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน กิจกรรมเครือข่ายการเฝ้าระวังอ่าวบ้านดอน งานประสานเครือข่ายและภาคี การประชาสัมพันธ์งานเครือข่ายโครงการการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคี เป็นต้น แล้วสังเกตความแตกต่างจากความรู้ที่ได้เรียนรู้มาทั้งในด้านวิธีการ และผลที่ได้รับ หรือข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานจริง

ซึ่งข้อมูลที่ได้จะนำมาสรุปผ่านเวทีประชุมทีมวิจัยประจำเดือน และมีการแสดงข้อคิดเห็นเพิ่มเติมข้อมูลที่ได้อภิปรายถึงเหตุปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาบันทึกเพื่อปรับใช้เป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการต่อร่วมกันของทีมวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์และการประมวลผลข้อมูล

ทีมวิจัยร่วมกันวิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลจากการมีส่วนร่วมในการทำงาน ร่วมกันระหว่างชุมชน ทีมวิจัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ตั้งแต่ก่อนทำ และขณะทำวิจัย ไม่ว่าจะเป็นด้านทรัพยากรชายฝั่ง การปรับเปลี่ยนวิถีคิดและพฤติกรรมในการประกอบอาชีพประมงชายฝั่ง ว่ามีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ อย่างไร พร้อมอธิบายเหตุผลและรูปธรรมที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่มาประกอบ รวมถึงบอกปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องเนื่องต่อการทำงานในพื้นที่ที่ส่งผลต่อการทำงานวิจัยในพื้นที่ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย และตอบคำถามวิจัยที่ตั้งไว้ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการได้ว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่อย่างไร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

โครงการประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์การภาติ” มีทั้งสิ้น 8 โครงการย่อย ซึ่งในจำนวน 7 โครงการนั้นเป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์ มีกิจกรรมเฉพาะของแต่ละโครงการ ในส่วนโครงการประสานงานชุดเครือข่ายมีลักษณะพิเศษ คือ เป็นโครงการประสานหนุนเสริม ทั้ง 7 โครงการที่มีกิจกรรมเชิงปฏิบัติการของตนเอง อย่างไรก็ตามหากพิจารณาโจทย์การวิจัยและวิธีการดำเนินการแล้ว โครงการทั้งหมดอาจมองเป็นชุดโครงการวิจัยเพียงโครงการเดียวที่ครอบคลุมโครงการทั้ง 8 โครงการที่มองรวมกัน ที่มองเช่นนี้เนื่องจากโครงการวิจัยทั้งหมดเกิดจากพื้นที่ในระบบนิเวศเดียวกัน คือ อ่าวบ้านดอน กลุ่มชาวบ้านที่เข้ามาทำวิจัยมีปัญหาาร่วมกัน คือ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรในอ่าวบ้านดอน และการแย่งชิงทรัพยากรกับกลุ่มนายทุน และที่สำคัญกระบวนการวิจัยของแต่ละโครงการมีความใกล้เคียงกัน อีกทั้งมีการทำกิจกรรมร่วมกันหลายกิจกรรมด้วย การพัฒนาโครงการวิจัยเริ่มพร้อม ๆ กัน อาจมีรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่แตกต่างกันตามลักษณะภูมินิเวศน์ ส่วนโครงการประสาน ก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่มาเติมเต็มในกระบวนการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ด้วยการประสานโครงการย่อยให้มีการพบปะแลกเปลี่ยน และหนุนเสริมซึ่งกันและกัน รวมถึงการประสานเชื่อมโยงการปฏิบัติงานวิจัยบางประการร่วมกัน

ดังนั้น จะใช้มุมมองต่อชุดโครงการในลักษณะดังกล่าวนำเสนอไว้ในบทนี้ ซึ่งจะนำเสนอตามแต่ละกิจกรรมที่ทางโครงการได้ดำเนินการมา โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ ขั้นตอนดำเนินโครงการ และผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม

กิจกรรมที่ 1 : ประชุมชี้แจงโครงการ

กำหนดการประชุม : เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2550 เวลา 10.00 น. ณ โรงเรียนบ้านไทรงาม ม.7

ต.เลม็ด อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์ เพื่อชี้แจงกรอบงานวิจัย และประชาสัมพันธ์โครงการวิจัยให้ชุมชนทราบ

วิธีดำเนินการ 1. รายงานความก้าวหน้าของการทำกิจกรรมและการใช้จ่ายเงิน

2. ชี้แจงปัญหา อุปสรรค ที่เกิดขึ้นจากการทำงาน เนื้อหาแนวทางในการแก้ไข ร่วมกัน

รายละเอียดการดำเนินการ

การจัดเวทีประชุมชี้แจงโครงการประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์รรภาติ” มีสมาชิกทีมวิจัยฝ่ายชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโครงการฯ เข้าร่วม ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ประสานงาน สกว. ประมงอำเภอไชยา ปลัดอำเภอท่าฉาง และหัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 และเจ้าหน้าที่โครงการทะเลเพื่อชีวิต รวมถึงชาวบ้านที่สนใจอื่นๆ ประมาณ 40 คน หลังจากนั้นหัวหน้าโครงการโดยนายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม ได้เป็นตัวแทนกล่าวถึงความเป็นมาของโครงการ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความเป็นมา การประกอบอาชีพของชาวประมงชายฝั่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวประมงขนาดเล็ก ในทุกพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก การต่อสู้ดิ้นรนให้รอดพ้นจากความยากจนด้วยวิธีการต่าง คนต่างทำมาหากินหากต้องการให้กลับไปเป็นอย่างเช่นในอดีต อย่างน้อยเมื่อประมาณ 30 - 40 ปี ที่ผ่านมากคงเป็นไปได้ยากในขณะที่ปัจจัยการดำรงชีวิตต่างๆ อยู่ในสภาวะวิกฤต ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การลุกขึ้นรวมกลุ่ม ร่วมกันเรียนรู้ เพื่อการแก้ไขปัญหาของตนเอง จึงเป็นทางเลือกที่มีไม่มากนักของชุมชน ซึ่งพอจะเป็นหนทางนำไปสู่ชีวิตที่ดีขึ้นได้ในแนวทางดังกล่าว โครงการศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรป่าชายเลน เพื่อเพิ่มปริมาณปูเป็ยอย่างยั่งยืน ชุมชนคลองท่าปูน อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี ได้รับการสนับสนุนจาก สกว. ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ให้ดำเนินการในต้นปี 2548 เป็นโครงการที่ชุมชนเข้าไปดูแลรักษาป่าชายเลนในเนื้อที่ 1,500 ไร่ ไม่ให้ถูกทำลาย เพื่อเป็นที่อยู่อาศัยของปูเป็ย พร้อมทั้งการศึกษาวงจรชีวิตปูเป็ยและกำหนดกฎระเบียบการจับปูเป็ย การดำเนินงานการวิจัยได้มีการประสานงานกับองค์กรภาคีต่างๆ และได้รับการสนับสนุนค่อนข้างดี ทำให้โครงการสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการโดยชุมชนสามารถ ดูแลรักษาป่าชายเลนไว้ได้ค่อนข้างสมบูรณ์ มีความรู้ในวิถีชีวิตปูเป็ย และยังทำให้มีปริมาณปูเป็ยและทรัพยากรสัตว์น้ำอื่นๆ ในพื้นที่ชุกชุม กลุ่มองค์กรเข้มแข็งขึ้น ฉะนั้น จึงส่งผลให้ได้รับการคัดเลือกเป็นโครงการวิจัยดีเด่น ปี พ.ศ. 2549 และทำให้คนทั้งในและนอกชุมชนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

อย่างไรก็ตาม แม้ด้านหนึ่งโครงการจะประสบผลสำเร็จได้ในระดับหนึ่ง แต่กระนั้นก็ได้หมายความว่า การดำเนินงานจะราบรื่นเสมอไป ในทางตรงกันข้ามทางโครงการยังประสบกับปัญหาอุปสรรค อีกหลายประการ ทั้งในด้านการพัฒนาเพื่อยกระดับการจัดการภายใน ด้านการ

เพิ่มปริมาณการผลิต การแปรรูป การตลาดปุ๋ยและปริมาณสัตว์น้ำอื่นๆ การเฝ้าระวัง การจับปู เป็ยวแบบผิควิธี และกฎกติกา ที่เข้มงวด ส่งผลให้ที่ผ่านมาทีมวิจัยไม่สามารถดูแลพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง โดยเฉพาะงานเฝ้าระวังการทำประมงอย่างผิดกฎหมาย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี การจัดการอย่างเป็นระบบทั้งจากภายในชุมชนและการสร้างเครือข่ายองค์การเข้ามาหนุนเสริม

จากประสบการณ์การทำงานของทีมวิจัยที่ผ่านมา ได้เล็งเห็นความสำคัญของการ รวมกลุ่มภายในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ และร่วมกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งการเชื่อมเครือข่ายเรียนรู้ และประสานความร่วมมือ ทีมวิจัยจึงได้พยายามประสานงาน พูดคุยกับแกนนำต่างๆ ในพื้นที่ บริเวณอ่าวบ้านดอน มาโดยตลอด จนถึงขณะนี้สมาชิกในชุมชนรวมกลุ่มกันเรียนรู้ปัญหา และ พัฒนาโจทย์วิจัย จำนวน 7-8 ชุมชน ในพื้นที่ตลอดชายฝั่งทะเลของอำเภอไชยา อำเภอท่าฉาง พื้นที่บางส่วนของอำเภอกาญจนดิษฐ์ จากการจัดการเวทีพัฒนาโจทย์วิจัยในแต่ละชุมชนๆ ละ 4-5 ครั้ง เห็นเนืองงาน กิจกรรมในพื้นที่เช่น การเฝ้าระวังการใช้เครื่องมือประมงผิดประเภท การสร้าง พื้นที่ทำการประมงในรูปแบบทะเลชุมชน การสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเอื้ออำนวย ให้ชุมชนวิจัยต่างๆ สามารถดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สมาชิกทีมวิจัยมีความประสงค์ ให้มีงานประสานชุดโครงการเครือข่ายงานวิจัยการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน และองค์กร ภาคิ เพื่อการสนับสนุน การดำเนินงานประสานงาน ชุดเครือข่ายและ หน่วยงานและองค์กรภาคิ

วัตถุประสงค์

1. ประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัย การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน และ องค์กรภาคิ
2. ประสานหน่วยงาน องค์กรภาคิ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานชุดโครงการวิจัย
3. รวบรวมเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้การจัดการทรัพยากรฯ และเฝ้าระวัง การใช้เครื่องมือผิดกฎหมายในบริเวณอ่าวบ้านดอน
4. เพื่อสร้างการเรียนรู้การทำงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่าง ยั่งยืน

คำถามการวิจัย การประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัยเพื่อจัดการทรัพยากรอ่าว บ้านดอนควรเป็นอย่างไร

วิธีการดำเนินงาน

1. ประชุมทีมวิจัย
2. ประชุมชี้แจงโครงการ
3. เวทีประชุมเครือข่ายอ่าวบ้านดอน
4. เสริมความรู้ในเรื่องการจัดการทรัพยากรชายฝั่งให้กับสมาชิกและเครือข่าย
5. ติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน

6. เครือข่ายเฝ้าระวังอ่าวบ้านดอน
7. งานประสานงานเครือข่ายและภาคี
8. ประชาสัมพันธ์และปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
9. การนำเสนอผลงานวิจัยสู่ชุมชน

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

คุณวิรัตน์ สารคง ผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้กล่าวชี้แจงเพิ่มเติมในรายละเอียดของกรอบที่จะดำเนินการ ให้สมาชิกทีมวิจัยและผู้เข้าร่วมเข้าใจยิ่งขึ้น

ปลัดอำเภอท่าฉาง ได้แสดงความชื่นชมและให้กำลังใจคนทำงาน พร้อมกันนี้จะให้การสนับสนุนช่วยเหลือในการรณรงค์การสร้างจิตสำนึก ดำเนินการกับผู้ฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดต่างๆ

ประมงอำเภอไชยา ได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องของกฎหมายประมงในปัจจุบัน และยังกล่าวเสริมด้วยว่าทางราชการมีความพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือ และสนับสนุนทีมวิจัยต่างๆ อย่างเต็มที่

หัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 ได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรภาครัฐ เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้อย่างเกื้อกูลกัน

ผลจากการดำเนินงาน

- สมาชิกและชุมชนได้ทราบบทบาทหน้าที่ของสมาชิกทีมวิจัยและชุมชนได้ทราบถึงโครงการวิจัย และการประสานงานเป็นโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และพร้อมให้ความร่วมมือและสนับสนุน

- เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบแผนการดำเนินงานของทีมวิจัย

กิจกรรมที่ 2 : เวทีประชุมเครือข่ายอ่าวบ้านดอน

วัตถุประสงค์

เพื่อเป็นการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นของคนทำงานในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน

วิธีดำเนินการ

จัดประชุมสมาชิกเครือข่ายอ่าวบ้านดอนเพื่อเล่าความเคลื่อนไหว ปัญหา อุปสรรคและร่วมมือกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งวางแผนการทำงานร่วมกันในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในบริเวณอ่าวบ้านดอน

ผลการดำเนินการ

จากการร่วมประชุมในเวทีเครือข่ายอ่าวบ้านดอนและสนับสนุนชุดโครงการวิจัยฯ จำนวน 27 ครั้ง (รายละเอียดในภาคผนวก ก) สามารถสรุปผลการติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในชุดเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน ประสพกับปัญหาต่าง ๆ กล่าวคือการบุกรุกพื้นที่ทะเลสาบธรรมชาติ เพื่อเลี้ยงหอยแครงของนายทุนและคนในชุมชน พื้นที่บ้านธารน้ำร้อน หมู่ที่ 1 ต.เขาถ่าน และบ้านท่าพิกุล หมู่ที่ 4 ตำบลท่าฉาง อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี ซึ่งเมื่อได้รับทราบสถานการณ์ปัญหา โครงการประสานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” และองค์กรภาคี โดยเริ่มจากกรณีปัญหาของ**บ้านธารน้ำร้อน** ได้ประสานงานผู้เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหา ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ ได้แก่ นายอำเภอท่าฉาง ประมงอำเภอท่าฉาง สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 NGOs ผู้ใหญ่บ้าน อดีตผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก อบต. และได้มีการจัดประชุมเพื่อไกล่เกลี่ยปัญหาที่เกิดขึ้น (ในวันที่ 8 มกราคม 2551) และชี้แจงให้ผู้บุกรุกเข้าใจสาเหตุที่ต้องทำแนวเขตทะเลชุมชน ซึ่งในลำดับแรกนายอำเภอท่าฉางได้สรุปให้เจ้าของคอกหอยที่ได้ปล่อยหอยในพื้นที่แล้ว ให้ดำเนินการได้จนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จและหลังจากนั้นให้ปล่อยพื้นที่ให้กับชุมชนเป็นผู้ดูแลต่อไป ส่วนกรณีของชุมชน**บ้านท่าพิกุล** โครงการประสานได้ประสานขอความร่วมมือโดยการทำหนังสือร้องเรียนและชี้แจงต่อสถานการณ์ในพื้นที่ ซึ่งขั้นแรกหลังจากหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ ประมงอำเภอท่าฉาง นายอำเภอท่าฉาง สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 ได้มีการปรึกษาหารือกันแล้วนายอำเภอได้มีคำสั่งให้ผู้บุกรุกหรือถอนคอกหอยที่ไปบุกรุกเข้ามาในพื้นที่ แต่กลุ่มนายทุนเป็นผู้มีอิทธิพลในชุมชน อ้างว่าตนเองได้ทำการปักคอกหอยและปล่อยเลี้ยงหอยแครงก่อนที่จะมีการทำแนวเขตทะเลชุมชน ดังนั้นจึงไม่ยอมรับถอน เมื่อยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ จึงได้เชิญผู้สื่อข่าวของไทย PBS ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และนำเสนอต่อสาธารณชนแต่การดำเนินการต่อก็เงียบหายไป และปัจจุบันก็ยังมีบุคคลผู้เห็นแก่ตัวพยายามปักคอกหอยบุกรุกเข้ามาในเขตพื้นที่อยู่เรื่อยๆ ซึ่งจากปัญหาที่เกิดขึ้นโครงการประสานก็มีได้นิ่งนอนใจ ยังคงประสานไปยังหลายๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้จัดทำหนังสือร้องเรียนถึงนายอำเภอ และประมงจังหวัด แต่ก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขที่มองเห็นเป็นรูปธรรม มีเพียงมีคำสั่งย้ายประมงอำเภอท่าฉางออกนอกพื้นที่

บ้านตะกรบ สำหรับสถานการณ์ปัญหาที่พบ คือ การบุกรุกพื้นที่ชายฝั่งโดยเรือประมงพาณิชย์ ในเขต 3,000 เมตร ทำให้พื้นที่หากินของประมงพื้นบ้านถูกจำกัดลงและทรัพยากรก็ลดน้อยลง โครงการประสานฯ ดำเนินการในการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสถานีวิทยุของชุมชนและได้ประสานไปยังประมงอำเภอไชยา ดำเนินการให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงภาคใต้ตอนบน

จังหวัดชุมพรหลายครั้ง แต่ได้รับคำตอบว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ไม่มีงบประมาณในเรื่องของน้ำมันเรือตรวจการ และประกอบกับข้อกฎหมายที่จำกัด คือ จะสามารถจับกุมได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดกำลังดำเนินการอยู่เท่านั้น ซึ่งทำให้ผู้กระทำความผิดรู้ตัวและหลบหนีไปก่อนทุกครั้ง

สำหรับโครงการวิจัยในพื้นที่ บ้านปากท่อ ดำเนินการเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบธรรมชาติ แต่ประสบกับปัญหาการหาลูกพันธุ์มาเลี้ยงทำได้ยาก โครงการประสานฯ จึงได้ประสานงานไปยังศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อขอลูกพันธุ์สัตว์น้ำมาทดลองเลี้ยง ซึ่งผลที่ได้คือทางศูนย์จะแบ่งขายลูกพันธุ์ให้กับทีมวิจัยในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด ซึ่งขณะนี้ได้ประสานของซื้อมาทดลองเลี้ยง 2 รุ่นด้วยกัน

สิ่งที่เกิดขึ้นกับทีมวิจัย

1. ได้รับความรู้จากกิจกรรมที่ได้ดำเนินการ เช่น การทำแนวเขตทะเลชุมชนเพื่อช่วยในการอนุรักษ์พื้นที่ให้กับชาวชุมชน รวมถึงเรื่องการจัดการเฝ้าระวังในพื้นที่ให้กับทีมวิจัย และคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม

2. ได้รับความร่วมมือเพิ่มขึ้น สังเกตได้จากผู้สื่อข่าวของไทย PBS ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และนำเสนอต่อสาธารณชน ศูนย์ศึกษาวิจัยประมงน้ำกร่อยอำเภอกาญจนดิษฐ์ในการขอลูกพันธุ์สัตว์น้ำมาทดลองเลี้ยง เป็นต้น

3. ได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ พุดคุย ปัญหาภายในทีม ทำให้เกิดความเข้าใจกันมากขึ้น

4. มีความสามัคคี กลมเกลียวเพิ่มขึ้น สังเกตจากการเข้าร่วมประชุม และการเข้าร่วมกิจกรรม

5. เกิดความภาคภูมิใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมและเห็นความร่วมมือของสมาชิก

6. ได้เรียนรู้การทำงานที่เป็นระบบมากขึ้น ฝึกการเป็นคนตรงต่อเวลามากขึ้น

7. สมาชิกในทีมหลายคนมีการพัฒนาที่ดีขึ้น กล่าวพูด และกล้านำเสนอข้อมูล ทำให้สามารถนำเสนอได้เป็นระบบ และน่าสนใจมากขึ้น

สิ่งที่เกิดขึ้นกับชุมชน

ชุมชนได้รับทราบข้อมูลต่างๆ จากทีมวิจัย และเห็นความร่วมมือในการร่วมดำเนินกิจกรรม เช่น การชี้แจงให้ผู้บุกรุกเข้าใจสาเหตุที่ต้องทำแนวเขตทะเลชุมชน และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ เป็นต้น

ปัญหาอุปสรรค

- 1.การเก็บรวบรวมข้อมูล สมาชิกยังเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบ และไม่สมบูรณ์ ขาดการจัดบันทึกที่ต่อเนื่อง ทำให้ลืมนรายละเอียดของเนื้อหา
- 2.การเข้าร่วมประชุมบางครั้งตรงกับเวลาทำงาน ทำให้ขาดรายได้
- 3.สมาชิกบางคนยังไม่กล้าแสดงออก เนื่องจากยังขาดประสบการณ์และความมั่นใจ
- 4.การประชุมประจำเดือน ขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากเข้าใจว่าต้องรอประชุมร่วมกับเจ้าหน้าที่ เท่านั้น

กิจกรรมที่ 3 : การติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน

วัตถุประสงค์

เพื่อช่วยติดตาม และสนับสนุนให้กับโครงการวิจัยชุดโครงการอ่าวบ้านดอน

วิธีดำเนินงาน

หลังจากการประชุมชี้แจงโครงการวิจัยในเครือข่าย 7 โครงการแล้ว ทางทีมวิจัยได้ติดตามการเคลื่อนไหวงานในแต่ละกิจกรรมของแต่ละโครงการอย่างใกล้ชิด โดยหมุนเวียนไปในแต่ละโครงการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานโครงการอ่าวบ้านดอน ซึ่งสามารถสกัดการช่วยสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ได้ดังนี้

จากการติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในชุดเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน ในด้านการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ กล่าวคือ โครงการประสานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” และองค์กรภาคี ได้ทำการประสานให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ประมงอำเภอ ประมงจังหวัด เป็นต้น ในการขอพันธุ์สัตว์น้ำเข้ามาปล่อยในพื้นที่ โดยเริ่มจากกรณีของ บ้านปากท่อ ได้ประสานขอพันธุ์ปู ปลา และปูม้าในพื้นที่อำเภอกาญจนดิษฐ์มาปล่อยในพื้นที่ โดยกระทำอย่างต่อเนื่องทำให้มีพันธุ์สัตว์น้ำเกิดขึ้นในบริเวณดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น ส่วนกรณีของชุมชน ตะกรบ โครงการประสานได้ประสานขอความร่วมมือกับกรมประมงจังหวัด อำเภอ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 13 เป็นต้น ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสำรวจผู้ที่บุกรุกท้องทะเลของชุมชนตะกรบ ซึ่งส่วนใหญ่จะพบในลักษณะลอบทำลายที่เข้ามาในพื้นที่ ประมาณ 4 ลำ อย่างไรก็ตาม ทางโครงการประสานฯ ก็มีได้นิ่งนอนใจต่อสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น จึงได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสถานีวิทยุของชุมชนทางคลื่น FM

97.5 (จำนวน 3 ครั้ง) และทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ในการเข้าร่วมเล่าสถานการณ์ปัญหา เช่น ปัญหาที่ชาวประมงพื้นบ้านของประสบ เครื่องมือทำลายล้าง การเข้ามามีส่วนร่วมของหน่วยงานรัฐ (อาทิ กรมประมง) และยิ่งไปกว่านั้น ทางโครงการประสานฯ ได้ร่วมกับสถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 13 ชาวบ้านและเยาวชนในชุมชนได้ร่วมกันปล่อยปูในเขตพื้นที่ชุมชนตะกอบ ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยปลุกจิตสำนึกให้กับคนในชุมชนในการช่วยกันพลิกฟื้นธรรมชาติให้หวนคืนสู่คนพื้นถิ่น

ธารน้ำร้อน สำหรับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น พบว่า กลุ่มอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าได้ทำการประสานให้หน่วยงาน นักเรียนจากโรงเรียนบ้านลงน้ำจืด โรงเรียนไทรงาม มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มาร่วมกันปลูกป่า โดยเฉลี่ยประมาณ 6-7 ต้น ในการเข้ามามีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในครั้งนี้ ทำให้พืชพันธุ์ธรรมชาติต่าง ๆ ตามมา สำหรับโครงการบ้านไร่ปรัง ได้ดำเนินการประสานปลูกจากในพื้นที่นาทุ่งร้าง โดยได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนักเรียน ชาวบ้านในพื้นที่ช่วยกัน เพื่อเป็นการป้องกันคลื่นกระทบฝั่ง อันเกิดจากอุทกภัย นอกจากนั้นแล้วคุณูปการจากใบที่สามารถเอามามุงหลังคา และลูกของต้นจากนำมาแปรรูปเป็นอาหาร ประเภทน้ำตาล เป็นต้น ซึ่งทางโครงการประสานได้ขอพันธุ์จากอำเภอพุนพิน และขอความร่วมมือจากสถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 13 ช่วยเฝ้าระวัง 12,000 ต้น พร้อมทั้งขอเรือจากกรมป่าไม้และชาวบ้านในพื้นที่มาช่วยปลูกด้วย ในขณะเดียวกันในพื้นที่นาทุ่งร้าง ทางโครงการประสานฯ

สิ่งที่ได้จากการดำเนินงาน

1. ได้เป็นการประสานการทำงาน of โครงการฯ ให้ชุมชนทราบ เช่น การปลูกจากในพื้นที่นาทุ่งร้าง และขอความร่วมมือจากกลุ่มนักเรียน ชาวบ้านในพื้นที่ช่วยกัน เพื่อเป็นการป้องกันคลื่นกระทบฝั่งอันเกิดจากอุทกภัย เป็นต้น ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์การทำงานของทีม และหาความร่วมมือในการทำงาน
2. ได้เรียนรู้เรื่องการทำงานเป็นทีม และการแบ่งหน้าที่กันทำงาน
3. ได้ฝึกการจดบันทึก และการทำงานอย่างเป็นระบบ

ปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

1. ชุมชนยังให้ความสนใจกับการเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ต้องประชาสัมพันธ์ให้รับทราบมากกว่านี้
2. ทีมวิจัยบางคนยังไม่กล้าที่จะนำเสนองาน หรือแสดงความคิดเห็นต่อโครงการฯ

กิจกรรมที่ 4 : กิจกรรมเครือข่ายการเฝ้าระวังอ่าวบ้านดอน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นศูนย์กลางและเชื่อมประสานการทำงานของกลุ่มเฝ้าระวังในบริเวณอ่าวบ้านดอน
2. เพื่อถอดบทเรียนการเฝ้าระวังที่ผ่านมา

วิธีดำเนินงาน

ประสานงาน และวางแผนการทำงานร่วมกันในการเฝ้าระวังทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในบริเวณอ่าวบ้านดอน

รายละเอียดการดำเนินการ ได้มีการประชุมทีมสมาชิกเฝ้าระวัง จำนวน 6 ครั้ง

4.1 การสรุปบทเรียนการเฝ้าระวังในพื้นที่อ่าวบ้านดอน

วันที่ 4 ต.ค. 50 ณ โรงเรียนบ้านไทรงาม ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 15 ประกอบด้วย ตัวแทนสมาชิกทีมวิจัยแต่ละโครงการในชุดการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน และพี่เลี้ยง สกว. สุราษฎร์ธานี

รายละเอียดการประชุม

แบ่งออกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. วิธีการและประเภทของเครื่องมือที่ทำผิดกฎหมายในพื้นที่อ่าวบ้านดอน
2. สถานการณ์การรับมือกับปัญหาที่ทางศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลภาคใต้ตอนบนจังหวัดชุมพรได้กระทำอยู่
3. ข้อเสนอแนะและวิธีการป้องกันที่ต้องการให้มีขึ้นในอนาคต

วิธีการและประเภทของเครื่องมือที่ทำผิดกฎหมายในพื้นที่อ่าวบ้านดอน

1. ยาเบื่อเมา

- การใช้ยาเบื่อเมา วิธีการที่ได้พบเห็น คือ จะมีเรือมากันประมาณ 4 ลำ โดย 3 ลำ จะใช้เป็นเรือวางอวน ส่วนอีก 1 ลำ จะเป็นเรือบรรทุกยาเบื่อเมา เมื่อวางยาเสร็จเรียบร้อยแล้วจะทำหน้าที่เป็นเรือเฝ้าระวังให้กับเรืออีก 3 ลำ ที่ทำหน้าที่วางอวน ซึ่งอวนที่ใช้จะเป็นอวน 3 ชั้น มีความยาวประมาณ 5 กม. มีการพบครั้งล่าสุดเมื่อประมาณ 1 เดือนมาแล้ว โดยพบมากในพื้นที่จากอำเภอนาทมถึงอำเภอลือชัย

- การผูกยาเบื่อเมาไว้ที่อวนรุนโดยใช้เรือลากหาง จะทำเพื่อจับปลาทองเทียว ซึ่งจะเข้ามานาน ๆ ครั้ง พบในบริเวณพื้นที่อำเภอนาทมและเขาถ่าน

- การเบิ่อมือกุ้งก้ามกรามในคลอง วิธีการคือ จะใช้ยาเบื่อเมาน้ำที่ปลายคลองตลอดในช่วงน้ำแห้ง จะพบมากในช่วงที่น้ำเหนือขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้กุ้งและสัตว์น้ำขนาดเล็กตายหมด

- การเบี๊ยะปลาในวัง วิธีการคือใช้ยาแค่เพียงให้ปลาตกใจ แล้วขึ้นมาต่อนั้นจะใช้วนลอบในวัง แล้วใช้ยาเบี๊ยะให้ปลาหนีออกจากวังไปติดอวน ซึ่งการกระทำลักษณะนี้จะพบได้บ่อยเกือบทุกคลอง แต่เป็นคนจากนอกพื้นที่

- การจับกุ้งด้วยยาเบี๊ยะมา วิธีการคือ จะนำยาเบี๊ยะมาใส่ในกระเป๋ แล้วปล่อยให้ยาละลายน้ำไปเอง ส่วนจะพบผู้กระทำผิดเป็นผู้หญิง ซึ่งพบมากในพื้นที่ หมู่ที่ 1, 2, 3 อำเภอท่าฉางและบริเวณชายฝั่ง

- การจับหอยหลอดและปูเปี้ยวโดยใช้ยาเบี๊ยะมาหยอดรู จะทำในช่วงเวลากลางวัน วิธีการคือจะนำปูนขาวมาหยอดลงในรูหอยหลอด ส่วนรูปูเปี้ยวจะใช้แก๊ส จึงจะส่งผลกระทบต่อหอยและสัตว์น้ำชนิดอื่นๆ ตายไปด้วย พบมากทั้งในพื้นที่อำเภอไชยาและท่าฉาง ส่วนใหญ่จะเป็นทั้งคนในและนอกพื้นที่

- การปิดอ่าว วิธีการคือ การใช้วนตาถี่ปิดปากบาง แล้วเอายามาเทที่ปลายน้ำ เวลาน้ำลงปลาจะลงมาค้างอยู่ที่อวน ส่งผลให้สัตว์น้ำชนิดอื่นตายไปด้วย

2. การใช้วนลากอวนรุน

- การใช้เรืออวนรุนขนาดใหญ่ วิธีการคือ เรืออวนรุนจะเข้ามารุ่นในเขตพื้นที่ 3000 เมตร ทำให้เครื่องมือประมงของชาวบ้านได้รับความเสียหาย ส่งผลเสียคือทำลายสัตว์น้ำขนาดเล็กและหญ้าทะเล ซึ่งจะพบมากในช่วงมรสุม (ต.ค.-ก.พ.) เพราะคลื่นลมแรงทำให้เรือเล็กออกไปตรวจตราไม่ได้ และพบมากในพื้นที่อำเภอตะกั่วทุ่งและอำเภอไชยา

- การใช้เรือหางยาวลากหอย ซึ่งจะเบี๊ยะหอยลาย วิธีการคือ ใช้เรือหางยาวขนาดเล็ก เข้ามาลากอยู่ในพื้นที่ 3000 เมตร แต่ในปัจจุบันมีเพียงน้อย เนื่องจากหอยลากหายากขึ้น

- การใช้วนลากหอยไฟฟ้าไหม้ วิธีการคือ ใช้เรือหางยาวขนาดกลาง มีคราดที่ทำหอยเรือเข้ามาคราดหอยไฟฟ้าไหม้ในคลอง ส่งผลกระทบให้อาชีพการหอยด้วยมือของชุมชนหายไป ทำลายวงจรชีวิตและห่วงโซ่อาหาร เพราะจำนวนการจับกับการเกิดตามธรรมชาติเสียสมดุล ส่วนใหญ่จะเป็นการกระทำจากคนภายนอกพื้นที่ พบมากบริเวณคลองไชยา คลองหัววัว คลองท่าฉางและร่องคลองอื่นๆ

- การใช้เรืออวนรุนขนาดเล็ก วิธีการคือ เรืออวนรุนจะเข้ามารุ่นสัตว์น้ำในช่วงน้ำใหญ่บริเวณชายฝั่ง ส่งผลให้สัตว์น้ำขนาดเล็กและพันธุ์ไม้ขนาดเล็กถูกทำลายไปด้วย ซึ่งเป็นเรือในท้องถิ่น พบมากในพื้นที่อำเภอท่าฉาง อำเภอไชยา อำเภอศีลคีต คลองหัววัว คลองท่าเคย

3. การใช้อวนช้อน

- การใช้อวนช้อน วิธีการคล้ายโพงพาง คือใช้อวนจึงเป็นแนวยาว โดยมีขายาวข้างละประมาณ 500 เมตร ผลกระทบคือจะทำลายสัตว์น้ำขนาดเล็ก และสัตว์เศรษฐกิจ ช่วงที่พบมากคือช่วงฤดูมรสุม หรือช่วงที่มีน้ำเชี่ยว ปัจจุบันมีผู้ประกอบการเพียง 2 ราย พบการกระทบอยู่ในพื้นที่เขาถ่าน

- การใช้อวนรั้งวิธีการคือจะใช้อวนตาถี่ ความยาวประมาณ 1-2 กม. จึงยาวบริเวณแนวชายฝั่ง ซึ่งจะมีการย้ายพื้นที่ไปเรื่อย โดยผลกระทบคือจะทำลายสัตว์น้ำขนาดเล็ก ปลาพะยูน ทำลายต้นไม้ขนาดเล็กริมตลิ่ง พบในช่วงน้ำขึ้นน้ำลงใหญ่ ในบริเวณพื้นที่ จากคลองพุมเรียงถึงคลองท่าปูน

- การใช้มอ้ม ซึ่งมีวิธีการคล้ายการใช้อวนรั้ง แต่มีถุงสำหรับให้สัตว์น้ำมาอยู่รวมกัน ซึ่งจะทำให้จับได้ง่ายขึ้น ซึ่งมีผู้ทำอยู่ตอนนี้ประมาณ 2-3 ราย ในพื้นที่คลองท่าปูน คลองไชยา คลองหัววัว คลองพุมเรียง

- การใช้ลอบ (ปุม้า, ปุดำ, กุ้ง) วิธีการคือใช้วาง 2 แบบ คือ แบบใช้ทุ่น เป็นเรือขนาดเล็ก 200-300 ลูก และแบบใช้ราว เป็นเรือขนาดใหญ่ 2000-3000 ลูก ผลเสียคือจะทำลายสัตว์น้ำขนาดเล็ก และเป็นตัวผลักดันให้เรืออวนรุน รุนลากปลาและสัตว์น้ำมาขายเป็นเหยื่อให้แก่ลอบ

**สถานการณ์การรับมือกับปัญหาที่ทางศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเล ภาคใต้
ตอนบน จังหวัดชุมพร ได้กระทำอยู่**

1. การแก้ปัญหาเรื่องยาเบื่อเมา ส่วนมากจะเป็นในลักษณะประชาสัมพันธ์ในเวทีประชุมต่างๆ มีการบอกปากต่อปาก มีการแจ้งเจ้าหน้าที่ให้เข้ามาดำเนินการจับกุมแต่ไม่มีประโยชน์เนื่องจากขาดหลักฐาน

2. การแก้ปัญหาเรื่องเรืออวนลากอวนรุน

มีการดำเนินการจับกุมโดยครั้งล่าสุด เมื่อวันที่ 17/07/50 โดยมีนายอำเภอพร้อมเจ้าหน้าที่ ได้เข้าจับกุมเรืออวนรุนหางยาวในอ่าวพุมเรียง 1 ลำ

มีการแจ้งแก่เจ้าหน้าที่ คือ หน่วยปราบปรามของกรมทรัพยากรชายฝั่งชุมพร โดยร่วมกับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ แต่ไม่สามารถเข้าจับกุมได้ทันเวลา เพราะต้องดำเนินการจับขณะที่กำลังดำเนินการอยู่

มีการประชาสัมพันธ์ผ่านทางคลื่นวิทยุชุมชน FM 100.75 MHz ในวันจันทร์ ถึง ศุกร์ ช่วงเวลา 21.00-22.00 น.

3. การแก้ปัญหาเรืออวนรัง (ม็อม) ก่อนหน้านี้ได้มีการดักเตือน ประมาณ 3-4 ครั้ง และในครั้งล่าสุดได้มีเจ้าหน้าที่ป่าชายเลน ปลัดอาวุโส ผู้ใหญ่บ้านพุมเรียง และอ.ส.ไชยา เข้าจับกุมและยึดอวน แต่ก็คุมตัวไว้ไม่นานทางอำเภอก็ปล่อย

4. การแก้ปัญหาเรืออวนซ้อน ปัจจุบันยังไม่มีมาตรการใด ๆ แต่สถานการณ์ ขณะนี้เหลือเรืออวนซ้อนเพียง 2 ลำ จาก 10 ลำ เคยมีการพูดคุยกับผู้ประกอบการบ้างแต่ไม่มีผลอะไร

5. การแก้ปัญหาตอปลู, ตอปลุก ในบางพื้นที่เช่น กรณีของพื้นที่ตำบลตะกอบ ได้มีการขอร้องให้ออกไปดำเนินการนอกเขตพื้นที่อนุรักษ์ และได้ประสานงานกับทางองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ออกกข้อบัญญัติระดับตำบลห้ามใช้ตอปลูในเขตพื้นที่ตำบลตะกอบ ส่วนการทำตอปลุก มีคนจากพื้นที่อื่นเข้ามาหากินในคลองท่าปูน และได้มีการกล่าวดักเตือน และในบางพื้นที่หากมีการดักเตือนแล้วไม่เชื่อฟัง ทางกลุ่มจะเก็บไว้เป็นของกลาง

ปัญหาอุปสรรคสำหรับการทำงานที่ผ่านมา

1. การประสานกับเจ้าหน้าที่ไม่ค่อยได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร
2. ชาวบ้านไม่ค่อยมีความศรัทธากับทางกลุ่มอนุรักษ์ เพราะมองว่าไม่สามารถช่วยเหลือกรณีที่ถูกเรืออวนลากทำลายเครื่องมือประมงได้ ทำให้ไม่มีการให้ความร่วมมือเท่าที่ควร
3. กรณีที่เป็นเรือเช่าไม่สามารถเอาความผิดกับผู้กระทำผิดได้
4. ความล่าช้าระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบและพื้นที่ที่มีการกระทำความ

ข้อเสนอแนะและวิธีการป้องกันที่ต้องการให้มีขึ้นในอนาคต

1. การปลูกฝังจิตสำนึกที่ต่อเนื่อง
2. ส่งเสริมให้มีแผนการเฝ้าระวังที่จริงจัง
3. กระตุ้นให้เกิดเครือข่ายเฝ้าระวังเพื่อการแลกเปลี่ยนข่าวสาร
4. ควรมีการบันทึกข้อมูลการกระทำความ เช่น รูปภาพ ไว้เป็นหลักฐาน
5. ทำการประชาสัมพันธ์แบบเจาะจงพื้นที่ (ติดป้าย, มีเวทีประชาคม)
6. มีการประสานเพื่อให้เกิดงานที่ต่อเนื่องในระดับพื้นที่ต่อเนื่อง
7. ให้นำหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเข้ามาตั้งหน่วยเฝ้าระวังในพื้นที่
8. ต้องการให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. ประมง สถานีป่าชายเลนฯ อำเภอ เข้ามาทำงานและร่วมแก้ไขกับชาวบ้านอย่างจริงจัง
9. ผลักดันกฎหมายให้มีความเข้มแข็งขึ้น เช่น กรณีเรือเช่า ที่ไม่สามารถเอาผิดกับใครได้
10. อยากให้มีการตั้งศูนย์เฝ้าระวังอยู่ในเขตพื้นที่อ่าวบ้านดอน

♦แผนงานเฝ้าระวัง โครงการศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลเขาถ่าน อำเภอลำดวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์การกสิ” 41

	ความผิดปกติใด เวลาทำใด ใช้อุปกรณ์ชนิดใด	- ค่าโทรศัพท์ในการติดต่อ ประสานงาน เดือนละ 300 บาท * 12 เดือน เป็นเงิน 1,800 บาท รวมเป็นเงิน 3,000 บาท
สรุปผลการติดตามเฝ้าระวัง		รวบรวมข้อมูล จัดบันทึก ถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐาน

◆ แผนเฝ้าระวัง โครงการศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างมีส่วนร่วมเพื่อใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนชุมชนคลองท่าปูน ตำบลเลม็ด อำเภอยะยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แผนการดำเนินงาน
1.จัดโครงการสัมมนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นคน ชุมชนชายฝั่ง	1. เพื่อทำความเข้าใจในการ ดูแล และการใช้ทรัพยากร 2. เพื่อการจัดทำเก็บข้อมูล ด้านทรัพยากรสัตว์น้ำและป่า ไม้ชายเลนร่วมกัน	เป้าหมาย ชาวประมง และ ชุมชนชายฝั่งรวมทั้งผู้สนใจ จำนวน 50 คน งบประมาณ - ค่าอาหารกลางวัน คนละ 100 บาท* 50 คน 5,000 บาท - ค่าทำเอกสาร 200 บาท - ค่าเดินทาง 3,500 บาท - ค่าจัดเวทีสัมมนา 1,000 บาท รวม 9,700 บาท
2.ออกตรวจเฝ้าระวังสัปดาห์ ละ 1 ครั้ง	1. เพื่อออกสอดส่องดูแล การเข้า ใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทะเล ชุมชน	- ค่าน้ำมันเรือ 500 บาท*4 ครั้ง/เดือน *18 เดือน 36,000 บาท - ค่าอาหาร 5 คน* 300 บาท/ ครั้ง * 4 ครั้งต่อเดือน* 18 เดือน เป็นเงิน จำนวน 21,600 บาท รวม 57,600 บาท

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	แผนการดำเนินงาน
3.จัดทำแผนพับประชาสัมพันธ์	1.เพื่อแนะนำ และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดการทะเลชุมชนและทรัพยากรชายฝั่งแก่ชาวประมงชายฝั่ง และผู้เกี่ยวข้อง	จำนวน 200 แผ่น*10 บาท
4.จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์	1. เพื่อบอกให้ผู้เข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทะเลชุมชนทราบว่าพื้นที่บริเวณ มีการอนุรักษ์ทรัพยากร และต้องหากินโดยปราศจากเครื่องทำลายล้าง	แผ่นป้ายไม้ จำนวน 3,000 บาท

◆ แผนงานเฝ้าระวัง โครงการ ศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรชายฝั่งเพื่อใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนบ้านธารน้ำร้อน ตำบลเขาถ่าน อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

แผนงาน/กิจกรรมเฝ้าระวัง	วิธีดำเนินการ
1. งานประชาสัมพันธ์	1. เข้าร่วมประชุมประจำเดือนหมู่บ้าน ชี้แจงให้ชาวบ้านในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารผู้กระทำความผิดกฎหมายในพื้นที่อนุรักษ์ของชุมชน 2. ทำป้ายเพื่อแจ้งให้ทราบพื้นที่แนวเขตอนุรักษ์ของชุมชน
2. งานติดตามเฝ้าระวัง	1. ในการออกประกอบอาชีพประมงของสมาชิกทีมวิจัย ให้คอยเฝ้าระวังการกระทำความผิดกฎหมายด้วย 2. ชาวบ้านหรือชาวประมงที่ต้องการจะแจ้งข่าวสารสาร แจ้งได้หลายช่องทาง เช่น บอกปาก โทรศัพท์ วิทยุสื่อ และมีจุดรับแจ้งเบาะแสบริเวณคอกหอยของสมาชิกทีมวิจัย 3. ทีมจะออกตรวจพื้นที่รับผิดชอบเดือนละ 2 ครั้ง และจะออกลาดตระเวนทุกครั้งที่มีการกระทำความผิดในพื้นที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 13

แผนงาน/กิจกรรมเฝ้าระวัง	วิธีดำเนินการ
3.งานการข่าวและข้อมูล	1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือพฤติกรรมการกระทำผิดที่พบบ่อยในแต่ละพื้นที่ ช่วงฤดูกาล วิธีการเครื่องมือที่ใช้ ลักษณะการกระทำผิด 2. นำข้อมูลการกระทำผิดที่พบเห็น แจ้งเจ้าหน้าที่และหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อสามารถดำเนินการจัดการในขั้นตอนต่อไป

◆ แผนงานเฝ้าระวัง โครงการ ศึกษาแนวทางการจัดการทะเลชุมชนเพื่อการทำประมงกุ้งเคย และสร้างอาชีพเสริมอย่างยั่งยืนชุมชนบ้านท่าพิกุล ตำบลท่าฉาง อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. กำหนดเวลาปฏิบัติหน้าที่เฝ้าระวังผู้กระทำความผิด โดยทำตารางเฝ้าเวรยามดูแลตลอดแนวเขตทะเลชุมชน ตามความเหมาะสมของสภาพภูมิประเทศ เวลานั้นขึ้น น้ำลง ทั้งกลางวันและกลางคืน

2. จัดทำข้อมูลผู้กระทำความผิด (เป็นความลับ) โดยหลักเกณฑ์ และบทข้อกำหนดของผู้กระทำความผิดจะใช้วิธีการดังนี้

2.1 ว่ากล่าวตักเตือนไม่เกิน 3 ครั้ง สำหรับความผิดของคนเดิม

2.2 ใช้วิธียึดอุปกรณ์ในการทำผิด

2.3 แจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบในระดับสูงเพื่อหาแนวทางแก้ไข

3. กำหนดอุปกรณ์ชนิดต่างๆที่ให้เอาเข้ามาประกอบอาชีพในเขตพื้นที่ทะเลชุมชน

- ลอบปู กำหนดความถี่ของตาอวน ขนาดอวนได้ท้องลอบ ความถี่ไม่ต่ำกว่า 3 นิ้ว

- อวนลอย กำหนดความถี่ของตาอวน ไม่ให้ความถี่ต่ำกว่า 3.5 นิ้ว

- อวนรุน กำหนดในเรื่องขนาดเล็ก ความยาวไม่เกิน 14 เมตร เวลาทำเฉพาะฤดูกุ้งเคยเท่านั้น

- อุปกรณ์จับสัตว์น้ำทุกชนิด ถ้าจับได้ปูเล็ก ปูไข่ปลา ปลาหูตัวเล็ก และลูกปลากระบอกขนาดเล็กให้ปล่อยกลับคืนสู่แหล่งน้ำธรรมชาติเหมือนเดิม

4. จัดทำป้ายรณรงค์ สร้างความเข้าใจในการอนุรักษ์ สัตว์น้ำ และป่าชุมชน สร้างจิตสำนึกในการจับสัตว์น้ำชายฝั่งโดยไม่จับแบบล้างผลาญ โดยมีการประชาสัมพันธ์พูดคุยกับชาวบ้านตามร้านค้าแฟ ตามบ้านเรือนต่างๆ เข้าใจในกิจกรรมกลุ่มที่ทำไว้ เพื่อให้สอดคล้องกับการอนุรักษ์ป่าไม้ และสัตว์น้ำไว้ใช้ประโยชน์ยั่งยืนต่อไป

5. จัดทำแผนพับประกาศแจกจ่ายให้ประชาชนในบริเวณพื้นที่ และบริเวณใกล้เคียงตลอดแนวเขตอ่าวบ้านดอนให้รับทราบถึงกิจกรรม การเฝ้าระวังของกลุ่มที่ได้ทำไว้แล้ว โดยให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สัตว์น้ำ ป่าไม้ธรรมชาติ และสัตว์ต่างๆ ในพื้นที่ป่าชายเลน โดยการให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการปลูกป่า รักษาดูแลระบบนิเวศในเขตแม่น้ำลำคลอง ทะเลชุมชนในอ่าวบ้านดอน

6. การเตรียมความพร้อมในการเฝ้าระวัง

จัดทีมเฝ้าระวังเป็นชุด ชุดละ 3-5 คน เฝ้าเวรยามตามระเบียบกลุ่มที่ตั้งไว้ คือปรับเปลี่ยนเวรยามทุกๆ 7-10 วัน ใน 1 เดือนโดยมีหัวหน้าชุดของกลุ่ม กับชุดสถานีป่าไม้หรือเจ้าหน้าที่ประมง ตามโอกาส

จัดให้มีอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานดังนี้

- เสื้อชูชีพ
- อาวุธ (เจ้าหน้าที่ป่าชายเลน)
- กล้องถ่ายรูป
- เครื่องมือสื่อสาร
- เรือ (ของป่าไม้)
- น้ำมัน
- ไฟฉาย
- อาหาร น้ำ และอื่นๆตามเหมาะสม

โดยมีหัวหน้ากลุ่มในการจัดหาอุปกรณ์ให้ในการเฝ้าระวังดังกล่าว

- รายชื่อชุดเฝ้าระวัง
 1. นายมนูญ คู่มรัมย์ หัวหน้าชุด
 2. นายชูศักดิ์ เพชรโกษาชาติ ผู้ช่วย
 3. นายสานนท์ ละครรัตน์
 4. นายสุวรรณ สดก
 5. นายสมชาย คาระเรือ

จากแผนงานเฝ้าระวังระดับชุมชนของทั้ง 4 หมู่บ้าน พบว่ายังไม่สามารถทำตามแผนงานที่วางไว้ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากเดิมทีมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน โดยจะมีแผนงานกลางที่ถูกกำหนดโดยแกนนำทีมวิจัยและเจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 13 เป็นผู้กำหนดตารางเวลาในการออกติดตามเฝ้าระวังการกระทำความผิดในเขตทะเลชุมชนพื้นที่อำเภอไชยา-ท่าฉาง แต่เนื่องมาจากเวลาว่าง ความสะดวก พร้อมเพียงของแต่ละทีมวิจัยเองที่มีไม่ตรงกัน ประกอบ

กับเจ้าหน้าที่ป่าชายเลน ที่มีพื้นที่รับผิดชอบต้องดูแลหลายพื้นที่ เบื้องต้นจึงทำได้เพียง ออกเฝ้าระวังตามความสะดวกของแต่ละทีมแต่ละพื้นที่

โดยการดำเนินงานเฝ้าระวังที่ผ่านมา จะอาศัยชาวประมงพื้นบ้านและชาวบ้านทั่วไปที่เข้าไปประกอบอาชีพหรือใช้ประโยชน์ในพื้นที่ทะเลชุมชน เป็นคนแจ้งข่าวสารการกระทำผิด และอาศัยช่วงเวลาที่ทีมวิจัยบางคนออกไปประกอบอาชีพประมง ซึ่งหากพบเห็นเหตุการณ์ การกระทำผิด ก็สามารถเข้าไปห้ามปรามและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกฎระเบียบการเข้าใช้ประโยชน์ในพื้นที่ โดยที่ผ่านมามีทั้งชาวประมงที่เข้าและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี แต่บางรายยังคงไม่เข้าใจ และมองว่าทีมวิจัยดำเนินการของทีมทำเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองและมีความยุ่งยากที่จะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของแต่ละชุมชนที่กำหนดขึ้น

สำหรับปัญหาการกระทำผิดที่เกิดขึ้นจากกลุ่มผู้มีอิทธิพลและนายทุนในพื้นที่ ทีมวิจัยยังไม่กล้าเข้าไปตักเตือน แต่ได้แจ้งข่าวไปยังผู้รับผิดชอบในพื้นที่ คือ ประมงอำเภอ และเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 13 ซึ่งส่วนใหญ่จะไม่ทันการณ์ เนื่องจากการจะดำเนินการกับผู้กระทำผิด จะต้องจับกุมระหว่างที่กำลังดำเนินการเท่านั้น แต่สิ่งที่ชาวบ้านและทีมวิจัยสามารถทำได้ คือ การเก็บข้อมูลโดยการจดบันทึกจากสิ่งที่พบเห็น ในขณะที่ออกไปเฝ้าระวัง ข้อมูลที่ได้จดบันทึกไว้ มีรายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 4 บันทึกข้อมูลสถานการณ์ และการเฝ้าระวังในแต่ละพื้นที่

วัน / เวลา	ข้อมูลที่ได้รับแจ้ง	ผู้แจ้งข่าวสาร
15 พฤศจิกายน 2550 เวลา 07.00 – 12.00 น.	-พบเรือผู้ทำความผิด 2 ลำ ที่ปากบางน้ำจืด เข้ามาใช้ ลอบจับปูจิวเพื่อเอาไปขายในบาง ได้ตักเตือนไป	1.นายจำเนียร รักเขียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายสำเร็จ น้อยภักดี 5.นายอเนก ชูณรงค์ 6.นายสุทธิพงษ์ มาศกลินซ์
29 พฤศจิกายน 2550 เวลา 18.00 – 22.00 น.	-วิ่งเรือออกจากบางนายพรไปคลองนอกหมก เห็น เรืออวนรุนวิ่งรุนที่ร่องน้ำระหว่างคอกหอยนายทุน – คอกหอยของชาวประมง แต่ไม่กล้าเข้าไปห้ามปราม พบช่วงเวลา 20.20 น.	1.นายจำเนียร รักเขียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายสุทธิพงษ์ มาศกลินซ์ 5.นายสำเร็จ น้อยภักดี 6.นายอเนก ชูณรงค์

วัน / เวลา	ข้อมูลที่ได้รับแจ้ง	ผู้แจ้งข่าวสาร
6 ธันวาคม 2550 เวลา 18.00 – 23.00 น.	-พบเรืออวนรุนอีกครั้งในร่องเรือระหว่างคอกหอย เวลา 19.45 น. ได้วางคันรุน ขณะทำงานไม่กล้าเข้าไปตักเดือน	1.นายจำเนียร รักเขียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายสำเร็จ น้อยภักดี 5.นายอเนก ชูณรงค์
20 ธันวาคม 2550 เวลา 19.00 – 23.00 น.	-พบเรืออวนรุน และเรือวางลอบ ในร่องเรือ และได้ ว่ากล่าวตักเดือนเรือวางลอบ ส่วนเรืออวนรุนไม่กล้า ว่ากล่าวตักเดือน	1.นายจำเนียร รักเขียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายสุทธิพงษ์ มาศกลสินธุ์ 5.นายสำเร็จ น้อยภักดี
25 ธันวาคม 2550	- พบเรือวางลอบปู 3 ลำ และได้เรียกมาสอบถาม ว่ากล่าวตักเดือนและได้ชี้แจงการจัดทำทะเลชุมชน ให้ทราบและได้ทราบว่าเป็นเรือมาจาก อ.เมือง จ. สุราษฎร์ธานี	-สมาชิกทีมวิจัยคลองท่าปูน
3 มกราคม 2551 เวลา 08.00 – 13.00 น.	-พบคนวางลอบในทะเลชุมชนซึ่งเป็นคนในท้องถิ่น วางลอบประมาณ 60 ลูก เรือ 2 ลำ ทีมวิจัยได้เข้าไป พูดคุยพบว่าชาวประมงจับเอาเฉพาะแต่ปูตัวใหญ่ ๆ ไม่เอาปูขนาดเล็ก	1.นายจำเนียร รักเขียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายอเนก ชูณรงค์ 5.นายสุทธิพงษ์ มาศกลสินธุ์
3 มกราคม 2551 เวลา 18.00 – 22.30 น.	-พบเรืออวนรุนจำนวน 4 ลำ วิ่งรุนในร่องเรือ ระหว่างคอกหอย พบเวลา 19.30 น. กำลังวางคันรุน เพื่อจะรุนทำอะไร แต่ไม่ได้ดำเนินการใดๆ	1.นายจำเนียร รักเขียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายอเนก ชูณรงค์ 5.นายสุทธิพงษ์ มาศกลสินธุ์
10 มกราคม 2551 19.00 น. -20.00 น.	- มีการวางลอบปูเล็กในเขตทะเลชุมชน ระหว่าง คลองท่าปูน – คลองท่านาง จำนวน 8 ลำ มีอาวุธปืน ทั้งสั้นและยาวยิงขู่ชาวบ้านที่เข้าไปตักเดือน	ทีมวิจัย

วัน / เวลา	ข้อมูลที่ได้รับแจ้ง	ผู้แจ้งข่าวสาร
14 มกราคม 2551 เวลา 12.24 น.	- มีการจับหอยขาวขนาดเล็กมากประมาณเท่าหัวแม่มือ มาขายในตลาดพุมเรียง	ทีมวิจัย
16 มกราคม 2551 เวลา 18.00 น.	- มีการวางลอบจับปูเล็กอีกประมาณ 3-4 ลำ คาดว่าน่าจะเป็นชุดเดิม	เรือประมงกึ่งเคยนอกทะเล
24 มกราคม 2551 เวลา 08.00 – 13.00 น.	- พบคนในท้องถิ่นหาหิน ตกเบ็ดปลาตุก เบ็ดปลาไหล งมกุ้งดินกระดาน และเรือวางลอบจำนวน 2 ลำ วางประมาณ 60 – 70 ลูก	1.นายจำเนียร รักเขียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายสุทธิพงษ์ มาศกสินธุ์ 5. นายอเนก ชูณรงค์
24 มกราคม 2551 เวลา 10.25 น.	- มีปลาโลมา 3 ตัว สีขาว 2 ตัว และสีดำ 1 ตัว มาเล่นน้ำที่หน้าเกาะเสร็จ	ทีมวิจัยจากแหลมโพธิ์
29 มกราคม 2551 เวลา 19.30 น.	- มีการวางลอบปูเล็ก 2 ลำ คาดว่าน่าจะเป็นชุดเดิม	ทีมวิจัยคลองท่าปูน
7 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 19.00 – 21.00 น.	- พบเห็นเรืออวนรุนอยู่ที่ร่องเรือระหว่างคอกหอยของชาวประมง	1.นายจำเนียร รักเขียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายอเนก ชูณรงค์ 5.นายสุทธิพงษ์ มาศกสินธุ์
13 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 13.00 น.	- มีโลมา 2 ตัว สีขาว และสีดำมาเล่นน้ำที่หน้าหาดตะกรบ	นักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ารามที่ไปเข้าค่ายบริเวณนั้น
14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 11.00 น.	- มีชาวประมงจากต่างถิ่นเข้ามาจับหอยไฟไหม้ในบริเวณทะเลชุมชนแบบล้างผลาญ	-ชาวประมงที่เข้ามาหาหิน
14 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 09.00 – 12.00 น.	- ว่างเรือในเขตทะเลชุมชน พบคนในท้องถิ่น ถีบกระดานวางเบ็ดปลาตุกในเขตทะเลชุมชน งมกุ้ง งมหอย วางลอบปูดำ	1.นายจำเนียร รักเขียว 2.นายสำเร็จ น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายขจร น้อยภักดี 5.นายอเนก ชูณรงค์ 6.นายสุทธิพงษ์ มาศกสินธุ์

วัน / เวลา	ข้อมูลที่ได้รับแจ้ง	ผู้แจ้งข่าวสาร
21 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 09.00 – 12.30 น.	-วิ่งเรือในเขตทะเลชุมชนและในป่าชายเลนไม่พบ ผู้กระทำผิดกฎหมายประมง และวิ่งเรือต่อในเขต ทะเลชุมชน พบคนต่างถิ่นวางลอบ 3 ลำ ประมาณ 300 ลูก เบื้องต้นได้เข้าไปว่ากล่าวตักเตือน และชี้ แจงว่าพื้นที่นี้จะทำประมงแบบอนุรักษ์	1.นายจำเนียร รักเจียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายสำเร็จ น้อยภักดี 5.นายอเนก ชูณรงค์ 6.นายสุทธิพงษ์ มาศกลสินธุ์
28 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 08.00 – 12.00 น.	-ออกลาดตระเวนจากคลองบางน้ำจืดออกไปในเขต ทะเลชุมชน ไม่มีผู้ทำผิดกฎหมายทั้งในป่าชายเลน และทะเลชุมชน ชาวบ้านหากันตามปกติ ถีบ กระดาน วางเบ็ดปลาตุก งามุ้ง	1.นายจำเนียร รักเจียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายโกศา เริงเรียง 4.นายอเนก ชูณรงค์ 5.นายสำเร็จ น้อยภักดี 6.นายสุทธิพงษ์ มาศกลสินธุ์
28 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 17.25-21.00 น.	- มีเรืออวนรุนเข้ามารุนในคลองท่าฉาง จำนวน 4 ลำ บริเวณหน้าวัดจันทารามถึงปากคลองท่าฉาง	แจ้งจากผู้หวังดี
19 มีนาคม 2551	- พบเรือลอบจากนอกพื้นที่ เข้ามาจำนวน 7ลำ เพื่อ นำลูกปูไปขายนายทุน ส่วนมากในพื้นที่คลองราง	นายสุรเชษฐ์ ศรีไทย นายวัชรชัย ลอยใหม่
20 มีนาคม 2551	- พบเรืออวนรุนกึ่งพานิชย์จำนวน 3 ลำ เรือลอบปู จำนวน 2 ลำ และเรืออวนลอยตาถี่จำนวน 9 ลำ เรือ วางเบ็ดราว 5 ลำ ส่วนมากเป็นคนนอกพื้นที่ ใน พื้นที่คลองท่าปูนถึงคลองท่าฉาง	นายสุรเชษฐ์ ศรีไทย นายจิรวัฒน์ ศรีทอง
5 เมษายน 2551 เวลา 13.00 – 17.00 น.	-ออกลาดตระเวนจากบางนายพร บ้านไร่ปรุง เข้าไป ในเขตทะเลชุมชน ออกไปซ่อมไม้ไผ่ตงที่เป็นแนว เขต เพราะเรือประมงจับชนในเวลากลางคืน	1.นายจำเนียร รักเจียว 2.นายโกศา เริงเรียง 3.นายอเนก ชูณรงค์ 4.นายสมพงษ์ ชูอำไพ 5.นายสุทธิพงษ์ มาศกลสินธุ์
12 เมษายน 2551เวลา 13.00 -18.00 น.	-วิ่งเรือจากบางนายพรเข้าไปในเขตป่าชายเลน เห็น ประมงชายฝั่งซึ่งเป็นเรือพาย 3 ลำ มีลอบประมาณ 120 ลูก ซึ่งเป็นของคนในท้องถิ่น	1.นายจำเนียร รักเจียว 2.นายขจร น้อยภักดี 3.นายสมพงษ์ ชูอำไพ 4.นายอเนก ชูณรงค์ 5.นายสุทธิพงษ์ มาศกลสินธุ์

วัน / เวลา	ข้อมูลที่ได้รับแจ้ง	ผู้แจ้งข่าวสาร
14 เมษายน 2551 เวลา 16.00 น.	- รับทราบข่าวเรือเล็กของชุมชนลูก ลมพัดล้มและได้ช่วยกันค้นหาจนพบ	-ชาวประมง
20 เมษายน 2551 เวลา 10.00 น.	- พบบุคคลที่มาจับหอยไฟไหม้ จำนวน 3 คน กำลังดำน้ำโดยใช้เครื่องมือเป็นท่อออกซิเจน ทราบว่าเป็นคนมาจากจังหวัดเพชรบุรี และได้นำอุปกรณ์และเชิญเจ้าหน้าที่สถานีฯ ว่ากล่าวตักเตือนลงบันทึกประจำวันไว้แล้วปล่อยตัวไป	-ชาวประมง
21 เมษายน 2551	-พบเรือเข้ามา 5 ลำเป็นเรือลอบตาดี 3 ลำ เรืออวนรุน 2 ลำ	นายมานิต ลอยไหม นายสุเมธ ศรีทอง
22 เมษายน 2551	-พบเรือลอบปูตาดีจำนวน 3 ลำ เรืออวนรุน 1 ลำ	นายสุรเชษฐ์ ศรีไทย นายสุพต ศรีทอง
23 พฤษภาคม 2551 เวลา 21.30 น.	-พบเรือลอบตาดี จำนวน 5 ลำ เรืออวนรุนจำนวน 2 ลำ เข้ามาในเขตคลองไซยา ถึงคลองท่าฉาง	นายสุรเชษฐ์ ศรีไทย นายวัชรชัย ลอยไหม
28 เมษายน 2551เวลา 08.00 — 13.00 น.	-วิ่งเรือออกจากบางนายพร ไปคลองนอกหมกแล้วย้อนกลับมาคลองท่าฉาง พบเห็นคนงมกุ้ง งมหอยแครง วางเบ็ดปลาตุกทะเล วางลอบโดยประมงเรือพาย	1.นายจำเนียร รักเขียว 2.นายขจร น้อยักดี 3.นายโกษา เรืองเรียง 4.นายสุทธิพงษ์ มาศกลิน 5.นายอเนก ชูณรงค์ 6.นายสมพงษ์ ชูอำไพ
28 พฤษภาคม 2551 เวลา 21.00 น.	-พบเรืออวนรุน 2 ลำ เรือลอบปูตาดี 5 ลำ แต่ไม่สามารถตักเตือนเป็นทางการได้เหตุเพราะไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าช่วย	นายสุรเชษฐ์ ศรีไทย นายจรุง ศรีทอง
26 มิถุนายน 2551 เวลา 17.30 น.	-พบเรือลอบตาดีจำนวน 6 ลำ ได้ถูกปูเล็กจำนวนมาก สอบถามผู้กระทำผิดตอบว่าเอาไปขายนายทุน	นายสุรเชษฐ์ ศรีไทย นายวัชรชัย ลอยไหม นายจำเนียร รักเขียว

สรุปผลจากการเฝ้าระวังที่ผ่านมา พบว่าพื้นที่รับผิดชอบเขตทะเลชุมชน ตั้งแต่ปากคลองท่าปูน อำเภอไชยา ถึงปากคลองบางปอ อำเภอท่าฉาง โดยแต่ละทีมวิจัยได้นั่งเรือล่องลาดตระเวน ซึ่งจะมีสมาชิกทีมวิจัยผลัดเวรกันมาครั้งละ 3-6 คน โดยทุกชุมชนมีแผนออกลาดตระเวน สัปดาห์ละ 1 ครั้ง หรือในกรณีที่มีการแจ้งเหตุจากผู้พบเห็น ซึ่งการจะออกตรวจระวังจะทำในช่วงเช้า หรือเย็นบ้างไม่แน่นอน ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่น้ำขึ้น-น้ำลง และขึ้นอยู่กับความพร้อมของทีมวิจัย

จากราย ผลการบันทึกข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 15 พฤศจิกายน 2550 – วันที่ 26 มิถุนายน 2551 ของทั้ง 4 หมู่บ้านรวมกัน พบว่า มีทั้งช่วงเวลาที่ออกไปพบผู้กระทำผิด แต่ในบางครั้งก็ไม่พบผู้กระทำผิด โดยตัวอย่างการทำความผิดที่พบเห็น บ่อยครั้ง เช่น การวางลอบปูตาถี่ ที่ทำให้จับปูวัยอ่อนและปูที่ไม่ได้ขนาดได้เป็นจำนวนมาก ทีมวิจัยจะเข้าไป พูดคุย ตักเตือน สร้างความเข้าใจ ส่วนถ้าพบเห็นผู้กระทำผิดจากเรืออวนรุน เรือดำหอย ทีมวิจัยทำได้แค่บันทึกข้อมูลการพบเห็น หรือประสานเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาป่าชายเลนฯ เข้ามาดำเนินการต่อบ้าง แต่ส่วนใหญ่จะไม่กล้าดำเนินการใดๆ เนื่องจากเป็นผู้มีอิทธิพลในพื้นที่

ส่วนกรณีของเรืออวนรุนที่เข้มารุ่นสัตว์น้ำในคลองท่าฉาง ช่วงเวลากลางคืน ซึ่งอยู่นอกเวลาราชการ ขาดต่อการแก้ไขปัญหา ซึ่งนอกจากจะทำลายสัตว์น้ำขนาดเล็กและวัยอ่อนในลำคลองเป็นจำนวนมากแล้ว ความดังของเครื่องยนต์เรือยังส่งเสียงดังรบกวนการพักผ่อนของชาวบ้านในละแวกริมคลองด้วย นอกจากงานเฝ้าระวังการใช้เครื่องมือประมงที่ผิดกฎหมายในทะเลชุมชน และป่าชายเลนแล้ว ทีมวิจัยยังทำหน้าที่ตรวจตรา ซ่อมแซม หลักไม้แนวเขตที่ได้รับความเสียหาย การกระแทกของเรือประมง และจากคลื่นลม ทำหน้าที่ดูแลเฝ้าระวังปลาพะยูน ปลาโลมา ที่เข้ามาหากินในพื้นที่ หรือแม้กระทั่งช่วยชาวประมงที่เรือล่มในช่วงพายุลมแรง

การทำงานที่ผ่านมา จะเห็นว่าในช่วงแรกไม่ค่อยได้รับความร่วมมือจากชาวประมงในแต่ละพื้นที่มากนัก แต่เมื่อโครงการวิจัยดำเนินการมาได้ระยะหนึ่ง ก็ได้รับความร่วมมือดีขึ้นจากหลายกลุ่มคน ทั้งชาวบ้าน และชาวประมงชายฝั่งในพื้นที่ รวมไปถึงหน่วยงานราชการในพื้นที่ ได้แก่ ประมงอำเภอท่าฉาง-ไชยา, สถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 13, ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงทะเลชายฝั่งภาคใต้ตอนบน จังหวัดชุมพร โรงเรียนในพื้นที่, รวมถึงนักวิชาการที่เริ่มเข้ามาให้ความสำคัญและความสนใจเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันภายหลังจากการปักแนวเขตทะเลชุมชนแล้วเสร็จ ก็ทำให้มีพื้นที่ที่แน่นอนในการเฝ้าระวัง และสร้างความเข้าใจให้กับผู้ที่เข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้รวดเร็วมากขึ้น

อย่างไรก็ดี จากการติดตามเฝ้าระวังที่ผ่านมาชาวประมงในพื้นที่ต่างๆ ที่เข้ามาใช้ประโยชน์ ซึ่งมีการกำหนดแผนงานเฝ้าระวังในระดับชุมชนของทั้ง 4 หมู่บ้าน เพื่อดูแลพื้นที่ไม่ให้มีการทำประมงโดยใช้เครื่องมือทำลายล้าง และสร้างจิตสำนึกของชาวบ้านให้รู้จักประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำ ซึ่งผลที่เกิดขึ้น พบว่า การใช้เครื่องมือประมงทำลายล้างในชุมชน

น้อยลง เนื่องมาจากการเฝ้าระวังของทีมวิจัย ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพประมงในพื้นที่และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนรับผิดชอบช่วยกันในการแจ้งข่าวสารมายังทีมวิจัย รวมถึงการทำงานในรูปแบบเครือข่ายระดับจังหวัด ในชื่อ “เครือข่ายอ่าวบ้านดอน” ก็ส่งผลในเชิงบวกต่อการจัดการทรัพยากรร่วมกันอย่างเป็นระบบมากขึ้น และนับเป็นการต่อยอด เพื่อสนับสนุนให้การทำงานเฝ้าระวังอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยการหันมาใช้ระบบ “สื่อ” เข้ามาเป็นกระบอกเสียงในการทำงานของทีมวิจัย เช่น สถานีวิทยุทางคลื่น FM 105.5 รายการกระทู้ข่าวอ่าวบ้านดอน โดยมีทีมวิจัยสลับสับเปลี่ยนกันมาจัดรายการ เพื่อบอกเล่าสภาพปัญหาของโครงการ จากกลวิธีในการทำงานที่แบบคลของทีมงานทำให้เห็นพลังของสื่อในการเข้ามาช่วยหนุนเสริมในด้านการขยายพื้นที่ในการรับรู้ได้อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะภาคประชาชนทั่วไป ได้มีโอกาสเข้าใจสภาพปัญหาของอ่าวบ้านดอน ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการต่อไป

ผลการดำเนินงาน

1. การใช้เครื่องมือประมงทำลายล้างในชุมชนน้อยลง เนื่องมาจากการเฝ้าระวังของทีมวิจัย ชาวบ้านที่ประกอบอาชีพประมงในพื้นที่ และเจ้าหน้าที่ที่มีส่วนรับผิดชอบ ที่ช่วยกันในการแจ้งข่าวสารมายังทีมวิจัย รวมถึงการทำงานในรูปแบบเครือข่ายระดับจังหวัด ในชื่อ “เครือข่ายอ่าวบ้านดอน” ก็มีประโยชน์อย่างมาก ส่งผลให้เกิดการจัดการทรัพยากรร่วมกันอย่างเป็นระบบมากขึ้น ซึ่งสามารถสร้างกระแสในการอนุรักษ์ และดูแลสิ่งแวดล้อมโดยคนชุมชน แต่อย่างไรก็ตามการกระทำความผิดเกี่ยวกับกฎหมายประมงและการใช้เครื่องมือทำลายล้างก็ไม่หมดไปจากพื้นที่เดียว ซึ่งยังมีบางส่วนเข้ามาลักลอบทำอยู่ โดยจากทั้งคนในชุมชนเอง และชาวประมงในพื้นที่ใกล้เคียงที่เข้ามาหากิน ซึ่งในส่วนนี้ก็ต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันต่อไป

2. ทรัพยากรสัตว์น้ำในเขตทะเลชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น สังเกตจากในช่วงก่อนปี 2550 ชาวประมงชายฝั่งหลายคน ต้องขายอุปกรณ์เครื่องมือ และปรับเปลี่ยนอาชีพเป็นรับจ้างทั่วไป แต่ปัจจุบันชาวบ้านหลายคนเริ่มหันกลับมาทำอาชีพประมงเป็นอาชีพเสริมและหลักเหมือนเดิม เนื่องจากการทำหาหูกินสามารถทำได้ง่ายขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ในพื้นที่ป่าชายเลนที่มีปริมาณปูแสมมากขึ้น จากเดิมหาได้ครั้งละไม่เกิน 2-3 กิโลกรัม/ชั่วโมง แต่ปัจจุบันสามารถหาได้ไม่ต่ำกว่า 10 กิโลกรัม/ชั่วโมง ราคาขายประมาณ กิโลกรัมละ 40-55 บาท ซึ่งสามารถเป็นรายได้เสริมให้แก่ครอบครัวได้เป็นอย่างดี หรือในพื้นที่ทะเลชายฝั่ง ก็ใช้เครื่องมือประมงที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น และสามารถจับได้โดยใช้มือเปล่า ได้แก่ การมกั้ง การคว่ำหอย ถีบกระดาน ตกเบ็ด ฯลฯ

ประกอบกับการปรับเปลี่ยนเครื่องมือในลักษณะอนุรักษ์มากขึ้น ไม่ทำลายแหล่งเกิดหรือพื้นที่หาหูกินของสัตว์น้ำ ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดมากขึ้น เช่น เกิดลูกหอยแครง เป็นปริมาณมากในพื้นที่ชุมชนลิเล็ด อำเภอฟุนพิน บ้านพอด อำเภอกาญจนดิษฐ์

3. ชาวบ้านมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาทรัพยากรชายฝั่งมากขึ้น สังเกตจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับทีมวิจัยทราบ อย่างสม่ำเสมอ และยังให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการร่วมกิจกรรมฟื้นฟูอื่นๆ เช่น การร่วมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ การปลูกป่าชายเลน ในวันสำคัญต่างๆ การเสนอความคิดเห็นในการตอบข้อมูลจากแบบสอบถาม หรือเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆ

สิ่งที่เกิดขึ้นกับทีมวิจัย

1. การทำงานวิจัยในลักษณะเครือข่ายการจัดการทรัพยากร ทำให้เกิดความสนิทสนมกันระหว่างทีมวิจัย ได้เพื่อน และเกิดการแลกเปลี่ยน ประโยชน์กันในการทำงานมากขึ้น

2. จากการเข้าร่วมเวทีประชุมจากหลายฝ่ายหลายหน่วยงานที่จัดขึ้น ทำให้ชาวบ้านทีมวิจัยได้ทราบสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ทำให้มีความรู้กฎหมายประมงเกี่ยวกับการกระทำความผิดทางทะเล และสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

3. มีการเปลี่ยนแปลงตัวเอง ได้ฝึกการสังเกต จดบันทึกข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรที่เกิดขึ้น ข้อมูลการใช้เครื่องมือทำลายล้างในพื้นที่ ทำให้เกิดความมั่นใจในการนำข้อมูลไปกล่าวอ้างและเป็นข้อมูลให้แก่ผู้สนใจอื่นๆ ได้ ทั้งยังกล้านำเสนอข้อมูลสู่ภายนอกมากขึ้น

4. มีความเสียสละ เกิดความรักสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน และเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของตนเอง

ปัญหาและอุปสรรค

1. การออกปฏิบัติการงานเฝ้าระวังที่ผ่านมา ทีมวิจัยไม่มีเรือสำหรับใช้ออกไปดูแลพื้นที่ ต้องอาศัยเรือที่ใช้ในการประกอบอาชีพ ทำให้ทีมวิจัยกลัวอันตรายหากมีกลุ่มนายทุนที่ไม่พอใจ ข่มขู่และจ้องทำร้าย ซึ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ควรมีการวางแผนหนุนเสริมชุมชนด้วย

2. ความไม่พร้อมของทีมวิจัยในการติดตามเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง เพราะต่างคนต่างก็มีภาระหน้าที่ของตนเอง ประกอบกับมีข้อจำกัดในเรื่องของงบประมาณในการดำเนินการ

3. นายทุนในพื้นที่ยังพยายามปกปิดกั้นหอยรุกเข้ามาในพื้นที่ทะเลชุมชนที่ทีมวิจัยพยายามเฝ้าระวัง ดูแลอยู่

กิจกรรมที่ 5 : งานประสานเครือข่ายและภาคี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นตัวกลางในการประสานเครือข่ายและภาคีที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาและดูแลอ่าวบ้านดอนให้บรรลุตามแผนงานที่ได้วางไว้
2. สร้างการมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างเครือข่ายและภาคีที่เกี่ยวข้อง

วิธีการดำเนินงาน

กลไกการดำเนินงานในการประสานเครือข่ายและภาคีของชุดโครงการวิจัยอ่าวบ้านดอน ได้อาศัยการร่วมประชุม ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานของเครือข่าย โดยแบ่งออกได้เป็น 2 เวทีหลักด้วยกัน คือ เวทีสัญจร และเวทีสาธารณะ กลไกระดับเครือข่ายหรือโครงการเชื่อมประสานเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคี นอกจากนี้สมาชิกของเครือข่ายงานวิจัยยังร่วมเป็นสมาชิกอยู่กับเครือข่ายอนุรักษ์อ่าวบ้านดอน และเครือข่ายป่า – นา – เล อีกด้วย

5.1 งานประสานเครือข่ายและภาคี : เวทีสัญจร

จากการทำงานของงานประสานเครือข่ายและภาคี พบว่า การทำงานที่ผ่านมาได้เชื่อมประสานกับกลุ่มต้นน้ำ- กลางน้ำ- ปลายน้ำ ซึ่งกลุ่มต้นน้ำจะเป็นการดูแลตั้งแต่ป่าไม้ กลางน้ำกรณีแม่น้ำลำคลองที่ได้รับจากต้นน้ำ และกลุ่มปลายน้ำจะเป็นการดูแลทรัพยากรรอบ ๆ อ่าวบ้านดอนสามารถสรุป การประชุมเข้าร่วมประสานในเครือข่ายต้นน้ำ-กลางน้ำและปลายน้ำ พบว่า ทางโครงการประสานฯ ได้เข้าร่วมในหลากหลายเวทีด้วยกัน อาทิ เวทีความร่วมมือในระดับเครือข่ายงานวิจัย 8 โครงการ การมีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบายร่วมกับทางมหาวิทยาลัยในการขับเคลื่อนด้านยุทธศาสตร์ การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในพื้นที่ร่วมกันเป็นพันธมิตรภาคีภาคประชาชน การร่วมปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชนในการอนุรักษ์ผืนป่า- น้ำ จรดอ่าวบ้านดอน และยิ่งไปกว่านั้นได้สร้างพันธมิตรเครือข่ายภาคีในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งร่วมไทย- ญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งในระหว่างการประชุมเข้าร่วมประชุมทำให้องค์กรภาคประชาชน ชุมชน หน่วยงานการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานจากต่างประเทศได้เข้ามาสนับสนุนโครงการ เป็นอย่างดี เช่น พันธมิตรเครือข่ายภาคีในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งในพื้นที่ไชยา-ท่าฉางร่วมไทย-ญี่ปุ่น ได้ให้เงินอุดหนุนในด้านการพัฒนาและแนวทางในการจัดการบ่อกึ่งร้างในตำบลเลม็ด อำเภอไชยา ตลอดจนพัฒนาแหล่งเพาะพันธุ์ปูเป็ยในพื้นที่ท่าพิกุล อำเภوتاฉาง เป็นต้น ซึ่งการประชุมเหล่านี้เป็นการประชุมการดำเนินงานในระดับพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดการทรัพยากรในระดับจังหวัดสุราษฎร์ธานีต่อไป

5.2 งานประสานเครือข่ายและภาคี : เวทีสาธารณะ

ในส่วนของการประชุมเวทีสาธารณะ จากการเข้าร่วมประสานในเครือข่าย จะเป็นการประสานขยายไปสู่ในส่วนในระดับจังหวัด ทำให้เกิดกลุ่มเครือข่ายที่กว้างขวางออกไป เช่น กลุ่มเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรและชายฝั่ง กลุ่มเครือข่ายพื้นที่ลุ่มน้ำตลอดจนกลุ่มเครือข่ายที่กำลังก่อกลุ่มขึ้นมาใหม่จากองค์กรชาวบ้านบริเวณเขตอำเภอเมือง และอำเภอพุนพินในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันในระดับ “เครือข่าย” ขณะเดียวกันก็ได้ไต่ระดับไปถึงการจัดเวทีสัมมนาพร้อมมือเพื่อหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนที่ดีและยั่งยืน เพื่อชกเป็นนโยบายในระดับจังหวัดต่อไป ยิ่งไปกว่านั้นได้เชื่อมโยงเครือข่ายประมงพื้นบ้านในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นแต่ละจังหวัดร่วมเป็นพันธมิตรเครือข่าย (เช่น จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดชุมพร) ซึ่งในเวทีประชุมร่วมได้เกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรของชุมชนของตนเอง ทั้งนี้ คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม ในฐานะหัวหน้าโครงการประสาน ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็ได้แสดงทักษะในการขับเคลื่อนการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคีในการทำงานผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จนทำให้เกิดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการร่วม โดยชุมชนเป็นผู้ที่รับรู้ปัญหา และแก้ไขปัญหาเองเป็นหลัก ซึ่งทำให้แนวทางการจัดการอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคีได้ถูกตีแผ่และแพร่หลายให้คนในพื้นที่ได้ตระหนักในการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม เป็นต้น การเข้าร่วมประชุมจากหลากหลายเวทีเหล่านี้ได้ก่อเกิดเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งก็คือการดำเนินการเพื่อยกระดับเป็นยุทธศาสตร์ในระดับจังหวัดตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรภาคประชาชนเกิดการตื่นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรมากขึ้นตามลำดับ

สิ่งที่เกิดขึ้นกับทีมวิจัย

- 1.การทำงานวิจัยในลักษณะเครือข่ายการจัดการทรัพยากร ทำให้เกิดความสนิทสนมกันระหว่างทีมวิจัยได้เพื่อน และเกิดการแลกเปลี่ยน ปรีกษากันในการทำงานมากขึ้น
- 2.จากการเข้าร่วมเวทีประชุมจากหลายฝ่ายหลายหน่วยงานที่จัดขึ้น ทำให้ชาวบ้านทีมวิจัยได้ทราบสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ทำให้มีความตื่นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น
- 3.มีการเปลี่ยนแปลงตัวเอง ได้ฝึกการสังเกต จดบันทึกข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรที่เกิดขึ้น ข้อมูลการใช้เครื่องมือทำลายล้างในพื้นที่ ทำให้เกิดความมั่นใจในการนำข้อมูลไปกล่าวอ้างและเป็นข้อมูลให้แก่ผู้สนใจอื่นๆ ได้ ทั้งยังกล้านำเสนอข้อมูลสู่ภายนอกมากขึ้น
4. มีความเสียสละ เกิดความรักสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน และเป็นส่วนหนึ่งในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของตนเอง

ปัญหาและอุปสรรค

จากการที่ทีมวิจัยได้ทำงานประสานเครือข่ายและภาคี พบว่า ทีมวิจัยยังไม่ชำนาญในเรื่องการเก็บข้อมูล ทำให้การทำงานเกิดความล่าช้า และได้ข้อมูลไม่ครบถ้วน

กิจกรรมที่ 6 : ประชาสัมพันธ์งานเครือข่ายโครงการการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน และองค์กรภาคี

วัตถุประสงค์ - เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การทำงานของเครือข่ายอ่าวบ้านดอน

- เพื่อปลูกจิตสำนึกให้กับเด็กเยาวชนและคนในชุมชนให้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วิธีการดำเนินงาน

ในระยะแรก ทางทีมวิจัยได้อาศัยการประชาสัมพันธ์ผ่านทางหอกระจายข่าว หรือวิทยุชุมชน เอกสาร VCD เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทำแผนที่อ่าวบ้านดอน จัดเวทีเสนอแผนงานเฝ้าระวังของเครือข่ายความก้าวหน้า ดำเนินงาน 3 ครั้ง

นอกจากนี้ยังมีการสื่อสารบอกเล่าเรื่องราวความเคลื่อนไหวรอบอ่าวบ้านดอน ผ่านคลื่นวิทยุชุมชน 105.5 MHz ในช่วง “กระทู้ข่าวอ่าวบ้านดอน” เวลา 06.00-07.00 น. ของทุกวัน โดยมีทีมวิจัยในพื้นที่สลับสับเปลี่ยนกันไปจัดรายการ ทีมวิจัยยังได้ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เช่น ประมงอำเภอ ประมงจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายกอบจ. เป็นต้น และมีกิจกรรมร่วมกันอีกหลายด้าน ซึ่งทีมวิจัยได้ช่วยกันหนุนเสริมให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ให้กับทรัพยากร เช่น การทำบ้านปลา การทำคอกปูเปี้ยว การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ และการเพาะฟักปูม้าคืนสู่ธรรมชาติ เป็นต้น จากการนี้ทำให้กลุ่มคนจากหลากหลายภาคส่วนเข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่

จากประสบการณ์การทำงานของทีมวิจัย พบว่า การดำเนินงานของชุดโครงการประสานงานเครือข่ายอ่าวบ้านดอน ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันนั้น ได้พบจุดเด่นที่สำคัญในการทำงานประการหนึ่งคือ เนื่องจากพื้นที่ในการทำวิจัยในพื้นที่อ่าวบ้านดอนอยู่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้สามารถพบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในทีมสามารถช่วยหนุนเสริมการทำงานซึ่งกันและกันได้ โดยเฉพาะในด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในการแก้ไขปัญหาให้สามารถดำเนินงานไปในทิศทางที่ดีและมีพลังในการเคลื่อนงานมากกว่าการทำงานแบบเดี่ยวๆ ดังนั้นวิธีการเช่นนี้อาจจะนำมาแก้ปัญหาของ “อ่าวบ้านดอน” ที่เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง ทั้ง

ในเชิงปริมาณความกว้างใหญ่เชิงพื้นที่ ชุมชน และความหลากหลายของกลุ่มผลประโยชน์ที่
สลับซับซ้อนและเกี่ยวโยงเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างในวงกว้างได้ต่อไป จึงต้องใช้กระบวนการ
ทำงานจากการเน้นฐานของชุมชนวิจัยให้มีพื้นที่ หรือเครือข่ายในการทำงานให้กว้างขวางขึ้น โดย
การขยายพื้นที่งานวิจัยไปในพื้นที่อื่น ๆ

ทั้งนี้ จากการทำงานที่ผ่านมา พบว่ามีรูปแบบของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการผ่าน
สื่อต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้ดังต่อไปนี้ คือ

6.1 สิ่งพิมพ์ (หนังสือ , หนังสือพิมพ์)

6.2 วิทยุกระจายเสียง

6.3 วิทยุและโทรทัศน์

6.4 บุคคล

6.5 กิจกรรม

6.6 อื่น ๆ เช่น วีดีโอ

ซึ่งจะขออธิบายรายละเอียดของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในแต่ละสื่อไปที่ละประเด็น
ดังนี้

6.1 สิ่งพิมพ์ (หนังสือ, หนังสือพิมพ์)

นิตยสารในคอร์รัปชั่น ค คน

สถานที่ : ศูนย์ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนบ้านปูเปี้ยว โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบล
เลม็ด อำเภอลำลูกกา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเด็น : ถ่ายทำและเขียนบทความลงนิตยสารในคอร์รัปชั่น ค คน

ผู้เข้าร่วม : มีผู้สื่อข่าว 3 คน กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว

รายละเอียด เป็นการเผยแพร่ผลงานวิจัยชาวบ้าน (สกว.) ที่ประสบความสำเร็จทั้งใน
ระดับพื้นที่และประเทศในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์รภาติจากกลุ่มอนุรักษ์ขยาย
ออกสู่ระดับชาติได้และสามารถนำมาพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและประเทศชาติในการสร้าง
ฐานแนวคิด สร้างสรรค์ปัญญาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งได้นำภูมิปัญญาเป็นแนวทางในการผลักดันให้
เกิดการมีส่วนร่วมในการทำงานจนเกิดเป็นนักวิจัยชาวบ้านขึ้น ขณะเดียวกันก็เป็นการนำเสนอให้
สังคมได้รับรู้ผลกระทบที่รุนแรงต่อสภาพความเป็นอยู่ของประมงพื้นบ้าน แหล่งเพาะพันธุ์
ธรรมชาติ แหล่งผลิตสัตว์น้ำสู่ทะเลและมหาสมุทรและเป็นแหล่งอาหารให้กับคนกินปลาใน
จังหวัดสุราษฎร์ธานีและคนในประเทศ แต่อย่างไรก็ดี ท้องทะเลอ่าวบ้านดอนขณะนี้ได้เผชิญกับกับ
การถูกบุกรุกจากอำนาจรัฐบาลกลุ่ม กลุ่มทุนที่อยู่บริเวณชายฝั่งตลอดแนว ไม่ว่าฝั่งอันดามันหรือ
อ่าวไทย ดังนั้น การทำงานของกลุ่มอนุรักษ์ฯ จึงเป็นเสมือนกระจกสะท้อนให้สังคมและผู้ที่เกี่ยวข้อง

เกี่ยวข้องได้เห็นพลังจากชุมชน และประมงพื้นบ้านในการลุกขึ้นมาปกป้องภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองและท้องทะเลฝั่งอ่าวไทยร่วมกัน โดยองค์กรประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

6.2 วิทยูกระจายเสียง

6.2.1. รายการร่วมด้วยช่วยกัน FM 105.5 Mz วันที่ 3 เมษายน 2552

สถานที่ : สถานีวิทยุพนพิณ

ประเด็น : แลกเปลี่ยนการทำงานในโครงการประสานจากการใช้กระบวนการวิจัยในการนำมาผลิตสื่อ

กลุ่มเป้าหมาย : ชุมชนในท้องถิ่น และชุมชนอื่น ๆ

รายละเอียด : ทางโครงการประสาน นำโดยนายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม นายลิขิต คิชยนาม นายวิรัช สารคง หัวหน้าสถานีวิทยุ FM 105.5 Mz. และผู้สื่อข่าวจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ร่วมพูดคุยในการเป็นไปได้ที่จะใช้กระบวนการวิจัยในการผลิตสื่อและประชาสัมพันธ์ในด้านการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคีในด้านการดำเนินกิจกรรมของแต่ละชุมชนในการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนอื่นหรือขยายไปสู่ชุมชนอื่นได้เข้าใจ จากการร่วมพูดคุยในประเด็นดังกล่าวทำให้เกิดความมั่นใจมากขึ้นในการทำงานร่วมกันระหว่างสื่อ เครือข่ายอนุรักษ์ และชุมชนอื่น ๆ ในความร่วมมือด้านต่าง ๆ เสริมสร้างคุณค่า พลัง และความสุข โดยใช้กระบวนการวิจัยเข้ามามีส่วนสนับสนุนในด้านการอบรมสื่อ เครือข่ายอนุรักษ์ในการดำเนินการในอนาคตข้างหน้า

อย่างไรก็ดี ในการขับเคลื่อนกระบวนการวิจัยในการนำมาผลิตสื่อและประชาสัมพันธ์ในด้านการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคีกับทางสถานีวิทยุ 105.5 ก็ไม่ได้หยุดไว้แต่เพียงเท่านั้น แต่การทำงานยังคงดำเนินต่อไป โดยในวันที่ 30 มิถุนายน 2552 มีการประชุมขับเคลื่อนสื่อมวลชนจากทางสถานีวิทยุ 105.5 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประเด็น : ประชุมงานวางแผนในการใช้สื่อวิทยุในการขับเคลื่อนประชาสัมพันธ์ในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคี

กลุ่มเป้าหมาย : เครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคี และประชาชนที่สนใจ

รายละเอียด : จากการเข้าร่วมประชุมทั้งประชาคมสุราษฎร์ธานี ผู้บริหารสถานีวิทยุ FM 105.5 สกว.สุราษฎร์ธานี ตัวแทนจากทางโครงการประสานเครือข่ายฯ ได้มีการร่วมพูดคุยกันถึงเนื้อหาในรายการว่าต้องการนำเสนอออกมาในรูปแบบการสร้างความเข้าใจและนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นกับอ่าวบ้านดอน โดยให้มีตัวแทนจากทางโครงการประสานเครือข่ายได้สะท้อนปัญหาของแต่ละพื้นที่ชายฝั่งให้ได้รับทราบพร้อมทั้งการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการกระตุ้นให้หน่วยงานภาครัฐได้เข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาควบคู่กับภาคประชาชน รวมทั้งประชาชนทั่วไปจะได้

ข้อเท็จจริงจากการถ่ายทอดข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ ขณะนี้การดำเนินงานยังคงขับเคลื่อนต่อไป และรอวันที่ทางสถานีวิทยุได้นำเสนอออกมาเป็นรูปธรรมต่อไป

6.2.2. รายการสภากาแฟ ทางคลื่น FM 106.5 วันที่ 5 เมษายน 2553

สถานที่ : ศูนย์ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนบ้านปูเปี้ยว โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบล เลม็ด อำเภอลำดวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเด็น : การประชาสัมพันธ์การทำงานของภาคประชาชนในแถบชายฝั่ง (ประมง พื้นบ้าน) ที่ถูกขึ้นมาต่อสู้เพื่อปกป้องสิทธิในพื้นที่ทำกินหน้าบ้านหรือท้องถิ่นตัวเองตาม รัฐธรรมนูญที่ชอบด้วยกฎหมาย

กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน ผู้สื่อข่าว สก. สุราษฎร์ธานี ชาวบ้าน

รายละเอียด : มีลักษณะของการเล่าเรื่องเป็นแบบ “เปิดเวทีสัญจร” โดยเล่าท้าวทวนตั้งแต่ ความเป็นมาของกลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยวที่ทำงานภายใต้การทำงานของกลุ่มเครือข่ายที่มุ่งใช้ กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการขับเคลื่อนการทำงาน สร้างองค์ความรู้ให้เกิดในชุมชนโดยยึด หลักภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดการมีส่วนร่วมในการคิดออกแบบการจัดการทรัพยากร โดยชุมชนเอง เป็นหลัก ซึ่งมีเป้าหมายอยู่ที่การจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น ตลอดจนศึกษาบริบทชุมชนตั้งแต่ ประวัติท้องถิ่น สังคม วัฒนธรรมประเพณี เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญซึ่งทำให้ชาวประมง พื้นบ้านลุกขึ้นมาต่อสู้เพื่อเรียกร้องในสิทธิทำกินตามรัฐธรรมนูญ การละเมิดกฎหมาย การกระทำ ผิดกฎหมาย ตลอดจนกฎหมายที่เอื้อประโยชน์แก่กลุ่มทุนและรัฐ นักการเมือง ที่ผลกระทบส่วนใหญ่มาจากการปล่อยน้ำเสีย สารเคมี ยาเบื่อเมาจากโรงงานอุตสาหกรรม ป่าชายเลนถูกบุกรุก ส่งผลให้ชาวประมงรอบอ่าวบ้านดอนกว่า 30,000 ครอบครัว 7 อำเภอ ได้รับความเดือดร้อนและ ทรัพยากรทางทะเลได้รับผลกระทบตามไปด้วย อาทิ แหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน สิ่งแวดล้อม ทะเลถูกจับจอง จากกลุ่มนายทุน ป่าชายเลนถูกบุกรุก เป็นต้น

6.2.3. รายการสถานีวิทยุ มอ. อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ทางคลื่น FM 88.0 Mhz วันที่ 3 เมษายน 2553

สถานที่ : ศูนย์ศึกษาระบบนิเวศป่าชายเลนบ้านปูเปี้ยว โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบล เลม็ด อำเภอลำดวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประเด็น : การประชาสัมพันธ์การทำงานของกระบวนการวิจัยชาวบ้าน

ผู้เข้าร่วม : ผู้สื่อข่าวจากสถานีวิทยุ FM 88.0 Mhz กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์การจัดการ ทรัพยากรอ่าวบ้านดอน (เช่น คุณลิขิต ดิษยนาม คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม คุณทวี เพชรนวล คุณเขวภา

ดิษยนาม คุณฤทธิชัย ทองสาลี) และเจ้าหน้าที่ของสกว. (เช่น คุณวิรัตน์ สารคง และคุณสุวิมล เวชวิโรจน์)

รายละเอียด : มีลักษณะของการสัมภาษณ์แบบประหลุมไ้ะกลม มีการถาม-ตอบสลับไปมาระหว่างพิธีกรรายการ และผู้เข้าร่วม โดยได้สอบถามตั้งแต่ความเป็นมาที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้เข้ามาใช้งานวิจัยในการหนุนการทำงานในชุมชน โดยเริ่มตั้งแต่มีโครงการการจัดการปฏีเยวเพื่อใช้เป็นแปลงสาธิตดูปริมาณปฏีเยวเพื่อใช้วัดระดับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าชายเลน ทั้งนี้ได้อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาหนุนเสริมงานวิจัยท้องถิ่น ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการได้มีหน่วยงานภาครัฐเข้ามามีส่วนสนับสนุนมากขึ้น เช่น ป่าชายเลนที่ 13 กรมทรัพยากรฯ เป็นต้น ทำให้ปัญหาการจัดการทรัพยากรได้รับความร่วมมือ และฟื้นฟูกลับมาได้เกือบ 50 % ต่อมาจึงได้ทำงานเป็นระบบเครือข่ายในชื่อชุดโครงการประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาลั” มีทั้งสิ้น 8 โครงการย่อย ตลอดจนมีกลุ่มนักวิชาการเข้าร่วมสังเคราะห์การทำงาน และขณะนี้กำลังผลักดันเป็นยุทธศาสตร์ในด้านการจัดการทรัพยากรที่ดีและยั่งยืนในระดับจังหวัด

6.3 วิทย์และโทรทัศน์

6.3.1 สถาบันวิทย์ NBT ช่อง 11 สุราษฎร์ธานี

สถานที่ : พื้นที่เขตโครงการวิจัยไชยา- ท่าฉาง

ประเด็น : สัมภาษณ์การทำงาน ความเป็นมาของกลุ่มอนุรักษ์ปฏีเยวและกลุ่มเครือข่ายงานวิจัยชุดโครงการอ่าวบ้านดอน

ผู้เข้าร่วม : กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนเพื่อเพิ่มปริมาณปฏีเยวอย่างยั่งยืน และกลุ่มเครือข่ายโครงการชุดเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน

รายละเอียด : เป็นการสัมภาษณ์ถึงผลกระทบของวิถีชาวประมงพื้นบ้านบริเวณอ่าวบ้านดอนผ่านสื่อสาธารณะและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนคลั้คลายปัญหา ขณะเดียวกันก็ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้จากการทำงานวิจัยชาวบ้านขยายสู่ระบบเครือข่าย เพื่อเป็นการสร้างฐานความรู้ในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้ขับเคลื่อนบนพื้นฐานของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นและภาคประชาชนเองก็เข้ามามีส่วนร่วมในการหนุนเสริมการทำงาน และจากพลังในภาคประชาชนเช่นนี้จึงเป็นการกระตุ้นเตือนให้หน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้ตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณชายฝั่งที่ขาดผู้เข้าร่วมรับผิดชอบ เพราะส่วนหนึ่งของปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจาก นโยบายรัฐ

6.3.2 รายการเปิดปม “คุกคามทรัพยากรทางทะเล อ่าวบ้านดอน” ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ออกอากาศวันที่ 7 กันยายน 2552

สืบเนื่องจากเวทีร่วมสร้างนโยบายสาธารณะระดับท้องถิ่น ที่จัดขึ้นในวันที่ 21 กรกฎาคม 2552 ที่ผ่านมา ซึ่งได้มีทีมสื่อหลายแขนงเข้าร่วม รวมทั้งคุณสุธรรม กันคำ (สื่อของสกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น) ที่ได้ชักชวนทีมสื่อจาก หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ และสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย เข้าร่วมเวทีในครั้งนี้ด้วย หลังจากได้รับฟังสภาพปัญหาอ่าวบ้านดอน การแถลงนโยบายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน และเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นในเวทีแล้ว ในเช้าวันที่ 22 กรกฎาคม 2552 ทีมสื่อดังกล่าว ก็ได้ลงพื้นที่ดูโครงการวิจัยในพื้นที่รอบอ่าวบ้านดอน อ.ไชยา อ.ท่าฉาง อ.ดอนสัก เพื่อดูสภาพปัญหา และสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

หลังจากนั้นทีมงานรายการเปิดปม ทางสถานีโทรทัศน์ทีวีไทย ได้ประสานมายังพื้นที่อีกครั้ง และลงพื้นที่เพื่อติดตามเรื่องราวสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นรอบอ่าวบ้านดอนอีกครั้ง ในวันที่ 24 – 30 สิงหาคม 2552 โดยมีนายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม หัวหน้าโครงการ “ประสานงานชุดเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน และองค์กรภาคี” และทีมวิจัยโครงการต่างๆ ในพื้นที่อ่าวบ้านดอน คอยต้อนรับ และพาลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เก็บภาพ และข้อมูล เพื่อเผยแพร่ผ่านรายการเปิดปม ซึ่งออกอากาศในวันที่ 7 กันยายน 2552 เวลา 2 ทุ่มครึ่ง ถึง 3 ทุ่มครึ่ง

โดยการนำเสนอได้นั้นถึงปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในทุกแง่มุมรอบอ่าวบ้านดอน ไม่ว่าจะเป็น ปัญหาพื้นที่ทำมาหากินของประมงพื้นบ้านลดน้อยลงผลสืบเนื่องจากนโยบายซีฟู้ดเบงก์ หรือธนาคารอาหารทะเล ที่ตัดแบ่งพื้นที่ทางทะเลแบ่งให้กับชาวบ้านเพื่อทำการเพาะเลี้ยง โดยให้เหตุผลที่ว่า จะแก้ปัญหาความยากจนให้กับชาวบ้าน สร้างอาชีพ ก่อรายได้ และเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำในธรรมชาติ แต่เมื่อชาวบ้านไม่มีทุนในการเลี้ยงก็ต้องขายให้กับนายทุน และมีการจับจองพื้นที่เพิ่มเพื่อเลี้ยงหอยแครงมากขึ้น จนในที่สุดก็แทบไม่มีเหลือแม้แต่พื้นที่สาธารณะในการประกอบอาชีพ เชื่อมโยงถึงการเลี้ยงหอยแครงที่ปัญหาการคราดหอยแครงในอ่าวที่ทำตะกอนได้น้ำฟุ้งกระจายเกิดเป็นก๊าซไข่เน่า และปัญหาขี้เลนนาุ้งที่ส่งกลิ่นเหม็น น้ำเสีย ทำให้หากินในทะเลได้น้อยลง ซึ่งเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สัตว์น้ำหนีหายไปจากพื้นที่ ทำให้การทำมาหากินของประมงพื้นบ้านฝืดเคืองมากขึ้น

รวมถึงได้นำเสนอการทำงานของทีมวิจัยและประมงชายฝั่งเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น ทั้งในเรื่องของสร้างความเข้าใจกับคนที่เข้ามาหากินในพื้นที่ เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือแบบไม่ทำลายล้าง การปลูกป่า ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ การปักไม้กั้นพื้นที่ไว้สำหรับเป็นแนวเขตทะเลชุมชน เพื่อการประกอบอาชีพของประมงพื้นบ้าน โดยทั้งหมดมี ดร.เลิศชาย ศิริชัย ผู้ประสานงานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช และ ศ.ดร.สนิท อักษรแก้ว ประธานสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย คอยอธิบายและให้ข้อเสนอแนะต่อกรณีต่างๆ ให้มีความชัดเจน กระชับ และ

เข้าใจง่ายขึ้น โดยการนำเสนอทั้งหมดก็ถือเป็นการเผยแพร่ปัญหาออกสู่สาธารณะ ด้วยความหวังที่จะสร้างความตื่นตัวให้กับชาวบ้าน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้หันมาใส่ใจกับสภาพปัญหาต่างๆ และความเดือดร้อนของประมงพื้นบ้านรอบอ่าวบ้านดอนมากขึ้น

6.4 บุคคล

ตลอดระยะเวลาการทำงานของโครงการประสานฯ ได้มีโอกาสเข้าร่วมทำกิจกรรมกับชุมชนและชุมชนอื่น ๆ มาโดยตลอด สิ่งหนึ่งที่ทางโครงการตระหนักตลอดมาก็คือ การพัฒนาศักยภาพของผู้ที่ทำงาน โดยอาศัยประสบการณ์มาร่วมถ่ายทอดให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ด้วยเหตุนี้ จึงได้นำตนเองมาใช้เป็นสื่อบุคคลในฐานะวิทยากรในการเข้าร่วมงานต่าง ๆ ซึ่งจะขอสรุปการทำงานที่ผ่านมา ดังนี้

วิทยากรและเข้าร่วมประชุมเวทีและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพกลุ่มเครือข่ายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม วันที่ 24 มิถุนายน 2552

สถานที่ : ห้องประชุมประกายเพชร 1 โรงแรมไคมอนด์พลาซ่า อ.เมือง จ. สุราษฎร์ธานี

ประเด็น : การประชาสัมพันธ์การทำงานของกระบวนการวิจัยชาวบ้าน

ผู้เข้าร่วม : จำนวน 30 คน ประกอบด้วย เครือข่ายอนุรักษ์อ่าวบ้านดอน ผู้นำชุมชนหน่วยงานรัฐ เยาวชนจากทุกอำเภอของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

รายละเอียด : ได้เข้าร่วมเป็นวิทยากรบรรยายในเวทีประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพกลุ่มเครือข่ายด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม โครงการตามแผนพัฒนาจังหวัด ประจำปี 2552 ซึ่งเป็นการถ่ายทอดถึงเรื่องราวการทำงานในโครงการประสานฯ ในการใช้ระบบ “เครือข่าย” เข้ามาหนุนช่วยในการแก้ไขปัญหาวิกฤติอ่าวบ้านดอนที่กำลังประสบปัญหาการบุกรุกพื้นที่ชายฝั่ง การใช้สารพิษ เครื่องมือผิดกฎหมาย เป็นต้น โดยให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องตั้งแต่กลุ่มต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ตลอดจนหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องเข้ามาร่วมติดตามแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นบริเวณอ่าวบ้านดอน เช่น การเฝ้าระวังของเครือข่ายอนุรักษ์อ่าวบ้านดอน เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาก็ถือว่าประสบความสำเร็จไปบ้างแล้วในระดับหนึ่ง

อย่างไรก็ดี ในส่วนของสื่อบุคคลนั้น ทางแกนนำของทีมวิจัยได้เป็นกรรมการเครือข่ายในระดับองค์การนาชาติอีกด้วย เช่นกรณีของคุณลิขิต ดิษยนามได้เข้าไปมีบทบาทในการเข้ารับตำแหน่งกรรมการในโครงการเครือข่ายป่าชุมชนและชุมชนอื่น ๆ ในระดับเอเชียภายใต้การกำกับดูแลโดยหน่วยงานภาครัฐ หรือภาษาอังกฤษใช้ว่า “Community Forestry Network and Federations in Asia and Their Role in Democratizing Forest Governance”

6.5 กิจกรรม

จากการทำงานที่ผ่านมา พบว่า การประชาสัมพันธ์ในรูปแบบของกิจกรรม มีลักษณะของการเข้ามาศึกษาดูงานจากหน่วยงานภายนอก เช่น สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ส่วนบริหารจัดการป่าชายเลนที่ 2 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง เป็นต้น ตลอดจนสถาบันการศึกษาเข้ามาศึกษาดูงาน เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เป็นต้น ซึ่งจะขอแจ้งรายละเอียดในแต่ละส่วนดังตารางต่อไปนี้

6.5.1 กิจกรรมการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	กิจกรรม
25 มิ.ย.2552 ณ. กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบลเลม็ด อำเภอ ไชยา	มีผู้เข้าร่วมจำนวน 40 คน ประกอบด้วย - คณะเจ้าหน้าที่จากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย จำนวน 15 คน - แกนนำกลุ่มเครือข่ายโครงการ จำนวน 16 คน - ชาวบ้าน ตำบลเขาถ่าน อำเภ ท่าฉาง ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จำนวน 5 คน - เจ้าหน้าที่ สกว. 3 คน	ประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม กล่าวต้อนรับคณะเจ้าหน้าที่จากสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย และบรรยายสรุป การทำงานที่ผ่านมาที่อาศัยกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นขับเคลื่อนงานโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นแนวทางในการเข้าสู่ปัญหา จนทำให้สามารถขับเคลื่อนงานด้านการอนุรักษ์และการจัดการ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยใช้แนวทางตามวิถีของ “คนกับป่า” และการบริหารโครงการ โดยยึดหลักการทำงานเช่นเดียวกับ “โครงการศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรป่าชายเลนเพื่อ เพิ่มปริมาณปูเปี้ยวอย่างยั่งยืน” มาใช้เป็นฐานความรู้ที่สำคัญในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน และองค์รรภาคิ ซึ่งได้ขยายพื้นที่รอบชายฝั่งอ่าวบ้านดอนรวมกว่า 21 กลุ่ม ทั้งเครือข่าย โครงการวิจัยและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เข้ามาหนุนเสริม ได้แก่ กลุ่มต้นน้ำ – กลางน้ำ – ปลายน้ำ เป็นต้น
30 ก.ค. 2552 ณ. กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบลเลม็ด อำเภอ ไชยา	มีผู้เข้าร่วมจำนวน 60 คน ประกอบด้วย - กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ปากพนัง - กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์สิชล - องค์รรภาคประชาชนชายฝั่งประมงพื้นบ้าน	ผู้อำนวยการส่วนบริหารจัดการป่าชายเลนที่ 2 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งนำชุมชน ประมงพื้นบ้านพื้นที่รับผิดชอบนครศรีธรรมราชเข้าศึกษาดูงาน เจ้าหน้าที่ส่วนบริหารจัดการป่าชายเลนที่13 อำเภوتاฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มเครือข่าย พื้นที่ไชยา- ท่าฉางให้การต้อนรับ ประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม กล่าวรายงานความเป็นมาในการดำเนินงานที่ผ่านมาโดยใช้กระบวนการมี ส่วนร่วมของชุมชนมาร่วมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาโดยชุมชนเอง ซึ่งเหล่านี้สามารถเรียนรู้ได้ ด้วยการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการขับเคลื่อนกิจกรรมในการทำงานของชาวบ้านเอง

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	กิจกรรม
		และแก้ไขโดยร่วมประชุมหาแนวทางข้อมูลตามสถานการณ์ที่เป็นจริง พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์โครงการให้คนในชุมชนเข้าใจในการทำงานของชุมชน โดยยึดหลัก คนกับป่า คนกับสัตว์ และน้อมนำกระแสพระราชดำริของในหลวงในเรื่อง “ความพอเพียง” สร้างเป็นองค์ความรู้ขึ้นในชุมชนท้องถิ่น เช่น การมีนักวิชาการเข้าร่วมในการสังเคราะห์งานที่ทำ ทำให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานอย่างแท้จริง หลังจากนั้น ก็มีการเยี่ยมชมพื้นที่ในการทำกิจกรรมของกลุ่มและร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในแต่ละพื้นที่ เช่น ลงพื้นที่แปลงสาธิตเพาะปลูกพืชพร้อมทั้งแนะนำการทำงานที่ผ่านมาที่อาศัยการวิจัยในการค้นหาวิธีการ ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงในการทำได้ตลอดเวลาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ และจะได้มีโอกาสสร้างพันธมิตรเครือข่ายประมงพื้นบ้านในการพัฒนาพื้นที่ป่าชายเลนในการเพาะพันธุ์ปูเป็ย

6.5.2 กิจกรรมการศึกษาดูงานจากสถาบันการศึกษา

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	กิจกรรม
20 มิ.ย. 2552 ณ. ท่าเรือวัดจันทราวาส อำเภอท่าฉาง	มีผู้เข้าร่วมจำนวน 65 คน ประกอบด้วย - นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 12 คน - สมาชิกเครือข่าย รวม 50 คน	คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม หัวหน้าโครงการ และ คุณวิรัตน์ สารคง ผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตลอดจนหัวหน้าโครงการทุกโครงการกล่าวรายงานการทำงานที่ผ่านมา ใน รอบ 8 ปี ที่ได้อาศัยกระบวนการวิจัยในการขับเคลื่อนการจัดการอ่าวบ้านดอน โดยการทำงานใน ภาคประชาชนหรือชุมชนเองเป็นผู้ปฏิบัติการแก้ปัญหาโดยชุมชนเอง ซึ่งสามารถนำข้อปัญหา และข้อมูลที่อยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงในการนำมาประกอบเป็นชุดองค์ความรู้ให้เกิดในชุมชน ของแต่ละชุมชนเพื่อนำมาใช้ในการสังเคราะห์งานวิจัย เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาให้เกิด ประโยชน์ต่อชุมชนเองและเครือข่ายในอันดับต่อไป
9 ก.ค. 2552 ณ. กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบลเลม็ด อำเภอ ไชยา	มีผู้เข้าร่วมจำนวน 30 คน ประกอบด้วย - คณะอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช จำนวน 10 คน - กลุ่มเครือข่าย จำนวน 20 คน	คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม หัวหน้าโครงการ กล่าวต้อนรับและเล่าท้าวทวนตั้งแต่ความเป็นมาของ กลุ่มปูเปี้ยวที่ได้อาศัยกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการขับเคลื่อนให้เกิดภูมิปัญญา การมีส่วน ร่วมในการจัดการบริหารอย่างแท้จริงของคนในชุมชนที่รวมตัวกันเพื่อแก้ไขปัญหาให้เป็น รูปธรรมในการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นตัวเอง จากจุดเริ่มต้นของการทำงานกลุ่มในการขบคิด ร่วมกันถึงปัญหาสู่แนวทางการแก้ไข จากการวิจัยชาวบ้านสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามรูปแบบของ ท้องถิ่น โดยใช้นโยบาย “คนกับป่า” ให้สามารถอยู่ด้วยการพึ่งพิงและสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่าง ยั่งยืน หลังจากนั้นได้พาคณะผู้เข้าร่วมศึกษาดูงานลงพื้นที่วิจัยของโครงการเพาะฟักปูเปี้ยวในพื้นที่ ป่าโกงกางในธรรมชาติ ซึ่งในขณะเดียวกันก็ได้บรรยายความเป็นมาถึงข้อมูลวิจัยที่นำมาใช้ ประกอบเป็นฐานมูลซึ่งได้ก่อเกิดออกมาเป็นรูปธรรมในรูปแบบของกิจกรรมของชุมชน เกิดการ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	กิจกรรม
		รวมกลุ่ม การทำข้อมูล การประชุมวางแผน การทำแนวเขตพื้นที่วิจัยตามลำดับ เล็กเวลา 16.00 น.
27 ก.ค. 2552 ณ. กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบลเลม็ด อำเภอลำเขา	มีผู้เข้าร่วมจำนวน 10 คน ประกอบด้วย - นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 6 คน - เจ้าหน้าที่ สกว.	เวลา 13.00-15.30 น. คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม ได้บรรยายถึงการทำงานของชุดโครงการวิจัยเครือข่ายอ่าวบ้านดอน จากการทำงานในภาคประชาชนเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญ ซึ่งใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการนำเข้าสู่ปัญหา โยธิดหลักนำภูมิปัญญามาสร้างเป็นองค์ความรู้เพื่อพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสามารถสรุปความได้ ดังนี้ - นักศึกษามีความเข้าใจสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นรอบอ่าวบ้านดอนว่ามีความเป็นมาอย่างไร จากอดีตสู่ปัจจุบัน - เกิดความร่วมมือในการทำกิจกรรมระหว่างชุมชนกับมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
7-8 ส.ค. 2552 ณ. กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบลเลม็ด อำเภอลำเขา และศูนย์เฝ้าระวังพื้นที่ 1,500 ไร่ (แปลงเพาะฟักปูเปี้ยว) ตำบลเขาถ่าน	มีผู้เข้าร่วมจำนวน 10 คน ประกอบด้วย - นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 6 คน - เจ้าหน้าที่ สกว.	วัตถุประสงค์ เพื่อเรียนรู้ระบบนิเวศป่าชายเลนบ้านปูเปี้ยว “ป่าชายเลน” สามารถสรุปความได้ว่า จากสภาพปัญหาที่ชุมชนประสบจากทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรมจึงทำให้เกิดการรวมตัวกันขึ้นของภาคประชาชน หรือชุมชน โดยอาศัยกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการขับเคลื่อนเพื่อปกป้องสิทธิ และทรัพยากรธรรมชาติเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศป่าชายเลน ทั้งนี้ได้อาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นในการหนุนเสริมการทำงาน และชี้ให้เห็นการทำงานแบบมีส่วนร่วมในการดำเนินงานวิจัยในการทำงาน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	กิจกรรม
9 ส.ค. 2552 ณ. กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบลเลม็ด อำเภอ ไชยา และศูนย์เฝ้าระวัง พื้นที่ 1,500 ไร่ (แปลงเพาะฟักปูเปี้ยว) ตำบลเขาถ่าน	เครือข่ายอนุรักษ์อ่าวบ้านดอน คณะอาจารย์และ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 20 คน	เรื่อง คณะนักศึกษา มอ.มาศึกษาดูงานปูเปี้ยวและเยี่ยมชมวิถีชีวิตปูเปี้ยวในพื้นที่ รายละเอียด นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยมและคณะได้กล่าวต้อนรับและบรรยายความเป็นมาใน กระบวนการของกลุ่มเครือข่ายในการใช้กระบวนการวิจัยในการขับเคลื่อนการจัดการทรัพยากร อ่าวบ้านดอน โดยอาศัยองค์การภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ทั้งนี้ได้เริ่มต้นการทำงานจากการ ทำงานของชุมชนที่ตระหนักถึงปัญหาของคนกินปลาในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ก่อเกิดเป็นกลุ่ม อาสาที่มีใจรักในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง หลังจากนั้นจึงได้ก่อรูปเป็นเครือข่ายอ่าวบ้านดอน จากความร่วมมือดังกล่าวทำให้เห็นพลังในชุมชนจากการร่วมด้วยช่วยกัน และ ทรัพยากรธรรมชาติของอ่าวบ้านดอนได้กลับมาคืนความอุดมสมบูรณ์อีกครั้งในกับชาว สุราษฎร์ธานี
10 มี.ค. 2553 ณ. กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบลเลม็ด อำเภอ ไชยา	มีผู้เข้าร่วมจำนวน 30 คน ประกอบด้วย -คณะอาจารย์และนักศึกษาจากสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง (สจล.) -ตัวแทนจากกลุ่มเครือข่าย -เจ้าหน้าที่ สกว.สุราษฎร์ธานี	เวลา 10.00 น. คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม กล่าวต้อนรับ คณะอาจารย์และนักศึกษา สจล. และบรรยายสรุป การทำงานที่ผ่านมา ว่าได้อาศัยกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการเคลื่อนงานทางด้านการ อนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พร้อมทั้งเล่าถึงปัญหา อุปสรรค และ กล่าวถึงการทำงานที่ใช้พลังจาก “ใจ” ที่เต็มเปี่ยมในการเดินบนเส้นทางการทำงาน จนกระทั่งงาน อนุรักษ์ป่าชายเลน ซึ่งถือเป็นวิถีคนกับป่ามาช้านาน วันนี้ได้กลับมาพลิกฟื้นความอุดมสมบูรณ์อีก ครั้งหนึ่ง

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	กิจกรรม
		เวลา 14.00-15.00 น. หลังจากนั้น เมื่อการร่วมตอบข้อซักถามเกี่ยวกับการทำงานของโครงการประสานฯ เสร็จสิ้นลง ทางทีมวิจัยได้นำกลุ่มนักศึกษาไปดูงานในพื้นที่ต่อ โดยได้ลงไปสัมผัสแปลงเพาะเลี้ยงปูเปี้ยว ตลอดเส้นทางการเดินทางคุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม และคุณวิรัตน์ สารคง ได้ทำหน้าที่เป็นไกด์นำลงไปแปลงเปี้ยว และร่วมกันบรรยายตลอดเส้นทางการเดินทาง โดยสามารถสรุปในระหว่างการเดินทางลงพื้นที่ครั้งนี้ได้ว่า อาจารย์ : สอบถามถึงวงจรชีวิตการของปูเปี้ยวเป็นอย่างไร ประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม : ปูเปี้ยวในรอบ 1 ปี มีขนาด 3 รุ่น ด้วยกัน คือ รุ่นแรกอายุตั้งแต่ 1 เดือน 4 เดือน (มีขนาดลำตัวเท่าหัวแม่โป้ง) และตัวโตที่สุดมีขนาดน้ำหนักประมาณ 1 จีด ซึ่งโดยเฉลี่ยปูเปี้ยว 10 ตัวรวมกันแล้วได้ประมาณ 1 กิโลกรัม แต่ถึงกระนั้น การเจริญเติบโตของปูเปี้ยวทางทีมวิจัยยังพบเพิ่มเติมอีกว่าขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำขึ้น-ลง ตามธรรมชาติ พร้อมกันนี้ เพื่อให้การอนุรักษ์เป็นไปเพื่อให้อยู่คู่ลูกหลานต่อไปได้อย่างยาวนาน ทางทีมวิจัยได้มีการกำหนดการใช้ทรัพยากรร่วมกัน โดยกำหนดเป็นกฎหมายร่วม คือ กำหนดให้สามารถการจับปูเปี้ยวได้เฉพาะตัวที่โตเต็มที่เท่านั้น และห้ามจับปูที่มีขนาดเล็ก ทำให้ผู้ที่เข้ามาใช้ประโยชน์สามารถจับปูได้เฉลี่ย 500 บาท/คืน ซึ่งบริเวณพื้นที่ปูเปี้ยวในปัจจุบันนั้น ในอดีตเคยเป็นพื้นที่นาทุ่งร้างของชุมชนมาก่อน สิ่งที่มาควบคู่ไปกับแปลงปูเปี้ยวนี้เพิ่มเติมอีกคือ ชาวบ้านในชุมชนต้องการที่ทำกิน และรักษาพื้นที่หน้าบ้านของชุมชน จึงช่วยกันอนุรักษ์อย่างเห็นในปัจจุบัน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	กิจกรรม
		อาจารย์ : ได้กล่าวชื่นชมถึงความตั้งใจในการทำงานของทีมวิจัยว่า ข้อมูลที่เกิดขึ้นในงานวิจัยชาวบ้านนั้น เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ และอาศัยทุนความรู้จากภูมิปัญญาชาวบ้านในการสั่งสมการทำงานตลอดมา ทำให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ และสอบถามต่อถึงการวางแผนอนาคตต่อโครงการว่าจะมีทิศทางไปในรูปแบบใด คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม : ทีมวิจัยเล็งเห็นว่าการทำงานที่ยั่งยืนควรหนุนเข้าไปในสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะรุ่นเด็กและเยาวชนจะได้ช่วยกันสืบทอดความตั้งใจของคนในชุมชนต่อไป ซึ่งทางโรงเรียนบ้านไทรงาม ได้ให้พื้นที่ในการสร้างศูนย์การเรียนรู้ให้กับเด็กนักเรียน และคนในชุมชน พร้อมกันนี้ ทางทีมวิจัยยังจัดทีมเผ่าระวัง และพบว่าการทำงานเป็นทีมและอาศัยการมีส่วนร่วมของสมาชิกทีมวิจัยและคนในชุมชน แทบจะไม่ต้องลงทุนด้วยเม็ดเงินเลยแม้แต่น้อย ซึ่งโดยมากแล้วลงทุนแค่ไฟฉายเพียงอันเดียวก็สามารถเผ่าระวังได้แล้ว ส่วนอาหาร ก็สามารถจับสัตว์น้ำ (เช่น ปลา ปูเปี้ยว) เป็นอาหารเองได้ อย่างไรก็ตาม การทำงานที่ผ่านมาก็ได้ทำงานตามระบบธรรมชาติเพียงเท่านั้น แต่มีการปรับใช้ รูปแบบ “การผสมผสานกับรูปแบบสมัยใหม่” ด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งใช้หลักการ “ฟื้นฟู ปรับปรุง และผสมผสานกับภูมิปัญญาสมัยใหม่” และยังพบเพิ่มเติมด้วยว่า การทำงานควรทำอย่างเป็นระบบ และมีรูปแบบการทำงานที่เน้นกระบวนการทำงาน (process) มากขึ้น

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	กิจกรรม
		อาจารย์ : ได้กล่าวเสริมว่าปริมาณปุ๋ยที่เห็นมีปริมาณมากขึ้นกว่าในอดีตที่ผ่านมา จากการดำรงวิถีแบบชาวบ้าน จนกระทั่งทุกวันนี้ได้กลายเป็น “ปราชญ์ชาวบ้าน” แต่อย่างไรก็ดี รูปแบบการทำงานในอดีตมักใช้รูปแบบการสื่อสารแบบปากต่อปาก แต่ปัจจุบันพบว่ารูปแบบของข้อมูลที่สามารถไหลไปมาในชุมชนได้มากขึ้น ทำให้การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีการวิเคราะห์ร่วมกันในทีมวิจัย และมีการสังเคราะห์ร่วมกับกลุ่มนักวิชาการ เพื่อหาทางออกร่วมกัน หลังจากนั้น คณะอาจารย์จาก สจล. ได้มอบของที่ระลึกให้กับคุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม พร้อมทั้งถ่ายรูปหมู่เพื่อเป็นที่ระลึก

จากตารางจะสังเกตเห็นว่า กิจกรรมการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก เช่น สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ปากพนัง กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ลิซล องค์การภาคประชาชน ชายฝั่งประมงพื้นบ้าน เป็นต้น ได้เกิดการเรียนรู้กระบวนการทำงานในพื้นที่ที่ได้อาศัยกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือในการเคลื่อนงาน โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแนวทางในการเข้าสู่ปัญหา จนกระทั่งทำให้สามารถขับเคลื่อนงานด้านการอนุรักษ์และการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งออกมาให้เห็นเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการสะท้อนการทำงานที่ผ่านมาได้พลั้งหล่นเสริมจากระบบ “เครือข่าย” ตั้งแต่กลุ่มต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ เพื่อให้หน่วยงานที่เข้าร่วมศึกษาคูงานได้ใช้เป็นแนวทางในการศึกษา และปรับใช้ในพื้นที่ดำเนินการของตนเองต่อไป

ในส่วนของกิจกรรมการศึกษาจากสถาบันการศึกษา มีสถาบันการศึกษาทั้งในตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานีและพื้นที่อื่น ๆ ให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรม เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.) เป็นต้น ซึ่งจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางทีมวิจัยได้อธิบายและชี้ให้เห็นถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นรอบอ่าวบ้านดอน และยิ่งไปกว่านั้นได้เกิดการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างชุมชนกับทางสถาบันการศึกษาที่เข้าร่วมศึกษาคูงานในพื้นที่อีกด้วย

6.6 อื่น ๆ เช่น วีดีโอ

6.6.1 วีดีโอสื่อมวลชนลูกโลกสีเขียว ของปตท. วันที่ 29-30 ตุลาคม 2552

สถานที่ : ศูนย์ศึกษาระบบนิเวศน์ป่าชายเลน โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบลละมั่ง อำเภอกาญชา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และพื้นที่กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว

ประเด็น : รางวัลลูกโลกสีเขียวประจำปี 2552 ครั้งที่ 11 (ปตท.)

รายละเอียด : เนื่องด้วยโครงการ “อนุรักษ์ป่าชายเลนเพื่อเพิ่มปริมาณปูเปี้ยวอย่างยั่งยืน” ได้เข้าร่วมประกวดชิงรางวัลลูกโลกสีเขียว ประเภทชุมชน ครั้งที่ 11 ของปตท. จากการดำเนินงานอย่างจริงจังประกอบกับทรัพยากรป่าชายเลนเพิ่มขึ้นทำให้ปูเปี้ยวที่อิงแอบกับอยู่กับป่าเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ยังผลให้ได้รับรางวัลดังกล่าวจากหน่วยงานลูกโลกสีเขียว ด้วยเหตุนี้จึงได้ส่งทีมงานเพื่อเข้าสัมภาษณ์ความเป็นมาของกลุ่มอนุรักษ์ถึงแนวทางการทำงานโดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นขับเคลื่อนในการทำงานที่ผ่านมาและสามารถขยายเครือข่ายงานวิจัยรอบพื้นที่อ่าวบ้านดอนโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการทำงาน ทุกชั้นตอน หรือเรียกว่า “ชาวบ้านวิจัย” และเกิดการเรียนรู้จากฐานข้อมูลท้องถิ่นอย่างแท้จริง ทำให้เกิด “องค์ความรู้” เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาท้องถิ่นเองโดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการทำงานตามแนวทางกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

6.6.2 วิดีโอส่วนกลางของสกว.

สถานที่ : ศูนย์ศึกษาระบบนิเวศน์ป่าชายเลน โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ตำบลละมั่ง อำเภอยะหา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และพื้นที่กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว

ประเด็น : ถ่ายทำความเป็นมาของโครงการการศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรป่าชายเลนเพื่อเพิ่มปริมาณปูเปี้ยวอย่างยั่งยืนในพื้นที่โครงการ

กลุ่มเป้าหมาย : จำนวน 15 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ สกว. ผู้สื่อข่าว และกลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว

รายละเอียด : เป็นการถ่ายทำปัญหาที่เกิดขึ้นกับทรัพยากรอ่าวบ้านดอนว่ามีความเป็นมาอย่างไร และส่งผลกระทบต่อประมงพื้นบ้านซึ่งเป็นวิถีของคนในพื้นที่ไชยา-ท่าฉาง ให้ชาวเลกว่า 30,000 – 50,000 คน ไม่มีที่ทำกินและไม่มีรายได้ ส่งผลให้อ่าวบ้านดอนซึ่งเป็นอู่ข้าวอู่น้ำของคนที่นี่เกือบล่มสลายจากแหล่งเพาะฟักสัตว์น้ำชายฝั่งที่ใหญ่ที่สุดในทะเลฝั่งตะวันออก กลายเป็นผืนน้ำที่เต็มไปด้วยสารพิษ การแก่งแย่งผลประโยชน์จากธรรมชาติที่ยั่งยืนจะทวีความรุนแรง

สิ่งที่ได้กับทีมวิจัย

งานประชาสัมพันธ์กลุ่มเครือข่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ทำให้ทีมวิจัยเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของคนโดยทั่วไป ให้ตระหนักถึงความสำคัญในตัวของผู้ที่ทำวิจัยที่เข้าใจปัญหา และแก้ปัญหาด้วยตนเอง หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า “ชาวบ้านทำวิจัย” ได้

สิ่งที่ได้รับชุมชน

1. ส่งผลให้เรื่องราววิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้านเป็นที่กล่าวขวัญของแวดวงสังคมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงวิกฤตอ่าวบ้านดอนที่ชาวประมงต้องประสบปัญหาอยู่ ซึ่งนับว่า “สื่อ” ได้ทำหน้าที่กระบอกเสียงสะท้อนปัญหาสังคมได้เป็นอย่างดี

2. เกิดความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมและสร้างจิตสำนึกระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับองค์กรภาคี เช่น เครือข่ายลูกโลกสีเขียว เป็นต้น ในการจัดการทรัพยากรร่วมกันให้เกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาค

ปัญหาอุปสรรค

ในการลงพื้นที่ศึกษาดูงาน พบว่า ทีมวิจัยบางส่วนติดภาระงานประจำที่บ้าน ทำให้ไม่ได้มาร่วมกิจกรรม ส่งผลให้ภาระจึงตกอยู่กับตัวแทนแกนนำกลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ทั้งนี้จึงควรส่งเสริมให้เพื่อนสมาชิกได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น เพื่อเป็นการกระชับความสัมพันธ์ระหว่างนักวิจัยกับหน่วยงานที่มาลงพื้นที่ และร่วมกันแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการทำกิจกรรม

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

โครงการประสานงานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาติ” เกิดขึ้นจากความเดือดร้อนของชาวประมงพื้นบ้านในอำเภอไชยา-ท่าฉางจากการประกอบอาชีพประมงที่นับวันจะมีความฝืดเคือง และมีข้อจำกัดมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องทรัพยากรสัตว์น้ำ และป่าชายเลน ซึ่งเป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำที่นับวันลดน้อยลง ซึ่งเกิดจากการแก่งแย่งแข่งขันในการประกอบอาชีพ ทั้งจากคนในและคนนอกพื้นที่ มีการใช้เครื่องมือทำลายล้างและตัดไม้ทำลายป่าเกิดขึ้น อีกมุมหนึ่งพื้นที่ในการประกอบอาชีพของประมงชายฝั่งก็มีน้อยลง สาเหตุใหญ่มาจากการครอบครองพื้นที่เป็นกรรมสิทธิ์ส่วนบุคคลเพื่อการประกอบเลี้ยงหอยแครงที่กำลังขยายตัวเข้าใกล้พื้นที่ชายฝั่งมากขึ้นเรื่อย ๆ ท่ามกลางความขัดแย้งระหว่างชุมชน และผู้ที่เข้ามาใช้ประโยชน์จากพื้นที่โครงการวิจัยก็ได้เกิดขึ้นเพื่อตอบคำถามวิจัยว่า การประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัยเพื่อการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนควรเป็นอย่างไร โดยมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อ คือ เพื่อประสานงานเครือข่ายชุดโครงการวิจัย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน” ได้บรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละโครงการ เพื่อประสานความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินงาน หน่วยงาน/องค์กรภาติ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานชุดโครงการวิจัยฯ เพื่อรวบรวม เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ องค์ความรู้การจัดการทรัพยากรฯ และเฝ้าระวังการใช้เครื่องมือผิดกฎหมาย ในบริเวณอ่าวบ้านดอนและเพื่อสร้างการเรียนรู้การทำงานแบบมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างยั่งยืน

ทีมวิจัยได้ปฏิบัติตามกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนที่วางไว้ พร้อม ๆ กับการเก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยเน้นพื้นที่ป่าชายเลนและพื้นที่ในทะเลที่ชุดโครงการประสานงานชุดเครือข่าย ตั้งแต่อำเภอไชยา-ท่าฉาง ซึ่งเป็นที่ประกอบอาชีพของประมงชายฝั่งเป็นหลัก การทำกิจกรรมได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากเครือข่ายทีมวิจัยในพื้นที่ใกล้เคียงในเรื่องการส่งต่อข้อมูลข่าวสาร และการประชุมวางแผนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน นอกจากนี้กระแสการทำงานในพื้นที่ใกล้เคียงยังมีผลเสมือนการประชาสัมพันธ์การทำงานในพื้นที่ให้ชาวบ้าน ประมงชายฝั่ง และผู้ที่เข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้รับรู้การทำงานของทีมงานมากขึ้น ทำให้ความขัดแย้งในพื้นที่ลดน้อยลง รวมถึงหน่วยงานในพื้นที่ก็มั่นใจในศักยภาพของชุมชนในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งร่วมกันมากขึ้น

จากการทำกิจกรรมทั้งหมดที่ผ่านมาทำให้ทีมวิจัยได้ทราบข้อมูลพื้นฐานในเรื่องต่าง ๆ ของชุมชน ได้ถอดบทเรียนจากการทำงานมาประกอบการวางแผนและลงมือปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันได้พบว่า การจัดการทรัพยากรในรูปแบบของการจัดเวทีประชุมเครือข่ายอ่าวบ้านดอน การติดตามและสนับสนุนโครงการวิจัยในเครือข่ายอ่าวบ้านดอน มีการเฝ้าระวังและมีกติกาในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรร่วมกัน รวมถึงมีเครือข่ายเฝ้าระวังในพื้นที่ใกล้เคียง ทั้งในทะเลและป่าชายเลน ส่งผลให้สามารถทำงานได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งยังสามารถลดการใช้เครื่องมือทำลายล้างและเพิ่มความอุดม

สมรรถนะของสัตว์น้ำ สัตว์บก และป่าชายเลนได้ ทำให้ประมงพื้นบ้านมีแหล่งประกอบอาชีพที่มั่นคงขึ้น และ
ยังส่งผลต่อรายได้จากการทำประมงก็เพิ่มขึ้นด้วยตามลำดับ

นอกจากนี้ งานการประสานเครือข่ายและภาคี และการประชาสัมพันธ์งานเครือข่ายโครงการการจัดการ
ทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์การภาคีควบคู่กันไปด้วยนั้น พบว่า การดำเนินงานของชุดโครงการ
ประสานงานเครือข่ายอ่าวบ้านดอน ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกันนั้น ได้พบจุดเด่นที่สำคัญในการทำงานประการ
หนึ่งคือ เนื่องจากพื้นที่ในการทำวิจัยในพื้นที่อ่าวบ้านดอนอยู่ใกล้เคียงกัน จึงทำให้สามารถพบปะพูดคุย
แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกันในทีมสามารถช่วยหนุนเสริมการทำงานซึ่งกันและกันได้ โดยเฉพาะในด้าน
การสร้างขวัญและกำลังใจในการแก้ไขปัญหาก็สามารถดำเนินงานไปในทิศทางที่ดีและมีพลังในการเคลื่อน
งานมากกว่าการทำงานแบบเดี่ยวๆ ดังนั้น วิธีการเช่นนี้อาจจะนำมาแก้ปัญหาของ “อ่าวบ้านดอน” ที่เป็น
ปัญหาที่ส่งผลกระทบในวงกว้าง ทั้งในเชิงปริมาณความกว้างใหญ่เชิงพื้นที่ ชุมชน และความหลากหลายของ
กลุ่มผลประโยชน์ที่สลับซับซ้อนและเกี่ยวโยงเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างในวงกว้างได้ต่อไป จึงต้องใช้
กระบวนการทำงานจากการเน้นฐานของชุมชนวิจัยให้มีพื้นที่ หรือเครือข่ายในการทำงานให้กว้างขวางขึ้น
โดยการขยายพื้นที่งานวิจัยไปในพื้นที่อื่น ๆ ซึ่งได้อาศัยรูปแบบของการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการผ่าน
สื่อต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ (หนังสือ , หนังสือพิมพ์) วิทยุกระจายเสียง วิทยุและโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต บุคคล
กิจกรรม และวิดีโอ เป็นต้น ซึ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นแนวทางหนึ่งที่จะเพิ่มและรักษาทรัพยากรให้อยู่อยู่กับ
ชุมชนได้อย่างยั่งยืนต่อไป

จากการทำงานร่วมกันนั้น ทีมวิจัยได้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้านเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็น
เป็นด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านศักยภาพในตัวทีมวิจัย ด้านทัศนคติในตัวชุมชนและพื้นที่ที่เป็นแหล่งศึกษา
ดูงานและการเรียนรู้เรื่องการอนุรักษ์ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้สร้างความภาคภูมิใจให้กับทีมวิจัยเป็นอย่างมาก โดย
บทเรียนที่ได้รับจากการทำงานวิจัยและผลที่ได้รับจากความความสำเร็จในหลาย ๆ ด้านจากการทำงาน พอจะ
สรุปได้ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรในพื้นที่

จากกระบวนการทำงานที่อาศัยต้นทุนจากโครงการ “ศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรป่า
ชายเลน เพื่อเพิ่มปริมาณปูเป็ยอย่างยั่งยืน ชุมชนคลองท่าปูน อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี” ได้ดำเนินการใน
ต้นปี 2548 เป็นโครงการที่ชุมชนเข้าไปดูแลรักษาป่าชายเลนในเนื้อที่ 1,500 ไร่ ไม่ให้ถูกทำลาย เพื่อเป็น
ที่อยู่อาศัยของปูเป็ย พร้อมทั้งการศึกษาวงจรชีวิตปูเป็ยและกำหนดกฎระเบียบการจับปูเป็ย การ
ดำเนินงานการวิจัยได้มีการประสานงานกับองค์กรภาคีต่างๆ และได้รับการสนับสนุนค่อนข้างดี ทำให้
โครงการสามารถดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการโดยได้รับการคัดเลือกเป็นโครงการวิจัย
ดีเด่น ปี พ.ศ. 2549 และทำให้คนทั้งในและนอกชุมชนเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ทั้งนี้ จากประสบการณ์
การทำงานของทีมวิจัยที่ผ่านมา ได้เล็งเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มภายในชุมชนเพื่อการเรียนรู้ และ
ร่วมกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งการเชื่อมเครือข่ายเรียนรู้ และประสานความร่วมมือ ทีมวิจัยจึงได้พยายาม
ประสานงาน พูดคุยกับแกนนำต่างๆ ในพื้นที่บริเวณอ่าวบ้านดอนมาโดยตลอด จนถึงขณะนี้สมาชิกใน

ชุมชนรวมกลุ่มกันเรียนรู้ปัญหา และพัฒนาโจทย์วิจัย จำนวน 7-8 ชุมชน ในพื้นที่ตลอดชายฝั่งทะเลของ อำเภอลำเภอบาง อำเภอบางบาง พื้นที่บางส่วนของอำเภอกาญจนดิษฐ์ จากเนื่องงานกิจการในพื้นที่เช่น การเฝ้าระวังการใช้เครื่องมือประมงผิดประเภท การสร้างพื้นที่ทำการประมงในรูปแบบทะเลชุมชน การสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเอื้ออำนวยให้ชุมชนวิจัยต่างๆ สามารถดำเนินงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้นแล้วนั้น ยังสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของทรัพยากรพบว่า ในพื้นที่ที่มีทั้งป่าชายเลน สัตว์น้ำเพิ่มมากขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ทรัพยากรสัตว์น้ำในเขตทะเลชุมชนมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้น สังเกตจากในช่วงก่อนปี 2550

ชาวประมงชายฝั่งหลายคน ต้องขายอุปกรณ์เครื่องมือ และปรับเปลี่ยนอาชีพเป็นรับจ้างทั่วไป แต่ปัจจุบันชาวบ้านหลายคนเริ่มหันกลับมาทำอาชีพประมงเป็นอาชีพเสริมและหลักเหมือนเดิม เนื่องจากการทำมาหากินสามารถทำได้ง่ายขึ้น ยกตัวอย่างเช่น ในพื้นที่ป่าชายเลนที่มีปริมาณปูแสมมากขึ้น จากเดิมหาได้ครั้งละไม่เกิน 2-3 กิโลกรัม/ชั่วโมง แต่ปัจจุบันสามารถหาได้ ไม่ต่ำกว่า 10 กิโลกรัม/ชั่วโมง ราคาขายประมาณ กิโลกรัมละ 40-55 บาท ซึ่งสามารถเป็นรายได้เสริมให้แก่ครอบครัวได้เป็นอย่างดี หรือในพื้นที่ทะเลชายฝั่ง ก็ใช้เครื่องมือประมงที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยใช้วัสดุที่หาง่ายในท้องถิ่น และสามารถจับได้โดยใช้มือเปล่า ได้แก่ การงมกุ้ง การคว่ำหอย ถีบกระดาน ตกเบ็ด ฯลฯ

ประกอบกับการปรับเปลี่ยนเครื่องมือในลักษณะอนุรักษ์มากขึ้น ไม่ทำลายแหล่งเกิดหรือพื้นที่หากินของสัตว์น้ำ ทำให้ทรัพยากรสัตว์น้ำเกิดมากขึ้น เช่น เกิดลูกหอยแครง เป็นปริมาณมากในพื้นที่ชุมชนลิเล็ด อำเภอบางบาง บ้านพอด อำเภอกาญจนดิษฐ์

2. การเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนรู้ของชุมชน

จากการทำงานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ชุมชนเกิดการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงตนเองไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยอาศัยความสัมพันธ์เชิงญาติมิตร และเพื่อนพ้องในการช่วยประชาสัมพันธ์การทำงานให้ขยายวงกว้าง ทำให้ชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนี้

2.1 ชุมชนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรมากขึ้น มีความเข้าใจการทำงานของทีมวิจัย และเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานกับทีมวิจัยมากขึ้น สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมกับทีมวิจัย และการแจ้งข่าวสารเหตุการณ์ปกติต่างๆ ที่เกิดขึ้น

2.2 ชุมชนมีพื้นที่ในการประกอบอาชีพที่ชัดเจนขึ้น ทรัพยากรเพิ่ม ทำให้บางคนที่เคยหันหลังให้กับอาชีพประมงเพื่อไปประกอบอาชีพอย่างอื่น ได้หันกลับมาทำประมงอีกครั้งหนึ่ง

2.3 การทำงานวิจัยกลายเป็นสื่อกลางที่สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างตัวทีมวิจัย กับชุมชนหรือเครือข่ายทีมวิจัย และเครือข่ายคนทำงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร รวมถึงระหว่างทีมวิจัยกับหน่วยงานราชการต่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับทีมวิจัยมากขึ้น หน่วยงานได้เข้ามาเห็นเข้ามาทำงานร่วมและเชื่อมั่นในศักยภาพของชุมชนมากขึ้น

3. เกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาศักยภาพของทีมงาน

จากกระบวนการทำงานร่วมกันทำให้ทีมงานเกิดการเรียนรู้ และเกิดการเปลี่ยนแปลงศักยภาพในตนเองไปในทิศทางที่ดีขึ้น และเกิดความภาคภูมิใจในผลงานและสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น รายละเอียดพอจะสรุปได้ ดังนี้

- 3.1 ทีมงานได้เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม ที่มีการคิด วางแผน ดำเนินงานสรุปผลการทำงาน อย่างเป็นขั้นตอน ผ่านการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการตัดสินใจร่วมกัน นอกจากนี้ยังได้เห็นความสำคัญของการจดบันทึกข้อมูลในการประชุม หรือทำกิจกรรม เพราะเป็นประโยชน์แก่ทีมงานในการนำมาทบทวนตัวเอง ทำให้เกิดความรู้ มีความมั่นใจจากข้อมูลที่ได้ศึกษา ได้แลกเปลี่ยน และการทำกิจกรรมร่วมกัน
- 3.2 ทีมงานเกิดการพัฒนาศักยภาพตัวเองเป็นในทางที่ดีขึ้น ที่เห็นได้ชัด คือ ทีมงานจากเดิมเป็นคนขี้ไม่เก่ง ไม่มีความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือนำเสนอข้อมูลในที่สาธารณะ แต่ต่อมาเมื่อผ่านการทำงานมาระยะหนึ่ง ได้รับการฝึกฝน ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนเกิดความมั่นใจ ส่งผลให้กล้าพูด กล้าแสดงออก และกล้าที่จะนำความคิดหรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปขยายผลต่อมากขึ้น รวมถึงการได้พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิด กับบุคคลกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภายในทีมงาน ภายในชุมชน หรือกับคนนอกชุมชน หน่วยงานราชการ และนักวิชาการที่มีส่วนในการเสริมสร้างศักยภาพในตัวทีมงานมากขึ้น
- 3.3 ทีมงานสามารถเป็นวิทยากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานในพื้นที่ให้ผู้เข้ามาศึกษาดูงาน ได้รับทราบ และนำเสนอความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชน ได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น
- 3.4 การทำกิจกรรมเฝ้าระวัง นอกจากจะเป็นการเฝ้าระวังเครื่องมือประมงทำลายล้างที่เข้ามาในพื้นที่แล้ว ยังมีการเฝ้าระวังและเกิดการช่วยเหลือกันสำหรับผู้ประกอบอาชีพทางทะเล เมื่อเจอโรคระบาด หรืออุบัติเหตุต่างๆ ในทะเล มีเครือข่ายวิทยุสื่อสารที่สามารถแจ้งข่าวสารต่างๆที่เกิดขึ้นในอ่าวบ้านดอนได้ตลอดเวลา

4. เกิดความร่วมมือระหว่างเครือข่ายและภาคีที่เกี่ยวข้องในการเข้ามาดูแลทรัพยากรร่วมกัน

จากการทำงานวิจัยในโครงการประสานเครือข่ายอ่าวบ้านดอนที่ผ่านมาได้จัดประชุมสมาชิกเครือข่ายอ่าวบ้านดอนเพื่อเล่าความเคลื่อนไหว ปัญหา อุปสรรคและร่วมมือกันแก้ไขปัญหา รวมทั้งวางแผนการทำงานร่วมกันในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในบริเวณอ่าวบ้านดอน ดังจะกล่าวได้ ต่อไปนี้

4.1 บ้านธารน้ำร้อน หมู่ที่ 1 ต. เขาถ่านและบ้านท่าพิกุล หมู่ที่ 4 ตำบลท่าฉาง อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี ประสบปัญหาการบุกรุกพื้นที่ทะเลสาบธารณะ เพื่อเลี้ยงหอยแครงของนายทุนและคนในชุมชนพื้นที่ ซึ่งเมื่อทีมวิจัยได้รับทราบสถานการณ์ปัญหาโครงการประสานชุดเครือข่าย “การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์การภาคี” ได้เริ่มแก้ปัญหามาจากกรณีของ บ้านธารน้ำร้อน ได้ประสานงานผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเข้ามาช่วยในการแก้ไขปัญหามาประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐ ได้แก่ นายอำเภอท่าฉาง ประมงอำเภอท่าฉาง สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 NGOs ผู้ใหญ่บ้าน อดีตผู้ใหญ่บ้าน และสมาชิก อบต. และได้มีการจัดประชุมเพื่อไกล่เกลี่ยปัญหาที่เกิดขึ้นและชี้แจงให้ผู้บุกรุกเข้าใจสาเหตุที่ต้องทำแนวเขตทะเลชุมชน ซึ่งในลำดับแรกนายอำเภอท่าฉางได้สรุปให้เจ้าของคอกหอยที่ได้ปล่อยหอยในพื้นที่แล้ว ให้ดำเนินการได้จนถึงเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จและหลังจากนั้นให้ปล่อยพื้นที่ให้กับชุมชนเป็นผู้ดูแลต่อไป

ส่วนกรณีของชุมชน บ้านท่าพิกุล โครงการประสานได้ประสานขอความร่วมมือโดยการทำหนังสือร้องเรียนและชี้แจงต่อสถานการณ์ในพื้นที่ ซึ่งขั้นแรกหลังจากหน่วยงานในพื้นที่ ได้แก่ ประมงอำเภอท่าฉาง นายอำเภอท่าฉาง สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 ได้มีการปรึกษาหารือกันแล้วนายอำเภอได้มีคำสั่งให้ผู้บุกรุกหรือถอนคอกหอยที่ปักบุกรุกเข้ามาในพื้นที่ แต่กลุ่มนายทุนเป็นผู้มีอิทธิพลในชุมชน อ้างว่าตนเองได้ทำการปักคอกหอยและปล่อยเลี้ยงหอยแครงก่อนที่จะมีการทำแนวเขตทะเลชุมชน ดังนั้นจึงไม่ยอมรื้อถอน เมื่อยังไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหามาได้ จึงได้เชิญผู้สื่อข่าวของไทย PBS ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และนำเสนอต่อสาธารณชนแต่การดำเนินการต่อก็เงียบหายไป และปัจจุบันก็ยังมิบุคคลผู้เห็นแก่ตัวพยายามปักคอกหอยบุกรุกเข้ามาในเขตพื้นที่อยู่เรื่อยๆ ซึ่งจากปัญหาที่เกิดขึ้น โครงการประสานก็มีได้นิ่งนอนใจ ยังคงประสานไปยังหลายๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และได้จัดทำหนังสือร้องเรียนถึงนายอำเภอ และประมงจังหวัด แต่ก็ยังไม่ได้รับการแก้ไขที่มองเห็นเป็นรูปธรรม มีเพียงมีคำสั่งย้ายประมงอำเภอท่าฉางออกนอกพื้นที่

4.2 บ้านตะกรบ สำหรับสถานการณ์ปัญหาที่พบ คือ การบุกรุกพื้นที่ชายฝั่งโดยเรือประมงพาณิชย์ ในเขต 3000 เมตร ทำให้พื้นที่หากินของประมงพื้นบ้านถูกก้ำจัดลงและทรัพยากรก็ลดน้อยลง โครงการประสานฯ ดำเนินการในการประชาสัมพันธ์ผ่านทางสถานีวิทยุของชุมชนและได้ประสานไปยังประมงอำเภอไชยา ดำเนินการให้ศูนย์ป้องกันและปราบปรามประมงภาคใต้ตอนบนจังหวัดชุมพรหลายครั้ง แต่ได้รับคำตอบว่า ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ไม่มีงบประมาณในเรื่องของน้ำมันเรือตรวจการ และประกอบกับข้อกฎหมายที่จำกัด คือ จะสามารถจับกุมได้ต่อเมื่อผู้กระทำความผิดกำลังดำเนินการอยู่เท่านั้น ซึ่งทำให้ผู้กระทำความผิดรู้ตัวและหลบหนีไปก่อนทุกครั้ง

4.3 บ้านปากท่อ ได้ดำเนินการเรื่องการเลี้ยงสัตว์น้ำแบบธรรมชาติ แต่ประสบกับปัญหาการหาลูกพันธุ์มาเลี้ยงทำได้ยาก โครงการประสานฯ จึงได้ประสานงานไปยังศูนย์ศึกษาวิจัยประมงน้ำจืดอำเภอกาญจนดิษฐ์ เพื่อขอลูกพันธุ์สัตว์น้ำมาทดลองเลี้ยง ซึ่งผลที่ได้คือทางศูนย์จะแบ่งขายลูกพันธุ์ให้กับทีมวิจัยในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด ซึ่งขณะนี้ได้ประสานของซื้อมาทดลองเลี้ยง 2 รุ่นด้วยกัน เป็นต้น ทั้งนี้ทีมวิจัยได้มีการนำความรู้ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม เช่น การทำแนวเขตทะเลชุมชนเพื่อช่วยในการอนุรักษ์พื้นที่ให้กับชาวชุมชน รวมถึงเรื่องการจัดการเฝ้าระวังในพื้นที่ให้กับทีมวิจัย และคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ตลอดจนได้รับความร่วมมือเพิ่มขึ้น สังเกตได้จากผู้สื่อข่าวของไทย PBS ลงพื้นที่เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง และนำเสนอต่อสาธารณะชน ศูนย์ศึกษาวิจัยประมงน้ำจืดอำเภอกาญจนดิษฐ์ในการขอลูกพันธุ์สัตว์น้ำมาทดลองเลี้ยง เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จากการสังสมประสบการณ์ในการทำงานในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลนของทีมวิจัย ทำให้พบว่าการทำงานบนพื้นฐานของการประสานเครือข่ายและภาคีจะเป็นกลไกการดำเนินงานในการประสานเครือข่ายและภาคีของชุดโครงการวิจัยอ่าวบ้านดอนให้สามารถขับเคลื่อนต่อไปได้ดีและยั่งยืน จึงได้อาศัยการร่วมประชุม ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามแผนงานของเครือข่าย โดยแบ่งออกได้เป็น 2 เวทีหลักด้วยกัน กล่าวคือ เวทีสัญจร และเวทีสาธารณะ ในส่วนของเวทีสัญจร การทำงานที่ผ่านมาได้เชื่อมประสานกับกลุ่มต้นน้ำ- กลางน้ำ- ปลายน้ำ ซึ่งกลุ่มต้นน้ำจะเป็นการดูแลตั้งแต่ป่าไม้ กลางน้ำกรณีแม่น้ำลำคลองที่ได้รับจากต้นน้ำ และกลุ่มปลายน้ำจะเป็นการดูแลทรัพยากรรอบ ๆ อ่าวบ้านดอน สามารถสรุป การประชุมเข้าร่วมประสานในเครือข่ายต้นน้ำ-กลางน้ำและปลายน้ำ พบว่า ทางโครงการประสานฯ ได้เข้าร่วมในหลากหลายเวทีด้วยกัน อาทิ เวทีความร่วมมือในระดับเครือข่ายงานวิจัย 8 โครงการ การมีส่วนร่วมในการวางนโยบายร่วมกับทางมหาวิทยาลัยในการขับเคลื่อนด้านยุทธศาสตร์ การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนอย่างเป็นระบบ ตลอดจนขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ในพื้นที่ร่วมกันเป็นพันธมิตรภาคีภาคประชาชน การร่วมปลูกจิตสำนึกให้กับเยาวชนในการอนุรักษ์ผืนป่า- น้ำ จรดอ่าวบ้านดอน และยิ่งไปกว่านั้นได้สร้างพันธมิตรเครือข่ายภาคีในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งร่วมไทย- ญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งในระหว่างการประชุมเข้าร่วมประชุมทำให้องค์กรภาคประชาชน ชุมชน หน่วยงานการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานจากต่างประเทศได้เข้ามาสนับสนุนโครงการ เป็นอย่างดี เช่น พันธมิตรเครือข่ายภาคีในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งในพื้นที่ไชยา-ท่าฉางร่วมไทย-ญี่ปุ่น ได้ให้เงินอุดหนุนในด้านการพัฒนาและแนวทางในการจัดการบ่อกุ้งร้างในตำบลเลม็ด อำเภอไชยา ตลอดจนพัฒนาแหล่งเพาะพันธุ์ปูเปี้ยวในพื้นที่ท่าพิกุล อำเภอท่าฉาง เป็นต้น ซึ่งการประชุมเหล่านี้เป็นการประชุมการเคลื่อนงานในระดับพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดการทรัพยากรในระดับจังหวัดสู่ราชภูธรธานีต่อไป

ในส่วนของการประชุมเวทีสาธารณะ จากการเข้าร่วมประสานในเครือข่าย จะเป็นการประสานขยายไปสู่ในส่วนในระดับจังหวัด ทำให้เกิดกลุ่มเครือข่ายที่กว้างขวางออกไป เช่น กลุ่มเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรและชายฝั่ง กลุ่มเครือข่ายพื้นที่ลุ่มน้ำ ตลอดจนกลุ่มเครือข่ายที่กำลังก่อกลุ่มขึ้นมาใหม่จากองค์กรชาวบ้านบริเวณเขตอำเภอเมือง และอำเภอขุนพิณในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันในระดับ “เครือข่าย” ขณะเดียวกันก็ได้ไต่ระดับไปถึงการจัดเวทีสัมมนาร่วมมือเพื่อหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนที่ดีและยั่งยืน เพื่อยกเป็นนโยบายในระดับจังหวัดต่อไป ยิ่งไปกว่านั้นได้เชื่อมร้อยเครือข่ายประมงพื้นบ้านในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นแต่ละจังหวัดร่วมเป็นพันธมิตรเครือข่าย (เช่น จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดชุมพร) ซึ่งในเวทีประชุมร่วมได้เกิดการแลกเปลี่ยนทรัพยากรของชุมชนของตนเอง ทั้งนี้ คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม ในฐานะหัวหน้าโครงการประสาน ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ก็ได้แสดงทัศนะในการขับเคลื่อนการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคีในการทำงานผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จนทำให้เกิดองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการร่วม โดยชุมชนเป็นผู้ที่รับรู้ปัญหา และแก้ไขปัญหาเองเป็นหลัก ซึ่งทำให้งานการจัดการอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคีได้ถูกตีแผ่และแพร่หลายให้คนในพื้นที่ได้ตระหนักในการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม เป็นต้น การเข้าร่วมประชุมจากหลากหลายเวทีเหล่านี้ ได้ก่อให้เกิดเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งก็คือการดำเนินการเพื่อยกระดับเป็นยุทธศาสตร์ในระดับจังหวัด ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรภาคประชาชนเกิดการตื่นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรมากขึ้นตามลำดับ

ทั้งนี้ จากการประสานเวทีสัญจร และเวทีสาธารณะเป็นการมุ่งส่งเสริมให้การทำงานวิจัยในลักษณะเครือข่ายการจัดการทรัพยากร ทำให้เกิดความสนิทสนมกันระหว่างทีมวิจัยได้เพื่อน และเกิดการแลกเปลี่ยน ปรึกษากันในการทำงานมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันจากการเข้าร่วมเวทีประชุมจากหลายฝ่ายหลายหน่วยงานที่จัดขึ้น ทำให้ชาวบ้านทีมวิจัยได้ทราบสถานการณ์ปัญหาต่างๆ ทำให้มีความตื่นตัวในการอนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น และยิ่งไปกว่านั้นทีมวิจัยมีการเปลี่ยนแปลงตัวเอง ได้ฝึกการสังเกต จดบันทึกข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรที่เกิดขึ้น ข้อมูลการใช้เครื่องมือทำลายล้างในพื้นที่ทำให้เกิดความมั่นใจในการนำข้อมูลไปกล่าวอ้างและเป็นข้อมูลให้แก่ผู้สนใจอื่นๆ ได้ ทั้งยังกล้านำเสนอข้อมูลสู่ภายนอกมากขึ้น

ยิ่งไปกว่านั้น การเรียนรู้ที่ควบคู่ไปกับการทำงานบนพื้นฐานของการประสานเครือข่ายและภาคีก็คือ การเรียนรู้การประชาสัมพันธ์งานเครือข่ายโครงการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคีควบคู่กันไปด้วย เพื่อหนุนเสริมการทำงานซึ่งกันและกันได้ โดยเฉพาะในด้านการสร้างขวัญและกำลังใจในการแก้ไขปัญหาให้สามารถดำเนินงานไปในทิศทางที่ดีและมีพลังในการเคลื่อนงานมากกว่าการทำงานแบบเดี่ยวๆ ดังนั้น วิธีการเช่นนี้อาจจะนำมาแก้ปัญหของ “อ่าวบ้านดอน” ที่เป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบในวงกว้างและผลประโยชน์ที่สลับซับซ้อนและเกี่ยวโยงเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างในวงกว้างได้ต่อไป จึงต้องใช้กระบวนการทำงานจากการเน้นฐานของชุมชนวิจัยให้มีพื้นที่ หรือเครือข่ายในการทำงานให้กว้างขวางขึ้น

โดยการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการผ่านสื่อต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็นสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น สิ่งพิมพ์ (หนังสือ , หนังสือพิมพ์) วิทยุกระจายเสียง บุคคล และกิจกรรม เป็นต้น

ดังนั้น งานประชาสัมพันธ์กลุ่มเครือข่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ทำให้ทีมวิจัยเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของคนโดยทั่วไป ให้ตระหนักถึงความสามารถในตัวของผู้ทำวิจัยที่เข้าใจปัญหา และแก้ปัญหาด้วยตนเอง หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า “ชาวบ้านทำวิจัย” ได้ ตลอดจนเป็นการนำเสนอเรื่องราววิถีชีวิตของชาวประมงพื้นบ้านเป็นที่กล่าวขวัญของแวดวงสังคม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือ ตลอดจนประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงวิกฤตอ่าวบ้านดอนที่ชาวประมงต้องประสบปัญหาอยู่ ซึ่งนับว่า “สื่อ” ได้ทำหน้าที่กระบอกเสียงสะท้อนปัญหาสังคมได้เป็นอย่างดี และยังไปก่อกำเนิดความร่วมมือในการร่วมกิจกรรมและสร้างจิตสำนึกระหว่างชุมชนท้องถิ่นกับองค์กรภาคี เช่น เครือข่ายลูกโลกสีเขียว เป็นต้น ในการจัดการทรัพยากรร่วมกันให้เกิดขึ้นทั่วทุกภูมิภาค

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัย

ด้านการเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงของทีมวิจัยและชุมชน

1. ทีมวิจัยได้เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม ที่มีการคิด วางแผน ดำเนินงานสรุปผลการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน ผ่านการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการตัดสินใจร่วมกัน นอกจากนี้ยังได้เห็นความสำคัญของการจดบันทึกข้อมูลในการประชุม หรือทำกิจกรรม เพราะเป็นประโยชน์แก่ทีมวิจัยในการนำมาทบทวนตัวเอง ทำให้เกิดความรู้ มีความมั่นใจจากข้อมูลที่ได้ศึกษา ได้แลกเปลี่ยน และการทำกิจกรรมร่วมกัน
2. ทีมวิจัยเกิดการพัฒนาศักยภาพตัวเองเป็นในทางที่ดีขึ้น ที่เห็นได้ชัด คือ ทีมวิจัยจากเดิมเป็นคนขี้ไม่เก่ง ไม่มีความมั่นใจ ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือนำเสนอข้อมูลในที่สาธารณะ แต่ต่อมาเมื่อผ่านการทำงานมาระยะหนึ่ง ได้รับการฝึกฝน ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองซ้ำแล้วซ้ำเล่า จนเกิดความมั่นใจ ส่งผลให้กล้าพูด กล้าแสดงออก และกล้าที่จะนำความคิดหรือข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปขยายผลต่อมากขึ้น รวมถึงการได้พูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิด กับบุคคลกลุ่มต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นภายในทีมวิจัย ภายในชุมชน หรือกับคนนอกชุมชน หน่วยงานราชการ และนักวิชาการที่มีส่วนในการเสริมสร้างศักยภาพในตัวทีมวิจัยมากขึ้น
3. ชุมชนเกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรมากขึ้น มีความเข้าใจการทำงานของทีมวิจัย และเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานกับทีมวิจัยมากขึ้น สืบเนื่องจากการเข้าร่วมกิจกรรมกับทีมวิจัย และการแจ้งข่าวสารเหตุการณ์ปกติต่างๆ ที่เกิดขึ้น

4. ชุมชนมีพื้นที่ในการประกอบอาชีพที่ชัดเจนขึ้น ทรัพยากรเพิ่ม ทำให้บางคนที่เคยหันหลังให้กับอาชีพประมงเพื่อไปประกอบอาชีพอย่างอื่น ได้หันกลับมาทำประมงอีกครั้งหนึ่ง
5. การทำงานวิจัยกลายเป็นสื่อกลางที่สร้างความสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างตัวทีมวิจัย กับชุมชน หรือเครือข่ายทีมวิจัย และเครือข่ายคนทำงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร รวมถึงระหว่างทีมวิจัย กับหน่วยงานราชการต่างๆ เข้ามาร่วมมือในการทำงานร่วมกับทีมวิจัยมากขึ้น หน่วยงานได้เข้ามาเห็นเข้ามาทำงานร่วมและเชื่อมั่นในศักยภาพของชุมชนมากขึ้น
6. ทีมวิจัยสามารถเป็นวิทยากรในการให้ความรู้เกี่ยวกับการทำงานในพื้นที่ให้ผู้เข้ามาศึกษาดูงาน ได้รับทราบ และนำเสนอความเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น
7. การทำกิจกรรมเฝ้าระวัง นอกจากจะเป็นการเฝ้าระวังเครื่องมือประมงทำลายล้างที่เข้ามาในพื้นที่แล้ว ยังมีการเฝ้าระวังและเกิดการช่วยเหลือกันสำหรับผู้ประกอบอาชีพทางทะเล เมื่อเจอกรม หรืออุบัติเหตุต่างๆ ในทะเล มีเครือข่ายวิทยุสื่อสารที่สามารถแจ้งข่าวสารต่างๆที่เกิดขึ้นในอ่าวบ้านดอนได้ตลอดเวลา

ด้านสภาพแวดล้อมในชุมชน

จากการทำงานของทีมวิจัยได้สำรวจข้อมูล และสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลงของทรัพยากรพบว่า ในพื้นที่มีทรัพยากรป่าชายเลน และสัตว์น้ำเพิ่มขึ้น สังเกตได้จาก ชาวประมงหากินได้มากขึ้น มีเรือประมงเข้าไปหากินในพื้นที่มากขึ้น และการทำประมงกุ้งเคยก็ได้กุ้งมากขึ้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมีกิจกรรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรอยู่เสมอ เช่น การปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ การปลูกป่าชายเลน การเฝ้าระวังเรื่องเครื่องมือประมงทำลายล้างที่เข้ามาในพื้นที่ทะเลชุมชน และเฝ้าระวังไม่ให้มีการตัดไม้ป่าชายเลน ซึ่งเป็นแหล่งอาศัยและแหล่งอนุบาลทรัพยากรสัตว์น้ำวัยอ่อน ซึ่งเหล่านี้จะหนุนเสริมกันทำให้ทรัพยากรที่เคยเสื่อมโทรมให้ฟื้นตัวมากขึ้นเรื่อย ๆ

ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน

1. ปัญหาที่เกิดจากตัวทีมวิจัยเอง เช่น
 - ความไม่พร้อมเพียงในการทำกิจกรรมและการประชุมหรือทำกิจกรรม แต่ครั้งซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาที่จะเกิดขึ้นได้ เนื่องจากทุกคนมีหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัว ถึงแม้ว่าจะเป็นปัญหาที่ทำให้งานล่าช้ากว่าที่กำหนดไปบ้าง แต่ทีมวิจัยก็พยายามนัดวันทำงานที่ทีมมีเวลาว่างตรงกันมากที่สุด ถ้าสมาชิกมาเกินกว่าครึ่งก็สามารถทำงานต่อไปได้ ไม่สามารถเข้าร่วมได้หลายคนก็ต้องเลื่อนเวลาออกไปก่อน
 - ความไม่เข้าใจในงาน และการจดบันทึกข้อมูล ซึ่งมีบางส่วนขาดหายไป ต้องมาทบทวนกันใหม่ว่า ที่ผ่านมาได้ทำอะไรไปแล้วบ้าง ทำให้การทำรายงานส่ง สกว. มีความล่าช้า ทั้งที่กิจกรรมได้ดำเนินการผ่านไปแล้ว
2. ปัญหาที่เกิดจากชุมชน เช่น
 - ในการทำงานในช่วงเริ่มต้น โครงการจะมีปัญหาค่อนข้างมาก เนื่องจากการประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง มีกระแสข่าวออกมาในทางที่ไม่ดี ชุมชนเข้าใจผิดว่าเป็นการทำงานเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัว ทำให้เกิดความกดดันในการทำงานเล็กน้อย แต่เมื่อเวลาผ่านไปได้ระยะหนึ่ง ความเข้าใจของชุมชนก็ดีขึ้น และให้มาให้ความร่วมมือในการทำงานต่างๆ ร่วมกับทีมวิจัย ด้วยการแจ้งข่าวสารเผื่อระวัง การมาร่วมประชุม ร่วมทำกิจกรรมกับทีมวิจัย และการปรับเปลี่ยนมาให้เครื่องมือเชิงอนุรักษ์มากขึ้น แต่ก็มีส่วนที่ต่อต้านอยู่บ้าง โดยการแอบใช้เครื่องมือประมงทำลายล้าง
 - ผู้นำชุมชนยังไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานเท่าที่ควร ซึ่งทีมวิจัยเชื่อว่าถ้าผู้นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมปัญหาต่างๆ ก็ดำเนินการผ่านไปด้วยความรวดเร็วมากขึ้น
3. ปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม หรือธรรมชาติ ซึ่งไม่สามารถแก้ไขได้ เช่น
 - สภาพลม สภาพน้ำ ที่ไม่เหมาะสม ทำให้การทำกิจกรรมในทะเล ต้องรอช่วงเวลาที่เหมาะสมจึงจะทำงานได้ เช่น ช่วงน้ำสูงไป หรือต่ำไป ทำให้ไม่สามารถออกไปปักแนวเขตทะเลชุมชนได้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะจากการดำเนินงาน

จากการทำงานที่ผ่านมาภายใต้ “งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น” นับได้ว่าเป็นการช่วยเพิ่มศักยภาพของระบบการทำงานของชาวบ้าน ทั้งในด้านการทำงานเป็นทีม การนำเสนอข้อมูล การเขียน การนำเสนอต่าง ๆ ให้ปรากฏออกมาเป็นรูปธรรม ตลอดจนยังเป็นการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งในและนอกชุมชน ทำให้มีเครือข่ายในการยื่นมือเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างทำวิจัย ทั้งนี้ผลที่ได้รับจากการทำงานวิจัยก็ได้ปรากฏเป็นที่ยอมรับต่อบุคคลภายนอกในวงกว้างจึงควรสนับสนุนให้เกิดการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

ภาคผนวก

- ภาคผนวก ก : รายละเอียดการเข้าร่วมประชุมกับ โครงการ
 ประธานเครือข่ายอ่าวบ้านดอน
- ภาคผนวก ข : รายละเอียดการประชุมประธานเครือข่ายและภาคี
 (กลุ่มต้นน้ำ- กลางน้ำ-กลุ่มปลายน้ำ และเครือข่ายอ่าวบ้านดอน)
- ภาคผนวก ค : รายละเอียดสรุปผลการประชุมเครือข่ายเฝ้าระวังอ่าวบ้านดอน
- ภาคผนวก ง: ภาพที่มวิจัยเข้าร่วมประชุม
- ภาคผนวก จ : ภาพกิจกรรม

ภาคผนวก ก : รายละเอียดการเข้าร่วมประชุมกับโครงการประสานเครือข่ายอ่าวบ้านดอน

จากการร่วมประชุมในเวทีเครือข่ายอ่าวบ้านดอนและสนับสนุนชุดโครงการวิจัยฯ จำนวน 27 ครั้ง ซึ่งผลการเข้าร่วมมีรายละเอียดของแต่ละโครงการ ดังนี้

โครงการประสานงานชุดเครือข่ายเข้าร่วมประชุมกับโครงการศึกษาการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างมีส่วนร่วมเพื่อใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ชุมชนคลองท่าปูน
ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2550 ถึง 1 กันยายน 2552

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
20 กันยายน 2550 ณ โรงเรียนบ้านไทรงาม	ผู้เข้าร่วม จำนวน 75 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัยจากปากท่อ - ทีมวิจัยจากคลองท่าปูน - ทีมโครงการประสานฯ - นักเรียน - ทีมงานรายการคนหางแผ่นดิน - นายก อบต. เลม็ด - หัวหน้าสถานีพัฒนา	เวทีประชุมชี้แจงโครงการ โครงการ ศึกษาการจัดการทรัพยากรชายฝั่งอย่างมีส่วนร่วมเพื่อใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนชุมชนคลองท่าปูน ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี และโครงการศึกษาแนวทางการจัดการเลี้ยงสัตว์น้ำพื้นที่บ่อกุ้งร้างในพื้นที่ป่าชายเลนบ้านปากท่อ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี หัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 ก่อนหน้านี้ตนเองและหน่วยงานได้ให้การสนับสนุนงานของกลุ่มปูเปี้ยว (โครงการศึกษาแนวทางการเพิ่มปริมาณปูเปี้ยวในป่าชายเลนอย่างยั่งยืนฯ) มาโดยตลอด และวันนี้ทีมวิจัยกลุ่มใหม่ๆ ได้เกิดขึ้นในพื้นที่เพื่อต่อยอดงานเดิม ตนเองก็มีความยินดี และจะให้การสนับสนุนในทุกๆด้าน รวมไปถึงการให้คำปรึกษา การจัดหาแหล่งเงินทุนอื่นๆ เพื่อให้ชุมชนอยู่ดี กินดี ชุมชนเข้มแข็ง ต่อไป เพื่อให้พื้นที่โดยรอบอ่าวบ้านดอนกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ของ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	ทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 - พี่เลี้ยงจากสกว.	ชุมชน นายก อบต.เลม็ด จากสภาพปัญหาจากการทำนาเกลือแล้วขาดทุนของชาวชุมชนปากท่อ ส่งผลให้ต้องล้มเลิกกิจการไป พื้นที่จึงได้กลายมาเป็นบ่อเกลือร้างกว่า 4,300 ไร่ ทั้งนี้ เนื่องจากชาวบ้านขาดความรู้ ความชำนาญ กอปรกับรัฐไม่เข้ามาดูแลเท่าที่ควร ส่งผลให้ชาวบ้านต้องทดลองทำแบบลองผิดลองถูก และประกอบกับในสถานการณ์ปัจจุบันชาวบ้านเองยังขาดเงินในการลงทุน ส่วนหนึ่งเกิดจากค่าใช้จ่ายในการลงทุนค่อนข้างสูง และองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลเลม็ด (อบต.) เองก็มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณสนับสนุน ซึ่งในโอกาสต่อไปอาจต้องมีการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับความต้องการของชาวบ้านในชุมชนมากขึ้น ขณะเดียวกันก็จะเน้นเงินอุดหนุนในเรื่องของการส่งเสริมอาชีพให้กับชาวบ้านในชุมชนให้เพิ่มขึ้น คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม ต้นทุนทางสังคมของชุมชนถูกบกรุกจากกลุ่มนายทุน ชาวบ้านมองเห็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลาย ตนเองและทีมงานอีกหลายคนได้ร่วมกันทำงานมากกว่า 7 ปี ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้เกิดเครือข่ายให้พี่น้องทุกคนได้เข้ามาร่วมกันในการจัดการทรัพยากร วันนี้ถึงเวลาแล้วที่เราทุกคนต้องลุกขึ้นมาอย่างภาคภูมิใจ ในการร่วมกันห่วงแหนทรัพยากรชายฝั่งและป่าชายเลน เพื่อทำให้เป็นแหล่งอาศัยของสัตว์น้ำวัยอ่อน และเป็นแหล่งหากินของชาวบ้านและชาวประมงต่อไป คุณวิรัตน์ สารคง กล่าวว่าการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จะเน้น สร้างความรู้ นำมาคิด วางแผน ทำและสรุปผล แต่ระหว่างทางเราจะต้องจัดการเรียนรู้ ควบคู่ไปด้วย และการสร้างความรู้ ต้องขับเคลื่อนงานวิจัยไปเรื่อยๆ ทีมวิจัยก็ต้องช่วยกัน ใน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเน้นการศึกษาชุมชน การรู้จักชุมชนของตนเองก่อน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของความเชื่อที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจ วิถีชีวิต และรู้ว่าตนเองอยู่ตรงจุดไหน มีปัญหาอะไรบ้าง เพื่อให้สามารถแก้จุดอ่อน ขยายจุดแข็ง และเพื่อให้งานขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ ตอนนี้ สกว. ได้ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการจัดการทรัพยากรชายฝั่งจำนวน 7 โครงการ และเป็นโครงการประสาน 1 โครงการ
5 พฤศจิกายน 2550 ณ โรงเรียนบ้านไทรงาม	ผู้เข้าร่วม จำนวน 15 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ทีมวิจัยโครงการประสานฯ - เจ้าหน้าที่ สกว.	ประชุมประจำเดือนพฤศจิกายน วาระการประชุม เพื่อเป็นการแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป สรุปงานที่ผ่านมา และวางแผนการทำงานร่วมกัน ผลการประชุม 1. แจ้งเพื่อทราบ คุณชำนาญ คุ่มรักษา หัวหน้าโครงการทำบุญฯ ได้กล่าวชี้แจงว่าขณะนี้เงินที่ใช้ในโครงการได้รับโอนเรียบร้อยแล้วเป็นจำนวนเงินหนึ่งแสนแปดหมื่นสองพันห้าร้อยแปดสิบบาท ซึ่งทางโครงการจะนำเงินบางส่วนไปใช้ในการปักแนวเขตทะเลชุมชน โดยใช้ไม้หมากจำนวน 100 ต้น และเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งเป็นเงิน 2,500 บาท/เที่ยว 2. สรุปการทำงานที่ผ่านมา คุณชำนาญ คุ่มรักษา ได้กล่าวท้าวทวนถึงการประชุมโครงการเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2550 ที่ผ่านมา ในที่ประชุมได้นำเสนอให้มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกทีมวิจัยให้ชัดเจน เพื่อเป็นการแจ้งให้ชุมชนทราบและสมาชิกจะได้รับรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีรายชื่อ ดังนี้

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		หัวหน้าโครงการ นายชำนาญ คุ้มรักษ์ บัญชี อ. กรรณิการ์ เชื้อเอี่ยม การเงิน อ.เสาวณี อ.กรรณิกา นายสุรพล เลขา/บันทึกข้อมูล นายโอภาส นายสมบัติ คนเขียนกระดาน นายเจริญชัย นายฤทธิชัย ประสานงาน นายชำนาญ นายฤทธิชัย สถานที่ นายวิจิตร นายสุรพล รวบรวมข้อมูลสำหรับเขียนรายงาน นายฤทธิชัย นายเจริญชัย และอาจารย์กรรณิกา เชื้อเอี่ยม 3. วางแผนการทำงาน พร้อมกันนี้ได้กล่าวเสริมถึงการทำงานสำหรับเดือนพฤศจิกายนนั้น ทางทีมวิจัยจะได้เก็บรวบรวมข้อมูลบริบทชุมชน อันได้แก่ ด้านประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เป็นต้น และจะเริ่มปักแนวเขตพื้นที่ทะเลชุมชน ซึ่งวัสดุบางส่วนได้มีอยู่แล้ว คือ ไม้หลักจำนวน 100 ต้น และเรือสำหรับปักแนวเขต แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีวัสดุอื่น ๆ เพิ่มเติมอีก คือ สี (สีแดง ขาว น้ำเงิน และน้ำมันในการผสม) แปรงทาสี เชือกไนลอน น้ำมันเครื่อง ป้ายปักแนวเขต 2 อัน และขอความร่วมมือกับเพื่อนสมาชิกกำหนดวันทาสีให้แล้วเสร็จไม่เกินวันที่ 25 พ.ย.นี้ 4. อื่นๆ นัดประชุมโครงการประสานงานเครือข่าย วันที่ 19 พ.ย. 50 และขอรายชื่ออาสาสมัครเผื่อสำรองจำนวน 5 คน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		คือ นายชำนาญ นายเจริญชัย นายสมภพ นายโอภาส นายวิจิตร ส่วนรายชื่อสมาชิกที่ทำหน้าที่เฝ้าระวัง คือ นายชำนาญ คุณัมรัมย์ นายสมภพ ลินชู นายเจริญชัย เชื้อเอี่ยม นายโอภาส คงแ่ง นายวิจิตร อยู่บุญ และนายสำเนาคุณัมรัมย์
4 มกราคม 2551 ณ โรงเรียนบ้านไทรงาม	ผู้เข้าร่วม จำนวน 15 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - โครงการประสาน - เจ้าหน้าที่ สกว.	ประชุมประจำเดือนมกราคม ผลการประชุม 1. ทบทวนการทำงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว ประกอบด้วย - การทำแนวเขตพื้นที่ทะเลชุมชนประมาณ 1,500 ไร่ ซึ่งขณะนี้แล้วเสร็จไปประมาณ 80 % ของการทำงาน โดยได้ดำเนินการปักแนวเขตระยะ 40 เมตร/ต้น - การดำเนินงานเฝ้าระวัง ได้ออกสำรวจพื้นที่ตั้งแต่คลองท่าปูน ถึงแนวเขตคลองท่าฉาง ซึ่งเหตุการณ์ที่พบในระหว่างปฏิบัติงาน เช่น กรณีเรือที่เข้ามาหากินในพื้นที่ ได้ใช้เครื่องมือจับสัตว์น้ำประเภท “ตะขอ” ในการดักจับปู ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่ทราบกันดีในเรื่องการอนุรักษ์ และการประชาสัมพันธ์ ส่วนอีกกรณี คือ พบเรือ 2 ลำเข้ามาหากินโดยใช้ลอบปูเป็นเครื่องมือ สอบถามเพิ่มเติมได้ความว่าบุคคลเหล่านั้นมาจากคลองราง อ. เมือง ซึ่งในเรือมีนายขาว บวชเชย ใช้เรือประมงยาว 4 วาในการมาหาสัตว์น้ำ ภายในเรือมีเครื่องฮอนด้า 3 ซึ่งเป็นเครื่องมือประมงแบบทำลายล้าง ทางทีมวิจัยจึงได้กล่าวตักเตือน และได้ชี้แจงประชาสัมพันธ์ถึงการอนุรักษ์สัตว์น้ำในพื้นที่เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจและพบผู้ที่ใช้เครื่องมือประมงประเภทตะขอเป็นเครื่องมือในการจับสัตว์น้ำ จากการสอบถามเพิ่มเติมทำให้ทราบว่า เป็นคนในพื้นที่ และได้ทำการชี้แจงให้รับทราบถึงการทำงานที่ทางกลุ่มอนุรักษ์ได้ทำงานร่วมกันด้วย

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		2. กิจกรรมที่จะดำเนินการต่อ - กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่บ่อกุ้งร้าง จะใช้บ่อทดลองขนาด 7 ไร่ โดยในแต่ละไร่จะแบ่งเป็นแปลงเพาะฟักขนาด 1 ไร่ และแบ่งคอกเป็น 3 คอก เพื่อคัดแยกขนาดของปูในแต่ละคอก โดยผู้ดูแลหลักจะเป็นเจ้าของบ่อกุ้ง ส่วนในพื้นที่ที่เหลือจะปล่อยเลี้ยงสัตว์น้ำตามธรรมชาติ - กิจกรรมการทำบ้านปลา จะต้องพิจารณาความเหมาะสมของน้ำที่จะเข้ามาในพื้นที่ 3. กิจกรรมที่ต้องดำเนินงานเพิ่มเติม - การมอบหมายงานให้ทางกลุ่มวิจัยไปสำรวจการใช้ประโยชน์จากทะเลชุมชน ในเรื่องของคนที่เข้ามาใช้ทรัพยากรสัตว์น้ำ ชนิด ขนาด ปริมาณ เครื่องมือที่นำมาใช้ในการประกอบอาชีพ และการจัดจำหน่าย - จัดทำกราฟน้ำขึ้น-น้ำลง และตารางสัตว์น้ำในพื้นที่ - การใช้เหยื่อที่ต่างกัน ในการจับปลาแต่ละชนิด - การเก็บข้อมูลพื้นฐานของชุมชน โดยการเชิญผู้ที่ใช้ประโยชน์กับทะเลชุมชนข้อมูลประเพณี วัฒนธรรมข้อมูลตารางน้ำที่สัมพันธ์กับสัตว์น้ำ - ในส่วนของงานที่ทางกลุ่มประสานสามารถที่จะช่วยเหลือได้ ก็ขอให้ทางกลุ่มทีมงานใช้ช่องทางของโครงการประสานได้ตามความเหมาะสม
8 กุมภาพันธ์ 2551 ณ โรงเรียนบ้านไทรงาม	ผู้เข้าร่วม จำนวน 15 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย	ประชุมประจำเดือนกุมภาพันธ์ รายละเอียดการประชุม 1. การดำเนินงานที่ผ่านมาแล้ว

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	- โครงการประสาน - เจ้าหน้าที่ สกว.	- ได้จัดทำทะเลชุมชนเสร็จสิ้นแล้ว - จัดทำแปลงเลี้ยงปูในบ่อกุ้งร้างได้ทำเสร็จสิ้นไปแล้ว 50 % - การจัดเก็บรายชื่อสมาชิกชุมชนชายฝั่ง จัดทำข้อมูลทางทะเล โดยเฉพาะการหมุนเวียนของทิศทางลม และผลกระทบต่อประมงชายฝั่งซึ่งเป็นผลพวงกับทรัพยากรทางทะเล กุ้ง หอย ปู ปลา 2. สิ่งที่จะดำเนินการต่อ - จัดทำบ่อทดลองเลี้ยงสัตว์น้ำให้แล้วเสร็จ - จัดทำบ้านปลา - จัดเก็บข้อมูลชาวประมงในพื้นที่ และจัดเก็บข้อมูลตามแบบสอบถามในการขอแสดงความคิดเห็นในการใช้เครื่องมือ - จัดทำแผนที่ประกอบในการนำเสนอข้อมูลทรัพยากรชายฝั่งแลชาวประมงพื้นบ้านเพื่อนำไปเสนอในที่ประชุมวันที่ 27 เดือน มีนาคม 2551 - จัดทำข้อมูลการใช้ทรัพยากรของในแต่ละช่วง เช่น ปลาตุ๊ก ปลากระบอก ปูดำ เป็นข้อมูลเชิงลึกในการนำเสนอ - สำหรับข้อมูลแบบสำรวจความคิดเห็นของชุมชนประมงพื้นบ้านทางเจ้าหน้าที่ สกว. จะออกแบบแบบสอบถามมาให้ทีมวิจัยทดลองใช้และปรับแก้ในครั้งต่อไป

**โครงการ“ประสานงานชุดเครือข่าย“การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน”และองค์กรภาคี” ร่วมประชุมกับโครงการ ศึกษาแนวทางการจัดการทะเลชุมชนเพื่อการทำประมงกึ่ง
เคยและสร้างอาชีพเสริมอย่างยั่งยืนชุมชนบ้านท่าพิกุล ตำบลท่าฉาง อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี**

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
9 ตุลาคม 2550 ณ. ศาลาประจำหมู่บ้าน	ผู้เข้าร่วม จำนวน 30 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ชาวบ้าน - ประมงอำเภอท่าฉาง - เจ้าหน้าที่สกว.สุราษฎร์ธานี - เจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13	ประชุมชี้แจงโครงการ โครงการ ศึกษาแนวทางการจัดการทะเลชุมชนเพื่อการทำประมงกึ่งเคยและสร้างอาชีพเสริมอย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านท่าพิกุล ตำบลท่าฉาง อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี คุณมณูญ คุ่มรักษ์ กล่าวความเป็นมาของโครงการ แผนการทำงาน และแนะนำสมาชิกในทีม คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม กล่าวแสดงความยินดีกับทีมท่าพิกุล เพราะเงินที่สกว. โอนเข้ามา จะเป็นเงินที่ชาวบ้านสามารถดำเนินงาน เองได้โดยตรง และอยากให้เห็นทีมงานตามวัตถุประสงค์ เงินทุกบาทใช้ในการจัดการในกิจกรรม ในการทำงานทุก คนต้องมีหน้าที่ การทำงานต้องทำร่วมกันทั้งอ่าว จัดระเบียบกลุ่มเป็นแนวทางการจัดการอ่าวทั้งอ่าวโดยรวมมือกับ สถานีพัฒนา ป่าชายเลนที่ 13 ที่ผ่านมานายทุนจะเข้ามาทำลายทรัพยากร เราจะรักษาอย่างไร เพราะถ้าปล่อยไว้ก็ หมดลงทุกวัน และคิดว่าการดูแลปีละตลอด 3 ปี มีส่วนทำให้ทรัพยากรเพิ่มขึ้นได้จริง แต่ต้องอยู่ที่การร่วมมือ ของเราทุกคน ทำให้มีเครือข่าย มีวิทยุในการสื่อสาร จัดการทรัพยากร ให้ชาวบ้านได้ใช้ประโยชน์ได้จริงๆ ณ ปัจจุบันมีหน่วยงานหลายหน่วยงานโดยเฉพาะงานวิจัยทำให้ชุมชนเดินได้ในรูปแบบการมีส่วนร่วมภาคประชาชน แผนงานวิจัย ทีมทุกคนเป็นผู้กำหนดเอง ตนเองเห็นการทำงานมาตลอด เห็นถึงการเปลี่ยนแปลง ซึ่งถ้าเราไม่

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		รักษาเอาไว้ทั้งหมด คุณวิรัตน์ สารคง กล่าวว่าเงินโครงการที่ได้รับมาสองแสนกว่าบาท น่าจะเข้าประมาณเดือนนี้ เงินที่ได้เป็นเงินให้เปล่า เชื่อว่าชุมชนจะเข้มแข็งได้ต้องมีความรู้ คือสร้างการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทำงานกันเป็นทีม งานวิจัยมี 2 ลักษณะ คืองานวิจัยเชิงวิชาการ และงานวิจัยชาวบ้าน กล่าวว่าชาวบ้านขาดการเรียนรู้ จึงใช้เครื่องมืองานวิจัยมาสร้างการเรียนรู้ให้กับชาวบ้าน สกว.ให้ทุนในการเดินงานการทำงาน สกว. ไม่ได้กำหนดแต่ชาวบ้านจะเป็นคนกำหนดเอง ร่วมกันออกแบบในการแก้ปัญหา ทดลองงานและสรุปงานที่ทำว่าใช่หรือไม่ เป็นโอกาสดีที่ทีมวิจัยต้องช่วยกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
6 พฤศจิกายน 2550 ณ. ศาลาประจำหมู่บ้าน	ผู้เข้าร่วม จำนวน 15 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - โครงการประสานฯ - เจ้าหน้าที่ สกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน วาระการประชุม 1. แจ้งเพื่อทราบ 2. วางแผนการทำงาน 3. อื่นๆ ผลการประชุม 1. แจ้งเพื่อทราบ ขณะนี้เงินโอนเข้าโครงการแล้วจำนวนหนึ่งแสนสี่หมื่นแปดพันแปดร้อยสิบบาท 2. วางแผนการทำงาน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		2.1 สำหรับเดือนนี้ ปักแนวเขตทะเลชุมชน สิ่งที่ต้องเตรียมคือ - ไม้ไผ่ตงจำนวน 100 ต้น - ไม้ไผ่เล็ก 2,000 ต้น - เสาวปูน 50 เสาว ขนาด 4 นิ้ว*4นิ้ว*2 เมตร - สีแดง ขาว น้ำเงิน และน้ำมันในการผสม - ป้ายปักแนวเขต 4 อัน กำหนดวันทาสีเสร็จไม่เกินวันที่ 25 พ.ย.นี้ 2.2 ศึกษารวบรวมการทำประมงกึ่งเคย กำหนดนัดพบวันที่ 26 พ.ย. 2551 เวลา 10.00 น. 3. อื่นๆ - นัดประชุมโครงการประสานงานเครือข่าย วันที่ 19 พ.ย. 50 และขอรายชื่ออาสาเฝ้าระวัง 5 คน คือ นายชูศักดิ์ นายมนูญ, นายสุวรรณ, นายนิพัฒน์ และนายสานนท์
26 พฤศจิกายน 2550 ณ. ศาลาประจำหมู่บ้าน	ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 16 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - โครงการประสานฯ - เจ้าหน้าที่ สกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน รายละเอียดการประชุม 1.งานที่ทำมาแล้ว - เก็บข้อมูล ความเป็นมาในอดีต และปัจจุบัน ข้อมูลทั่วไปในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะอาชีพการทำกึ่งเคย ซึ่งมีประวัติศาสตร์ยาวนาน สมาชิก และผู้สนใจ ร่วมแสดงความคิดเห็น งานที่จะทำต่อ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		- ทำแผนเฝ้าระวัง และหารายชื่อผู้เฝ้าระวังจำนวน 5 คน เพื่อให้ทางกลุ่มประสานรวบรวมข้อมูล 2. อื่นๆ - คุณวิรัตน์สารคง ได้ให้ความเห็นเรื่องของการจัดเก็บข้อมูลสภาพปัญหา ทั้งในอดีตและปัจจุบัน เพื่อที่จะนำไปเรียบเรียงปรับปรุงใช้ข้อมูลให้เป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น
22 มกราคม 2551 ณ บ้านนายมนูญ คุ่ม รักษ์ หัวหน้าโครงการ	ผู้เข้าร่วม จำนวน 18 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - โครงการประสานฯ - เจ้าหน้าที่สกว.สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน รายละเอียดการประชุม - นายมนูญ คุ่มรักษ์ หัวหน้าโครงการได้กล่าวเปิดประชุมและได้ดำเนินการตามระเบียบวาระการประชุมดังนี้ 1. เรื่องสิ่งที่ทำงานที่ผ่านมา - การแบ่งงานกันทำในเรื่องของการวาดภาพเครื่องมือการทำกุ้งเคยมีนายปรีชา คารามา ได้นำมาเสนอต่อที่ประชุม - ปักแนวเขตทะเลชุมชนได้ปักไปแล้วบางส่วนและที่ยังไม่แล้วเสร็จเกิดจากปัญหาที่ปักคอกหอยของนายทุน 2. งานที่ทำต่อไป - มอบหมายงานให้สมาชิกกลุ่มไปทำรูปภาพเกี่ยวกับเครื่องมือการทำประมงพร้อมเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์ทั้งในอดีตและปัจจุบัน - ให้ทางกลุ่มไปเก็บข้อมูลการใช้ทรัพยากรทางทะเลว่ามีอะไรบ้างในช่วงเดือนนี้และให้เก็บข้อมูลไปเรื่อยๆ เพื่อที่จะได้เปรียบเทียบทั้งในอดีตและปัจจุบัน - ให้ทางกลุ่มจัดทำแผนปฏิทินน้ำขึ้นน้ำลงไปนำเสนอที่ประชุมการเฝ้าระวังที่ชุมเรียงในวันที่ 28 นี้ด้วย โดย

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ให้กรอบการทำงานดังนี้ 1. ทำปฏิทินน้ำขึ้นน้ำลงในแต่ละเดือน 2. นำข้อมูลเครื่องมือที่ใช้จับสัตว์น้ำในแต่ละเดือนแต่ละชนิด 3. สํารวจชนิดของสัตว์น้ำในแต่ละเดือน 3. เรื่องอื่นๆ นายมนูญ คุ่มรักษ์ ได้ชี้แจงกรณีปัญหาการปักแนวเขตทะเลชุมชนบ้านท่าพิกุลซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับคอกหอยของผู้ใหญ่บ้านได้เล่าความเป็นมาพอสมควร - นายณรงค์ ทองเกื้อ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ หัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าเลนที่ 13 ได้รับทราบกับสภาพปัญหาและได้แสดงความคิดเห็นถึงหลักการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเสนอพร้อมลายมือชื่อของกลุ่มตลอดจนอ่าวบ้านดอนไปยังผู้มีอำนาจและรับผิดชอบโดยจะจัดส่งให้กับนายอำเภอ ผู้ว่าราชการจังหวัด ประมงจังหวัด เป็นต้น - ทางกลุ่มประสานจะได้รับดำเนินการในส่วนของการประสานเกี่ยวกับเอกสารโดยจัดเตรียมสภาพของปัญหาเพื่อนำไปจัดส่งตามลำดับ

โครงการ“ประสานงานชุดเครือข่าย“การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน”และองค์กรภาคี” ร่วมประชุมกับโครงการ ศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรชายฝั่งเพื่อใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนบ้านธารน้ำร้อน ตำบลเขาถ่าน อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
3 ตุลาคม 2550 ณ. สถานีพัฒนา ทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13	ผู้เข้าร่วม จำนวน 35 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ชาวบ้านผู้สนใจ - เจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 - โครงการป่าทะเลเพื่อชีวิต	ประชุมชี้แจงโครงการ โครงการ ศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรชายฝั่งเพื่อใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนบ้านธารน้ำร้อน ตำบลเขาถ่าน อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี นายณรงค์ ทองเกื้อ หัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมประชุม และกล่าวถึงสภาพอ่าวเป็นไปในแนวทางที่ดี มีกลุ่มที่เข้มแข็งหลายกลุ่ม ต่อไปจะวางแผนทางโยมมีคุณสมบัติเป็น ผู้ประสานงาน กำหนดเขต ทหารแนวทางให้ประมงชายฝั่งหากินได้ กำหนดพื้นที่ ที่ชัดเจน และติดป้าย รวบรวมข้อมูลเสนอผู้ว่าหรือนายอำเภอ ประมงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คิดว่าตอนนี้เรากำลังเดินทางมาถูกทางแล้วต่อไปทรัพยากรชายฝั่งคงสมบูรณ์ขึ้น คุณจรุง ศรีทอง กล่าวถึงความคืบหน้าของโครงการ ว่าในกิจกรรมเฝ้าระวัง ตอนนี้ ได้ทำจุดพักอาศัยเกือบเสร็จแล้ว ต้องไปปักแนวเขตในทะเล และแนวเขตการขงปูเปื้อยเพิ่มขึ้น อยากให้สมาชิกสนับสนุนโครงการ และอยากได้สมาชิกเพิ่มเพื่อผลักดันให้โครงการได้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเยาวชนคนรุ่นหลัง คุณวัชรชัย ลอยไหม่ พูดถึงความเป็นมาของโครงการ คำถามวิจัย วัตถุประสงค์ และวิธีการทำงานว่าทำอย่างไร และเพื่ออะไร

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		คุณวิรัตน์สารคง กล่าวเน้นในเรื่องของการศึกษาบริบทชุมชน ให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูล ที่ผ่านมาโครงการเครื่องมือทำให้เห็นแล้วมีประโยชน์มาก รู้การเปลี่ยนแปลง และความเชื่อที่มีผลต่อการประกอบอาชีพ ความรู้เรื่องการหาปลา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงาน พี่คนอื่นบ้าง และพิจารณาหาข้อสรุปร่วมกัน การถกเถียงแลกเปลี่ยนเพื่อหาข้อสรุป การใช้งบประมาณให้โปร่งใส ตรวจสอบได้ โยกย้ายได้โดยงานหลักไม่เสีย สกว. จะให้ความสำคัญกับเรื่องกลุ่มเป็นอันดับ 1 ถ้ารวมกลุ่มก็ทำให้การจัดการมีพลัง มีศักยภาพในการทำงาน ถ้าจัดการไม่ดีกลุ่มก็แตก คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม เน้นว่า โครงการเครือข่าย จะเน้นเรื่องการเฝ้าระวัง ถ้าไม่ทำอนาคตก็ไปไม่รอด จากอดีตจนถึงปัจจุบันลดลงมากสร้างความร่วมมือจากหลายๆฝ่าย ช่วยกันประชาสัมพันธ์ อวนลากหอย อวนรุน ปัจจุบันมีน้อย ขณะนี้ หัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 ให้ศูนย์ประสานงานกับโครงการเครือข่าย มีศูนย์เฝ้าระวังในป่า คอนหอยเกิด ช่วงบ่าย คุณชนิกานต์ พรหมแก้ว ชี้แจงเรื่องการใช้เงินให้กับทีมวิจัย แบ่งหน้าที่ในการทำงานของทีมวิจัย ดังนี้ 1. คนบันทึกข้อมูลลงในสมุด คุณณรงค์/สุปราณี จันทรแก้ว คนเขียนกระดาษ คุณวัชรชัย ลอยไหม่ 2. บัญชี ดวงใจ ศรีทอง ณรงค์ จันทรแก้ว 3. สถานที่ จรุง ศรีทอง

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		จิระวัฒน์ ศรีทอง สุรเชษฐ์ ศรีทอง 4. การเงิน จรุง ศรีทอง สมจิตร สิทธิยา นงลักษณ์ ทองเลม็ด กำหนดการในการประชุม วันที่ 8 ต.ค. 2550 แนวการจัดการทะเลชุมชน การจัดแนวเขต 1. การจัดแนวเขต จัดตามแนวเขตสัมปทานประมง 2. นอกเขตสัมปทาน ทำอย่างไร 3. แต่ละกลุ่มคิดว่าแนวเขตของตนเองขยายแนวเขตออกไปได้เท่าไร 4. กฎกติกาของแต่ละกลุ่ม ออกกฎแล้วนำมาเสนอ 5. พื้นที่ที่ไม่ได้จ่ายค่าหางน้ำให้ยกเลิก ผู้เข้าร่วมที่จะเชิญ 1. ประมงไชยา ท่าฉาง 2. นายก อบต. เลม็ด เขาก่าน ท่าฉาง 3. ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่ ที่มีลูกบ้านทำโครงการ 4. ปลัดอาวุโส 5. กำนันประเสริฐ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		6. สมาชิกเครือข่าย 7. โครงการป่าทะเลเพื่อชีวิต 8. ดำรงรักษา ทำนาง
5 พฤศจิกายน 2550 ณ สถานีพัฒนาทรัพยากร ป่าชายเลนที่ 13	ผู้เข้าร่วม จำนวน 16 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - โครงการประสาน - เจ้าหน้าที่จากสถานี พัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน ที่ 13 - พี่เลี้ยงสกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน วาระการประชุม 4. แจ้งเพื่อทราบ 5. วางแผนการทำงาน 6. อื่นๆ ผลการประชุม 1. แจ้งเพื่อทราบ ขณะนี้เงินโอนเข้าโครงการแล้วจำนวนหนึ่งแสนห้าหมื่นกว่าบาท รายละเอียดอื่นๆจะแจ้งในการประชุมเดือนถัดไป 2. วางแผนการทำงาน กิจกรรมที่ต้องทำตอนนี้คือ 2.1 จัดทำแนวเขตทะเลชุมชน ตอนนี้กำลังเตรียมความพร้อมเรื่องอุปกรณ์ 2.2 ศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานชุมชน และข้อมูลการทำประมง จากข้อมูลเก่าที่มีอยู่ และพูดคุยข้อมูลอีกครั้งกับสมาชิกในทีม 3. อื่นๆ 1. ตั้งผู้ทำหน้าที่ประสานงานในการประชุม คือ นายณรงค์ จันทรแก้ว และนายวัชรชัย ลอยใหม่ 2. เลขาฝากติดตาม และจดบันทึกเหตุการณ์ต่างๆที่พบเจอ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		3. นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม หัวหน้าโครงการประสาน ขอรายชื่อคนเฝ้าระวัง 3 คน / กลุ่ม เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวัง สับเปลี่ยนกับกลุ่มอื่น การออกไปแต่ละครั้งต้องปิดเป็นความลับ ขณะนี้มีเรือแล้ว และปลาทะลอกเข้ามามาก มีคนเข้ามาใช้ยาเบื้อมาก นัดประชุมอีกครั้ง วันที่ 19 พ.ย. 50 4. ตั้งแต่เดือน 10 เป็นต้นมา มีปลาทะลอก ปลาตุก ปู กุ้ง เข้ามามาก สังเกต จากการจับพบว่ามีมากกว่าปีที่ผ่านมา มีตลอดแนวชายฝั่งที่มีป่าชายเลน สร้างความภูมิใจให้กับทีมอนุรักษ์ มีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น มีคนมาแจ้งข่าวกับทีมอนุรักษ์มากขึ้นคนมีสำนึกมากขึ้น หลังจากนั้นต้องหาวิธีการสื่อสารสู่ภาครัฐ เรียนรู้การเข้ามากระทำผิดของคนนอกพื้นที่ ต้องหาผู้กระทำความผิด และกระบวนการกระทำความผิด และสื่อข้อมูลสู่สาธารณะชน 5. คุณวิรัตน์ สาระคง แจ้งเรื่องการทำแผนเฝ้าระวังโดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทน กลุ่มละ 5 คน ให้คุณลิขิตเป็นคนจัดการข้อมูล นำเสนอชื่อครั้งต่อไปในการประชุมเฝ้าระวัง วันที่ 19 พ.ย. 2550 ที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13
7 มกราคม 2551 ณ ที่ทำการสถานีพัฒนา ทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 เขาด่าน อำเภอกำ ลา	ผู้เข้าร่วม จำนวน 15 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - โครงการประสาน - เจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 - พี่เลี้ยงสกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน รายละเอียดการประชุม ประธานแจ้งให้ทราบ - หลังเหตุการณ์ที่ทางกลุ่มได้ปักแนวเขตทะเลชุมชนแล้วปรากฏว่าได้มีชาวประมงที่ทำคอกหอยได้กล่าวหาว่าทางกลุ่มได้บุกรุกที่คอกหอยและทางชาวประมงที่ทำคอกหอยได้แจ้งไปทางอำเภอแล้วและทางอำเภอได้นัดแนะให้ทางกลุ่มและผู้ที่เกี่ยวข้องไปพบพูดคุยกันที่อำเภอท่าฉางในวันที่ 8 นี้ งานที่ทำมาแล้ว ปักแนวเขตทะเลชุมชน ดำรงจัดทำบริเวณเพาะพันธุ์เลี้ยงปูเป็ย

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ข้อมูลชุมชน ทั้งวัฒนธรรมประเพณี และความเชื่อ แผนทำงานที่จะทำต่อไป - แผนงานเฝ้าระวัง - ทำให้หลักปักแนวเขตเพาะพันธุ์ปูเปี้ยว ซึ่งขณะนี้ทางกลุ่มไม่สามารถที่จะดำเนินโครงการได้อันเนื่องจากการรบกวนจากชาวประมงที่ปักคอกหอย ต้องรอผลจากการพบปะกับนาย อำเภอท่าฉาง เสียก่อน - สำหรับงานแผนเฝ้าระวังจะนำส่งฝ่ายประสานได้ในวันที่ 16 มกราคม 2551 - ทางกลุ่มประสานจะไปพบกับนาย อำเภอท่าฉาง ในวันที่ 8 มกราคม 2551 นี้ - สมาชิกทุกคนทราบในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและเข้าใจถึงสถานการณ์ได้ดี
5 กุมภาพันธ์ 2551 ณ สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13	ผู้เข้าร่วม จำนวน 15 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - โครงการประสาน - เจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 - พี่เลี้ยงสกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน รายละเอียดการประชุม นายจรงค์ ศรีทอง ผู้ช่วยหัวหน้าโครงการเปิดประชุม และดำเนินการประชุม ตามระเบียบวาระดังนี้ 1. ติดตามผลการทำงาน 2. รายงานกิจกรรมกลุ่ม 3. กิจกรรมที่จะทำเดือนต่อไป 4. เรื่องอื่นๆ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ผลการประชุม 1. การติดตามผลงาน - ทางกลุ่มได้จัดทำแนวเขตเรียบร้อยแล้ว ไม่มีปัญหาอะไร พร้อมทั้งปิดป้ายประกาศทะเลชุมชน และดำเนินการในส่วนของการแปลงเพาะพันธุ์ปูเปี้ยว ซึ่งตามกิจกรรมของโครงการนั้นไม่สามารถทำได้เนื่องจาก 2. รายงานกิจกรรมกลุ่ม - เนื่องจากผลการดำเนินการที่ผ่านมาได้ดำเนินการมาหลายกิจกรรม แต่ยังเป็นผลที่ไม่สามารถสรุปได้ เนื่องจากต้องหารายละเอียดให้เพิ่มขึ้นมากกว่านี้ โดยเฉพาะการเก็บข้อมูลของชุมชน ซึ่งจะต้องเรียบเรียงสมบูรณ์ 3. กิจกรรมเดือนต่อไป - จัดทำแปลงเพาะฟักปูเปี้ยว ซึ่งจะต้องไปดูรายละเอียดจากแปลงวิจัยโครงการเพาะฟักปูเปี้ยวของคุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม และต้องจัดทำได้เลย สำหรับกิจกรรมการปลูกจากก็ให้ทางกลุ่มไปดำเนินการได้เลย โดยการไปเก็บลูกจากมาเพาะจำนวน 2,000 ลูก 4. เรื่องอื่นๆ - นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม หัวหน้าโครงการประสานได้ชี้แจงเรื่อง การจัดเก็บข้อมูลของชุมชนชายฝั่งที่ประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านเพื่อที่จะแจ้งให้บุคคลเหล่านั้นทราบ และเป็นกระบอกเสียงของพวกเราในการทำกิจกรรมต่างๆ - เจ้าหน้าที่ สกว. ได้ชี้แจงถึงเรื่องการจัดเก็บข้อมูลชุมชนว่าจะจัดเวทีนอกเหนือจากการประชุมประจำเดือนเพื่อที่จะได้หาข้อมูล ที่ได้จากผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ จะได้เล่าเรื่องราวต่างๆในชุมชนได้ และได้มอบหมายให้กลุ่ม ช่วยจัดทำแผนที่ชุมชนประกอบด้วย

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		- สืบเนื่องจากการที่ชาวประมงไปร้องเรียนนายอำเภอ เรื่องการจัดแนวเขตรุกกล้าคอกหอยในวันที่ 8 ที่ผ่านมา ทางกลุ่มประสานได้เข้าร่วมชี้แจงพร้อมด้วยหลายๆกลุ่ม ที่อำเภอ ท่าฉาง และได้ดำเนินการคลี่คลายปัญหาดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว - สมาชิกทุกคนทราบ และได้กำหนดนัดประชุมในเดือนต่อไป

โครงการ“ประสานงานชุดเครือข่าย“การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน”และองค์กรภาคี” ร่วมประชุมโครงการศึกษาแนวทางการจัดการเลี้ยงสัตว์น้ำพื้นที่บ่อกุ้งร้างในพื้นที่ป่าชายเลนบ้านปากท่อ ตำบลเลม็ด อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
29 ตุลาคม 2550 ณ บ้านนายอนันต์ เชื้อเอี่ยม	ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 15 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ทีมวิจัยโครงการประสาน - พี่เลี้ยง สกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน รายละเอียดการดำเนินการ คุณอนันต์ เชื้อเอี่ยม หัวหน้าโครงการ กล่าวเปิดประชุมและได้ดำเนินการตามวาระการประชุม ดังนี้ 1. ให้สมาชิกนำเสนอผลการเก็บข้อมูลด้านการประกอบอาชีพในอดีตและปัจจุบัน เช่น การเลี้ยงปลาเป็นอย่างไร การเลี้ยงปลาควบคู่กับปูเป็นอย่างไร สมาชิกต่างเล่าถึงการประกอบอาชีพที่ทำมาทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมถึงข้อดี ข้อเสียอุปสรรคต่าง

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		2. เจ้าหน้าที่สกว. ได้ชี้แจงถึงงานที่ต้องทำต่อไปในแต่ละกิจกรรม และได้ชี้แนะถึงการแสดงออกของสมาชิกต่อการนำเสนอข้อมูลในเวที ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องพัฒนาต่อไป สมาชิกรับทราบถึงกระบวนการในการนำเสนอผลงาน และได้รับหน้าที่กันไปทำงาน 3. นัดประชุมครั้งต่อไปทุกวันที่ 12 ของเดือน
12 พฤศจิกายน 2550 ณ บ้านนายอนันต์ เชื้อเอี่ยม	ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 14 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ทีมวิจัยโครงการประสาน - พี่เลี้ยง สกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน รายละเอียดการดำเนินการ คุณอนันต์ เชื้อเอี่ยม ได้ให้สมาชิกที่รับผิดชอบแต่ละคนออกมานำเสนอในแต่ละเรื่องที่ได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้า สมาชิก ได้นำเสนอ และได้มีการซักถามจากสมาชิกด้วยกันจนเป็นที่พอใจ คุณวิรัตน์ สารคง ได้ชี้แจงถึงความจำเป็นและนำเสนอผู้ที่ช่วยเหลือในการเฝ้าระวัง ซึ่งทางกลุ่มนี้ไม่ได้ใช้งบประมาณของโครงการเข้ามาช่วยเหลือ ที่ประชุม ได้มอบหมายให้นายอนันต์ เชื้อเอี่ยม และนายฐานุณ ชูคง เป็นผู้ประสานงานเฝ้าระวัง สมาชิกทุกคนเข้าใจ และจะได้นำความเข้าใจในเนื้องานไปดำเนินการและจะได้นำเสนอในครั้งต่อไป สำหรับเนื้องานเรื่องการเฝ้าระวังถ้ามีปัญหาอะไรก็แจ้งมาทางกลุ่มประสานเครือข่ายได้
12 กุมภาพันธ์ 2550 ณ บ้านนายอนันต์ เชื้อเอี่ยม	ผู้เข้าร่วมประชุม	ประชุมประจำเดือน รายละเอียดการดำเนินการ นายอนันต์ เชื้อเอี่ยม กล่าวเปิดประชุม และได้ดำเนินการตามวาระการประชุมดังนี้

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		1. การติดตามงานที่ผ่านมา - ได้มีการปล่อยปลากะพงเมื่อวันที่ 5 ก.พ. 51 ในบ่อของสมาชิก เพื่อให้สมาชิกได้ดูแล ศึกษาการเจริญเติบโต และจัดการกับแปลงนาเพื่อที่จะเลี้ยงปู ซึ่งสมาชิกต้องบันทึกข้อมูลการทำงานให้เป็นปัจจุบัน - การใช้วนตาถักกันบริเวณที่เลี้ยงปูนั้น เนื่องจากงบประมาณไม่พอจึงได้ขอผ่อนผัน อาจจะต้องใช้วิธียืมเงินจากโครงการอื่นไปก่อนและจะได้ชดใช้ในรอบต่อไป ซึ่งการจัดการนี้ทางกลุ่มได้มีมติขอยืมเงินจากโครงการประสานเข้ามาช่วย - ประวัติดูชุมชนบ้านปากท่อทางกลุ่มได้บันทึกข้อมูลไว้แล้วแต่ยังไม่สมบูรณ์ 2. งานที่จะทำต่อไป คือเจาะลึกประวัติดูชุมชนกับผู้สูงอายุและผู้ที่มีความรู้ให้ละเอียด 3. คุณวิรัตน์ สารคง ได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมในส่วนของประวัติดูชุมชน หากเป็นไปได้จะจัดเป็นอีกซักโครงการเป็นโครงการตามรอยประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านปากท่อก็ได้ ให้ลองไปศึกษากันดูก่อน 4. คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม สำหรับการช่วยเหลือจากโครงการประสาน ซึ่งทุกอย่างที่เป็นการสนับสนุนให้กลุ่มองค์กรขับเคลื่อนได้ก็ยินดีให้การสนับสนุน เพราะเป็นบทบาทและหน้าที่ของทีมประสาน

โครงการ“ประสานงานชุดเครือข่าย“การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน”และองค์กรภาคี”ร่วมประชุมโครงการศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลเขาถ่าน อำเภอลำดวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
25 กันยายน 2550 ณ ศาลาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้านไร่ปรุง	ผู้เข้าร่วม ประมาณ 40 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ทีมวิจัยโครงการบ้านธารน้ำร้อน - ทีมวิจัยโครงการจัดการเครื่องมือฯ - ทีมวิจัยโครงการประสาน - พี่เลี้ยงสกว. - เจ้าหน้าที่จากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13	ประชุมชี้แจงโครงการ รายละเอียดการประชุม นายจำเนียร รักเขียว สมาชิกทีมวิจัย และหัวหน้ากลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรฯ กล่าวถึงความเป็นมาของกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรฯ ว่า ผลจากการทำลายทรัพยากรป่าชายเลนและชายฝั่งของคนในชุมชน ทำให้การทำมาหากินของเราลำบากขึ้น ชาวบ้านหลายคนตระหนักในปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีการรวมกลุ่มกันตั้งเป็นกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรขึ้น โดยได้รับความร่วมมือจากสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 องค์กรอิสระ (NGOs ป่าทะเลเพื่อชีวิต) ทำให้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก CHARM ส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจกรรมการเพาะพันธุ์กล้าไม้ การปลูกต้นจาก และปักแนวเขตทะเลชายฝั่ง ระยะทาง 200 เมตร ขณะนี้ก็ได้รับการอนุมัติเงินในงวดที่ 1 เพื่อดำเนินการงานวิจัย ในโครงการศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยชุมชนมีส่วนร่วม ตำบลเขาถ่าน อำเภอลำดวน จังหวัดสุราษฎร์ธานี คุณขจร นุ้ยภักดี กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการ และแผนการดำเนินกิจกรรม ตลอดทั้งโครงการ คุณวิรัตน์ สารคง ชี้แจงเกี่ยวกับการวิจัยและขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ว่า - ศึกษาข้อมูลเพื่อให้ทีมวิจัยรู้จักชุมชน หลักๆ ก็ คือ มีประเพณี ความเชื่ออะไรบ้างที่มีผลต่อการดำรงชีวิต - ถอดบทเรียนการทำงานของกลุ่ม เพื่อแก้จุดอ่อนขยายจุดแข็ง

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		- เก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของสัตว์น้ำตลอดโครงการ ว่าเห็นการเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง - สร้างกฎเพื่อรักษาร่วมกัน ออกเองใช้เอง งานวิจัย สร้าง โจทย์ให้เราร่วมมือร่วมใจกำหนดชะตากรรมของชุมชน คุณจรินทร์ เฉยเชยชม หัวหน้าโครงการจัดการเครื่องมือฯ กล่าวถึงรูปแบบการทำงาน ว่าการเก็บข้อมูลการวิจัยต้องละเอียด การทำแผนต้องระลึกถึงสิ่งที่สำคัญกับเรา และชุมชน พร้อมทั้งนำตัวอย่างการเก็บรวบรวมข้อมูลมาให้อูเป็นตัวอย่าง คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม หัวหน้าโครงการประสานฯ กล่าวถึงการทำงานของกลุ่มปฎิเียว และทำงานต่างๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการสร้างเครือข่ายการทำงานภาคประชาชนมาโดยตลอด การทำงานต้องมีใจ เปิดใจ พุดได้ตลอดเวลา ต้องรู้ต้องเห็นการทำงานถึงจะพุดได้ และทำเพื่อส่วนรวม เพื่อชุมชน และต้องทำหลายๆคนจึงจะช่วยให้ ชุมชนของตนเอง อย่าให้คนอื่นมาบงการวิถีชีวิต ซึ่งในการทำงานก็จะมีสถานพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 มาร่วมตลอด ส่วนนี้ต้องการการมีส่วนร่วมของประชาชน ให้ทางราชการเห็น ราชการต้องมารับใช้ชุมชน ไม่ใช่ชุมชนรับใช้ราชการ
7 พฤศจิกายน 2550 ณ ศาลาประจำหมู่บ้าน	ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 19 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ทีมวิจัยโครงการประสาน - พี่เลี้ยงสกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน วาระการประชุม 1. แจ้งเพื่อทราบ 2. วางแผนการทำงาน 3. อื่นๆ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ผลการประชุม 1. แจ้งเพื่อทราบ - ขณะนี้เงินโอนเข้าโครงการแล้วจำนวนหนึ่งแสนสองหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยเจ็ดสิบบาท - ผู้ใหญ่จรรยา รักษาพรหมณ์ แจ้งเรื่องน้ำในคลองท่าฉางเสีย กุ้ง ปลา ตาย ทำให้เดือดร้อนไปทั่ว อยากให้ช่วยกันต่อต้านโรงงานในการปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำคลอง 3. วางแผนการทำงาน 3.1 สำหรับเดือนนี้ ปักแนวเขตทะเลชุมชน สิ่งที่แล้ว ไม้ไผ่ 250 ต้น สิ่งที่ต้องเตรียมคือ ป้ายโครงการ และ สติกเกอร์ สีขาว แดง น้ำเงิน เมื่อทำเสร็จแล้วจะปักทันที 3.2 เก็บข้อมูลบริบทชุมชนมอบหมายให้ทุกคนช่วยกันเก็บข้อมูล แล้วนำข้อมูลมารวมกันในวันที่ 17 ธ.ค. 50 4. อื่นๆ - นัดประชุมโครงการประสานงานเครือข่าย วันที่ 19 พ.ย. 50 และขอรายชื่ออาสาฬั๊วระวัง 5 คน คือ นายจรรยา, นายจำเนียร, นายโกศา, นายวัชร, นายเอนก
17 ธันวาคม 2551 ณ ศาลาประชาคม หมู่บ้าน เวลา	ผู้เข้าร่วม จำนวน 25 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ทีมวิจัยโครงการประสาน - พี่เลี้ยงสกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน รายละเอียดการประชุม งานที่ทำผ่านมาแล้ว - ปักแนวเขตด้วยไม้ไผ่จำนวน 250 ลำ ระยะทาง 20 เมตร/ต้น - ดำรวจข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชน มีวัฒนธรรม สังคม ประเพณี เศรษฐกิจ.

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		อื่นๆ คุณวิรัตน์ สารคง ได้ชี้แจงความเข้าใจในเรื่องงานเฝ้าระวัง โดยให้กลุ่ม ช่วยกัน จัดทำแผนเฝ้าระวัง ให้ช่วยกัน แสดงความคิดเห็นว่าจะทำอย่างไรต่อ
16 มกราคม 2551 ณ ศาลาประชาคม หมู่บ้าน	ผู้เข้าร่วม จำนวน 20 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ทีมวิจัยโครงการประสาน - ชาวบ้านที่ให้ความสนใจ - พี่เลี้ยง สกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน ติดตามงานที่ได้ดำเนินการไปแล้ว 1. การทำแนวเขตพื้นที่ทะเลชุม เสร็จเป็นเนื้อที่ 2,500 ไร่ 2. การศึกษาข้อมูลทั่วไปของชุมชน - จะมีการนัดเพื่อตรวจสอบข้อมูลอีกครั้ง 3. เรื่องการเงิน ได้มีการเบิกจ่ายตั้งแต่เดือนก.ย.-พ.ย. แจ้งผลงานเฝ้าระวังในพื้นที่ 1. การกระทำความผิดในป่าชายเลน : มีคนจากหมู่ 4 บ้านท่าพิกุล จำนวน 4 คน มีผู้ใหญ่บ้านเป็นแกนนำ ได้เข้าไปตัดไม้ตาตุ่ม ประมาณ 200 ต้น เพื่อนำไปทำหำปลาตุก เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2551 และเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2551 ได้มีคนจากนอกพื้นที่เข้ามาเอาไม้ประดับ จำพวกต้นลำแพน ประมาณ 2 คันรถปิกอัพ ในบริเวณพื้นที่หมู่ 2,3 2. การใช้เครื่องมือแบบผิดกฎหมาย : มีคนจากนอกพื้นที่(ในบาง) เข้ามาลักลอบใช้เครื่องผิดกฎหมายประเภท ลอบตาถี่ ในช่วงน้ำเป็น ประมาณวันที่ 5 มกราคม 2551 3. การประชาสัมพันธ์ : ได้มีการตั้งเตือนผู้กระทำความผิดและฝากบอกต่อเรื่องการเข้ามาหากินในพื้นที่อนุรักษ์ของชุมชน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		งานที่ต้องทำต่อ 1. การทำตารางน้ำขึ้น-น้ำลง, ตารางสัตว์น้ำ ชนิดและช่วงเดือน, ตารางการใช้เครื่องมือประมงในแต่ละช่วงเดือน 2. สำหรับแผ่นป้ายที่ได้ทำไปแล้วและกำลังจะทำเพิ่ม ให้นำไปติดให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ 16 ก.พ. 2551 3. ให้สำรวจข้อมูลสัตว์น้ำที่จับได้ในพื้นที่จากแม่ค้าในชุมชน และจากคนที่นำไปขาย ตั้งแต่เดือนมกราคม และเดือนกุมภาพันธ์ นำผลมาประมวลในการประชุมประจำเดือนครั้งต่อไป 4. การถอดบทเรียนการทำงานของกลุ่มอนุรักษ์ที่ผ่านมา ซึ่งทางกลุ่มจะนัดอีกครั้ง
18 กุมภาพันธ์ 2551 ณ ศาลาประจำหมู่บ้าน	ผู้เข้าร่วม จำนวน 18 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ทีมวิจัยโครงการประสาน - ชาวบ้านที่ให้ความสนใจ - พี่เลี้ยงสกว. สุราษฎร์ธานี	ประชุมประจำเดือน รายละเอียดการประชุม 1. เรื่องแจ้งให้ทราบ - เรื่องผู้กระทำความผิดชายฝั่ง ในช่วงนี้เป็นช่วงที่ บริเวณชายฝั่งตลอดอำเภอบ้านดอน เป็นช่วงที่มีทรัพยากรทางทะเล และชายฝั่งมาก โดยเฉพาะปูดำ ซึ่งเป็นปูขนาดเล็ก และขนาดกลาง ได้มีผู้ประกอบการพาณิชยทางทะเลเรือลอบปูได้เข้ามาหากินในเขตชายฝั่งทะเลชุมชน ซึ่งเป็นชาวประมงทั้งใน และนอกพื้นที่เกรงว่าจะมีผลทรัพยากรขนาดเล็ก - ที่ประชุมได้ซักถาม และทำความเข้าใจในเรื่องของการกระทำที่ผิดกฎหมาย ซึ่งตามความเป็นจริงบุคคลเหล่านั้นไม่มีความผิดตามกฎหมาย เป็นการฝ่าฝืนกฎหมายซึ่งทางกลุ่มได้อนุรักษ์กันมา นาที่จะต้องช่วยกันปกป้องดูแล และจัดบันทึกข้อมูลที่เข้ามาหากินในเขตทะเลชุมชน 2. งานที่ทางกลุ่มทำแล้ว คือ เก็บข้อมูลของแพปู และแพปลาของพ่อค้า แม่ค้า 3. งานที่ทางกลุ่มจะทำต่อไป คือ - จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ จัดเวทีตรวจสอบข้อมูลชุมชนโดยนำผู้สูงอายุ ที่มีอยู่ในพื้นที่ ซึ่งได้

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		กำหนดวันที่ 14 มีนาคม 2551 เวลา 10.00 น. เป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนนำข้อมูลที่ได้นำมาเสนอในเวทีเพื่อสำรวจความถูกต้องอีกครั้ง - การจัดทำเขตอนุรักษ์พิเศษ โดยใช้วนล้อมรอบบริเวณ 50 ไร่ ซึ่งบริเวณนี้มีทรัพยากรชายฝั่งมาก เช่น หอบ ปู หลายชนิด รวมถึงปูเปี้ยวด้วย 4. เรื่องอื่นๆ - สืบเนื่องจากการที่ประธานแจ้งให้ทราบในเรื่องของการจัดเก็บข้อมูล กรเฝ้าระวังเรือลอบปู นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยมได้กล่าวถึงการออกสำรวจข้อมูล และเป็นการเฝ้าระวังไปในตัว - กำหนดวันที่ 19 ก.พ. 2551 เวลา 18.00 น. เป็นวันที่ไปพร้อมกันที่อู่เรือป่าไม้ โดยกำหนดให้เข้าร่วมกลุ่มละ 2 คน - นัดประชุมครั้งต่อไปวันที่ 14 มีนาคม 2551 เวลา 10.00 น.

โครงการ“ประสานงานชุดเครือข่าย“การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน”และองค์กรภาคี”ร่วมประชุมโครงการศึกษาแนวทางการจัดการทรัพยากรชายฝั่งโดยชุมชนมี

ส่วนร่วม ตำบลตะกรบ อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
14 ก.ค. 2552	ผู้เข้าร่วม จำนวน 18 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัย - ทีมวิจัยโครงการประสาน - ชาวบ้านที่ให้ความสนใจ - พี่เลี้ยงสกว. สุราษฎร์ธานี	วาระการประชุม 1. การทำงานที่ผ่านมาของกลุ่มในการดำเนินกิจกรรม 2. ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำวิจัย 3. สารคดีวน กรมเรือประมงพาณิชย์ อวนรุน อวนลากบุกรุกพื้นที่ลากอวน เครื่องมือหากินถูกทำลาย ปูม้าที่ปล่อยเกิดการสูญหาย จากการที่ได้ติดตามกลุ่มเครือข่ายของโครงการประสานฯ ที่ได้ร่วมมือในการสนับสนุนงานของกลุ่มเครือข่าย และได้ประสานความร่วมมือในการสนับสนุนงานของกลุ่มเครือข่ายและได้ประสานความร่วมมือจากองค์กรหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาช่วยเหลือหรือเสริมศักยภาพของชุมชนบ้านตะกรบที่มีปัญหา เนื่องจากชุมชนตะกรบได้มีปัญหาเรื่องถูกประมงพาณิชย์จำนวน 20-30 ลำ เข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ 3, 000 เมตร ซึ่งเป็นพื้นที่อนุรักษ์และพื้นที่ของกลุ่มอนุรักษ์มาเป็นเวลาช้านานได้รับผลกระทบอย่างหนักทำให้ชุมชนได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก ซึ่งทางประมงเองก็ไม่สามารถแก้สถานการณ์ได้ ทางโครงการประสานเห็นว่าเห็นควรให้ความร่วมมือในการประสานจัดเวทีประชุมขึ้น ณ.ห้องประชุมอบต. ชุมชน ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย ประมงอำเภอ ประมงจังหวัด นายกอบต. ชุมชน และสกว.สุราษฎร์ธานี ร่วมรับฟังความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		แนวทางในการแก้ไข - ประมงจังหวัดได้กำชับให้หน่วยปราบปรามเข้ามาในพื้นที่ - ทางประมงอำเภอรายงานความเคลื่อนไหวของกลุ่มประมงพาณิชย์ - กลุ่มอนุรักษ์คอยเฝ้าระวังร่วมกับประมง - ร่วมมือประสานกับกลุ่มอนุรักษ์ สื่อมวลชน ให้ช่วยกันประชาสัมพันธ์ - ฟันฟุปล่อยปูม้าลงทะเล เพาะฟักปูม้าเพิ่มขึ้น

ภาคผนวก ข : รายละเอียดการประชุมประสานเครือข่ายและภาคี (กลุ่มต้นน้ำ- กลางน้ำ-
กลุ่มป

ลายน้ำ และเครือข่ายอ่าวบ้านดอน)

กลุ่มต้นน้ำ

ตารางสรุปผลการประชุมการเข้าร่วมประสานในเครือข่ายต้นน้ำ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
19 มิถุนายน 2552 ณ. ทรัพยากรและ สิ่งแวดล้อม (ทสจ.)	มีผู้เข้าร่วมประชุม 60 คน ประกอบด้วย กลุ่ม อนุรักษ์เครือข่ายอ่าว บ้านดอน เครือข่ายต้น น้ำ เจ้าหน้าที่บริหาร จัดการอนุรักษ์ที่ 4 ส่วนบริหารจัดการป่า ชายเลนที่ 4 ตลอดจน ชาวบ้านที่สนใจใน ชุมชน	เรื่อง การร่วมเสวนาภูมิปัญญาท้องถิ่นจังหวัดสุราษฎร์ธานี วัตถุประสงค์ 1. สร้างพันธมิตรเครือข่ายอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคี 2. สร้างความร่วมมือร่วมกันในการพัฒนา และมีส่วนร่วมในการใช้ประโยชน์ร่วมกัน ตลอดจนเกิดประโยชน์ สูงสุดให้กับเครือข่าย เขา- ป่า – นา – เล ในพื้นที่สุราษฎร์ธานี 3. สร้างความเข้มแข็งให้เกิดขึ้นในพื้นที่รอบชายฝั่งอ่าวบ้านดอนและพื้นที่ต้นน้ำ 4. สร้างความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างองค์ความรู้ให้เกิดในท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสร้างการพัฒนาตนเองและองค์กรภาคี ผลจากการประชุม ทำให้ได้รับความร่วมมือในการแก้ปัญหาการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคี เช่น กลุ่มเครือข่าย ร่วม เป็นต้น ตลอดจนบทเรียนจากการร่วมแลกเปลี่ยนจากกลุ่มต่าง ๆ ทำให้ได้องค์ความรู้ใหม่จากองค์กรต่าง ๆ และแนวทางใน การจัดการบริหารบนฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชนที่แท้จริง แต่กระนั้นก็ดี การทำงานจะต้องอาศัยการประชาสัมพันธ์องค์ ความรู้จากการทำงานวิจัยชาวบ้านในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคี

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
31 กรกฎาคม 2552 สำนักเครือข่ายการจัดการบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 4	มีผู้เข้าร่วมประชุม 80 คน ประกอบด้วย กลุ่มอนุรักษ์ต้นน้ำคลองงาม สำนักเครือข่ายการจัดการบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 4 หน่วยอนุรักษ์ต้นน้ำโครงการประสานชุดเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและภาคี	เรื่อง การร่วมเวทีจัดสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มเครือข่ายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่ต้นน้ำคลองงาม ความสำเร็จในการรักษาดันคลองงามของชุมชนคนต้นน้ำ วัตถุประสงค์ เชื่อมร้อยต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และอ่าวบ้านดอน (เกลอเขา- เกลอเล) รายละเอียด บรรยายการทำงานของกลุ่มเครือข่ายอ่าวบ้านดอนที่ผ่านมาโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ (สกว.) สนับสนุนการทำงานของชุมชนที่สามารถนำทางในการขับเคลื่อนให้เป็นองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นในชุมชน ที่สามารถนำมาขับเคลื่อนให้เป็นองค์ความรู้ให้เกิดในชุมชนขึ้นมาก่อนโดยทุกขั้นตอนต้องเกิดจากแนวคิดของชุมชน มารวมตัวกันเพื่อแก้ปัญหาในการหาทางออกการจัดการบริหารพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานในทุกเรื่องของการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาในการทำงานรักษาผลประโยชน์ให้ชุมชนได้มีที่ทำกิน มีที่อยู่อาศัยขั้นนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและมีพลัง จาก การเข้าร่วมประชุมทำให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาทั้งระบบโดยประชาชนมีส่วนร่วมในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ร่วมแลกเปลี่ยนในการพัฒนาโดยใช้ภูมิปัญญา (เกลอเขา- เกลอเลตามตำนานบรรพบุรุษที่เคยปฏิบัติสืบต่อกันมา) ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ในพื้นที่ร่วมกันเป็นพันธมิตรภาคีภาคประชาชน และร่วมปกป้องทรัพยากรที่มีอยู่ให้คงไว้ซึ่งสภาพต้นน้ำ- อ่าวบ้านดอนให้มีความผูกพันทั้งทรัพยากรและชุมชน ตลอดจนขยายเครือข่ายภาคประชาชนให้เกิดเป็นรูปธรรมขึ้นในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยอาศัยการอยู่ร่วมกับทรัพยากรดิน น้ำ ป่า เพื่อให้เกิดพลังในการทำงานให้มีประสิทธิภาพบนพื้นที่ภูมิปัญญาเมืองสุราษฎร์ธานี และแลกเปลี่ยนสินค้าปลอดสารพิษ ในลักษณะของการนำรูปแบบวิถี “เขาสู่เล” มาย้อนภาพในอดีตร่วมกัน

กลุ่มกลางน้ำ

ตารางสรุปผลการประชุมการเข้าร่วมประสานในเครือข่ายกลางน้ำ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
29 มีนาคม 2552 ณ ที่ทำการกลุ่ม อนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อเพิ่มปริมาณปู เปี้ยวอย่างยั่งยืน โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ต.เลม็ด อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี	มีจำนวนผู้เข้าร่วม 21 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ สกว. Node สุราษฎร์ธานี แกนนำสมาชิกโครงการ ประสานฯ และกลุ่ม เยาวชนวังปลาคลองยัน อ.คีรีรัฐนิคม	วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาพื้นที่แปลงอนุรักษ์ฯ เขียมชมทะเลชุมชน บ้านปลา และแปลงเพาะฟักปูเปี้ยว รายละเอียด ทางกลุ่มอนุรักษ์ฯ ได้ให้การต้อนรับและบรรยายความเป็นมาของชุมชน และการดำเนินงานที่ผ่านมาให้กับ กลุ่มเยาวชน พร้อมทั้งตอบข้อซักถามของเยาวชนในหลายประเด็น ขณะเดียวกันก็ได้ให้ปณิธานว่าจะให้ความร่วมมือใน การจัดกิจกรรม การประชาสัมพันธ์ และการประสานงานในหลาย ๆ เรื่อง จนกระทั่งปลูกจิตสำนึกทำให้กลุ่มเยาวชนใน การอนุรักษ์ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำจรดอ่าวบ้านดอน ในการร่วมกันพัฒนา เรียนรู้ และทำกิจกรรมร่วมกัน ในการ สร้างประโยชน์ให้กับเยาวชนเองในอนาคตข้างหน้า ซึ่งเป็นการหยั่งรู้คุณค่า พลัง และความสุขในผืนแผ่นดินที่ตนเองได้ พักพิงอาศัย

กลุ่มปลายน้ำ

ตารางสรุปผลการประชุมการเข้าร่วมประสานในเครือข่ายปลายน้ำ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
1 กุมภาพันธ์ 2552 ณ ที่ทำการกลุ่ม อนุรักษ์ป่าชายเลน เพื่อเพิ่มปริมาณปู เป็ยวอย่างยั่งยืน โรงเรียนบ้านไทรงาม หมู่ 7 ต.เลม็ด อ.ไชยา จ.สุราษฎร์ธานี	มีจำนวนผู้เข้าร่วม 60 คน ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ สกว. Node สุราษฎร์ธานี แกนนำสมาชิกโครงการ 8 โครงการ โครงการ ประสาน	วัตถุประสงค์ 1. เพื่อรับรู้ปัญหาและแนวทางแก้ไขสิ่งที่จะเกิดขึ้นในพื้นที่แต่ละโครงการ 2. เพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประชุมไปสังเคราะห์ภาพรวมในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน รายละเอียด จากการเข้าร่วมประชุมทำให้ชาวบ้านเข้าใจกระบวนการทำงานมากขึ้น ทำให้ได้ประสบการณ์จริงที่เกิดขึ้น จากการทำงาน ได้ข้อมูลเชิงลึกจากการรวบรวมทรัพยากรชายฝั่งอ่าวบ้านดอน ซึ่งเป็นเสมือนอุ้งข้าวอุ้งน้ำที่สำคัญสำหรับ ชาวประมงพื้นบ้านของคนในพื้นที่ถิ่นสุราษฎร์ธานี โดยการใช้งานวิจัยเข้ามาหนุน อาศัยคนในชุมชนเป็นพลังขับเคลื่อนที่ สำคัญ ผลที่ได้รับก็คือ ทำให้เกิดนักวิจัยที่เกิดจากการทำงานของชาวบ้าน ผู้ซึ่งประสบปัญหา แก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติ ด้วยตนเอง ปัญหาและอุปสรรค 1. การทำงานของนักวิจัยไม่คล่องตัวนัก สาเหตุเกิดจากหน้าที่ความรับผิดชอบเดิมที่มีอยู่แล้ว เช่น การประกอบอาชีพ หน้าที่ความรับผิดชอบในครอบครัว เป็นต้น 2. นักวิจัยยังขาดข้อมูลเชิงลึก (เช่น อุปสรรคในการทำงาน ชุมชนยังไม่กล้าให้ข้อมูลที่เสี่ยงต่อความปลอดภัยของตนเอง)
24 กรกฎาคม 2552 ณ บ้านบางโสม อ. คอนสัก จ. สุราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วม 200 คน ประกอบด้วย กลุ่มเครือข่าย วิจัยเพื่อท้องถิ่นจำนวน 20 กลุ่มรอบอ่าวบ้านดอน	เรื่อง ประชุมเครือข่ายวิจัยชุดโครงการ (สั้นจร) พื้นที่บ้านบางโสม อ.คอนสัก จ.สุราษฎร์ธานี วัตถุประสงค์ 1. ชี้แจงโครงการกรอบงานวิจัยพื้นที่บ้านบางโสม 2. ทำความเข้าใจระหว่างหน่วยงานรัฐ ประมงพื้นบ้านในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่บ้านบางโสม 3. ความร่วมมือในการศึกษาแนวทางการจัดการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนร่วมกัน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	เจ้าหน้าที่รัฐ 7 อำเภอ อบต. อบจ. ผู้ใหญ่ กำนัน ชาวบ้านพื้นที่คอนสัก กรม ประมง ตำรวจ สยามสุข ราษฎร์ธานี กลุ่มเยาวชนสุราษฎร์ธานี และกลุ่ม เครือข่ายและภาคี	4. จี้แจงที่มาของโครงการชุดเครือข่ายและแนวทางการร่วมมือระหว่างกลุ่มเครือข่ายและองค์กรภาคี รายละเอียด เจ้าหน้าที่รัฐ ชุมชน ได้รับทราบถึงวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูบ้านบางโสมให้ ชาวประมงพื้นบ้านได้ประกอบอาชีพ ตลอดจนชุมชนเครือข่ายของแต่ละพื้นที่ได้มาร่วมให้กำลังใจ ทำให้ชาวชุมชนบ้าน บางโสมมีขวัญและกำลังใจในการทำโครงการให้ประสบความสำเร็จ ประสานความร่วมมือให้กับกลุ่มเครือข่ายที่ประสบ ปัญหา ซึ่งจะนำมาสู่ความสำเร็จของโครงการ อย่างไรก็ดี ในการทำงานสิ่งหนึ่งที่สำคัญก็คือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ขยายเครือข่าย ชุดโครงการการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนให้มีพลัง คุณค่า และมีความสุขให้เกิดขึ้นกับประมงพื้นบ้าน อ่าวบ้านดอนให้บรรลุไปได้ด้วยดี
21 กรกฎาคม 2552 ณ โรงแรมสยามธานี อ.เมือง จ.สุราษฎร์ ธานี เวลา 09.00 น. 15.00 น.	มีผู้เข้าร่วม 300 คน ประกอบด้วย - เครือข่ายงานวิจัยเพื่อ ท้องถิ่นอ่าวบ้านดอนและ องค์กรภาคี - ผู้สื่อข่าว TV- THAI - เกลินิวส์ - สื่อวิทยุช่อง 11 สุราษฎร์ธานี - สถานีวิทยุพัณฐ์ไม้ป่าชาย เลน กาญจนดิษฐ์	เรื่อง การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนที่ดีและยั่งยืนควรเป็นอย่างไร วัตถุประสงค์ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐเข้าใจปัญหาต่าง ๆ รอบอ่าวบ้านดอนโดยมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรอ่าว บ้านดอน โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการขับเคลื่อนตามวิถีชีวิตคนประมงพื้นบ้าน รายละเอียด มีการเสนอแนะการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร การทำงานของเครือข่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามวิถีชีวิตคนอ่าว บ้านดอน 7 อำเภอรอบอ่าวบ้านดอน แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (เช่น อบจ. อบต. เจ้าหน้าที่รัฐ) ให้รับทราบการใช้ข้อมูลการทำ วิจัยชาวบ้านออกสู่สาธารณะและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของอ่าวบ้านดอนให้เห็นเป็น รูปธรรมและก่อให้เกิดความยั่งยืนในอันดับต่อไป ตลอดจนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (วิจัยชาวบ้าน) ออกสู่สาธารณะและชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแก้ไขวิกฤตอ่าวบ้านดอนร่วมกัน ผลประโยชน์ที่ได้รับ 1. เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบปัญหาและข้อมูลที่อยู่บนพื้นฐานที่เป็นจริงจากเครือข่ายงานวิจัยอ่าว

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	- ผู้สมัครนายกอบจ. สุราษฎร์ธานี - ผู้ว่าราชการจังหวัด สุราษฎร์ธานี - ส่วนบริหารจัดการป่าชายเลนที่ 4 สุราษฎร์ธานี - ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม (ทสจ.) - สถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 13-14 สุราษฎร์ธานี - ประมงจังหวัด - ประชาชนทั่วไป	บ้านดอน ให้เป็นคุณค่า ระบบ และสอดคล้องกับวิถีชุมชนคนอ่าวบ้านดอน 2. ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้คนกินปลารอบอ่าวบ้านดอนรู้ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นรอบอ่าวบ้านดอนให้เกิดการดีเพื่อออกสู่สาธารณะ 3. เจ้าหน้าที่รัฐจากที่ไม่เคยหันมาเอาใจใส่หรือดูแลเอาใจใส่ในทรัพยากรอันเป็นแหล่งอาหารของคนสุราษฎร์ธานีกลับเข้ามาร่วมสนับสนุนส่งเสริมและมีส่วนร่วมในการจัดการบริหารทรัพยากรอ่าวบ้านดอนที่ดีและยั่งยืนในอนาคต
20 พฤศจิกายน 2552 ณ กลุ่มอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าชายเลน เพื่อเพิ่มปริมาณปู เป็ยอย่างยั่งยืน หมู่ 7 ต. เลมีด อ. ไชยา	มีผู้เข้าร่วมประชุม 20 คน ประกอบด้วย - แกนนำกลุ่มเครือข่ายงานวิจัย 8 พื้นที่โครงการ (พื้นที่บริเวณไชยา-ท่าฉาง)	เรื่อง ประชุมกลุ่มอนุรักษ์และเครือข่ายงานวิจัยพื้นที่ไชยา-ท่าฉาง วัตถุประสงค์ เพื่อหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์รภาคิ รายละเอียด กลุ่มเครือข่ายงานวิจัย 8 โครงการร่วมแลกเปลี่ยนและร่วมหาแนวทางแก้ไขหาทางออกร่วมกัน เช่น การเฝ้าระวังในแต่ละพื้นที่ ปัญหาการบุกรุก การขยายพื้นที่งานวิจัย การพัฒนาองค์รภาคิ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ การทำกิจกรรม โดยให้เยาวชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการประสานเครือข่าย ศึกษาเรียนรู้ อบรม ศึกษาดูงาน ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างความร่วมมือในการขยายงานวิจัยให้เป็นระบบเครือข่ายงานวิจัยออกสู่การปฏิบัติงานได้จริงและต่อเนื่อง เชื่อมร้อยทุกกลุ่ม

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
จ. สุราษฎร์ธานี	-โครงการประสานชุด เครือข่าย	เครือข่ายทั้งภาคประชาชน กลุ่มต้นน้ำ- กลางน้ำ- ปลายน้ำ- ทะเล และวิสาหกิจชุมชนในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน และองค์กรภาคีร่วมกัน
15 มีนาคม 2552 ณ กลุ่มอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าชายเลน เพื่อเพิ่มปริมาณปู เป็ยวอย่างยั่งยืน หมู่ 7 ต. เลมีด อ. ไชยา จ. สุราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วม 50 คน ประกอบด้วย -กลุ่มแกนนำอนุรักษ์ 8 กลุ่ม พื้นที่ไชยา- ท่าฉาง (30 คน) -อาจารย์จากมหาวิทยาลัย สุราษฎร์ธานี (5 คน) -นักศึกษาปริญญาโท (2 คน) -ชาวบ้าน (15 คน)	เรื่อง ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ในชาวกินปลาได้เข้าใจปัญหาที่ชุมชนได้ทုံมทความรู้และความสามารถในการปกป้องทรัพยากรอ่าวบ้านดอนเอาไว้ เพื่อเป็นแหล่งเพาะฟักธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ รายละเอียด มีการบรรยายถึงการจัดการทรัพยากรโดยอาศัยกระบวนการการมีส่วนร่วมของการทำวิจัยชาวบ้าน ให้กับคณะอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี นักศึกษาระดับปริญญาโท พร้อมทั้งมีนโยบายร่วมกับทางมหาวิทยาลัยที่ต้องการหนุนการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนในด้านยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนอย่างเป็นระบบ
25 กันยายน 2552 ณ กลุ่มอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าชายเลน เพื่อเพิ่มปริมาณปู เป็ยวอย่างยั่งยืน หมู่ 7 ต. เลมีด อ. ไชยา จ. สุราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วมประชุม 25 คน ประกอบด้วย -โครงการเครือข่ายอ่าวบ้าน ดอน โครงการละ 2 คน จำนวน 10 โครงการ ใน เขตพื้นที่ไชยา- ท่าฉาง - ทีมวิจัยชุดโครงการการ	เรื่อง การประชุมเครือข่ายในด้านการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคี วัตถุประสงค์ เพื่อนำปัญหาของแต่ละพื้นที่มาศึกษาร่วมกัน แล้วนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่และองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง รายละเอียด มีการรับฟังการดำเนินงานที่ผ่านมาของแต่ละพื้นที่ ประมวลภาพเหตุการณ์ที่มีผลกระทบของแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งนำปัญหาในแต่ละพื้นที่มาศึกษาร่วมกันเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่และองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้อง ยิ่งไปกว่านั้น ยังทำให้เห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา บทเรียนที่ได้รับจากการทำงานในแต่ละพื้นที่ ประเมินผลกระทบที่จะ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	จัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน - เจ้าหน้าที่ สกว. สุราษฎร์ธานี 2 คน	เกิดขึ้นจากการบูรณาการพื้นที่ เครื่องมือฝึกกฎหมาย สารเคมี โรงงานปล่อยน้ำเสีย เป็นต้น เพื่อมาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และจะได้หาแนวทางในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์รภาคที่ดีและยั่งยืน ผลที่คาดว่าจะได้รับ 1. เกิดความร่วมมือในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการเฝ้าระวัง เครื่องมือฝึกกฎหมาย 2. สรุปผลงานที่ผ่านมาสู่สาธารณะ โดยเข้าสู่กระบวนการสังเคราะห์จากนักวิชาการในการรวบรวมข้อมูลอ่าวบ้านดอนเผยแพร่สู่ผู้ที่เกี่ยวข้องและองค์รภาค
17 สิงหาคม 2552 ณ. ศาลาอเนกประสงค์ สำนักสงฆ์ธารน้ำร้อน ต.เขาถ่าน อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วม 80 คน ประกอบด้วย - องค์รท้องถิ่น - ผู้ใหญ่ กำนัน อบต. - กลุ่มอนุรักษ์ 8 โครงการ - - ชาวบ้านที่สนใจ - นักศึกษา นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต	เรื่อง การอนุรักษ์แหล่งโป่งน้ำร้อนสำนักสงฆ์ธารน้ำร้อน ต.เขาถ่าน อ.ท่าฉาง วัตถุประสงค์ 1. เพื่อรักษาและพัฒนาโป่งน้ำร้อนในพื้นที่อนุรักษ์กลุ่มปูเปี้ยว เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ 2. เพื่อเชื่อมโยงด้านการศึกษาและแนวทางในการจัดการทรัพยากรร่วมกันในการศึกษาวิจัยและพัฒนาพื้นที่โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนหรือท้องถิ่น 3. เพื่อให้ นักวิจัยชาวบ้าน ได้องค์ความรู้จากนักวิชาการ รายละเอียด อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานีกล่าวเปิดงาน หลังจากนั้น มี รศ. โรจน์ คุณอนก จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาร่วมให้ความรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ตลอดจนมีการเสวนาเรื่องแนวทางการอนุรักษ์โป่งน้ำร้อนสำนักสงฆ์ธารน้ำร้อน ประกอบด้วย - ผศ. ดร. ครรณี เอมพันธุ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - รศ.ดร. เอกรินทร์ อนุกุลยุทธ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ - นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม ประธานกลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยว

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		- นายมนูญ คุ่มรักษ ห้วหน้าโครงการศึกษาแนวทางการจัดการทะเลกึ่งเค็มบ้านท่าพิกุล อำเภอนาทม ผลที่คาดว่าจะได้รับ 1. นักวิจัยท้องถิ่นและกลุ่มอนุรักษ์ได้รับการถ่ายทอดความรู้ เทคนิคการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. ได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการบริหารภายมณท้องถิ่นของตนเองโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมภาคประชาชน
11 กันยายน 2552 ณ. ห้องประชุม สำนักงานโครงการ ป่าทะเลเพื่อชีวิต 6/20 หมู่ 3 ต. มะขามเตี้ย อ.เมือง จ.สุราษฎร์ ธานี	มีผู้เข้าร่วมประชุม 35 คน ประกอบด้วย - กลุ่มเครือข่ายงานวิจัยในพื้นที่อำเภไชยา- ท่าฉาง - - เจ้าหน้าที่จากโครงการป่าทะเลเพื่อชีวิต - กลุ่มเครือข่ายอ่าวบ้านดอน	เรื่อง ประชุมแนวทางการจัดการชายฝั่งพื้นที่ไชยา- ท่าฉางร่วมญี่ปุ่น วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างพันธมิตรเครือข่ายภาคีในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งร่วมไทย-ญี่ปุ่น รายละเอียด สมาชิกเครือข่ายได้รับความรู้ในด้านการจัดการทรัพยากร ในด้านการพัฒนาและแนวทางในการจัดการป้องกัน ร้างหมู่ 4 ต. เลมีด อ. ไชยา จ. สุราษฎร์ธานี ตลอดจนพัฒนาเพาะพันธุ์ปูเปี้ยวพื้นที่ท่าพิกุล ต.ท่าฉาง อ.ท่าฉาง โดยได้ เครือข่ายภาคีสันับสนุนระหว่างชุมชน และสถานทูตญี่ปุ่น

เครือข่าย

ตารางสรุปผลการประชุมการเข้าร่วมประสานในเครือข่าย

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
25 กรกฎาคม 2552 เวลา 09.00-13.00 น. ณ. ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดสุราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วมประชุม 25 คน ประกอบด้วย - แกนนำกลุ่มเครือข่ายพื้นที่ อนุรักษ์อ่าวบ้านดอน - ตัวแทนจากสำนักบริหาร พื้นที่อนุรักษ์ 4 - แกนนำกลุ่มเครือข่ายป่า ต้นน้ำ จังหวัดสุราษฎร์ธานี - แกนนำกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน - หน่วยอนุรักษ์และจัดการ ต้นน้ำพะโต๊ะชุมพร - ตัวแทนจากสำนักงาน สิ่งแวดล้อมจังหวัด	เรื่อง สำนักงานทรัพยากรสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานีและสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยกำหนดการจัดประชุมเวทีสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มเครือข่ายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสุราษฎร์ธานี วัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรของแต่ละท้องถิ่นเข้าร่วมเวทีระดับจังหวัด รายละเอียด มีการยกระดับและให้การสนับสนุนกลุ่มเครือข่ายต่าง ๆ เป็นองค์กรภาคร่วม ประกอบด้วย - กลุ่มเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ - กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ทรัพยากรและชายฝั่ง - กลุ่มเครือข่ายต้นน้ำ - กลุ่มเครือข่ายพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การทำงานในแต่ละพื้นที่ ทำให้ได้กำหนดการประชุมการเคลื่อนงานในแต่ละพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การจัดการทรัพยากรในระดับจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาคประชาชนมีส่วนร่วม
27 กรกฎาคม 2552 เวลา 09.00น. – 12.00	มีผู้เข้าร่วมประชุม 80 คน ประกอบด้วย	เรื่อง การจัดการเวทีสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคี

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
น. ณ. สถานที่ทำการ กลุ่มอนุรักษ์เพื่อการ ท่องเที่ยว ต.ลิเล็ด อ. พุนพิน จ. สุราษฎร์ธานี	- เครือข่ายอ่าวบ้านดอน (ประมงพื้นบ้าน) อำเภอ พุนพิน และอำเภอเมือง - เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและ พัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน อ.กาญจนดิษฐ์ - เจ้าหน้าที่บริหารจัดการป่า ชายเลนที่ 4 - โครงการประสานชุด เครือข่ายการจัดการ ทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและ องค์กรภาคี	วัตถุประสงค์ เพื่อเชื่อมร้อยกลุ่มเครือข่ายองค์กรชาวบ้านบริเวณเขตอำเภอเมืองและพุนพินที่กำลังก่อกลุ่มขึ้นมาใหม่ รายละเอียด มีการร่วมพูดคุยถึงองค์ความรู้ที่ได้รับจากภูมิปัญญาอันเกิดจากประสบการณ์ที่ผ่านมา โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นนำร่องในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอ่าวบ้านดอน สามารถสรุปสิ่งที่ได้รับการประชุมดังนี้ - ได้ขยายแนวร่วมระดับกลุ่มเครือข่ายองค์กรชาวบ้านบริเวณเขตอำเภอเมืองและอำเภอพุนพินที่กำลังก่อกลุ่มขึ้นมาใหม่ในการรักษาผลประโยชน์ร่วมกันในระดับเครือข่าย - ได้เรียนรู้ความหลากหลายของแต่ละพื้นที่และการจัดตั้งองค์กร - ได้ร่วมกันกำหนดทิศทางการดำเนินงานและร่วมแก้ปัญหาโดยร่วมกันเป็นพลังของความยั่งยืนบนแผ่นดินรอบอ่าวบ้านดอนให้กลับมาตามเป้าหมายและอุดมการณ์ของประมงพื้นบ้าน
14-15 – 16 พฤศจิกายน 2552 ณ. สถานีพัฒนา ทรัพยากรป่าชายเลน ที่ 11 อำเภอฉวี จ. ชุมพร กรมทรัพยากร	มีผู้เข้าร่วมประชุม 2,000 คน ประกอบด้วย - เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากร และชายฝั่ง - เครือข่ายประมงเขตพื้นที่ ชุ่มน้ำภูเก็ต พังงา กระบี่	เรื่อง เวทีเครือข่ายการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและรับรางวัลกลุ่มเครือข่ายดีเด่นจากอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระหว่างหน่วยงานรัฐกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งกับกลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ภาคประชาชนและองค์กรภาคี (ประมงพื้นบ้าน) รายละเอียด ปลัดกระทรวงทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งเป็นผู้มอบรางวัลและเป็นประธานกล่าวเปิดงาน พร้อมทั้งหาแนวทางความร่วมมือในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งร่วมระหว่างกลุ่มเครือข่ายประมงพื้นบ้านกับกรม

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
ทางทะเลและชายฝั่ง	สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ตราด จันทบุรี และ สุราษฎร์ธานี - นักเรียนนักศึกษา - ประชาชนในอำเภอฉวี -หน่วยงานรัฐ อบต. - ตำรวจ - กลุ่มเครือข่ายที่ได้รับ รางวัลในการจัดการ ทรัพยากรดีเด่นของแต่ละ พื้นที่ - ปลัดกระทรวงทรัพยากร ทางทะเลและชายฝั่งเป็นผู้ มอบรางวัล	ทรัพยากรฯ ให้ความสำคัญผูกพันเชื่อมโยงเป็นองค์รภาติในการพัฒนาชายฝั่ง โดยยึดหลักภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำงาน ขับเคลื่อน เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้เกิดขึ้นในแต่ละชุมชนพื้นที่ชายฝั่งตลอดแนวอันดามันและอ่าวไทยให้เป็นรูปธรรมใน การจัดการพื้นที่ชายฝั่งหรือทะเลชุมชน โดยการฝึกอบรม ศึกษาดูงาน ร่วมประชุม สร้างเยาวชนในพื้นที่ให้มีความรู้ ทางด้านทรัพยากรในท้องถิ่นมากขึ้น หลังจากนั้นมีพิธีมอบรางวัลการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งดีเด่น ประจำปี 2552 และมีการประชาสัมพันธ์ โครงการ โดยการแสดงนิทรรศการบอกความเป็นมาในการทำงานอ่าวบ้านดอน โดยใช้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่นนำร่อง ในการขับเคลื่อน (นักวิจัยชาวบ้าน)
4 กันยายน 2552 เวลา 09.30น. -14.00 น. ณ.ศาลากลาง จังหวัด ชั้น 5	มีผู้เข้าร่วมประชุม 60 คน ประกอบด้วย - แกนนำชุมชนเครือข่าย อนุรักษ์ จังหวัด	เรื่อง การประชุมสรุปผลการดำเนินงานโครงการจัดการองค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเตรียมจัดประชุมเวทีถ่ายทอด บทเรียนเพื่อเพิ่มศักยภาพกลุ่มเครือข่ายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างศักยภาพเครือข่ายอนุรักษ์ตั้งแต่ต้นน้ำ- ทะเล เข้าร่วมเป็นพันธมิตรในการปกป้องทรัพยากรของ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
ห้องนางชวน	สุราษฎร์ธานี - เครือข่ายอ่าวบ้านดอน - สำนักทรัพยากรธรรมชาติ ทสจ. - สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย ส่วนอนุรักษ์บริหารจัดการ ที่ 4 สุราษฎร์ธานี	รายละเอียด มีการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายอนุรักษ์ต้นน้ำ – กลางน้ำ- ปลายน้ำ ตลอดจนร่วมกิจกรรมเสวนา ผูกพัน แบ่งปันทั้งในระบบกลุ่มและเครือข่าย ทั้งนี้ก็เพื่อสร้างทรัพยากรให้เกิดบนแผ่นดินสุราษฎร์ธานีให้มีความ หลากหลายทางชีวภาพ และเป็นแหล่งอาหารปลอดภัยของคนกินปลาในระดับจังหวัด อีกทั้งเป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ น้ำของฝั่งตะวันออก
24-25 มิถุนายน 2552 ณ.ห้องประชุม ประกายเพชร 1 โรงแรมไคมอนด์ อ. เมือง จ. สุราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วมประชุม 150 คน ประกอบด้วย - กลุ่มเครือข่ายอ่าวบ้าน ดอน 10 กลุ่ม - กลุ่มอนุรักษ์ปูเปี้ยวและ เครือข่าย พันธมิตรเครือข่าย ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ และอ่าวบ้านดอน - องค์กรพัฒนาเอกชน - สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย - ผู้แทนจากสำนักบริหาร	เรื่อง ร่วมเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของกลุ่มเครือข่ายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสุราษฎร์ธานี วัตถุประสงค์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสุราษฎร์ธานี รายละเอียด มีผอ.สำนักงานสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี กล่าวรายงาน หลังจากนั้นจะเป็นพิธีเปิดงาน โดยมีผู้ว่า ราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีมติที่ประชุม ดังนี้ 1. มีการคัดเลือกให้อำเภอท่าฉางเป็นอำเภอนำร่องของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2. มีการประชาสัมพันธ์ด้านการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาติ โดยใช้กระบวนการวิจัยใน การขับเคลื่อนด้านการศึกษาค้นคว้าและนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการบริหารเองของแต่ละ ชุมชน 3. มีการสร้างความร่วมมือในการรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกับองค์กรภาติและเครือข่ายด้านสิ่งแวดล้อมชุมชน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	พื้นที่อนุรักษ์ 4 - ส่วนบริหารจัดการป่าชายเลนที่ 4 สุราษฎร์ธานี	จังหวัดสุราษฎร์ธานี (พันธมิตรเครือข่ายจากเขาสู่ทะเล)
7-10 กันยายน 2552 ณ. โรงแรมอิมพีเรียล เรือทะเลบ้านสมุย อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย - กลุ่มเครือข่ายพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งจันทบุรี ตราด สมุทรสงคราม สุราษฎร์ธานี กระบี่ ตรัง สตูล เพชรบุรี ระนอง - กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง - เจ้าหน้าที่ สกว. ตัวแทนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี - นายอำเภอกาญจนดิษฐ์ - รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การ	เรื่อง กำหนดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการแนวทางการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืนโดยมีประชาชนมีส่วนร่วม ประจำปี 2552 วัตถุประสงค์ 1. เพื่อนำเสนอปัญหาของพื้นที่ชุ่มน้ำต่าง ๆ และจะได้หาแนวทางในการจัดการทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน 2. เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเครือข่ายในการจัดการป่าชายเลนอย่างยั่งยืน 3. เพื่อประชาสัมพันธ์งานของกลุ่มเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่อ่าวบ้านดอนจากการเรียนรู้ของชุมชนออกสู่พื้นที่สาธารณะ รายละเอียด นายวิบูลย์ เอกอร ผอ. ส่วนบริหารจัดการทรัพยากรป่าชายเลนที่ 4 กล่าวต้อนรับ นายไพศาล ชนะเพิ่มผล ผอ. สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรป่าชายเลน กล่าวรายงาน อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กล่าวเปิดงาน นายสมศักดิ์ พิริยโยธา ผอ. ส่งเสริมและพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลน กล่าวถึงการดำเนินงานจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ หลังจากนั้นมีการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงานร่วมกับองค์กรภาคีชายฝั่งภาคประชาชน องค์กรรัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำเสนอปัญหาของพื้นที่ชุ่มน้ำต่าง ๆ เพื่อหาแนวทางในการจัดการทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน และได้ผลักดันงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคีสู่องค์กรต่าง ๆ ในการร่วมแก้ไขปัญหา โดยสร้างความแข็งแกร่งทางปัญญาเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	ศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 1 - ตัวแทนจาก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา ธิราช	ร่วมศึกษาดูงานของพื้นที่ต่าง ๆ ทำให้ได้มติในการหาแนวร่วมในการขยายเขตทะเลชุมชนชายฝั่งทั่วประเทศ 3 ไมล์ทะเลให้เป็นไปได้จริงในอนาคต ทำให้เกิดพันธมิตรเครือข่ายและองค์กรภาคี
22-23 เมษายน 2553 ณ. โรงแรมนานาบุรี อ.เมือง จ. สุราษฎร์ ธานี	มีผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย - กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากร แนวปะการังและหอย มือเสือ จ.ชุมพร - เครือข่ายอนุรักษ์ ทรัพยากรทางทะเลและ ชายฝั่งอ่าวทุ่งคา-ฉวี จ.ชุมพร - กลุ่มเครือข่ายงานวิจัยชุด โครงการการจัดการ ทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและ องค์กรภาคี - กลุ่มเครือข่ายอ่าวทุ่งนาง	เรื่อง การประชุมสัมมนาเครือข่ายภาคีในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งระหว่างเครือข่ายภาคประชาชน ภาครัฐ เอกชนและชุมชนชายฝั่ง ครั้งที่ 1 วัตถุประสงค์ 1. เพื่อระดมความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และบทเรียนแต่ละพื้นที่ รายงานสถานการณ์ด้าน ทรัพยากรและร่วมกันหามาตรการและหาแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งในพื้นที่ประจวบ ชุมพร สุราษฎร์ธานีร่วมกันเพื่อความยั่งยืน 2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งให้มีประสิทธิภาพร่วมกันเป็นระบบเครือข่ายและ องค์กรภาคี 3. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมความร่วมมือในการแก้ปัญหา ลดความขัดแย้ง ชับซ้อนในการปฏิบัติงาน ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งระหว่างองค์กรภาคประชาชน ชุมชน เอกชนและภาครัฐ องค์กรปกครองเพื่อท้องถิ่น 4. เพื่อร่วมเป็นเครือข่ายในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งร่วมสุราษฎร์ธานี ชุมพร ประจวบ ในการรักษาท้องทะเลไทยฝั่งตะวันออกให้เป็นรูปธรรม 5. เพื่อร่วมผลักดันชายฝั่ง (ทะเลชุมชน) ตลอดแนว 3 จังหวัดเป็นองค์กรภาคีเครือข่าย โดยประชาชนมี ส่วนร่วมในการจัดการบริหารอย่างแท้จริง

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	อ.ปะทิว จ.ชุมพร - กลุ่มเกษตรเลี้ยงสัตว์น้ำ ปากคลอง จ.ชุมพร - กลุ่มเยาวชนสมาคมเพื่อนสิ่งแวดล้อมจังหวัดชุมพร - เครือข่ายอ่าวบ้านดอน จ.สุราษฎร์ธานี - กลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ จ. ประจวบคีรีขันธ์ - เจ้าหน้าที่ศูนย์อนุรักษ์ที่ 3 จ. ชุมพร - เจ้าหน้าที่สถานีทรัพยากร ป่าชายเลนที่ 13 – 14 จ. สุราษฎร์ธานี - เจ้าหน้าที่ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จ.สุราษฎร์ธานี ชุมพร ประจวบคีรีขันธ์	รายละเอียด เนื่องจากทางศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 3 (จังหวัดชุมพร) มีหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการสงวนอนุรักษ์และฟื้นฟูคุ้มครองป้องกัน และปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมไปถึงการปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง รวมไปถึงการบริหารจัดการใช้ประโยชน์แหล่งทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งด้านอ่าวไทย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร และจังหวัดสุราษฎร์ธานีในพื้นที่ 3 จังหวัดชายฝั่งทะเล โดยยึดแนวทางการมีส่วนร่วมแบบบูรณาการ โดยให้ภาคประชาชน องค์กรชุมชนชายฝั่งเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน หน่วยงานภาครัฐ และผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ร่วมกันบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และมีส่วนอย่างยั้งที่ทำให้เกิดความร่วมมือ ความสัมพันธ์ ผูกพันระหว่างระบบกลุ่มเครือข่ายและองค์กรภาคในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งร่วมกัน เป้าหมาย 3 ไมล์ทะเลให้เป็นทะเลชุมชน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
15 กรกฎาคม 2552 ณ. ที่ประชุมศาลา ประชาคม อ.ท่าฉาง จ.สุราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วมประชุม 100 คน ประกอบด้วย - องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่ ผู้ช่วย อำเภอ - องค์กรบริหารส่วน ท้องถิ่น อบต.ท่าฉาง - เครือข่ายอนุรักษ์อ่าวบ้าน ดอน - เจ้าหน้าที่ ทสจ. - สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย	เรื่อง การจัดประชุมทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี วัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันระหว่างกลุ่มต้นน้ำถึงอ่าวบ้านดอน ให้มีความผูกพัน แบ่งปัน เช่นภาพในครั้งอดีตที่เรียกชาวประมงพื้นบ้านว่า “เกลอเขา- เกลอเล” ให้ย้อนกลับมาสร้างความ ร่วมมือในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน รายละเอียด เนื่องจากกรมทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสุราษฎร์ธานี (ทสจ.) ได้คัดเลือกกลุ่มอนุรักษ์ปื๊ยวหมู่ 1 เขา ถ่าน อ.ท่าฉาง ได้รับการคัดเลือกให้เป็นอำเภอนำร่องในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์การภาคีในระดับ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังนั้น ทางทสจ.ร่วมกับสถาบันสิ่งแวดล้อมไทยร่วมวางแผนจัดประชุมระดับจังหวัด โดยมีตัวแทน จากอำเภอต่าง ๆ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ร่วมประชุมในการขับเคลื่อนให้สุราษฎร์ธานีเป็นเมืองแห่งทรัพยากร ที่มีความ หลากหลาย การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรของสุราษฎร์ธานี โดยเชื่อมโยงเครือข่ายตั้งแต่กลุ่มต้นน้ำ - กลางน้ำ - ปลายน้ำ และอ่าวบ้านดอนเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชื่อมโยงการเป็นเครือข่าย เพื่อเป็นแนวทางในการฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ จ. สุราษฎร์ธานี ให้เป็นเมืองแห่งทรัพยากรและป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำของคนกินปลาในพื้นที่สุราษฎร์ธานี
24 ตุลาคม 2552 ณ. สถานีพัฒนาป่า ชายเลนที่ 13 หมู่ 1 ต. เขาถ่าน อ.ท่าฉาง จ.สุ ราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วมประชุม 60 คน ประกอบด้วย - กลุ่มเครือข่ายงานวิจัยอ่าว บ้านดอน - เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากร ทางทะเลชายฝั่ง - ประชาชนทั่วไป	เรื่อง ด้อนรับอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและคณะ วัตถุประสงค์ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้ามามีส่วนรับรู้ปัญหาที่แท้จริงในชุมชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกป้อง ทรัพยากรของชายฝั่งรอบอ่าวบ้านดอน รายละเอียด มีการกล่าวรายงานความเป็นมาของการทำงานกลุ่มเครือข่ายฯ ได้จัดทำโครงการชุดเครือข่าย ซึ่งได้รับ งบประมาณจากสกว.ในการเข้ามาหนุนเสริมการทำงานขับเคลื่อนการทำงานรอบอ่าวบ้านดอนรวมกลุ่ม 21 กลุ่ม โดยเข้า มาส่งเสริมในด้านการสร้างเสริมอาชีพ รายได้ให้เกิดขึ้นกับประมงพื้นบ้าน เช่น ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ ร่วมมือในการเฝ้า

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ระวัง หนุนเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งสามารถสร้างความเข้มแข็งให้เกิดในชุมชนได้จริง ทำให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างชุมชนเครือข่ายประมงพื้นบ้านกับกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
29-30 มีนาคม 2552 ณ. ห้องประชุม ไบทอง โรงแรม วรารรณรีสอร์ท ถ.หนองงาม อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วมประชุม 80 คน ประกอบด้วย - คณะกรรมการสิทธิ มนุษยชนแห่งชาติ โดยนาย แพทย์นรินทร์ พิทักษ์วัชร ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถาบัน พัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) - เครือข่ายการจัดการ ทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและ องค์กรภาคี เครือข่ายการ จัดการทรัพยากรจาก จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัด ชุมพร - เครือข่ายสิ่งแวดล้อมไทย	เรื่อง โครงการสัมมนาสิทธิชุมชนในการจัดการฐานทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมบริเวณชายฝั่งทะเลอ่าวไทย วัตถุประสงค์ 1. เพื่อเป็นเวทีให้ความรู้และแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นระหว่างหน่วยงานของรัฐและชาวบ้านที่ทำงานด้าน ทรัพยากรธรรมชาติ 2. เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายประมงพื้นบ้านในการจัดการทรัพยากรท้องถิ่นแต่ละจังหวัดร่วมเป็นพันธมิตร เครือข่าย รายละเอียด ชุมชนในแต่ละจังหวัดที่มีระบบการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง (เช่น จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร) มีการร่วมกันแลกเปลี่ยนด้านทรัพยากรของชุมชนของตนเอง และร่วมกันแสดง ความคิดเห็นร่วมกันกับหน่วยงานรัฐในแง่สิทธิ์และการจัดการทรัพยากร ขยายแนวเขตทะเลชุมชนร่วมมือประสาน 3 ไมล์ทะเล โดยอาศัยภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ยิ่งไปกว่านั้น ตัวแทนจากจังหวัด สุราษฎร์ธานี นำโดยคุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม หัวหน้าโครงการประสานฯ ได้แสดงทัศนะในการขับเคลื่อนการจัดการ ทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคีได้อาศัยการทำงานโดยผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทำให้องค์ความรู้จากภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเข้ามาบูรณาการร่วม โดยชุมชนเป็นผู้ที่รับรู้ปัญหา และแก้ไขปัญหาลงเป็นหลัก ทำให้การจัดการทรัพยากร อ่าวบ้านดอนและองค์กรภาคีได้ถูกตีแผ่และแพร่หลายให้คนในพื้นที่ตระหนักในการเข้ามามีส่วนร่วม

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	โดยคุณสุรพล ดองทบ	
26-27 พฤษภาคม 2552 ณ. ห้องประชุมหา วิทยาลัยสุโขทัยธรร มาธิราช (มสธ.)	มีผู้เข้าร่วมประชุม 100 คน ประกอบด้วย - แกนนำชุมชนระดับ จังหวัดหรือตัวแทน เครือข่ายประมงพื้นบ้าน จันทบุรี ตราด ชลบุรี เพชรบุรี สมุทรสาคร ประจวบ ชุมพร ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ระนอง นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา	เรื่อง เรื่องการจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยประชาชนมีส่วนร่วม (ประชุมเครือข่ายประจำปี) วัตถุประสงค์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการทรัพยากรชายฝั่งของประมงพื้นบ้านร่วมกับองค์กรภาคี รายละเอียด มีการร่วมพบปะเสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทุกปี และให้เป็นการประชุมสังสรรค์ทุกจังหวัดระหว่าง สมาชิกเครือข่ายการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง และได้มีมติร่วมกันในการเป็นพันธมิตรเครือข่ายเพื่อร่วมกันเป็นพลังที่ เข้มแข็งในอนาคตในการร่วมกันปกป้องทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งร่วมกันเป็นองค์กรภาคี ขณะเดียวกันก็เป็นการหา แนวทางในการผลักดันการใช้ประโยชน์ชายฝั่งของประมงพื้นบ้านให้มีพื้นที่ทำกิน อนุรักษ์ ปั่นฟู ขยายพื้นที่ตาม กฎหมาย 3 ไมล์ทะเล ตลอดจนการประชาสัมพันธ์การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนโดยชุมชนมีส่วนร่วม (ใช้ กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น)
วันที่ 23-24 ธันวาคม 2552 ณ. โรงแรมแกรนด์ เสวลักษณ์ อ.เมือง จ. สุราษฎร์ธานี	มีผู้เข้าร่วมประชุม 400 คน ประกอบด้วย - ศูนย์ประสานงาน ประชาคมสุราษฎร์ - ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อ ท้องถิ่น จ.สุราษฎร์ธานี	เรื่อง โครงการ“เวทีสัมมนาความร่วมมือเพื่อหาแนวทางการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนที่ดีและยั่งยืน” วัตถุประสงค์ 1. เพื่อนำเสนอข้อมูลภาพรวมสถานการณ์ปัญหาอ่าวบ้านดอน 2. เพื่อร่วมวางแผนงาน/แผนงบประมาณ ในการฟื้นฟูทรัพยากรอ่าวบ้านดอน 3. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	- โครงการประสาน เครือข่ายและองค์กรภาคี เพื่อการจัดการทรัพยากร อ่าวบ้าน	รายละเอียด วันที่ 23 ธันวาคม 2552 ลงพื้นที่ศึกษาสภาพทั่วไป 2 พื้นที่ คือ อำเภอท่าฉาง และอำเภอดอนสัก 1. ลงพื้นที่ดูงานในอำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการนัดพบกันที่บริเวณ วัดจันทาราม ต.ท่าฉาง อ.ท่าฉาง เมื่อขณะเดินทางไปถึง คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม หัวหน้าโครงการประสานชุดเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน และองค์กรภาคี กล่าวต้อนรับ พูดถึงเรื่องการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่อำเภอไชย-ท่าฉาง สภาพปัญหา เช่น มีการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ ทำให้ประมงพื้นบ้านไม่มีที่ทำมาหากิน ปัญหาหอยแครงตายเมื่อปลายปี 2551 เป็นต้น และการแก้ปัญหาในภาคประชาชนของอ่าวบ้านดอน เช่น สร้างกฎระเบียบในการทำงาน ดูแลรักษา เฝ้าระวัง ของกลุ่มต่างๆ ร่วมกับสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 ทำให้เครื่องมือทำลายล้างบางอย่างหายไป เช่น ยาเบื่อเมา เป็นต้น นอกจากนี้ยังได้ประสานหน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมมือในการช่วยกันดูแลรักษาทรัพยากรร่วมกับชุมชนมากขึ้น นายขจร รักษาพรหมณ์ หัวหน้าโครงการแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูคลองท่าฉางฯ ได้เล่าให้ฟังถึงเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับคลองท่าฉาง ประมาณปี 2525- 2535 นาทุ่งหมดไป แต่เหนือคลองยังมีโรงงาน 3 โรง ที่ปล่อยน้ำเสียลงสู่ลำคลอง และปล่อยมาเรื่อยๆ ทุกปี จนกระทั่งปี 2549 ปลายาหนักถึง 2 ครั้งเรื่องถึงอำเภอแต่ก็เงียบหาย ทำให้ชุมชนเกิดการรวมตัวเพื่อดูแลรักษาคลองท่าฉาง นายมนูญ คุ้มรักษ์ หัวหน้าโครงการแนวทางการจัดการทะเลชุมชนเพื่อเพิ่มปริมาณกุ้งเคยและสร้างอาชีพเสริมของชุมชนท่าพิกุล อ.ท่าฉาง พูดถึงสภาพต้นไม้ป่าชายเลนที่ได้รับการดูแลไม่ให้ถูกทำลายของทีมอนุรักษ์ และชี้ให้เห็นการทำงานของชุมชนในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในอ่าวบ้านดอน เช่น การปักไม้เพื่อเป็นแนวเขตลูกไม้ป่าชายเลน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		การปักไม้เพื่อเป็นแนวเขตทะเลชุมชน และกันการขยายตัวของคอกหอยแครงเข้ามาบริเวณ สำหรับแนวเขตทะเลชุมชนมีพื้นที่เหลือน้อยมาก ในช่วงที่น้ำแห้งก็จะเห็นแต่เลน ชาวประมงเดือดร้อน เนื่องจากช่วงคลื่นลมแรงเรือเล็กไม่สามารถออกหาหิกันได้ ชุมชนจึงได้จัดให้มีการเฝ้าระวัง ห้ามเรือประมงที่ผิดกฎหมายเข้ามาหาหิงาน้ำในพื้นที่จะทะเลชุมชน การประสานพื้นที่ใกล้เคียงเพื่อช่วยเหลือเป็นหูเป็นตาและส่งต่อข้อมูลข่าวสารให้กัน นายประภาส ขาวหนูนา ประมงอำเภอไชยา ได้กล่าวถึงการลงพื้นที่ครั้งนี้พบว่า มีการปักคอกหอยมากขึ้น บางคอกมีการสร้างขนำขึ้นใหม่ และเรือประมงอวนล้อมจากนอกพื้นที่เข้ามาหาหิงาน้ำ ซึ่งการทำงานของชุมชนทำได้แค่ชะลอการกระทำผิดได้บางอย่างเท่านั้น บางสิ่งที่เกิดขึ้นก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนเข้ามาช่วยเหลือ ลงพื้นที่บ้านพอด ตำบลชลคราม อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้เข้าร่วมทุกคนนัดเจอกันที่ศาลาสี่แยกคอนยวน นางนิภา เนื้อทอง หัวหน้าโครงการแนวทางการใช้ประโยชน์จากขี้เลนบ่อกุ้งโดยชุมชนบ้านพอดฯ กล่าวต้อนรับ จากนั้นก็เดินทางลงพื้นที่ 3 พื้นที่ด้วยกัน <u>พื้นที่แรก</u> คูฟาร์มกุ้งของคุณยุทธนา รัตโน ซึ่งเป็นการเลี้ยงกุ้งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม <u>พื้นที่ที่ 2</u> คือ แพयरรวง เพื่อดูสภาพนาุ้งของบริษัทขนาดใหญ่อีกพื้นที่อำเภอคอนสารและกาญจนดิษฐ์ ซึ่งทำลายสิ่งแวดล้อม และ<u>พื้นที่ที่ 3</u> คือ หน้าอ่าวบ้านพอด เพื่อดูสภาพปัญหาขี้เลน และปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งของบ้านพอด จากนั้นได้ระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมในการเข้ามาดูงานบ้านพอด ประกอบด้วย - เครือข่ายในพื้นที่คอนสาร มองว่า ปัญหาน้ำกัดเซาะชายฝั่ง อาจทำให้บ้านพอดหายไปในอนาคต และมองว่าปัญหามันพอดแก้ยาก โดยเฉพาะการกัดเซาะ การเปลี่ยนความคตินายทุน ทางออกน่าจะมีการรวมตัวร่วมกันเป็นเครือข่ายให้เข้มแข็งและมีพลัง

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		- ผศ.มยุรี จัยวัฒน์ ได้กล่าวชื่นชมชาวบ้านในพื้นที่ว่านำเสนอเก่ง สามารถสะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตบ้านพอคที่กำลังถูกทำลายโดยระบบเทคโนโลยี จากประสบการณ์การสอนหนังสือของตัวเอง เคยรู้สึกชื่นชมประเทศไทย เลี้ยงกุ้งส่งออกได้ดี คือ สองแสนตันต่อปี แต่เมื่อมองอีกด้านหนึ่ง ความเจริญที่เกิดขึ้น เศรษฐกิจที่ดี กับความเข้มแข็งของชุมชนที่เปลี่ยนไป ตนเองพร้อมที่จะเอานักวิชาการเข้ามาร่วมเรียนรู้ภูมิปัญญาของชุมชน - ตัวแทนกลุ่มยุวชนสร้างสรรค์จังหวัดสุราษฎร์ธานี กล่าวว่า ตนเองขอมองในมุมเด็กและเยาวชน ทำอย่างไรให้เด็กเติบโตในสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ ความร่วมมือทำให้สังคมดีขึ้น ไม่ได้เป็นภาระของใคร และเด็กรุ่นหลังก็ต้องมีส่วนร่วมในการทำงานกับเรา วันที่ 24 ธ.ค. 2552 จัดสัมมนาความร่วมมือเพื่อหาแนวทางจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนที่ดีและยั่งยืน นายมนตรี เพชรขุ้ม นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี กล่าวเปิด รายละเอียดที่ได้จากเวทีเสวนา สภาพปัญหาสถานการณ์ปัญหา 1. จากนโยบายการแปลงทรัพย์สินเป็นทุน “Sea Food Bank” การเลี้ยงหอย 2. การกัดเซาะชายฝั่ง เช่น พื้นที่บ้านพอค อ.ดอนสัก 3. ผลกระทบจากการเพาะเลี้ยง เช่น การลอกขี้เลนจากนาุ้งสู่ทะเล 4. เครื่องมือประมงผิดกฎหมาย เช่น อวนรัง อวนตาถี่ ยาเบื่อ ระเบิด 5. ปัญหามลภาวะ เช่น น้ำทิ้งจากโรงงาน และชุมชน 6. แรงงานจากภายนอกเข้ามาใช้ประโยชน์

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ประสบการณ์ของชุมชน 1. การจัดการด้านการเพาะเลี้ยง เช่น ปลูกข้าว ปลูกมะ และจัดการทะเลชุมชน /ป่าชายเลน 2. การเฝ้าระวังชายฝั่ง 3. การอนุรักษ์พันธุ์ เช่น คอนหอย บ้านปลา 4. การเสริมความเข้มแข็งของชุมชน 5. การเชื่อมโยงต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ เครือข่ายอ่าว เครือข่ายคลอง“เกลอเขา เกลอนา เกลอเล” ข้อเสนอภาคประชาชนเครือข่ายอ่าวบ้านดอน 1. ให้สนับสนุนการฟื้นฟูทะเลอ่าวบ้านดอน งานพื้นที่ชายฝั่ง อ่าวบ้านดอนอย่างจริงจัง 2. ให้สนับสนุนการพัฒนาอาชีพองค์กรชุมชนอ่าวบ้านดอน 3. ให้ชุมชนอยู่กับป่าได้ ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้ทรัพยากรและดูแลป่าชายเลน 4. แก้ไขปัญหาที่ดินที่อยู่อาศัยชายฝั่งให้ชุมชนอยู่ได้ไม่ไล่รื้อชุมชน 5. ให้ทบทวนแผนพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งที่ส่งผลกระทบต่ออ่าวบ้านดอน 6. ให้ยกเลิกเครื่องมือทำลายล้าง อวนลาก อวนรุน 7. เขตพื้นที่อนุรักษ์ จาก 3,000 เมตรเกิดผลในทางปฏิบัติ และขยายเป็น 5,400 เมตร 8. ให้แก้ไขมลภาวะ เช่น ปัญหาน้ำเสียจากนาุ้ง โรงงาน คราบน้ำมันในทะเล 9. สนับสนุนให้เกิดกลไกการทำงานร่วมในการแก้ปัญหาอ่าวบ้านดอนอย่างเป็นระบบ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ประเด็นแลกเปลี่ยนจากผู้เข้าร่วมด้านล่างเวที - การปล่อยน้ำเสียลงสู่อ่าวบ้านดอนยังคงเป็นปัญหาอยู่ ไม่มีองค์กรที่เข้ามาร่วมช่วยเหลืออย่างจริงจัง เพื่อชาวบ้านจะได้ใช้ประโยชน์จากทะเลและลดความเดือดร้อนจากชาวบ้าน - ประเด็นการสร้างคอกหอยในทะเล มีการเช่าเป็นรายปีแต่กลับกลายเป็นสามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอด และไม่มี การจ่ายภาษีให้ชุมชน หน่วยงานควรเข้ามาแก้ไข - คอกหอยที่เกิดขึ้นเป็นของนายทุนเสียส่วนใหญ่หลายร้อยไร่แต่ไม่มีการเสียภาษีให้ชุมชน - ปัญหาที่เกิดขึ้นในตำบลท่าทอง คือ การลดลงของพื้นที่ป่า การฟื้นฟูชุมชนทำได้ยากมากทั้งด้านเรื่องงบประมาณ และการทำให้เกิดการหมุนเวียนของน้ำในคลองท่าทอง - การรวบรวมแนวทางในการแก้ปัญหา กรณีการใช้เครื่องมือผิดกฎหมาย ควรให้มีพรบ.ที่เอื้อประโยชน์ให้ชาวบ้าน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง <u>มุมมองนักวิชาการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อกรณีปัญหาของชุมชน</u> ดร.เลิศชาย ศิริชัย ที่ผ่านมามีชาวบ้านมีการแย่งชิงทรัพยากร ส่งผลให้มอง “ทะเล” เป็นปัจจัยการผลิต และเป็นพื้นที่ ปักเจก เช่น เป็นที่ทิ้งเลน เป็นที่เพาะเลี้ยง นายทุนใช้ทะเลในทางที่เสื่อม ส่งผลให้เกิดกรณีพิพาทขึ้น เช่น กรณีคอกหอย กรณีการจัดการที่ดิน ปัญหานากุ้ง เป็นต้น ดร.สมคิด แก้วทิพย์ การทำงานมีการพัฒนาการของพื้นที่เป็นลำดับและมีข้อเสนอในการจัดการอ่าว - การจัดการที่ดีมีความถูกต้องที่สอดคล้องกับสภาพธรรมชาติไหลเวียน ไปได้ทั่ว - มีความเป็นธรรมในการกระจายโอกาสในการเข้าถึงธรรมชาติที่ยั่งยืนจะต้องมีส่วนร่วมของคนหลายวัย (เด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่) หลายภาคีที่เกี่ยวข้อง - การจัดการพื้นที่ /เวลา

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		- การจัดการทางกฎหมาย/การบังคับใช้ - เสนอให้จัดเวทีการวางแผนร่วมกับ อบจ. และหน่วยงาน กล่าวปิดการประชุมโดย ศ.ดร.สวัสด์ ตันตระกูลรัตน์ ผู้อำนวยการ สกว.

ภาคผนวก ค : รายละเอียดสรุปผลการประชุมเครือข่ายเฝ้าระวังอ่าวบ้านดอน

ตารางสรุปผลการประชุมเครือข่ายเฝ้าระวังอ่าวบ้านดอน

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
8 ตุลาคม 2550 ณ สถานีพัฒนา ทรัพยากรป่าชายเลน ที่ 13	ผู้เข้าร่วม ประมาณ 50 คน ประกอบด้วย - คุณศิลปะชัย เรืองสูง ปลัดอาวุโส อ.ท่าฉาง - คุณณรงค์ ทองเกื้อ หัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 - กำนันประเสริฐ กำนันตำบลลิเล็ด - ประมงอำเภอท่าฉาง - คุณเสน่ห์ รัตนสำเนียง ผู้ช่วยประมงอำเภอไชยา - ทีม สกว.สุราษฎร์ธานี 4 คน - เครือข่ายนักวิจัย จาก	ประชุมวางแผนเฝ้าระวังและกำหนดแนวเขตโครงการอ่าว วัตถุประสงค์ เพื่อวางแผนการทำงานเรื่องการกำหนดแนวเขตและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง คุณณรงค์ ทองเกื้อ กล่าวต้อนรับ และเปิดศูนย์ของป่าชายเลนตอนบน และรับเป็นที่ปรึกษาของกลุ่มต่างๆ ซึ่งตนเองได้ร่วมประชุมกับกลุ่มต่างๆ หลายครั้งแล้วจัดเวทีเพื่อช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากร มีประเด็นต่างๆ ในการหารือครั้งนี้ หาข้อสรุปและการทำงานในอนาคตให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น ทำให้มีทรัพยากรยั่งยืนนาน รักษาของเดิม เพิ่มของใหม่ คุณศิลปะชัย เรืองสูง ปลัดอาวุโส กล่าวว่าตนเองอยู่ในพื้นที่ที่มีปัญหาทั้งป่า เขา และทะเล เป็นกรรมการในการแก้ไขปัญหาทรัพยากร ปัญหาหลักๆ คือ ไม่มีแนวเขตที่ชัดเจน จึงควรที่จะทำซักครั้ง ทำเป็นริเซฟ ใช้มาตราส่วนเดียวกัน แล้วก็ดูเรื่อง การบุกรุก การปักคอกหอยที่ซ้อนทับกัน อยากให้ประมงทำแนวเขตป่าชายเลนให้ชัดเจน และจะร่วมหนุนเสริมการทำงานของหัวหน้าประยุตต์เข้ากับการทำงานของหน่วยงานราชการ ต้องแสวงหาเครือข่าย และการทำงานที่แปลกใหม่ออกไป รักษาทำนุบำรุง ให้ถึงลูกหลาน ผลักดันความคิดในฐานะขอความเป็นไปได้ ตนเองยินดีเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทุกครั้งที่มีเวลา และฝากกับทีมวิจัยให้พาลูกหลานมาร่วมตั้งแต่เริ่มต้น สิ่งที่เกิดขึ้นนี้คืออยู่แล้ว แต่ต้องสืบทอดความคิดที่สืบต่อกันไป

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	พื้นที่ในเขตอำเภอไชยา และท่าฉาง (ตะกรบ, พุมเรียง, ปากท่อ, ท่าปูน, ธารน้ำร้อน, ไไร่ปรุง และ ท่าพิกุล)	คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม กล่าวในเรื่องของเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนว่า การจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอน เริ่มมาตั้งแต่ปี 2547 ขณะนี้มีจำนวน 8 กลุ่ม และมีการผลักดันให้เกิดเครือข่ายรอบอ่าวขึ้นประมาณ 18-19 กลุ่ม โดยเริ่มจากโครงการปูเปี้ยวของตนเอง มีการประชุมโดยมีโครงการป่าทะเลเพื่อชีวิตช่วยในการผลักดัน และได้โครงการเด่น 1 ใน 8 ของประเทศ การผลักดันเริ่มจากคนในชุมชน ถ้ามองให้กว้างจะใหญ่ที่สุดของภาคใต้ฝั่งตะวันออก ถ้าไม่เริ่ม 1 ก็ไม่มี 2 ตนเองเป็นตัวตั้งตัวตีของภาคประชาชน ทำงานร่วมกับส่วนราชการป่าชายเลนมาโดยตลอด ปัญหาหนักมากที่สุดคือยาเบื่อ ทำให้สัตว์ขนาดเล็กในป่าตายโดยมีการปล่อยยาในช่วงเวลาน้ำขึ้น แก๊ซยากระเมาเป็นทีมและมีอาวุธติดตัวมา ทั้ง 7 โครงการต้องมีการเฝ้าระวัง ถ้าส่วนราชการเข้ามาร่วมด้วยก็จะสามารถหยุดได้ คุณวิรัตน์ สารคง กล่าวว่าปัญหาหลักมีอยู่ 3 ปัญหา คือ 1. ชาวบ้านที่จะทำทะเลชุมชน มีคอกหอยมารุกเขอะแล้วประมงชายฝั่งจะอยู่อย่างไร ทีมวิจัยลงเลใจ ต่อปัญหาความขัดแย้งในการปักแนวเขต 2. การใช้เครื่องมือทำลายล้างจากการประมาณสถานการณ์วันศุกร์ที่ผ่านมาพบว่า พื้นที่ทำกิน มียาเบื่อเมา เรืออวนลากอวนรุน ซึ่งตะกรบได้รับผลกระทบมากสุดในเรื่องของอวนซ้อน 3. การเฝ้าระวังที่มีประสิทธิภาพจะมีการจัดการอย่างไร ทำอย่างไรให้ชาวบ้านเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่ได้มากขึ้น ความคิดเห็นของทีมวิจัยกลุ่มต่างๆ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		คุณจำเนียร รักเขียว กล่าวว่าเมื่อต้นปีได้ทำโครงการทะเลชุมชน โดยของบจาก สกว. มีการปรึกษาหารือกันหลายครั้งและเชิญหน่วยงานรัฐมาจัดการให้ เพราะเรื่องน้ำหากมีการจัดการเองอาจเกิดความขัดแย้งขึ้นได้ อยากขอแนวเขต 1 กิโลเมตร ก่อนหน้านี้ปักแนวเขต 200 เมตร โครงการผ่าน ชาวบ้านเข้าใจผิดเรื่องการปักแนวเขตทะเลชุมชน เพราะชาวบ้านจะไม่มีกิน กันพื้นที่ไว้ให้ชาวบ้านหากิน “ทะเลชุมชนคือหม้อข้าวหม้อแกงของประมงพื้นบ้าน” คุณจรุง ศรีทอง กล่าวถึงหลังจากปรึกษาทางเครือข่ายและประสานงานกับทางหน่วยงานราชการมาแล้ว จะทำอย่างไรให้สามารถปักไม้ได้ ปักแนวเขตต่อของคุณจำเนียรออกมา 1 กิโลเมตร อยากให้ช่วยประสานกับคอกหอยให้ในการปักแนวเขต คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม กล่าวถึงสถานที่สำคัญของพื้นที่ เช่นเกาะรังนก ศึกษาการอพยพของนกทำไมถึงมาอยู่ ณ จุดนี้ จะทำให้เป็นหน้าเป็นตาของพื้นที่ เช่นปล่อยหอย ปล่อยสัตว์น้ำ ทำเป็นที่เพาะฟักพันธุ์ปลา เป็นแหล่งกำเนิดปลา เพราะบริเวณนี้เป็นรอยต่อของคลอง 3 สาย เนื่องจากกระแสน้ำผลักดันให้ปลาเข้ามาวางไข่ในอ่าวบ้านดอน ปลาทะเลต้องใช้น้ำจืดในการผสมในการวางไข่ ต้องเรียกคอกหอยมาคุยว่าจะอยู่ที่ปีถึงจะออก คุณมนูญ คุ่มรักษ์ จากทีมทำพิศุล จะปักแนวเขตทะเลชุมชน เพื่อให้ เรือรุนเคย สามารถรุนได้กว้างขึ้น และปักหลักกันแนวป่าชายเลนไม่ให้เรืออวนรุนกุ้งเคย เข้าไปรุกแนวลูกไม้ ขณะนี้ระยะทางจากฝั่งเหลือประมาณ 1.5 กิโลเมตร ถ้าเป็นที่ที่ไม่อนุญาต อยากให้หยุด และอยากให้ประมงชี้แนวเขตที่ชัดเจนให้

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ประมณฑำรง ชี้แจงว่าการปักคอกหอยได้ประสานกับประเทนกลุ่มมำโดยตลอด ในปี 2522 ทำรงประกำศให้เป้นพื้นที่อนุญาตเลี้ยงหอย หำงจำกฝั่งไปทำงไซหำ 400 เมตร คอกหอยที่ผิวกก็ยินดี รื้อถอน ถ้ำหำบ้านขอ 1 กิโลเมตร จะเข้ำที่อนุญาตเลี้ยงหอย ปี 46 เรืออวนรุนขนำนน้อยกว่า 14 เมตร มีประมำณ 30 ถ้ำ ปัจจุบันลดลง เมื่อมีค้ำถำมว่ำประมมมีเท่วทำงที่จะแก้ไขพื้นที่ที่อยู่นอกเขตอนุญาตคอกหอยอย่งไร? ก็ตอบว่ำ ถ้ำจะรื้อก็ต้องทำทั้งอ่ำว ถ้ำจะยึดถือ คำกฎหมาย แต่เป้นปัญหำสังคม หำบ้านบอคว่ำคอกหอยจะมำอ่ำวห หำบ้านเล่นเรือเถิดเข้ำไปไม่ได้ แต่ช่วงน่ำแห่งจำเป็นต้องวังเถิด ทำงเรือยำกให้กว่ำกำเดิม เพื่อให้ประมมพื้นบ้านสมำรถหำกินในร่งน่ำได้ ต้องขยับทั้งสองข้ำง คุณประเสริฐ ฐญญกรณ์ กำนันตำบลลีเล็ด เสริมเรื่องการปักคอกหอยในพื้นที่ ตอนนี้อยังมีปักอยู่ข้ำงเดียวจะทำอย่งไร เรื่องนโยบายเอำพื้นที่อนุญาตมำให้บุคคล ควมไม่ชัดเจนของนโยบาย ในเมื่อเกิดปัญหำ และกำล้งเกิดใหญ่ในอนาคตจะมีการทบทวนเรื่องนโยบาย เอำพื้นที่สำธำรณะมำให้บุคคลใช้มีผลต่อหำบ้าน ตอนนีศึกษำปริมำณสัตว์น่ำจำกเรืออวนรุน โดยมำกจะเอำสัตว์ที่ได้จำกเรืออวนรุนขนำนใหญ่มำเผยแพร่ไม่ใช้เรือเล็กน่ำจะหำควมลงตัว ถึงแม้จะสรูปไม่ได้ในวันนี้ เรื่องทะเลเป้นสิทธิเชิงซ้อนทำได้แต่ไม่ทำลยทรัพยำกร ตอนนีโชคดีที่ Sea Food Bank ยุติควรแก้ตั้งแต่ระดับพื้นที่ และระดับนโยบาย ถ้ำจะทำควรทำในโครงสร้างทั้งหมด ปัญหำที่เกิดขึ้นเกิดจำกเจ้ำหน้ำที่ของรัฐไม่ชัดเจน พอหำบ้านแข็ง รำชกำรไม่แข็งปัญหำเลยเกิด ป่ำไม่มีไว้เพื่อให้ใช้สอยไม่มีไว้ใช้ประโยชน์ในเชิงพำนช ตอนนีคนผิดยังมีอยู่ แต่ไม่เข้ำไปในเขตป่ำขำยเลน โดยคนเข้ำมำทำตั้งแต่ปี 2547 เจ้ำหน้ำที่ไม่ให้ควมชัดเจนในกำรทำงำน ในส่วนของอ่ำว เคยรื้อขดวงใจคนรักอ่ำวบ้านคอน ประมำณปี

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		2548 มีการประชุมระดับอำเภอในทุกเดือน มีองค์กร CHARM มาเข้าร่วม พอจบก็พยายามหาเจ้าภาพระดับจังหวัดเข้ามาช่วย การจัดการอนุรักษ์ ไม่ได้ทำเพื่อการจัดการทรัพยากรเพียงอย่างเดียว แต่เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพในตัวบุคคลด้วย คุณจรินทร์ เจยเขยชม กล่าวขอบคุณ สกว. ประสานงานมาโดยตลอด และขอบคุณทุกคน อำเภอบ้านดอน ในอดีตมีเครื่องมือการทำประมงแบบไม่ทำลายล้าง เช่น เสียม เบ็ดปลากระเบน ราไว โม่ เป็นต้น ปัจจุบันมีเรืออวนรุน และคอกหอย การทำงานจะต้องมีการเชื่อมโยงเครือข่าย เบียดเบียนไม่ได้ แคมป์อันตรายรอบตัว คั่นหาดดีต สร้างปัจจุบัน เพื่อความมั่นคง คุณวานิตย์ สุขอุบล ทีมวิจัยพื้นที่ตำบลตะกอบ พูดถึงการแก้ไขปัญหาต้องให้หน่วยงานมาช่วยกัน อยากจะทำศูนย์เรียนรู้ในตำบลตะกอบ ตำบลตะกอบเป็นพื้นที่ทะเลเปิดจะมีปัญหามากมีนากายนอกเข้ามาหาผลประโยชน์ แล้วทั้งความโศกเศร้าไว้ให้กับชุมชน และชุมชนก็ไม่มีกฎหมาย อยากเห็นรูปแบบที่เป็นรูปธรรม อยากให้เจ้าหน้าที่ประจำในพื้นที่เดือนละ 2 ครั้ง คุณขจร รักษาพรหมณ์ อบต.เขาถ่าน ฝากประสานงานระดับหมู่บ้าน ปัญหาเรื่องโรงงานปาล์มของเสวียด ทำให้มีคราบน้ำมันปนมาในน้ำ คุณเสน่ห์ รัตนสำเนียง เจ้าพนักงาน ประมงอำเภอไชยา ในเขตพุมเรียง เจออวนรังมาก อวนรุนมีน้อย อวนรุน เคยไปจับแถวท่าฉาง อวนรังเป็นปัญหาเรื่องรังซึ่งเกิดจากนายทุน คนหาเช่ากินค่าไม่สามารถทำได้ เพราะค่าใช้จ่ายแต่ละครั้งสูงแถวตะกอบจะมีการลากแบบโอบเลี้ยวต้องคิดแก้ไขโดยการนำเข้าแผนเฝ้าระวังของจังหวัด คิดว่าคงแก้ปัญหาได้บางส่วน เบบางลงบ้าง ตามกฎหมายประมง สามารถจับกุมได้ขณะทำการประมงเท่านั้น จับหลังจากนั้นไม่ได้ ขณะนี้ฉบับใหม่กำลังจะออกมาคิดว่าน่าจะมีช่องว่างน้อยลง

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ไม่อยากให้ทุกคนได้แต่เฝ้าระวัง แต่รู้ไม่มีประโยชน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจตามกฎหมาย ถ้าเจ้าหน้าที่ไม่เข้าแจ้งตำรวจได้เลย ไม่ใช่เป็นหน้าที่ของประมงอย่างเดียว ผู้นำท้องถิ่นทั้งหมดมีอำนาจในการจับกุม ถ้ารอประมงจะไม่ทันการ ปัญหาเรื่องส่วนใหญ่จะเป็นเรือเช่า ไม่สามารถจับได้ ได้แค่ปรับ 3,500 บาท แต่ถ้าจับบ่อยๆก็ลดลงเหมือนกัน แต่ไม่ค่อยมีเวลา หวังว่ากฎหมายฉบับต่อไปจะเอื้อประโยชน์ต่อผู้ที่มีความคิดดี คุณปวีณ จุลภักดี ผู้ประสานงานโครงการป่าทะเล - เพื่อชีวิต สร้างอาวชุมชนเพื่อรักษาทรัพยากร จะใช้พื้นที่ ตะกรบ-กาญจนดิษฐ์ นาร่อง ดึงความร่วมมือจากภาคี ต่างๆ มาร่วม ร่วมมือแข่งขันก็จะเกิดศักดิ์ศรี และพลังในการทำงาน คุณวิรัตน์ สารคง ผู้ประสานศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นฯ เรื่องทะเลชุมชนคงต้องเอาตามป่าไม้ไปก่อนไม่น่าจะมีปัญหา อุปสรรคในการเฝ้าระวังก็ไม่มีปัญหา แต่เน้นว่าการเฝ้าระวังจากภายนอกเข้ามา การวางยาเบื่อ การใช้เครื่องทำลายล้างไม่ใช่ระวังเฉพาะ อวนรัง และอวนรุนจากภายนอก แต่ให้ระวังสิ่งผิดกฎหมายจากภายในด้วย และเรื่องการข่าวจะอย่างไรได้บ้าง
19 พฤศจิกายน 2550 ณ สถานีพัฒนา ทรัพยากรป่าชายเลน ที่ 13	ผู้เข้าร่วม ประมาณ 50 คน ประกอบด้วย - คุณณรงค์ ทองเกื้อ หัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 - คุณเสน่ห์ รัตนสำเนียง ผู้ช่วยประมงอำเภอไชยา	ประชุมวางแผนเฝ้าระวัง วัตถุประสงค์ เพื่อวางแผนการทำงานเรื่องการเฝ้าระวัง สาระที่ได้จากการประชุม คุณเสน่ห์ รัตนสำเนียง ผู้ช่วยประมงอำเภอไชยา กล่าวต้อนรับว่า ยินดีที่ทุกท่านได้เห็นความสำคัญของการอนุรักษ์ และขอบคุณ สกว. ที่ทำโครงการดีๆขึ้นมา รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้คลุกคลีกับชาวบ้านในเขตอ.ไชยาเรื่อยๆ ได้เห็นความร่วมมือของทีมทุกคน ฝากประชาสัมพันธ์ เรื่องการทำ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	- ทีม สกว. - สุราษฎร์ธานี 4 คน - เครือข่ายนักวิจัยจากพื้นที่ในเขตอำเภอไชยา และท่าฉาง - ผู้สนใจจากท่าชนะ	ประมง ไม่เห็นแปลงหอยแบ่เลี้ยวเข้าไป อาจเกิดกรณีพิพาทขึ้นได้ การทำงานถ้าทุกคนปฏิบัติตามกฎหมาย ความขัดแย้งก็ไม่เกิด และฝากขึ้นทะเบียนบ่อปลา เพื่อช่วยเหลือในความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น เนื่องจากช่วงนี้น้ำท่วม ที่ประสบภัยทางทะเล ให้ไปแจ้งที่หน่วยงานในท้องที่ ตนเองจะทำหน้าที่ให้ดีที่สุด ในส่วนของงานวิจัยของสกว. ก็ยินดีประสานในเรื่องต่างๆให้ และยินดีเข้าร่วมใจในการเฝ้าระวัง คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม กล่าวความเป็นมาของการประชุมว่า ได้ดูแลป่าชายเลนเกือบ 100 % ไม่ให้มีการบุกรุก ถ้ามีใครต้องการใช้ไม้ อยากตัดไม้ให้มาแจ้งที่สถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 ถ้าไม่แจ้งจะติดคุก ตอนนี้จะขับเคลื่อนทุกเรื่องให้เดินไปพร้อมกัน ที่ผ่านมามีประเด็นใหญ่ 2 เรื่อง คือปักแนวเขต และเฝ้าระวัง วันนี้จะต้องมาคุยกันให้ชัดเจน ในเดือนธันวาคมนี้จะเริ่มเคลื่อนงาน ถ้าชุมชนกลมเกลียวก็จะเคลื่อนไปได้ง่ายขึ้น อยากเห็นผู้นำแต่ละกลุ่มวางแผนการทำงานกันให้ชัดเจน จากนั้นแบ่งทีมวิจัยออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อวางแผนการเฝ้าระวังของแต่ละทีม ดังนี้ 1. ทีมท่าฉาง ประกอบด้วย ท่าพิกุล ธารน้ำร้อน และไร่ปรุง 2. ทีมไชยา ประกอบด้วย ปากท่อ ท่าปูน และพุมเรียง 3. ทีมตะกั่ว บ้านท่าพิกุล พื้นที่รับผิดชอบจากปากคลองท่าฉาง – ปากคลองบางปอ มีคนเฝ้าระวัง 5 คน กลางวันให้ชาวประมงช่วยกันดูแล นายชูศักดิ์ และนายมนูญ เป็นผู้รับผิดชอบ การเฝ้าระวังในช่วงน้ำแห้งจะไม่มีปัญหา แต่ช่วงน้ำมากต้องออกเฝ้าระวัง บ้านธารน้ำร้อน จากปากคลองท่าฉาง – คลองท่าปูน ออกเฝ้าระวังเฉพาะช่วงน้ำขึ้น การปักแนวเขต ต้องการเจ้าหน้าที่มาเข้าร่วม

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ตำบลตะกรบ การสร้างแนวเขต ทำมาแล้ว 4.5 ครั้ง ไม่ได้ผล เป็นปัญหาใหญ่ของชุมชน ช่วงนี้เป็นหน้ามรสุม เรือตรวจไม่มีเจ้าหน้าที่อยู่ห่างไกล ไม่มีอำนาจในการตรวจจับ ทำได้เฉพาะลักษณะในการบันทึกข้อมูลอย่างเดียว คุณวิรัตน์ สารคง เสนอว่า การวางแผนเป็นในแบบที่คาดการณ์ไม่ได้ ตอนนี้น่าจะเป็นเรื่องของการข่าว ทำอย่างไรให้คนกินปลาตระหนักถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พัฒนาเรื่องการข่าว การสื่อสาร พัฒนาแล้วค่อยๆ ปรับใช้ เพราะที่ผ่านมาหลายครั้งที่มองเห็นการทำผิดด้วยตา แต่ทำอะไรไม่ได้ ต้องสื่อสารให้ทุกคนร่วมด้วยช่วยกัน ทั้งคนที่ทำประมงด้วยกัน และคนกินปลา คุณเสน่ห์ รัตนสำเนียง เห็นด้วยกับการข่าว การเฝ้าระวังต้องแยกพื้นที่ชายฝั่ง และพื้นที่ทางทะเลในทะเลโอกาสน้อยในการกระทำ ให้เข้าประสานกับหน่วยงานในพื้นที่ ส่วนชายฝั่งอาจไม่ต้องใช้เรือก็เข้าไปจับก็ได้ ให้ประสานทางกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ส่วนในทะเลต้องใช้เรือสามารถแจ้งไปทางศูนย์ชุมชนได้ โดยลิเล็ดนะทำเป็นชุมชนต้นแบบ โดยหลังสวนจะส่งเรือมาประจำที่ลิเล็ด ประสานผ่านทางประมงได้ แล้วจะแจ้งให้ ถ้าทำกันเองจะเสียค่าใช้จ่ายมาก และเจ้าหน้าที่ไม่ไว้วางใจในชาวบ้าน เพราะชาวบ้านไม่กล้าเปิดเผยตัว และแจ้งบทบาทของสำนักงานประมงอำเภอว่า มีอำนาจในการปราบปรามจับกุม แต่ไม่ใช่งานหลัก งานหลักคือ ส่งเสริมในการประกอบอาชีพ คุณวิรัตน์ สารคง แนะนำในการงานข้อมูลการข่าวว่า 1. การวางระบบการข่าวทำอย่างไรให้รวดเร็ว 2. การจัดการสื่อสารกับพี่น้องชาวประมงในหมู่บ้าน ทำอย่างไรให้ได้เข้ามาร่วมมือร่วมใจกับเรา 3. เราจะสื่อสารต่อผู้กินปลาอย่างไร

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม เสริมว่า ให้ทุกกลุ่มวางตัวคนไว้ ขอรายชื่อกลุ่มละ 5 คน ส่งมาให้หัวหน้าสถานี เพื่อวางแผนในการทำงานให้สอดคล้องกัน และวันที่ 30 พ.ย. มีประชุมที่ลีเล็ด ทำอย่างไรให้กลุ่มนั้นมาร่วมกับเราด้วย หัวหน้าสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 13 ขอรายชื่อทีมละ 5 คน ทางป่าไม้จะเป็นคนวางแผนให้ มีเรือ 1 ลำ เจ้าหน้าที่พร้อม ค่าใช้จ่าย ชาวบ้านต้องร่วมกับสถานี คนยินดีช่วย แต่ต้องแจ้งให้ทันกับ สถานการณ์ การข่าวต้องแม่นยำ ชัดเจน จากนั้นแบ่งกลุ่มเหมือนเดิม และช่วยกันคิดว่า 1. ทำอย่างไรให้ได้ข่าวสารที่รวดเร็ว ถูกต้อง และทันเหตุการณ์ เกี่ยวกับเครื่องมือทำลายล้าง 2. ทำอย่างไรให้พี่น้องชาวประมงมาร่วมมือกับทีม *** กำหนดการประชุมจะเริ่มเดือนหน้า วันที่ 25 ของทุกเดือนหมุนเวียนไปตามพื้นที่กลุ่มต่างๆ*** นำเสนอ ทีมทำปูล 1. ทำอย่างไรให้ยั่งยืน - การประชาสัมพันธ์ กับชาวประมงชายฝั่งในเรื่องการอนุรักษ์ - จัดหาข้อมูลการสื่อสารให้ชาวประมงชายฝั่ง - ประชาสัมพันธ์ทางวิทยุชุมชน เพื่อให้ชุมชนทราบทั่วกัน - ทำข้อมูลข่าวสารจากแหล่งชุมชน ศูนย์ชุมชน สถานการณ์

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		- หาข้อมูลจากเยาวชนในชุมชน 2. ทำอย่างไรให้ชาวบ้านเข้าร่วม - โดยการเน้นเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรให้ชาวบ้านได้ทราบ - ปลุกจิตสำนึกให้ชุมชน ทีมทำงาน 1. ทำอย่างไรให้ยั่งยืน - ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวของชุมชน - ขอข้อมูลจากประมงชายฝั่งและผู้ที่เกี่ยวข้อง - ปลุกจิตสำนึกของเยาวชนในพื้นที่ให้รู้ถึงสัตว์น้ำชายฝั่ง - จัดตั้งสมาชิกในกลุ่มให้ช่วยหาข่าวสารจากข้างนอก - จัดตั้งแนวร่วมเพื่อหาข่าวสารจากแนวร่วม และชาวประมง 1. ชุมชนชายฝั่ง (คนจับเป็๊ว ลอบในป่าโกงกาง) 2. ชุมชนประมงชายฝั่ง (เรือขนาดเล็กเช่นเรือเฝือกอก) - เพิ่มเครื่องมือสื่อสารในกลุ่มของแต่ละพื้นที่ ขั้นตอน 1. ชาวบ้านเห็นสิ่งผิดปกติหมายที่ เกิดขึ้นแจ้งไปยังศูนย์ข่าว 2. ศูนย์ข่าวแจ้งต่อไปยัง สกว. และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงมาให้ความ ช่วยเหลือในพื้นที่อย่างทันทั่วทั้งที่

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ทีมตะกรบ - ทำอะไรให้ยั่งยืน - สื่อสารทางวิทยุ - ประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านรู้สึกห่วงแหน - ทำอะไรให้ชาวบ้านเข้าร่วม - หอบกระจ่ายข้าวในชุมชน - จดหมายข่าวส่งทางโรงเรียนให้นักเรียนนำไปให้ที่บ้าน พุ่มเรียง - ทำอะไรให้ยั่งยืน - การทำงานต้องรู้จักภูมิศาสตร์ที่ชัดเจน เช่นคนที่อยู่คอกหอยจะรู้ว่าเรืออวนรุนเข้ามาทางไหน อยู่ตรงไหน รุนอย่างไร และส่งข้อมูลเข้ามา ต้องรู้เขา รู้เรา และรู้แหล่งผู้กระทำผิด ตอนนี้มีค้ำคดแดงพร้อม ขอให้ทุกคนใช้เครื่องมืออย่างมีจิตสำนึก - ทำอะไรให้ชาวบ้านเข้าร่วม - สร้างจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชน - ประชาสัมพันธ์ในเวทีต่างๆ ให้รู้คุณค่าและประโยชน์ของทรัพยากร - ให้ความสำคัญกับชาวประมง แลกเปลี่ยนข้อมูลอยู่เรื่อยๆ ฝากให้บันทึกผลการดำเนินงาน และนัดแนะมาพบกันอีกครั้ง

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
19 ธันวาคม 2550 ณ โรงเรียนบ้านไทร งาม	ผู้เข้าร่วม จำนวน 5 คน	ประชุมย่อยทำความเข้าใจเรื่องการจัดการกลุ่ม รายละเอียดการประชุม 1. คุณชนิกานต์ พรหมแก้ว พูดยทำความเข้าใจเรื่องกรเงินว่า มีนายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยมเป็นหัวหน้าโครงการ และมีนายทวี เพชรนวล และอาจารย์เสาวนีย์ เป็นผู้ลงลายมือชื่อ และทำหน้าที่เป็นฝ่ายการเงิน 2. อ.เสาวนีย์ เป็นผู้รวบรวมข้อมูลต่างๆตามที่ได้รับมอบหมาย 3. คุณลิขิต ดิษยนาม เป็นเลขานุการประสานงาน จะได้รับงบประมาณในส่วนของการประสานงาน 1,000 บาท/เดือน สำหรับค่าใช้จ่ายอื่น ให้เป็นไปตามกำหนดในแต่ละกิจกรรม 4. กิจกรรมของกลุ่มประสาน ความต้องจัดฝึกอบรมให้ความรู้กับสมาชิกในหลายเรื่องกับสิ่งที่รู้ และเกี่ยวเนื่องกับโครงการ
25 ธันวาคม 2550 ณ ศาลาประจำ หมู่บ้าน หมู่ที่ 1 บ้าน ไร่ปรุ่ง	ผู้เข้าร่วม ประมาณ 25 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัยโครงการประสานฯ - ทีม สกว.สุราษฎร์ธานี 4 คน - อ.บรรจง เทียนสังข์ศรี และคุณพรทิพย์ ลิ้มประสิทธิ์วงศ์	วัตถุประสงค์ เพื่อวางแผนการทำงานเรื่องการเฝ้าระวัง ผลการประชุม สมาชิกทีมวิจัยแต่ละทีมมารายงานความคืบหน้าโครงการของตนเอง ดังนี้ 1. พื้นที่ ตำบลท่าฉาง ซึ่งประกอบด้วย ธารน้ำร้อน ไร่ปรุ่ง และท่าพิกุล ซึ่งทีม ธารน้ำร้อน และไร่ปรุ่ง ได้รับรายงานความเคลื่อนไหวในพื้นที่ดังนี้ - วันที่ 14 ธ.ค. 50 เวลา 16.00 น. ทีมได้รับแจ้ง จากนายวิทยา ศักดิ์ศรีว่า มีชาวบ้านจาก อ.กาญจนดิษฐ์ จำนวน 10-15 คนได้ทำการโค่นต้นตาลดุม ในพื้นที่อนุรักษ์บ้านธารน้ำร้อนเพื่อจับตัวหนอนผีเสื้อ โดยใช้รถยนต์เป็นพาหนะ - วันที่ 19 ธ.ค. 50 เวลา 17.00 น. ที่บ้านไร่ปรุ่ง ได้รับแจ้งข่าวจากนายจิรวัฒน์ ศรีทอง ว่ามีเรือประมงจากในบาง

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		ขนาดประมาณ 8 เมตร เครื่องยนต์ ฮอนด้า 13 ประมาณ 5 ลำ ใช้ลอบตาถั่วฝักกล้วยประมาณ 5,000 ลูก จับปูดำไม่ได้ขนาดในพื้นที่ ทำาง - วันที่ 22 ธ.ค. 50 เวลา 08.00 น. กลุ่มธารน้ำร้อน ได้รับแจ้งข่าวจากสมาชิก MCS ว่าพบปลาทุเร่จำนวนมากในพื้นที่ ทำางตาย ซึ่ง สันนิษฐานว่า น่าจะมาจาก ปลาไปติดอวน และตายในช่วงก่อนที่ชาวประมงจะไปพบ ทำให้น้ำซัดหลุดจากอวนจนพอง - วันที่ 17 ธ.ค. 50 เวลา 12.00 น. กลุ่มไร่ปรังได้รับแจ้งจากชาวบ้านในพื้นที่ ว่ามีชาวบ้านจากต่างถิ่นจำนวน 5 คน เข้ามาซื้อขายเบือเมาในคลองของพื้นที่อนุรักษ์ บ้านไร่ปรัง ได้ทำการประสานกับร้านค้าที่ขายเบือเมาว่าไม่ต้องขายเบือให้อีกต่อไป คนทำผิด เป็นพม่าเข้ามาตัดยางในหมู่ 4 และมักจะมาในวันฝนตก เนื่องจากหยุดตัดยาง 2. พื้นที่อำเภอไชยา - ทีมทำปูน ได้รับข่าวสารจากทีมต่างๆ และประชาสัมพันธ์ต่อในสภากาแฟ - ทีมตะกรบ บอกว่าช่วงมรสุม ไม่สามารถออกไปเฝ้าระวังในทะเลได้ แจ้งข่าวว่าในพื้นที่มีวิทยุชุมชน คลื่น 107.5 MHz ออกอากาศวัน จันทร์ – ศุกร์ เวลา 07.00 – 09.00 น. และฝากให้ทุกทีม เก็บข้อมูล ลักษณะของการกระทำผิด อุปกรณ์ที่ใช้ สถานที่กระทำผิด ลักษณะสัญญาณของผู้กระทำผิด และจำนวนผู้กระทำผิด 3. เรือเรื่ออวนรุนที่เข้ามาจอดในพื้นที่ตะกรบ คุณประสิทธิ์ รับหน้าที่ประสาน พาเจ้าหน้าที่ออกไปพูดคุย 4. ผู้รับผิดชอบในพื้นที่ ต่างๆ - พื้นที่ เขาถ่าน และธารน้ำร้อน นายจรุง ศรีทอง และนาย จำเนียร รักเขียว มีวิทยุสื่อสารจำนวน 4 ตัว - พื้นที่ เลม็ด นายชำนาญ คู่มีรักษ์ และนายอนันต์ เชื้อเอี่ยม มีวิทยุสื่อสาร 2 ตัว - พื้นที่ ทำพิกุล นายมนูญ คู่มีรักษ์ และนายสานนท์ คชรัตน์ มีวิทยุสื่อสาร 2 ตัว

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		- พื้นที่ตะกรบ นายวานิชย์ สุขอุบล และนายวิระ นาคบ่อคา มีวิทยุสื่อสาร 2 ตัว - ทีมพุ่มเรียง นายจรินทร์ เฉยเชยชม และนายวินัย เนตรวงศ์ มีวิทยุสื่อสาร 2 ตัว รวมมีวิทยุสื่อสารทั้งหมด 15 ตัว นัดทดสอบสัญญาณ เวลา 19.00 น. ของทุกวัน ความถี่ช่อง 78 เริ่มทดสอบตั้งแต่วันที่ 25 ธ.ค. 50 5. แผนเฝ้าระวังของแต่ละชุมชน - งานวิทยุ - งานข้อมูล - งานออกตรวจ - งานติดตาม - งานประชาสัมพันธ์ นัดวันที่ 3 มกราคม 51 ทุกกลุ่มทำแผนเฝ้าระวังเสร็จ วันที่ 28 มกราคม 51 ประชุมประจำเดือนมกราคม ณ พุ่มเรียง
3 มกราคม 2551 ณ โรงเรียนบ้านไทร งาม ต.เลม็ด อ.ไชยา	ผู้เข้าร่วมประชุม ประมาณ 20 คน ประกอบด้วย - ทีมวิจัยโครงการประสาน - ทีมสกว.สุราษฎร์ธานี 4 คน - หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่	สรุปประชุมประจำเดือนเครือข่ายเฝ้าระวัง วัตถุประสงค์ เพื่อวางแผนการทำงานเรื่องการเฝ้าระวัง สาระที่ได้จากการประชุม คุณเสนอห์ ผู้ช่วยประมงอำเภอไชยา กล่าวว่า ในเรื่องการประมงและเขตห้ามทำการประมง ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจโดยตรง ที่ผ่านมามีเครื่องมือการประมงบางชนิดไม่ได้อยู่ในขอบเขตที่กฎหมายจะจัดการได้ ถ้าไม่ยากให้

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		เครื่องมือเหล่านี้เข้ามาต้องออกเป็นข้อบัญญัติชุมชนของแต่ละพื้นที่ ถ้าทำผิดก็ระวางโทษเอาไว้ แล้วโยงเข้าหากฎหมาย ประมง กฎหมายก็จะเข้ามาคุ้มครองได้ และประกาศให้ผู้เข้ามาใช้ประโยชน์จากพื้นที่ได้รับทราบทั่วกัน เรื่องการสื่อสารเกี่ยวกับเรือลอบที่เข้ามาในวันที่ 25 เดือนธันวาคม มีข้อขัดข้องหลายอย่างจึงไม่สามารถออกไปดูได้อย่างทันทั่วทั้งที่ ระบบการสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ และเรือไม่พร้อม แต่จากการเข้าไปดูปรากฏว่าไม่ใช่เรือลอบ แต่เป็นเรือหาปู ซึ่งไม่ผิด ในการทำงานเรื่องการสื่อสารต้องรู้ว่า - ต้องรู้ช่วงเวลาในการเฝ้าระวัง รู้สภาพที่เหมาะสม ที่มีผู้เข้ามาหาสัตว์น้ำ แต่ละช่วงมีสัตว์น้ำชนิดไหน เครื่องมือชนิดไหนจะเข้ามาหาช่วงไหน เช่นช่วงน้ำเดินปูจะออกหากิน จะมีลอบปูเข้ามาในพื้นที่ เพื่อจะได้เตรียมเรื่องการเฝ้าระวังได้อย่างทันทั่วทั้งที่ - ต้องทำหนังสือแจ้งให้ผู้นำชุมชนรับทราบ จากการทำงานที่ผ่านมาทีมวิจัยบางคนยังไม่รู้บทบาทหน้าที่ของทีมประสาน จึงต้องแจกรายละเอียดกิจกรรมให้ทราบกันอีกครั้งหนึ่ง รวมถึงงบประมาณ และงานภายใต้บังคับที่มีอยู่ 1. ประชุมทีมวิจัยเดือนละครั้งโดยเครือข่ายจากทุกโครงการ ประมาณ 50 คน 2. เวทีประชุมเครือข่ายอำเภอ 3 เดือน/ครั้ง 3. ติดตามและสนับสนุนทีมวิจัยในเครือข่าย 18 เดือน/2คน 4. เครือข่ายเฝ้าระวังอำเภอบ้านดอน เวทีประชุมเครือข่าย 2 เดือน/ครั้ง 5. งานประสานเครือข่ายภาคีของหัวหน้าโครงการ 6. กิจกรรมประชาสัมพันธ์งานเครือข่ายโครงการ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		7. เวทีนำเสนอข้อมูลสู่ชุมชน และทำรายงาน ทีมตะกรบถามถึงการวางตัวสมาชิกในการทำงานต่างๆ แบ่งกันอย่างไร หน้าที่ของโครงการประสาน คือ ประสานและสนับสนุนให้ทุกโครงการบรรลุตามเป้าหมาย และทีมที่มาจากโครงการย่อย ก็รับผิดชอบงานของตนเอง และเข้ามาวางแผนการทำงานให้สอดคล้องกันทั้งอำเภอ ส่วนการบริหารจัดการในโครงการประสานเป็นดังนี้ - การเงิน นายทวี - เลข/ทำข้อมูล อ.สาวณี - ผู้เก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่ นายลิขิต และนายนคร การสื่อสาร - เครื่องมือสื่อสารที่มีอยู่คือ วิทยุสื่อสาร และโทรศัพท์ - การสื่อสารระดับบนเพื่อการเฝ้าระวัง งานข้อมูลเพื่อการเฝ้าระวัง งานประสานเพื่อการแก้ปัญหา จะออกแบบและวางระบบอย่างไร - การสื่อสารเพื่อสร้างสำนึกใหม่ให้ชุมชน การเฝ้าระวัง - วางแผนการเฝ้าระวัง และการแก้ไขเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใหม่ - ความพร้อมของศูนย์เฝ้าระวัง ระยะเวลาในการเฝ้าที่ชัดเจน เครื่องมือในการเฝ้า - ด้านเครื่องมือตรวจสอบสภาพเรือให้มีความพร้อมอยู่เสมอ - ตรวจสอบความพร้อมของสมาชิกกลุ่ม

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		- **ราคาอุปกรณ์ในด้านเตรียมความพร้อมของวิทยุ ดีราคาออกมาได้ 5,800 บาท การจัดทำข้อมูลและการสื่อสารเพื่อการเฝ้าระวัง - ให้แต่ละพื้นที่ทำข้อมูลน้ำขึ้นน้ำลง และสัตว์น้ำ เครื่องมือจับสัตว์น้ำ วันและเวลา - ข้อมูลผู้กระทำผิดใช้เครื่องมืออะไร อยู่ที่ไหน และช่วงเวลาในการกระทำผิด - ให้แต่ละโครงการนำข้อมูลมานำเสนอในการประชุมครั้งต่อไป - กำหนดเวลาในการสื่อสารให้ชัดเจน คือ เวลา 19.00น. - กำหนดรหัส - A ตะกรบ C ปากท่อ - B พุ่มเรียง D ทำปูน - F ธารน้ำร้อน G ไร่ปรุง - J ทำพิกุล O ศูนย์ การสื่อสารเพื่อประชาสัมพันธ์ และสร้างสำนึกใหม่ - ประชาสัมพันธ์ สู่วิทยุโรงเรียนและชุมชน - ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับรู้แต่ละกิจกรรม กำหนดประชุมครั้งต่อไป วันที่ 28 มกราคม 2551 - ให้ทุกกลุ่มทำแผนการทำงานมาเสนอ

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
28 มกราคม 2551 ณ เทศบาลตำบล พุมเรียง	ผู้เข้าร่วมประชุม ประมาณ 20 คน	ประชุมวางแผนเฝ้าระวังโครงการอ่าว วัตถุประสงค์ เพื่อนำเสนอแผนเฝ้าระวัง และข้อมูลสถานการณ์ทางทะเล ผลการประชุม ที่ประชุมได้อ่านบทวนการประชุมในครั้งที่ผ่านมา (125 ช.ค. 50) สำหรับวันนี้ได้นำเสนอข้อมูลสถานการณ์ทางทะเล ในเรื่องอิทธิพลของการขึ้นลงของน้ำ ที่มีผลต่อทรัพยากรทางทะเล กุ้ง หอย ปู ปลา - กลุ่มที่ได้นำเสนอในวันนี้ คือ กลุ่ม ชารน้ำร้อน พุมเรียง บ้านท่าพิกุล ไร่ปรุง สำหรับกลุ่มที่ยังไม่ได้นำเสนอให้นำมาเสนอในครั้งต่อไปแต่จะต้องเป็นรายละเอียดที่มากกว่านี้ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับแผนเฝ้าระวังด้วย และให้ทางกลุ่มทุกกลุ่ม แกะไขข้อบกพร่องและนำเสนอในครั้งต่อไป - สมาชิกกลุ่มท่าพิกุล แจ้งว่าขณะนี้มิถุนายนเคยเข้ามาในพื้นที่บ้างแล้ว - นายประสิทธิ์ ได้กล่าวถึงการดำเนินงานของเรื่องการบุกรุกที่ทางทะเลของชุมชนบ้านท่าพิกุล ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการดำเนินการตามขั้นตอนอยู่ - สมาชิกได้รับทราบความรู้ และมีประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีความเข้าใจในระบบของนิเวศน์ทางทะเลมากขึ้น ได้จิตสำนึก จิตอาสามากขึ้น ต่องานที่ทุกคนกำลังดำเนินการอยู่ และนัดประชุมครั้งต่อไปที่ อบต. ตะกรบ วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2551 เวลา 10.00 น.
14 กุมภาพันธ์ 2551 ณ โรงเรียนบ้านไทร งาม	ผู้เข้าร่วมประชุม ประมาณ 8 คน	รายละเอียดการประชุม 1.ทำความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของโครงการประสานกับหน่วยงานต่างๆ และเครือข่าย 7 โครงการ บทบาทโครงการประสานคือ ให้การสนับสนุน ประสานภาคี และประชาสัมพันธ์

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		2. การจัดการสรุปรวบรวมข้อมูลของแต่ละเดือนของเครือข่ายและภาคี จะต้องเป็นลักษณะงานที่อยู่ในสถานที่ จะต้องรับรู้ว่าจะแต่ละโครงการเขาทำอะไร เมื่อไหร่ เกิดอะไรขึ้น มีปัญหาอะไร และจะแก้ไขอย่างไร สนับสนุน และช่วยเหลือการทำงานของแต่ละโครงการ 3. ให้ทีมประสานสรุปงานในแต่ละเดือน ทั้งเครือข่าย และภาคี นำเสนอในวันที่ 23 ก.พ. 51 4. งานประชาสัมพันธ์ที่ต้องทำ คือ - สิ่งที่ต้องทำคือผลที่เกิดจากการกระทำของแต่ละโครงการ - นำองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นมาเผยแพร่ 5. ทางกลุ่มเห็นด้วยกับการเผยแพร่ผลงานโดยใช้ วิดีโอ โดยขอความร่วมมือไปทางเจ้าหน้าที่ป่าไม้ รวมถึงการจัดทำสคลิปในการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุด้วย และให้นางสาวชนิกานต์ พรหมแก้วเป็นผู้ประสานงานในการติดต่อกับเจ้าหน้าที่ 6. กำหนดประชุมครั้งต่อไปวันที่ 23 ก.พ. 2551
2 กรกฎาคม 2552 ณ โรงเรียนบ้านไทรงาม	สมาชิกโครงการประสานประกอบด้วย นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม นายลิขิต ดิษยนาม ทวี เพชรนวล และกลุ่มประมงพื้นบ้าน	วาระการประชุม 1. กลุ่มประมงพื้นบ้าน หมู่ 1 และหมู่ 4 ประสบปัญหาประมงผิดกฎหมาย 2. ออกติดตามเฝ้าระวังพื้นที่บริเวณอ่าวคลองไซยา คลองหัววัว คลองท่าปูน อ่าวท่าปูน โดยในที่ประชุมมอบหมายให้สมาชิก 3 ท่าน เฝ้าติดตาม ประกอบด้วย 1. นายประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม 2. นายลิขิต ดิษยนาม 3. นายทวี เพชรนวล

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
	หมู่ 1 และหมู่ 4	จากสถานการณ์ที่ได้ตรวจสอบและร่วมกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับชาวประมงพื้นบ้าน หมู่ 1 4 และ 7 ตำบลเลม็ด สถานที่เป้าหมาย พื้นที่ในอำเภอไชยา- พื้นที่ท่าฉาง และมีการได้รับแจ้งข่าวจากประมงพื้นบ้าน เช่น กรณีอวนลากหอยบุกรุกพื้นที่ปากน้ำคลองไชยา อวนรุนขนาด 4 สูบ ซึ่งผิดกฎระเบียบชุมชน อวนรังจากประมงต่างถิ่น และการจับปูเปี้ยวที่ไม่ได้ขนาด และเวลาว่างไข เป็นต้น ทำให้ชาวประมงในพื้นที่ประสบปัญหาหลายด้าน เช่น เครื่องมือหากินถูกทำลาย จากเครื่องมือผิดกฎหมายต่าง ๆ ชาวประมงพื้นบ้านไม่มีที่ทำกิน ประมงนอกพื้นที่เข้ามาแย่งชิงทรัพยากร ประมงชนิดทำลายล้างเข้ามาคราดหอยในลำคลอง จากปัญหาต่าง ๆ ที่ได้รับฟังจากประมงพื้นบ้าน ทำให้มีแนวคิดจะสร้างความร่วมมือกับกลุ่มประมงพื้นบ้านของแต่ละเนื้อที่ เช่น ประมงในพื้นที่หมู่ 1 จำนวน 20 ครอบครัวหมู่ 4 คลองหัววัว 10 ครอบครัว หมู่ 7 คลองท่าปูน 20 ครอบครัว ซึ่งจากการร่วมปรึกษาร่วมกันพบว่า ชาวประมงพื้นบ้านได้รับผลกระทบจากปัญหาดังกล่าว และได้พูดคุยถึงแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังนั้น ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าให้จัดประชุมกลุ่มประมงพื้นบ้านดังกล่าว ในพื้นที่หมู่ 1 เพื่อช่วยกันดูแลพื้นที่ไม่ให้ถูกทำลายและเป็นผู้ร่วมในการเฝ้าระวังให้กับกลุ่มอนุรักษ์ในการติดตามแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น และมีการกำหนดประชุมกลุ่มอนุรักษ์ หมู่ 7 ตำบลเลม็ด ในวันที่ 4 กรกฎาคม 2552 เวลา 10.00 น. ณ.หมู่บ้านท่าคอนเอด หมู่ 1 ตำบลเลม็ด
4 กรกฎาคม 2552 หมู่ 1 ตำบลเลม็ด	ชาวประมงพื้นบ้านขนาด เล็ก หมู่ 1 ตำบลเลม็ด คลองไชยา คลองหัววัว จำนวน 20 คนกลุ่มอนุรักษ์ (โครงการประสาน)	วาระการประชุม ประชุมเครือข่ายเฝ้าระวังประมงพื้นบ้าน หมู่ 1 ตำบลเลม็ด (บ้านคอนโค) ปัญหา - แย่งชิงพื้นที่ทรัพยากร ประมงนอกพื้นที่ - ทำลายล้าง อวนรุน อวนลาก

วัน /เวลา/สถานที่	ผู้เข้าร่วม	ผลการประชุม
		- ยาเบื่อเมา ต่างถิ่น - เครื่องมือฝึกกฎหมาย อวนรัง คุณประสิทธิ์ เชื้อเอี่ยม กล่าวถึงความเป็นมาของกลุ่มอนุรักษ์ที่ได้เกิดขึ้นในพื้นที่ ตำบลเลม็ด มี 3 โครงการ 1.โครงการศึกษาแนวทางการจัดการบ่อกึ่งร้าง ในพื้นที่หมู่ 4 ตำบลเลม็ด 2. โครงการศึกษาแนวทางการจัดการทะเลชุมชนและการใช้ประโยชน์จากป่าชายเลนหมู่ 7 ตำบลเลม็ด 3. โครงการประสานชุดเครือข่ายการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนและองค์การภาคี จากการที่ได้รับฟังความเป็นมาของเครือข่ายอนุรักษ์อ่าวหน้าควน และการทำงานที่ผ่านมาของประมงพื้นบ้านบางพื้นที่ ยังคงวลต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นไม่กล้าที่จะแสดงออก ยังถูกคุกคามจากผู้ประกอบการไม่กล้าที่จะบอกเล่า แต่ก็สามารถที่จะแจ้งเหตุและความร่วมมือในการดูแล เฝ้าระวังให้กับกลุ่มเครือข่ายได้และจะร่วมมือกับกลุ่มเครือข่ายอนุรักษ์ในการปกป้อง รักษา ดูแลพื้นที่และจะส่งข่าวสารและสนับสนุนช่วยเหลือเพื่อปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เป็นแหล่งอาหารให้กับลูกหลานในอนาคต

ภาคผนวก จ : ภาพกิจกรรม

ทีมวิจัยในโครงการประสานเข้าร่วมประชุมกับโครงการอื่น ๆ ในเครือข่าย

เวทีสัมมนาความร่วมมือเพื่อหาแนวทางการจัดการทรัพยากรอ่าวบ้านดอนที่ดีและยั่งยืน วันที่
23-24 ธันวาคม 2552 ณ. ห้องเทพลักษณ์แกรนด์ โรงแรมแกรนด์ไฮแอทเอเซีย
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพกิจกรรมศึกษาดูงานในพื้นที่

- กิจกรรมศึกษาดูงานของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล.)
วันที่ 10 มีนาคม 2553

- กิจกรรมค่ายลูกเสือ-เนตรนารี โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
ณ สำนักสงฆ์ธารน้ำร้อนวันที่ 1-2 มีนาคม 2553

